

Aan de leden en deelnemers van
het Algemeen Bestuur
van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Veiligheidsregio ZHZ

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Romboutslaan 105
3312 KP Dordrecht

T 088 6365000
E mail@vrzhz.nl
I www.zhzveilig.nl

Datum

29 november 2018

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk
2018/1883

Onderwerp
Uitnodiging vergadering AB
13 december 2018

Bijlage(n)
Agenda en vergaderstukken

Behandeld door
A.R. Wagemans
T 088 6365307
ar.wagemans@vrzhz.nl

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Graag nodig ik u namens de voorzitter uit voor de vergadering van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op **donderdag 13 december 2018 van 09:15 tot 11:15 uur**. De vergaderlocatie is het gemeentehuis van **Hendrik-Ido-Ambacht** aan de Weteringsingel 1.

Deze vergadering betreft een enigszins bijzondere vergadering van het algemeen bestuur daar het de laatste vergadering in haar huidige vorm betreft. De algemeen directeur besteedt hier op gepaste wijze aandacht aan.

Deze vergadering vindt plaats aansluitend aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) van Spinel. Bijgaand ontvangt u de agenda en stukken behorend bij de AB-vergadering.

Indien u verhinderd bent, kunt u dit doorgeven aan mevrouw A.R. Wagemans op telefoonnummer 088-636 5307 of per mail ar.wagemans@vrzhz.nl.

Met vriendelijke groeten,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm
Secretaris Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Agendapunt I-1
 Registratienummer 2018/1885

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Vaststellen agenda

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – de agenda d.d. 13 december 2018 vast te stellen:

Vergaderstuk: 2018/1885/A - Agenda dd. 13 december 2018

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>
Procesbeschouwing		

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

**Algemeen Bestuur
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid**

Agenda – 2018/1885/A
13 december 2018

I	Opening	<i>Reg. Nr.</i>
1.	Vaststellen agenda	2018/1885
2.	Mededelingen	2018/1886
3.	Besluitenlijst	2018/1887
II	Mijlpalen algemeen bestuur VRZHZ	
1.	Markeren mijlpalen AB 2013-2018	2018/1910
III	Ter behandeling	
1.	Burap II	2018/1888
2.	Benchmark	2018/1889
3.	Vijfheerenlanden - eindrapport	2018/1892
4.	Huisvesting kazerne Papendrecht	2018/1890
5.	Tijdelijke waarneming portefeuilles	2018/1896
6.	Veilig leven - <i>presentatie</i>	2018/1911
IV	Ter kennisname of Hamerstukken	
1.	Preparatie griepseizoen 2018-2019	2018/1912
2.	Controleprotocol inclusief normenkader 2018	2018/1893
3.	Begrotingsrichtlijnen 2020	2018/1894
4.	Actualisatie nota waarderen en afschrijven	2018/1895
5.	Retraite 2019	2018/1891
6.	Concept verslag auditcommissie	2018/1897
V	Overig	
1.	Rondvraag en sluiting	

Agendapunt I-2
 Registratienummer 2018/1886

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Mededelingen

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – Niet van toepassing.

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: De leden van het AB krijgen gelegenheid tot het doen van mededelingen.

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>
Procesbeschouwing		

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Agendapunt I-3
 Registratienummer 2018/1887

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Besluitenlijst

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – de besluitenlijst AB d.d. 11 oktober 2018 vast te stellen

Vergaderstuk: 2018/1887/A - Besluitenlijst d.d. 11 oktober 2018

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>
Procesbeschouwing		

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Besluitenlijst

Overleg: Algemeen bestuur
 Datum: 11 oktober 2018
 Vastgesteld op:

Aanwezig

Gemeente Dordrecht	DHR	A.W.	Kolff	burgemeester, voorzitter
Gemeente Gorinchem	MW	R.W.J.	Melissant-Briene	burgemeester, vicevoorzitter
Gemeente Alblasserdam	DHR	J.G.A.	Paans	burgemeester
Gemeente Cromstrijen	DHR	J.J.	Luteijn	burgemeester
Gemeente Giessenlanden	MW	R.E.C.	Reynvaan-Jansen	wnd. burgemeester
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	DHR	D.A.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	DHR	J.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Korendijk	DHR	S.	Stoop	wnd. burgemeester
Gemeente Leerdam	DHR	T.P.J.	Bruinsma	wnd. burgemeester
Gemeente Molenwaard	DHR	D.R.	van der Borg	burgemeester
Gemeente Oud-Beijerland	MW	J.H.M.	Hermans-Vloedveld	wnd. burgemeester
Gemeente Papendrecht	DHR	A.J.	Moerkerke	burgemeester
Gemeente Sliedrecht	DHR	A.P.J.	van Hemmen	burgemeester
Gemeente Zwijndrecht	DHR	D.J.	Schrijer	burgemeester
Waterschap Hollandse Delta	MW	I. de	Bondt	dijkgraaf
Gemeente Alblasserdam	MW	S.	Van Heeren	coördinerend gemeentesecretaris
Politie Eenheid Rotterdam	DHR	H.	de Jong	politie eenheid Rotterdam
DG&J	DHR	K.J.	van Hengel	directeur DG&J
Veiligheidsregio ZHZ	DHR	C.H.W.M.	Post	secretaris
Veiligheidsregio ZHZ	Mw.	J.	Boons	directiesecretaris

Afwezig

Gemeente Strijen	DHR	J.B.	Waaijer	wnd. burgemeester
Gemeente Binnenmaas	DHR	A.J.	Borgdorff	burgemeester
Gemeente Zederik	DHR	A.F.	Bonthuis	wnd. burgemeester
Arrondissementsparket Rotterdam	DHR	R.P.H.G.	de Beukelaer	Openbaar Ministerie
Waterschap Rivierenland	DHR	R.W.	Bleker	dijkgraaf
Defensie	Kol.	E.J. van de	Broek	regionaal militair commandant

I Opening

Agendapunt I-1 2018/1757	Vaststellen agenda <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten: – de agenda d.d. 11 oktober 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform
Agendapunt I-2 2018/1758	Mededelingen
Toelichting	– De heren Waaijer, Borgdorff en Bonthuis zijn met kennisgeving afwezig. – Mevrouw Melissant en de heer Stoop zullen de vergadering eerder verlaten. (noot: de heer Schrijer verlaat de vergadering na de behandeling van III-3)

	<ul style="list-style-type: none"> – De heer Moerkerke benoemt zijn waardering voor de hulpverlening bij het recente incident in Papendrecht en de impact dat een dergelijk incident heeft op de rol van burgemeester. De rol van de heer Moerkerke wordt door de andere leden als belangrijk genoemd en daarvoor wordt ook waardering uitgesproken. Ook de heer Paans spreekt zijn waardering uit voor de hulpverlening en benoemt tevens de impact van het incident op zijn ambtelijke organisatie. Hij benoemt de menselijke realiteit die achter de bestuurlijke reflex tot handelen zit. Het bezoek aan de brandweer Alblasterdam heeft geholpen bij de verwerking en het incident een plaats geven. – De heer Van der Borg spreekt zich eveneens uit over de kwaliteit van de hulpverlening bij het recente incident in Molenaarsgraaf. Hij heeft ervaren dat de gemeenschap achter het getroffen bedrijf is gaan staan. De bijeenkomsten met agrariërs en bewoners waarin transparant is gesproken over dilemma's bij het nemen van besluiten zijn waardevol geweest. De recente media-aandacht vanwege een opmerking uit Hollands Midden doen wat hem betreft geen recht aan de inzet die is geweest. – De heer Bruinsma benoemt de publieksactie vanuit Brandveilig leven (rompertjes voor baby's bij de aangifte waarin de relatie met rookmelders wordt gelegd) als positief. – De heer Post geeft aan dat C2000 wederom is uitgesteld, naar verwachting volgt eind dit jaar een nieuwe planning. – In de volgende bestuursvergadering wordt besluitvorming over de kazerne Papendrecht voorgelegd. – De heer Post vraagt aandacht voor het belang van het scholingsprogramma Brandveilig leven. – De heer Post geeft aan dat inmiddels een aantal impactanalyses is uitgevoerd of lopende zijn en dat tevens handelingsperspectief wordt geboden voor overstromingen. – De heer Luteijn meldt dat de jaarstukken en de begroting zijn goedgekeurd door de Provincie.
--	--

Agendapunt I-3 2018/1759	Besluitenlijst <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten:</i> – <i>de besluitenlijst AB d.d. 28 juni 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

II Visitatierapport

Agendapunt II-1 2018/1760	Visitatierapport VRZHZ – officiële overhandiging <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> – <i>Het Visitatierapport;</i> – <i>de wijze waarop de aanbevelingen gevolg krijgen in de lopende projecten binnen de VRZHZ.</i>
Toelichting	<p>De heer Brons, directeur VR Brabant Zuidoost en voorzitter van de visitatiecommissie, geeft een toelichting op het proces van visitaties. Het betreft een collegiale toetsing die eens in de vijf jaar in een veiligheidsregio wordt gehouden. Uit de informatie uit alle visitaties volgt een lijn van onderwerpen en thema's die belangrijk zijn voor veiligheidsregio's.</p> <p>Voor ZHZ constateert de heer Brons een aantal punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • we hebben een complex risicoprofiel dat veel vraagt van onze mensen; • het systeem van vrijwilligers is (landelijk) kwetsbaar; • de motivatie van de medewerkers is hoog en er is een actieve bijdrage van het bestuur; • de opeenvolging van reorganisaties zorgt voor een bepaalde "vermoeidheid";

	<ul style="list-style-type: none"> • de inhoud van het beleidsplan en de kernwaarden zijn niet bekend bij het personeel; • de directeur bekleedt een belangrijke positie in de organisatie en dat maakt tegelijk ook dat deze positie kwetsbaar is. <p>De heer Brons overhandigt vervolgens het rapport van de visitatiecommissie aan de heer Kolff. De leden van het algemeen bestuur gaan vervolgens kort met elkaar in gesprek over de inhoud van het rapport. Gevraagd wordt naar de kwetsbaarheid van het systeem van vrijwilligers. De algemeen directeur geeft aan dat deze kwetsbaarheid ook thema zal zijn van de retraite in april 2019. Tot slot wordt gevraagd naar de monitoring van de aanbevelingen. Dat zal gebeuren via de bestuurlijke rapportages.</p>
Besluit	Conform

III Ter behandeling

Agendapunt III-1 2018/1761	<p>Benchmark</p> <p><i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kennis te nemen van de eerste resultaten van het onderzoek naar de kostenvergelijking; – de leden van de bestuurlijke begeleidingscommissie benchmark input te geven voor de vervolgfase.
Toelichting	<p>De heer Bosland houdt een presentatie (zie bijlage 1) over de eerste resultaten van de kostenvergelijking. Ondanks dat eerdere landelijke pogingen niet zijn gelukt, is het voor dit proces gelukt om een kostenvergelijk te maken. De heer Bosland gaat allereerst in op de baten-kant, de inkomsten uit de Brede Doeluitkering Rijk en het gemeentefonds. Gezien ons risicoprofiel met transportrisico's en watterisico lijkt het aannemelijk dat ZHZ een hogere bijdrage van de BDuR zou moeten ontvangen. Mevrouw Hermans stelt de vraag of we bij de laatste herijking van de BDuR wel scherp genoeg zijn geweest richting het Rijk.</p> <p>Vervolgens gaat de heer Bosland in op de kosten van onze veiligheidsregio in relatie tot de andere vier regio's. In het uiteindelijke rapport zullen de diverse vergelijkingen zichtbaar gemaakt worden. In de presentatie wordt aangegeven dat we ten aanzien van onze primaire processen en onze overhead hier en daar hoger uitkomen dan de vier andere regio's. Tegelijk geeft dat de vraag welke kwaliteit we hiervoor terugkrijgen (o.a. slagkracht met korte opkomsttijden). Bovendien zijn we de enige veiligheidsregio die huisvesting volledig heeft ondergebracht bij de veiligheidsregio.</p> <p>De heer Luteijn geeft aan dat op 13 december het volledige feitenrapport van Bosland/Berenschot gepresenteerd zal worden. Daarbij zal tevens het handelingsperspectief van de BBC worden aangeboden.</p> <p>De heer Paans geeft aan dat hij ten aanzien van de BDuR niet de kans voorbij wil laten gaan en alvast een voorschot wil nemen op de lobby voor een verhoogde bijdrage. Dit wordt beaamd door de heer Luteijn.</p> <p>De heer Heijkoop vraagt naar de VR Drenthe die minder nodig heeft dan de uitkering uit het gemeentefonds. De heer Bosland geeft aan dat zij een opkomsttijd kennen van 15 minuten. In november zal een zogenaamde "benchlearningsessie" wordt gehouden. De vijf regio's zullen dan gezamenlijk in gesprek gaan over de leerpunten uit de vergelijking en de relatie met de kwaliteit die geboden wordt.</p>
Besluit	Conform

Agendapunt III-2 2018/1762	Strategische heroriëntatie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. kennis nemen van de opbrengsten strategische heroriëntatie; 2. in te stemmen met het voorstel om deze opbrengsten tijdens de retraite in 2019 te verdiepen en vervolg te bieden.
Toelichting	De heer Schrijer gaat in op de aanleiding van het project. Vervolgens gaat de heer Post aan de hand van enkele sheets (zie bijlage 2) in op de lijn die uit het onderzoek en de BWSH is voortgekomen. Er is sprake van een driedeling in opbrengsten aangaande de basis van de VRZHZ (wettelijke taken, risicobeheersing en crisisbeheersing). Op deze drie elementen is inhoudelijk advies van de BWSH geformuleerd dat de aankomende maanden verder voorbereid gaan worden, uitgaande van de zogenaamde "all hazard benadering". Hiertoe zal verkenning plaatsvinden met andere VR-en en GR-en in de regio. Op de bestuurlijke retraite van april 2019 zal het onderwerp strategische heroriëntatie verdiepend worden besproken.
Besluit	Conform

Agendapunt III-3 2018/1763	Doorontwikkeling bevolkingszorg <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met de lijn van de doorontwikkeling zoals beschreven in bijgevoegde notitie; 2. In te stemmen met de inrichting van één regionale crisisorganisatie per 1 januari 2019; 3. in te stemmen met het toepassen van de kostenverdeelssystematiek van de VRZHZ voor de verrekening van de kosten voor de regionale inzet van de ARB'ers; 4. In te stemmen met het verrekenen van de kosten voor de regionale inzet van de ARB'ers (50%); 5. In te stemmen met het convenant doorontwikkeling bevolkingszorg en deze door te geleiden naar de colleges van B&W.
Toelichting	<p>De heer Heijkoop geeft een toelichting en spreekt o.a. zijn waardering uit voor het gelopen proces. Mevrouw Van Heeren vult aan dat de doorontwikkeling van bevolkingszorg ambtelijk goed is doorgesproken en dat het nu voorligt aan het bestuur. Ze benoemt dat bevolkingszorg van de gemeenten is en dat daarom het personeel ook bij de gemeenten in dienst blijft. De secretarissen hebben meegedacht met de financiële afwegingen en het dagelijks bestuur heeft een minimum gesteld aan de benodigde menskracht per gemeente. De werving zal na akkoord van het algemeen bestuur starten.</p> <p>Mevrouw Vergouwe geeft vervolgens een presentatie (zie bijlage 3) waarin ze het uitgangspunt benadrukt dat we een <i>regionale</i> crisisorganisatie starten. Ten aanzien van de werving en selectie is een planning opgesteld met naar verwachting volledige invulling van de regionale crisisorganisatie per 1 maart 2019.</p> <p>De leden van het algemeen bestuur reageren vervolgens op het onderwerp. De heer Van Hemmen geeft aan het jammer te vinden dat de impact op de ambtelijke organisatie nog niet bekend is maar hij is tevreden met het geheel van de doorontwikkeling. De heer Schrijer benadrukt nogmaals het belang van de minimale grens van het leveren van capaciteit. Mevrouw Hermans vindt het prettig dat in de planning van de werving rekening gehouden wordt met de herindeling van de Hoeksche Waard. Ze geeft aan dat het college van Hoeksche Waard pas in 2019 het convenant kan ondertekenen. De heer Heijkoop legt tenslotte de verbinding met het thema evacuatie uit de AB-themadag en de belangrijke rol van bevolkingszorg bij een mogelijke evacuatie.</p>
Besluit	Conform

Agendapunt III-4 2018/1764	Vijfheerenlanden <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> 1. <i>het Tussenrapport uittreedsom Vijfheerenlanden (juni 2018) en het Addendum (augustus 2018);</i> 2. <i>de resultaten van het bestuurlijk overleg van 3 september 2018;</i> 3. <i>de juridische positiebepaling van VRU;</i> 4. <i>het principebesluit tot de terugkoop van de brandweerkazernes Ameide, Leerdam, Lexmond, Meerkerk en Schoonrewoerd.</i>
Toelichting	De heer Kolff geeft een terugkoppeling uit het laatst gehouden bestuurlijk overleg met de betrokken gemeenten, de VRU en ZHZ van 9 oktober jl. Het is wederom een constructief overleg geweest waarbij de financiële kwestie verduidelijkt en toegelicht is. De factor 5 geeft echter nog wel verdeling. De heer Bruinsma bevestigt de terugkoppeling van de heer Kolff en geeft aan dat 1 december de Minister duidelijkheid moet geven aan de Tweede Kamer. Hij hoopt dat het Ministerie van BZK nog ruimte heeft om mee te betalen. De heer Kolff geeft aan dat tevens de scenario's worden onderzocht voor wanneer er geen oplossing komt voor het financiële vraagstuk van de uittreding.
Besluit	Conform

IV Ter kennisname of Hamerstukken

Agendapunt IV-1 2018/1765	Liquiditeit <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – <i>Kennis te nemen van de liquiditeitsbehoefte van de VRZHZ en het daartoe afsluiten van een eenmalige lening van € 6.000.000;</i> – <i>Eventuele wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de af te sluiten lening..</i>
Toelichting	De heer Luteijn licht toe dat ten aanzien van het afsluiten van de lening gekeken wordt naar zowel de gemeenten in de regio als twee andere offertes. De heer Van Hemmen vraagt naar de mogelijke financiële gevolgen voor de gemeenten. Een lening leidt tot meer rentelasten die, binnen de gestelde kaders, worden opgenomen in de begroting. De heer Van Hemmen verzoekt om dit een volgende keer explicieter op te nemen in een voorstel.
Besluit	Conform

Agendapunt IV-2 2018/1766	Evenementenveiligheid <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:</i> – <i>continuering van tijdelijke financiering voor uitvoering van de bovenwettelijke taken op het gebied van evenementenveiligheid voor de periode 2019-2021.</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-3 2018/1767	Rapportage samenvoeging gemeenschappelijke meldcentrale Zuid-Holland Zuid en gemeenschappelijke meldkamer Rotterdam Rijnmond <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – <i>Kennis te nemen van de rapportage van het proces samenvoeging gemeenschappelijke meld centrale Zuid-Holland Zuid en gemeenschappelijke meldkamer Rotterdam Rijnmond</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-4 2018/1768	Overzicht incidenten <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – <i>kennis te nemen van het overzicht grotere incidenten in de VRZHZ</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-5 2018/1769	Vergaderschema bestuur 2019 <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:</i> – <i>het vergaderschema 2019</i>
Toelichting	De heer Kolff geeft aan dat de secretariaten van de leden individueel benaderd zullen worden over de verschillende data.
Besluit	Conform

Agendapunt IV-6 2018/1770	Concept verslag auditcommissie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> – <i>het conceptverslag van de auditcommissie d.d. 13 september 2018.</i>
Besluit	Conform

VI Overig

Agendapunt VI-1	Rondvraag en sluiting
Toelichting	N.v.t.

BOSLAND
 Berenschot
 AS
 11 oktober 2018

Uitkomsten onderzoek baten en lasten

veiligheids regiozHz

BOSLAND

Agenda

- Aanleiding
- Baten: BDuR en gemeentefonds
- Lasten: Benchmark begroting 2018
- 12 miljoen?

Benchmark baten en lasten VRZHZ
 AS
 11 oktober 2018

Berenschot

BOSLAND

Aanleiding

Kostenverdeelproces:

- uitkering gemeentefonds (sub-cluster brandweer & rampenbestrijding): € 27 mln.
- bijdragen gemeenten aan veiligheidsregio: € 39 mln.
- verschil: € 12 mln.

Opdracht voor onderzoek:

1. Is de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) passend voor Zuid-Holland Zuid?
2. Hoe verhouden de kosten en baten van VRZHZ zich tot die van andere regio's?

Benchmark baten en lasten VRZHZ
 AS
 11 oktober 2018

Berenschot

BOSLAND

Globale begrotingsvergelijking

Benchmark baten en lasten VRZHZ
 AS
 11 oktober 2018

Berenschot

BOSLAND

Baten

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding Gemeentefonds

Benchmark baten en lasten VRZHZ
 AS
 11 oktober 2018

Berenschot

BOSLAND

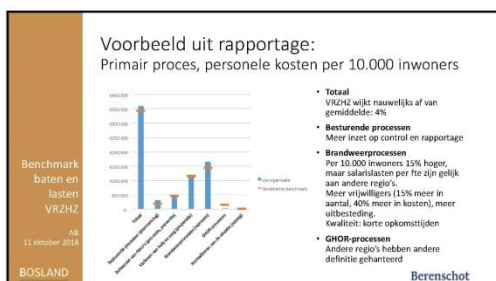
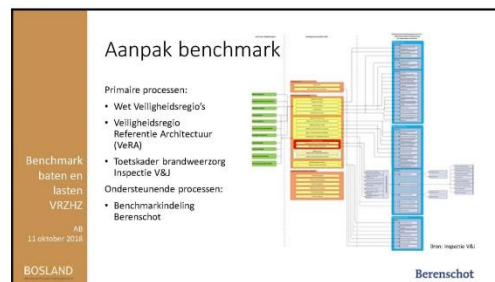
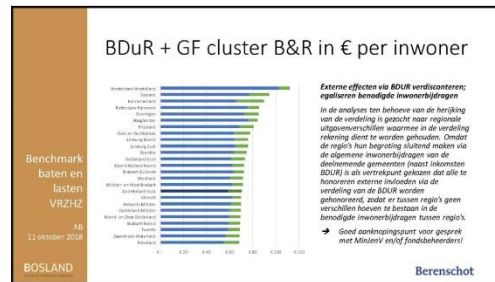
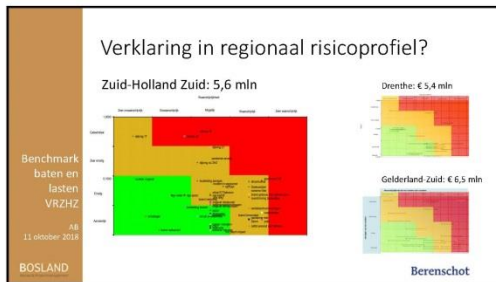
BDuR: inkomsten totaal 2018

Benchmark baten en lasten VRZHZ
 AS
 11 oktober 2018

Berenschot

VRZHZ heeft twee belangrijke risico's:

- **Transport:** Buurgemeenschappen ontvangen hoge bijdrage, o.a. om reden van aantal BRZO-objecten, VRZHZ niet.
- **Water:** wordt niet/nauwlijks onderzocht in BDuR, alleen lengte van wegen

Belangrijkste verschillen van VRZHZ t.o.v. gemiddelde

Primaire proces	Personele lasten	Beleidsmatige processen	Mixratio (t.o.v. gemiddelde)	Bundeloptimalisatie
Primaire proces	Personele lasten	Beleidsmatige processen	0,6	Meer inzet op control & rapportage
		Brandweerpacten	1,0	Vrijwilligers meer en duurder meer inzet op eenheden, veel sociale/financieel voorliggen Kwaliteit dienstverlening, korte opkomsttijden
Overige lasten	Overige lasten	GNOR	0,7	Meer inzet op bestelling
		Overige personeel	2,2	F10, dienst, bestelling
Overig totaal	Personele lasten	Overige materiële lasten	3,2	Kuisschik, zelfkosten
		Directie & management	0,2	Begroting 2018
Overige lasten	Overige lasten	Financiële & control	0,2	
		Faciliter	0,2	Kuisschik
Totaal	BDuR (indirecte, bandbreedte)	Kuisschik	3,2	
		Overige materiële lasten	0,8	
			0,8	0,8

Benchmark baten en lasten VRZHZ
AB 11 oktober 2018
BOSLAND

Berenschot

Strategische heroriëntatie

Toelichting Carlo Post AB 11 oktober 2018

samen voor veiligheid >>>

veiligheids regio zhz >>

Opdracht

Bestuurlijke opdracht
 Verkennen nieuwe uitdagingen en crisistypen
 Mogelijkheden voor slimme samenwerkingen

Uitgaan van eigen rol en ambitie

Mogelijke rollen →

Keuzes bestuur op rollen per onderwerp

veiligheids regio zhz >>

Ontwikkelingen

HOEKSCHE WAARD
 BRANDWEG, SCHEUTWEG
 HOEKSCHE WAARD, OUD-RIJSLAND
 STICHT

veiligheids regio zhz >>

Opbrengsten: basis VRZH

1. Wettelijke taken (bv brandweezorg, advisering)
2. Makelaarsrol (risico's, expertise en netwerken)
3. Crisisbeheersing (bv all hazard benadering, sociaal en fysiek domein)
4. Eigen verantwoording gemeenten
5. Denken en werken vanuit opgaven

veiligheids regio zhz >>

Opbrengsten inhoudelijk

- Extra aandacht voor extreem weer, continuïteit, cyber, logistiek etc in samenwerking met omliggende VR-en en gemeenten ZHZ (faciliterend, adviserend)
- Platform risicobeheersing in samenwerking met GR-en en gemeenten
- Integrale aanpak zorg en veiligheid in samenwerking met DG&J en gemeenten (adviserend)

veiligheids regio zhz >>

Vervolg

RAPPORT → →

veiligheids regio zhz >>

**Doorontwikkeling
Bevolkingszorg**
Algemeen Bestuur 11 oktober 2018

samen voor veiligheid

veiligheids
regio's

Werving en selectie

Persoonlijke benadering:

- Regionaal en door ARB'ers en/of gemeentesecretarissen
- Start Hoeksche Waard: 15 november

Beschikbaar per 1-1-2019:

- Voorzitters Team Bevolkingszorg
- Hoofden Taakorganisatie
- Teamleiders

Overige functies beschikbaar 1-3-2019

veiligheids regio's

Opleiden, trainen en oefenen

- **Regionaal meerjarenbeleidsplan 2019 – 2021.**
- **Speerpunten:**
 - Minder mensen worden beter en vaker getraind en geoefend;
 - Vakbekwaam worden (opleiden en examineren) en vakbekwaam blijven;
 - Aansluiting reguliere functies bij crisisorganisatie;

veiligheids regio's

Piketten en piketgebieden

Behoud huidige 4 piketgebieden OvDBZ (hard piket) vanwege:

- Aanrijtijden
- Lokale kennis
- Nabijheid voor bestuur
- Risicoprofiel

veiligheids regio's

Taakverdeling lokaal – regionaal bevolkingszorg

Lokale taken:

- Adviseur burgemeester/bestuur
- Ingang crisisorganisatie
- Warme functie

Regionale taken:

- Beleid
- Planvorming
- OTO

veiligheids regio's

Lokale versterking bevolkingszorg

Positie van de ARB'er lokaal versterken bij:

- Kleinere incidenten (geen GRIP), bv stormschade, asbest, etc.
- Gebeurtenissen buiten rampenbestrijding – bv maatschappelijke onrust – waarbij (delen van) de crisisorganisatie ingezet kunnen worden.

ARB'er is lokale netwerkmakelaar

Financiën en capaciteit

- Doorontwikkeling (vrijwel) kostenneutraal:
- Kostenverdeling volgens kosten verdeelsystematiek VRZHZ (bv loonkosten ARB'ers)
- Iedere gemeente levert formatie
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het invullen van vacatures

Convenant

- Vastleggen afspraken rondom:
 - Inzet crisisorganisatie
 - Piketgebieden
 - Aansturing bevolkingszorg
 - Benodigde middelen
 - Werkwijze crisisorganisatie (bv Nafase)
- Ondertekening door colleges én door DB VRZHZ

Agendapunt II-1
 Registratienummer 2018/1910

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Mijlpalen algemeen bestuur

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

Niet van toepassing

Vergaderstuk: geen

Toelichting: Het algemeen bestuur vergadert voor de laatste maal in haar huidige vorm, onder andere door de herindelingen en fusies in de regio ZHZ. Een goed moment om stil te staan bij een aantal mijlpalen gezien over de periode 2013-2018. De algemeen directeur staat stil bij dit bijzondere moment en de afgelopen jaren.

Juridische aspecten: geen

Financiën: geen

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☐ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☒ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

- Ter kennisname
- Ter advisering

- Voor instemming
- Niet van toepassing

Vervolgstappen: geen

Communicatie: geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	C.H.W.M. Post	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 20-11-2018	dd. 20-11-2018	dd. 20-11-2018

Agendapunt III-1
 Registratienummer 2018/1888

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Tweede bestuursrapportage

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- 1) in te stemmen met de voorliggende BURAP-II;
- 2) kennis te nemen van de financiële recapitulatie met daarin de ontwikkelingen in 2018 met financiële gevolgen;
- 3) kennis te nemen van het besluit van het dagelijks bestuur voor het vormen van een voorziening "frictielasten nieuwe organisatie" ter grootte van € 2.312.000.

Vergaderstuk: 2018/1888/A - Tweede bestuursrapportage

Toelichting: Voor u ligt de tweede bestuursrapportage (hierna: BURAP-II). Hierin presenteren we een prognose op onze beleidsvoornemens en financiën zoals verwoord in de begroting 2018 en de aanvullingen in de BURAP-I 2018. Daarnaast gaan we in deze BURAP-II in op een aantal strategische ontwikkelingen. Hiermee willen we het bestuur informeren over de stand van zaken van deze dossiers.

Opzet BURAP-II

Vorig jaar heeft de VRZHZ aandacht besteed aan de verbetering van de Planning & Control-cyclus (hierna: P&C-cyclus). BURAP-I dient sindsdien als bijstellings- en afwijkingsrapportage en BURAP-II, met daarin een prognose, dient ter opmaat naar de jaarverantwoording. Eénmaal per jaar presenteren we bij de jaarverantwoording de operationele prestaties in de vorm van infographics en kengetallen. We blijven echter zoeken naar een verbetering van onze P&C-producten en de aansluiting op de informatiebehoefte. Daarom is bij wijze van experiment in deze BURAP-II per beleidsdoelstelling een stoplicht opgenomen.

Beleidsmatige voortgang

In 2018 zet de VRZHZ een aantal stappen op het vlak van de doorontwikkeling van de organisatie. Zo is de herstructurering van de organisatie doorgevoerd, vindt de uitrol van het nieuwe dekkingsplan plaats, is gestart met het omscholen van personeel ten behoeve van de komst van de Omgevingswet en

is de transitie naar een informatie-gerichte organisatie in gang gezet. Voor dit laatste is onder meer gestart met de aanbesteding voor het zaakgericht werken en de aanscherping op het vlak van gegevensbescherming. Er zijn ook aandachtspunten bij het behalen van onze beleidsdoelstellingen, zoals de invulling van de formatie met gekwalificeerd personeel en de bezetting overdag van bepaalde posten als gevolg van het teruglopend aantal brandweervrijwilligers. Deze aandachtspunten brengen op korte termijn geen acute operationele problemen met zich mee, maar vragen wel om een langetermijnoplossing. In hoofdstuk 2 "Beleidsprognose" treft u per beleidsvoornemen een doorkijk naar de jaarverantwoording.

Financiële voortgang

In de voorliggende BURAP geven we als financiële prognose een voordelig resultaat af van € 596.000. Samen met het eerder vastgestelde voordelige resultaat van € 430.000 uit het meerjarenperspectief 2016-2020 komt de financiële prognose voor 2018 uit op € 1.026.000 (voordelig).

Tabel 1: opbouw financiële prognose

Concernniveau 2018 (x €1.000)						
	Bijgestelde Begroting na BURAP-I	Begrotingswijzigingen	Bijgestelde Begroting na BURAP-II	Prognose	Saldo	Voordeel/nadeel afwijking
Lasten	48.026	80	48.106	47.486	620	voordeel
Baten	48.456	80	48.536	48.512	-24	voordeel
Saldo	430	0	430	1.026	596	voordeel

De financiële prognose komt tot stand door tijdelijk niet-ingevulde vacatureruimte, een onvoorzien voordeel op gedetacheerd personeel en een positieve afrekening op onze bijdrage aan de meldkamerorganisatie over 2017. Het voordeel op de vacatureruimte wordt echter teniet gedaan doordat de VRZHZ inspeelt op de onderbezetting door tijdelijk in te huren. Met de start van de nieuwe organisatie en het nieuwe Organisatie & Formatie-plan (hierna: O&F-plan) kan geworven worden op deze vacatureruimte waarna de inhuur afgebouwd kan worden.

CAO-stijging

In de bovengenoemde prognose vangt de VRZHZ in 2018 het nadeel als gevolg van de CAO-stijging zelf structureel op. Deze structurele CAO-stijging is bij BURAP-I gemeld en bedraagt in zijn totaliteit € 840.000. In de begrotingsrichtlijnen 2018 is echter al rekening gehouden met een bescheiden CAO-stijging, waardoor het ongedekte deel € 660.000 (structureel) bedraagt en intern structureel is opgevangen. Hiermee hoeft deze structurele CAO-stijging niet middels een verhoging van de inwonerbijdrage gedekt te worden.

Kosten herstructurering

Met de herstructurering van de organisatie wil de VRZHZ doorontwikkelen naar een organisatie die gesteld staat voor de uitdagingen in de toekomst. Dit traject is in 2017 in gang gezet, en hiermee wil de VRZHZ een betere

aansluiting van de verschillende organisatieonderdelen bewerkstelligen. Deze reorganisatie is in het najaar 2016 (met BURAP-II 2016) aangekondigd. Destijds heeft het dagelijks bestuur van gedachte gewisseld over de vorming van een reserve of voorziening ter dekking van eventuele toekomstige reorganisatiekosten. Het was op dat moment nog niet mogelijk een kostenschatting van de reorganisatie te presenteren. De afspraak is gemaakt dat de herstructurering van start gaat en op het moment er een gedegen kostenberekening gemaakt kan worden via de P&C-cyclus worden voorgelegd. Hierbij wordt eerst intern gezocht naar de benodigde middelen.

De formele kant van de herstructurering liep tot 1 september 2018. Dit voorjaar bleek het nog niet mogelijk om een redelijke inschatting te geven van de hiermee gemoeide kosten. Daarnaast zijn er nu kosten, maar staan daar lange termijn voordelen tegenover zoals minder structurele formatieve lasten, minder management en een slagvaardigere organisatie. Om onduidelijkheid te voorkomen is bij BURAP-I 2018 de afspraak gemaakt om na vaststelling van het nieuwe formatierapport in de zomer 2018 de kosten integraal door te rekenen en deze bij BURAP-II 2018 te presenteren inclusief een dekkingsvoorstel. De kosten voor de herstructurering onderscheiden we in organisatorische kosten (o.a. kosten voor assessments, het procesgericht werken en het cultuurtraject) en frictielasten. U treft deze in tabel 2. Ter dekking van de aan de herstructurering gerelateerde frictielasten wordt een voorziening gevormd. Daar komen we verderop in deze oplegnotitie op terug.

Toelichting verschil reserves en voorzieningen

Reserves zijn apart 'geparkeerde' middelen ter dekking van eventuele verwachte kosten. Met andere woorden, de middelen zijn eigendom van het algemeen bestuur en de kosten vloeien eventueel voort uit door het algemeen bestuur gekozen beleidskeuze. Indien het kosten betreffen die een feit zijn of waar al aangegane verplichtingen aan ten grondslag liggen wordt dit door de BBV niet meer beschouwd als eigen vermogen, maar als vreemd vermogen. Conform de BBV dient hier dan geen reserve, maar een voorziening voor getroffen te worden. Het mandaat voor de vorming van een voorziening ligt conform de BBV bij het dagelijks bestuur.

Dekkingsmogelijkheden

De interne dekkingsmogelijkheden zijn in kaart gebracht en afgezet tegen de ontwikkelingen. U ziet in tabel 2 dat de VRZHZ de volgende dekkingsmogelijkheden heeft:

- a) de voordelige prognose van BURAP-II 2018;
- b) het niet-gelabelde deel van het structurele effect van het jaarresultaat 2017;
- c) de 25Kv-middelen (de structurele voeding en de incidentele balanspost);
- d) een éénmalige extra bijdrage voor de meldkamer.

Hieronder gaan wij in op de dekkingsmogelijkheden:

De voordelige prognose van BURAP-II 2018

De voordelige prognose van BURAP-II 2018 bestaat uit twee delen. Naast het voordelige MJP-resultaat van € 430.000 resteert er een voordelige "netto-prognose" over 2018 van € 596.000 (zie tabel 1). Dit bestaat uit de eerder genoemde incidentele voordelen over 2018.

Het niet-gelabelde deel van het structureel effect van het jaarresultaat 2017

De analyse van het voordelige jaarrekeningresultaat 2017 wees uit dat een deel van het jaarresultaat 2017 een structureel voordeel betreft. Dit structurele voordeel is in de P&C-cyclus 2017 voor een deel intern herlabeld naar de transitie naar een informatie-gerichte organisatie. Er resteert nog een niet-gelabeld deel van het structurele voordeel, wat ingezet kan worden ten behoeve van de ontwikkelingen in 2018.

25Kv-middelen

De VRZHZ ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage ten behoeve van werkzaamheden voor de spanningstesters langs het spoor. Deze taken worden uitgevoerd, waarbij de kosten jaarlijks gedekt worden via de reguliere exploitatie. De vooruit ontvangen 25Kv-middelen zijn met de jaarrekening 2017 (en in eerdere jaren) verantwoord op de balanspost "Overlopende passiva". In nauwe afstemming met onze accountant loopt vanaf 2018 de structurele bijdrage van het Rijk via de exploitatie. Daarnaast zetten we het op de balans verantwoorde bedrag volledig in om ontwikkelingen van de herstructurering te faciliteren. We doen dit middels het vormen van een voorziening om de frictiekosten als gevolg van de herstructurering op te vangen. Deze taken staan los van de herstructurering. Dit is getoetst en akkoord bevonden door zowel onze jurist als onze accountant.

Met het uitgebreid rapporteren over deze post wordt de transparantie gewaarborgd. Daarnaast kan door middel van het inzetten van deze middelen een aantal structurele ontwikkelingen, zoals de eerder genoemde CAO-stijging, opgevangen worden en kan daarmee een verhoging van de inwonerbijdrage voorkomen worden. De voorziening voor de frictielasten is essentieel om de net gestarte organisatie na de herstructurering door te ontwikkelen en de noodzakelijke personele invulling te geven. Dit is een randvoorwaarde om het beoogde doel van de herstructurering, een organisatie dat gesteld staat voor haar toekomstige uitdagingen, te behalen.

Eénmalige extra bijdrage meldkamer

Daarnaast is er dit najaar een éénmalige extra bijdrage van het Rijk van € 500.000 ontvangen voor de aan de meldkamer gerelateerde activiteiten. Deze activiteiten zijn volledig geborgd in de huidige begroting en hier staan naar blijkt geen additionele uit te voeren taken tegenover. Derhalve gaan wij uit van een vrije toevoeging aan onze exploitatie van deze middelen, waarbij we voor de zekerheid nog aanvullend onderzoek doen naar additionele voorwaarden bij deze éénmalige rijksbijdrage.

Financiële recapitulatie BURAP-II 2018

In onderstaande financiële recapitulatie zijn de genoemde ontwikkelingen uit 2018 in kaart gebracht en in samenhang gebracht met de dekkingsmogelijkheden. Het voorstel is om de ontwikkelingen uit 2018 binnen deze middelen op te vangen. Daarnaast zien we een aantal ontwikkelingen in 2019 op ons afkomen, waarvan de gevolgen nu moeilijk te duiden zijn. Deze zijn: het aan de voorkant aanhaken bij de regionale infrastructurele werkzaamheden, het ontwikkelen van vastgoedbeheer, de risico's en ontwikkelingen op het vlak van brandweervrijwilligers en terroristische dreigingen als cyberterrorisme. Hier komen we in BURAP-I 2019 op terug en daarom zijn deze niet opgenomen in de financiële recapitulatie over 2018. Deze financiële recapitulatie is een gecompriemd overzicht ten behoeve van de bestuurlijke samenvatting en treft u hieronder.

Tabel 2: financiële recapitulatie 2018

Begrotingssaldo BURAP-II 2018			
<i>Primaire begroting 2018 na bijstelling</i>			€ -
Resultaat MJP m.b.t. 2018 (besluit 2017-2226)			
-Gerealiseerde besparing MJP 2018 BURAP-II 2017	I	€ 430.000	
-Teruqbetaling resultaat MJP 2018 bij JR 2018	I	€ -430.000	
Totaal			€ -
Ontwikkelingen BURAP-I			
CAO-stijging (reeds verwerkt in prognosesaldo)	S	€ -660.000	
Totaal			
Prognose BURAP-II			
Financiële prognose	I	€ 596.000	
Totaal			€ 596.000
Ontwikkelingen BURAP-II			
Overige ontwikkelingen (o.a. variabele voertuigbezetting)	I	€ -125.000	
Herstructurering - organisatorische kosten	I	€ -415.800	
Herstructurering - frictielasten	I	€ -2.312.000	
Totaal			€ -2.852.800
Totaal ontwikkelingen			€ -2.852.800
Dekkingsmogelijkheden			
Niet gelabelde middelen structureel effect jaarrekening 2017	S	€ 230.500	
25Kv jaarlijkse bijdrage	S	€ 437.500	
25Kv-middelen	I	€ 1.603.700	
Bijdrage meldkamer	I	€ 500.000	
Totaal			€ 2.771.700
Begrotingssaldo BURAP-II 2018			€ 514.900

Het voorzichtigheidsprincipe in de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) schrijft voor dat kosten die naar alle waarschijnlijkheid gemaakt worden, in de exploitatie verwerkt dienen te worden op het moment dat ze bekend zijn. Indien deze kosten zeker zijn en er een gedegen plan onder ligt dient hier een voorziening voor getroffen te worden. Ten behoeve van de aan de herstructurering gerelateerde meerjarige frictielasten is het DB-besluit om een voorziening "frictielasten nieuwe organisatie" te vormen en hier € 2.312.000,- aan te doteren. Er is een onderbouwing van dit kostenoverzicht op naam, meerjarig en conform Sociaal

Statuut gemaakt. Om privacyredenen is deze niet toegevoegd.

Dekking frictielasten herstructurering

Het DB heeft besloten de middelen uit 25Kv, de bijdrage voor de meldkamer en de niet gelabelde middelen uit de jaarrekening 2017 te doteren aan deze voorziening. Hiermee is het besluit in lijn met de bestuurlijke belofte om de kosten van de herstructurering indien mogelijk te dekken met interne middelen. Omwille van het volledig beeld schetsen wij hieronder twee alternatieve mogelijkheden die we hebben overwogen,

- a) Het uit de huidige budgettaire kaders dekken van de frictielasten door € 2,3 mln uit de exploitatie 2018 te doteren aan de voorziening. De frictielasten zullen dan in 2018 en 2019 via het jaarresultaat lopen en de inwonerbijdrage zal in de begroting 2020 verhoogd worden. Ook het verhogen van de inwonerbijdrage als gevolg van de zelf opgevangen CAO-stijging (ca € 0,66 mln) kan hier onderdeel van zijn. Omdat de VRZHZ een financieel bestendige lijn wil hanteren is het verhogen van de inwonerbijdrage geen wenselijke optie.
- b) Het deels opvangen van deze frictielasten door waar mogelijk de lopende trajecten zoals het cultuurprogramma stop te zetten. Dit is ons inziens geen realistische optie daar de organisatie hiermee zich niet door kan ontwikkelen tot een organisatie die gesteld staat voor haar toekomstige uitdagingen. Hiermee wordt het beoogde effect van de herstructurering voor een groot deel tenietgedaan en dienen de resterende frictielasten alsnog gedekt te worden.

Onze financiële prognose is € 596.000. Als we de ontwikkelingen uit de in de financiële recapitulatie genoemde dekkingsmogelijkheden dekken resteert er een batig saldo van € 514.900. We zien dat we nagenoeg onafhankelijk van de voordelige prognose de voorziening kunnen vormen en de ontwikkelingen kunnen dekken. Hiermee kunnen de zekere frictielasten in één keer genomen worden en leidt dit niet tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Investeringskredieten

In juni 2018 is het Meerjareninvesteringsplan (hierna: MIP) geactualiseerd, zodat een realistische hoogte van de egaliseringsreserve kapitaallasten vastgesteld kon worden en het niet-benodigd deel hiervan ten gunste van de gemeenten kon vrijvallen. Tegelijkertijd zijn afspraken gemaakt voor een jaarlijkse analyse langs de lijnen noodzaak en prioriteit en voor het in kaart brengen van noodzakelijke extra inhuur ten behoeve van het op peil houden van de investeringen tijdens de inregelfase van de nieuwe organisatie. In deze BURAP stellen we voor om jaarschijf 2018 bij te stellen als gevolg een aantal late leveringen die pas in 2019 gerealiseerd kunnen worden en een aantal toevoegingen als gevolg van de herstructurering. Hierna wordt het tijdelijke capaciteitsvraagstuk en de wenselijkheid voor extra inhuur in kaart gebracht. Om de bovengenoemde redenen komen we bij de jaarstukken 2018 terug met een voorstel hoe het investeringsniveau tijdens de inregelfase van de nieuwe organisatie op peil te houden.

Slot

Het vaststellen van de BURAP-II leidt conform onze P&C-systematiek en onze gemeenschappelijke regeling tot interne (budget)wijzigingen, maar niet tot totale uitzetting of inkrimping van de concernbegroting. Ook het bijstellen van jaarschijf 2018 uit het investeringsplan heeft geen effect op de gemeentelijke bijdrage, daar de kapitaallasten van ons investeringsplan een gesloten stelsel betreft dat via de egalisatiereserve loopt. Derhalve is er geen begrotingswijziging nodig die via een besluit van het algemeen bestuur moet verlopen.

De VRZHZ wil met deze financiële prognose en voorstellen een bestendige financiële lijn aanhouden. Tegelijkertijd wil de VRZHZ anticiperen op toekomstige ontwikkelingen die financiële consequenties hebben. Dit doet ze door deze via de P&C-cyclus te monitoren en indien nodig een dekkingvoorstel voor te leggen. Door op deze manier onze financiën in relatie te brengen met de toekomstige ontwikkelingen kijkt de VRZHZ vooruit, opereert zij transparant, schakelt zij snel én houdt zij tegelijkertijd niet onnodig gemeentelijke middelen gereserveerd.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: De financiële effecten worden conform besluit verwerkt.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.		
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: geen

Communicatie: n.v.t.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 28-11-2018

dd. 28-11-2018

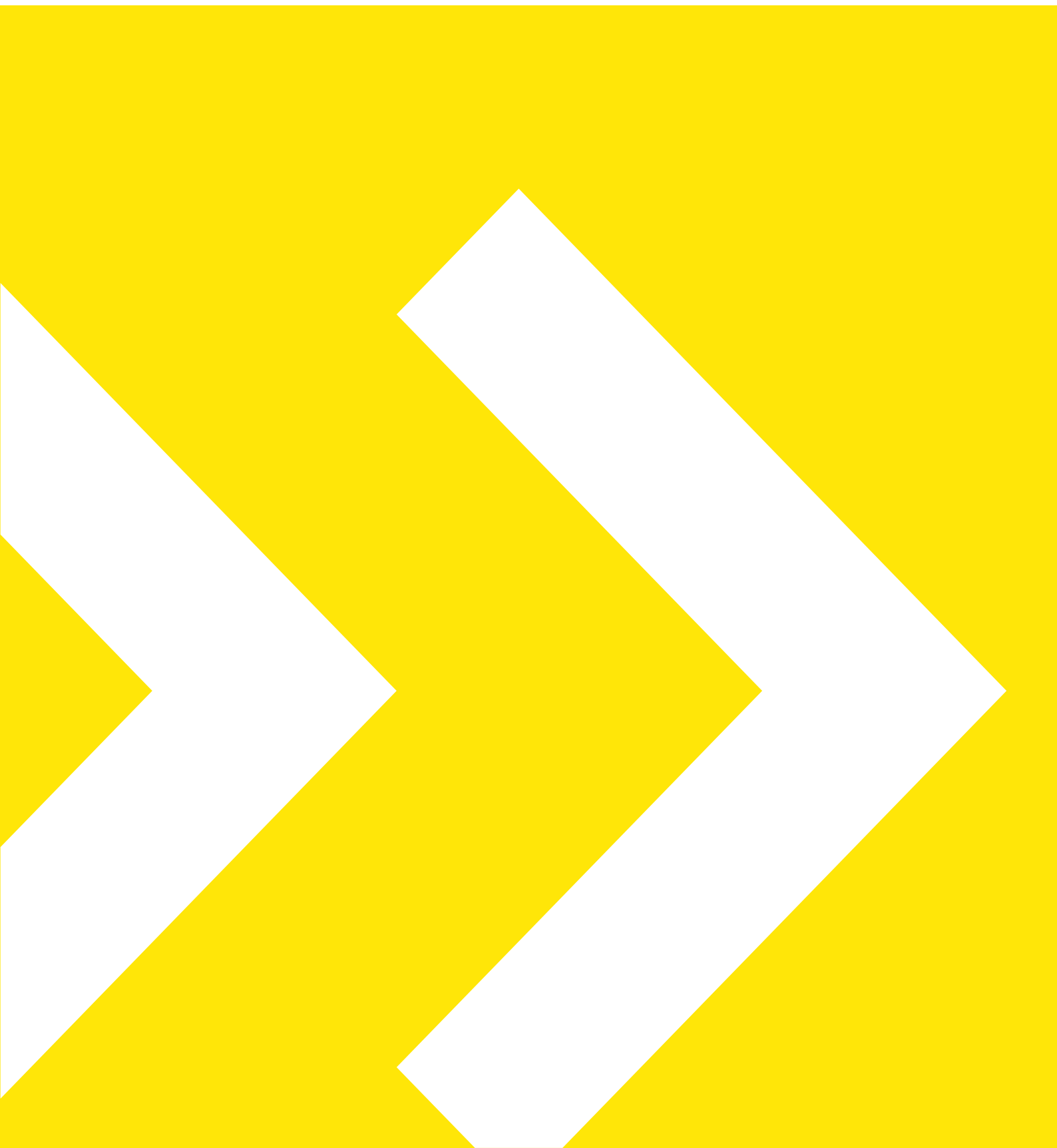
dd. 28-11-2018

Vergaderstuk 2018/1888/A

Tweede Bestuursrapportage VRZHZ

Versie: 1.0

Datum: 29 november 2018

Inhoudsopgave

- Inleiding 4**
- 1 Strategische ontwikkelingen 6**
- 2 Beleidsprognose 9**
 - 2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant - risicobeheersing 9
 - 2.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie..... 11
 - 2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen - samenwerking..... 16
 - 2.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering - professionaliteit 18
- 3 Doorontwikkeling en Innovatie 22**
- 4 Financiën 24**
 - 4.1 Financiële prognose..... 24
 - 4.2 Voortgang Reserves Veranderende Omgeving en Informatie-gerichte organisatie .. 26
 - 4.3 Verloop van investeringskredieten 28

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage (hierna: BURAP-II) van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) over het jaar 2018. Waar BURAP-I 2018 alleen de bijstellingen en afwijkingen op de begroting 2018 rapporteerde, dient BURAP-II 2018 als prognose ter opmaat naar de jaarverantwoording over 2018.

2018 Staat in het teken van de doorontwikkeling van de organisatie ten behoeve van efficiëntie, effectiviteit en slagkracht. De sporen die vorig jaar in gang gezet zijn, worden dit jaar verder uitgebouwd: enerzijds wordt er op het organisatorisch vlak doorontwikkeld met onder andere de herstructurering van de managementstructuur. Ook vindt in 2018 de uitrol plaats van het nieuwe dekkingsplan, met daarin onder meer de variabele voertuigbezetting. Anderzijds is een logisch gevolg van de regionalisatie de interne focus van de afgelopen jaren geweest. Nu is het natuurlijke moment aangebroken dat de organisatie zich meer naar buiten gaat richten om aan de voorkant in te spelen op de externe regionale en landelijke ontwikkelingen. Dit laatste spoor is in 2018 van start gegaan met de bestuurlijke accordering voor twee trajecten. Hiermee maakt de Veiligheidsregio een start met het omgevingsgericht werken en is de transitie naar een informatie-gerichte organisatie ingang gezet.

Financiën

We hebben onze Planning & Control-cyclus vorig jaar verbeterd. Sinds de actualisatie van de financiële verordening in 2017 geeft de VRZHZ éénmaal per jaar een financiële prognose af. BURAP-I dient als bijstellings- en afwijkingen rapportage en BURAP-II ter opmaat naar de jaarverantwoording, met hierin een beleidsmatige en financiële jaarprognose. De VRZHZ zoekt continu naar een verdere verbetering van de P&C-producten. In deze BURAP-II is per beleidsdoelstelling een conclusie en stoplicht toegevoegd. Hiermee willen we in een oogopslag de bestuurlijke essentie van de beleidsprognose weergeven.

De VRZHZ presenteert in de BURAP-II een voordelige prognose van ca. € 0,6 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van onvoorziene voordelen op de afrekening van de samenvoeging van de meldkamers en op gedetacheerd personeel. Het (tijdelijk) niet invullen van vacatureruimte wordt daarnaast tijdelijk opgevangen door extra inhuur. In hoofdstuk 4 'Financiën' treft u een toelichting op onze voordelige prognose.

De VRZHZ bouwt hiermee verder aan een consistente financiële lijn. Enerzijds is het meerjarenperspectief 2016-2020 volledig verwerkt. Anderzijds is een substantieel deel van het jaarresultaat 2017 teruggevloeid naar de gemeenten en heeft vrijval uit de egalisereserve kapitaallasten plaatsgevonden. Daarnaast zijn met betrekking tot de egalisereserve kapitaallasten nieuwe spelregels afgesproken om niet onnodig gemeentelijk geld gereserveerd te houden.

Nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande financiële recapitulatie is de prognose samen met de genoemde ontwikkelingen uit 2018 in kaart gebracht en in samenhang gebracht met de interne dekkingsmogelijkheden.

Begrotingssaldo BURAP-II 2018			
Primaire begroting 2018 na bijstelling			€ -
Resultaat MJP m.b.t. 2018 (besluit 2017-2226)			
-Gerealiseerde besparing MJP 2018 BURAP-II 2017	I	€ 430.000	
-Teruqbetaling resultaat MJP 2018 bij JR 2018	I	€ -430.000	
Totaal			€ -
Ontwikkelingen BURAP-I			
CAO-stijging (reeds verwerkt in prognosesaldo)		S	€ -660.000
Totaal			
Prognose BURAP-II			
Financiële prognose		I	€ 596.000
Totaal			€ 596.000
Ontwikkelingen BURAP-II			
Overige ontwikkelingen (o.a. variabele voertuigbezetting)		I	€ -125.000
Herstructurering - organisatorische kosten		I	€ -415.800
Herstructurering - frictielasten		I	€ -2.312.000
Totaal			€ -2.852.800
Totaal ontwikkelingen			€ -2.852.800
Dekkingsmogelijkheden			
Niet gelabelde middelen structureel effect jaarrekening 2017		S	€ 230.500
25Kv jaarlijkse bijdrage		S	€ 437.500
25Kv-middelen		I	€ 1.603.700
Bijdrage meldkamer		I	€ 500.000
Totaal			€ 2.771.700
Begrotingssaldo BURAP-II 2018			€ 514.900

Hierin springt het bedrag voor de frictielasten als gevolg van de herstructurering eruit (ca. € 2,3 mln). Dit bedrag bestaat uit de frictielasten van boventalligen. Het voorstel is om de ontwikkelingen uit 2018 binnen onze eigen middelen op te vangen. Daarnaast zien we een aantal ontwikkelingen in 2019 op ons afkomen, waarvan de gevolgen nu moeilijk te duiden zijn. Hier komen we in BURAP-I 2019 op terug.

Met de voordelige prognose laat de VRZHZ zien dat het voorzichtig wil blijven omgaan met de beschikbaar gestelde middelen. Tegelijkertijd ziet de VRZHZ een aantal ontwikkelingen op zich afkomen, waarvan de gevolgen nu moeilijk te duiden zijn. Dit zijn het aan de voorkant aanhaken bij de infrastructurele werkzaamheden, het optuigen van vastgoedbeheer, de risico's en ontwikkelingen op het vlak van brandweervrijwilligers en terroristische dreigingen als cyberterrorisme. Met het bovenstaande zeilt de VRZHZ scherp aan de wind en anticipeert ze tegelijkertijd op ontwikkelingen. Deze blijven we monitoren en adresseren we via onze P&C-cyclus.

Leeswijzer

In **hoofdstuk één** worden de strategische ontwikkelingen gepresenteerd. Vervolgens worden in **hoofdstuk twee** de belangrijkste beleidsrealisaties gemeld, inclusief een prognose van de activiteiten in 2018. **Hoofdstuk drie** bevat de belangrijkste doorontwikkelingen en innovatieve maatregelen. De financiën van de VRZHZ zullen in **hoofdstuk vier** belicht worden. Dit hoofdstuk kent de volgende onderdelen:

- 4.1 financiële prognose;
- 4.2 voortgang bestemmingsreserve Veranderende Omgeving en Informatie-gerichte organisatie;
- 4.3 verloop van investeringskredieten;

1 Strategische ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de ontwikkelingen van een aantal voor u bekende strategische dossiers. Zo belichten we onder meer kort de uittreding van Vijfheerenlanden, de strategische heroriëntatie en de benchmark. Gezien de strategische aard van dit hoofdstuk hebben we besloten hier in een beperkt aantal dossiers een doorkijk te geven naar de toekomst. In hoofdstuk 2 'Beleidsprognose' gaan we verder in op de ontwikkelingen in 2018.

1.1 Vijfheerenlanden

Per 1 januari 2019 is de fusie van Leerdam, Zederik en Vianen een feit en treedt de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden uit onze veiligheidsregio. Ten aanzien van de uittreding is het uitgangspunt dat zowel achterblijvende als ontvangende gemeenten in beide veiligheidsregio's geen nadeel mogen ondervinden van deze herindeling. Voor wat betreft de ontvlechting vindt overleg en afstemming met de Veiligheidsregio Utrecht en de gemeenten plaats om zowel de materiele overdracht van de posten, het materieel, inventaris en vrijwilligers als de operationele overdracht per 1 januari 2019 soepel te laten verlopen.

1.2 Strategische heroriëntatie

Tijdens de retraite op Vlieland in mei 2017 is besloten tot een strategische heroriëntatie. Redenen om deze strategische heroriëntatie uit te voeren liggen enerzijds in de ontwikkelingen in Zuid-Holland Zuid, waar twee gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling zullen treden en een aantal gemeenten gaat herindelen. Anderzijds komen er ontwikkelingen op gemeenten en op de Veiligheidsregio af. De bevindingen van deze heroriëntatie zijn in oktober 2018 met het bestuur gedeeld en zullen op de retraite 2019 verder besproken worden. De voorbereidingen van deze bespreking vindt de komende maanden zowel bestuurlijk als ambtelijk plaats.

1.3 Benchmark

Bij de totstandkoming van een nieuwe kostenverdeelsystematiek in Zuid-Holland Zuid is geconstateerd dat de uitkering uit het gemeentefonds (subcluster brandweer & rampenbestrijding) lager ligt dan de bijdragen van de gemeenten aan de Veiligheidsregio. Het verschil is circa € 12 miljoen. Onderzocht wordt of de inkomsten uit de BDuR en de toekenningscriteria passend zijn voor de regio Zuid-Holland Zuid en worden de kosten en baten nader geduid in onderlinge samenhang. Dit gebeurt door een benchmark met vier andere veiligheidsregio's, die in 2018 is uitgevoerd en waarvan de eerste uitkomsten een goede duiding geven van de verschillen. Aan het einde van het jaar krijgt dit een vervolg in het bestuur.

1.4 Ontwikkeltraject nieuwe organisatie

De structuur van de aan de brandweer gerelateerde afdelingen en de managementstructuur van de Veiligheidsregio is aangepast om de verschillende organisatieonderdelen beter op elkaar aan te laten sluiten. Deze zogenaamde 'herstructurering' is per 1 september 2018 afgerond. Om de nieuwe structuur effectief te maken is tevens afgesproken om een organisatie-ontwikkeltraject in te gaan, zoals de start van het procesgericht werken en het zogenaamde cultuurtraject. Dit laatste is een meerjarig traject en zal de waarden van de VRZHZ zoals verantwoordelijkheden laag en samenwerking in de organisatie

bestendigen. In hoofdstuk 2.4.1 'Herstructurering' en 2.4.2 'Het cultuurtraject' treft u een uitgebreidere toelichting op de herstructurering van de organisatie en het cultuurtraject.

1.5 *Infrastructurele werkzaamheden*

Zowel de werkzaamheden aan de kruising van de A16 met de N3 als het project 'Vernieuwen, Verjongen en Verduurzamen' van Rijkswaterstaat (het vervangings-, renovatie- en aanlegtraject van bruggen tunnels en wegen tot 2030) zal grote consequenties hebben op onder meer de bereikbaarheid en het incidentmanagement in en rond onze regio. Hierbij is nauwe samenwerking met Rijkswaterstaat en andere stakeholders van belang. In hoofdstuk 2.2.15 – 'Infrastructurele werkzaamheden' gaan we in op de wijze hoe de Veiligheidsregio de vertaling van de grootschalige onderhoudsopgave naar haar operationele processen maakt.

1.6 *Meldkamer*

De samenvoeging van de meldkamers van Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid is sinds 15 mei 2018 een feit. Wel is de landelijke migratie van het C2000 systeem wederom uitgesteld. Zodra de nieuwe datum hiervan bekend is zullen we dit melden. In hoofdstuk 2.2.1 'Melding en alarmering' gaan we in op de stand van zaken van de meldkamer in 2018 en verder.

1.7 *BDuR*

Naar alle waarschijnlijkheid zal er in 2020 een uitname uit de BDuR plaatsvinden in verband met de vorming van één landelijke meldkamer. Op dat moment zullen onze beheerskosten overgaan naar de landelijke meldkamerorganisatie en zal onze BDuR bijdrage tegelijkertijd dalen. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk wat het financiële effect hiervan is. Wel heeft de VRZHZ de verschillende financiële scenario's in kaart gebracht. Op het moment dat de wet definitief vastgesteld is, wordt bekeken welke financiële gevolgen dit voor de VRZHZ heeft.

1.8 *Voorbereiding retraite 2019*

Tweejaarlijks organiseert de VRZHZ een meerdaagse samenkomst voor het bestuur. Deze retraite vindt in 2019 plaats op 3, 4 en 5 april. In 2018 wordt de agenda ambtelijk voorbereid en bestuurlijk vastgesteld. Belangrijke thema's op deze bestuurlijke retraite zijn de strategische heroriëntatie en de brandweer van de toekomst c.q. de toekomst van de brandweer. Tevens zal deze retraite bijdragen aan de informele kennismaking van de leden van het bestuur in haar nieuwe samenstelling van tien gemeenten.

1.9 *De overdagbezetting van posten*

De maatschappelijke trends laten zien dat er een afname plaatsvindt in het aantal vrijwilligers. Dit leidt landelijk en in de regio Zuid-Holland Zuid op verschillende brandweerposten overdag tot een paraatheidsprobleem en vormt een evident risico voor de operationele dekking op de lange termijn. De variabele voertuigenbezetting en het programma 'Posten Centraal' ondervangt dit risico. Gelet op de landelijke actualiteit van dit onderwerp is het van strategisch belang dit adequaat te adresseren. In

hoofdstuk 2.2.4 'Een 24-uur per dag parate brandweerorganisatie' gaan we in op de landelijke en regionale acties die hiervoor getroffen worden.

1.10 De herziening van specialismen

De herziening van specialismen gaat over de specialismen die de brandweer naast de reguliere brandweezorg in deze regio heeft, zoals: de verkenningseenheden, het gaspakkenteam, de ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen en wateroppervlakteredding. In 2018 wordt een voorstel gedaan en wordt een richting gekozen voor de herziening van onze specialismen. Eventuele financiële gevolgen, zoals het naar voren halen van geplande investeringen, worden via de reguliere P&C-producten geadresseerd.

1.11 Bevolkingszorg

Eind 2017 zijn er hernieuwde afspraken gemaakt op het vlak van de doorontwikkeling van bevolkingszorg. Een belangrijke wijziging hierin is het verzoek van het bestuur om de ontwikkeling van een regionale crisisorganisatie te versnellen. Naast de vorming van één regionale crisisorganisatie wordt ook de inhoudelijke sturing op bevolkingszorg verder geregionaliseerd. Hiermee loopt de VRZHZ voor op de landelijke doorontwikkeling op het vlak van bevolkingszorg.

1.12 De voorbereidingen op de Wnra

Vanaf 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (hierna: Wnra) in werking. De Wnra heeft tot doel ambtenaren geen bijzondere positie en dezelfde rechten te laten hebben ten opzichte van 'gewone' werknemers. Het beoogd hiermee de arbeidsmobiliteit te vergroten. Dit heeft grote gevolgen voor de rechtspositie van de brandweervrijwilliger. De komst van de Wnra is voor de veiligheidsregio's met een jaar uitgesteld. In de tussentijd wordt landelijk met de Veiligheidsregio's in gezamenlijkheid en via diverse gremia gewerkt aan een juiste invulling hiervan.

1.13 De visitatie

De Wet Veiligheidsregio's schrijft een vijfjaarlijkse visitatie voor, waarbij een collegiale toets plaatsvindt. De systematiek is door de veiligheidsregio's in gezamenlijkheid opgehangen aan de volgende drie thema's: onze maatschappelijke opdracht, leiderschap & verandervermogen en een organisatie in samenwerking. Dit voorjaar heeft de visitatie bij de VRZHZ plaatsgevonden. De bevindingen en aanbevelingen zijn een bevestiging van eerdere constatering en hebben een plek gekregen in een aantal vervolgotrajecten: de strategische heroriëntatie, het cultuurprogramma en het procesmatig werken.

2 Beleidsprognose

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de beleidsmatige rapportage en de belangrijkste resultaten. In deze BURAP-II rapporteren wij de voortgang op de begroting 2018 en in BURAP-I 2018 gemelde zaken. Deze beleidsprognose wordt langs de indeling van de vier beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan 2017-2020 weergegeven:

1. Focus op de voorkant - risicobeheersing
2. Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie
3. Samen verder komen - samenwerking
4. Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit

2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant - risicobeheersing

Conclusie Beleidsdoelstelling 1

Een aantal aan de Omgevingswet gerelateerde werkzaamheden uit 2017 zijn doorgeschoven naar 2018. Tegelijkertijd is met de herstructurering gekeken naar de vereiste doorontwikkeling om gesteld te staan voor de toekomstige opgave op dit vlak. Als gevolg hiervan is dit traject in 2018 omgebouwd tot een brede en integrale aanpak ten behoeve van de veranderende omgeving. De voorbereiding op de komst van de Omgevingswet is hier een onderdeel van. Met de accordering van dit traject wordt er in 2018 versneld. De VRZHZ heeft de transitie in gang gezet, maar merkt op dat op dit vlak het juiste personeel moeilijk te werven is en hierdoor vacatures niet snel vervuld worden. Waar nodig wordt dit ondervangen door inhuur. Het is zaak de voortgang scherp te monitoren en hier direct op te acteren. In de volgende paragrafen treft u een prognose per beleidsvoornemen.

2.1.1 Aansluiten bij de veranderende omgeving

De omgeving is volop in verandering. Daarmee veranderen ook de risico's op het vlak van fysieke veiligheid, hetgeen een andere aanpak door de verschillende betrokken partijen bij deze risico's vraagt. De komst van de Omgevingswet vraagt, net als verschillende andere veranderingen in de omgeving, een doorontwikkeling van de organisatie op het vlak van risicogericht werken, het integraal adviseren en het voeren van accountmanagement. Het is daarom essentieel om vroegtijdig verbinding te maken en te versterken met diverse partners. Dit vraagt een extra inspanning aan de personeelskant, de processenkant en in de techniek. Deze zomer is hiervoor een voorstel bestuurlijk geaccordeerd. Ten behoeve van deze extra inspanning wordt in 2018 de formatie geworven. De Veiligheidsregio merkt hierin wel op dat bepaalde posities in de huidige markt zich moeilijk laten invullen. Voor het huidige personeel is een opleidings-/bijscholingstraject in het najaar uitgewerkt en opgestart. Dit traject loopt op schema. In hoofdstuk 4 'Financiën' geven we in relatie tot dit traject een financiële toelichting op de stand van zaken van de bestemmingsreserve "Veranderende Omgeving".

2.1.2 Investeren in en verbreden van risicogericht werken

Op basis van het regionaal risicoprofiel, het brandrisicoprofiel en de bestuurlijk prioritaire risico's vinden activiteiten plaats ten behoeve van planvorming, advisering, toezicht, beïnvloeding van gedrag van

anderen en het vergroten van veiligheidsbewustzijn. Dit wil de VRZHZ verder inbedden in de reguliere werkwijze. Echter, zoals in BURAP-I 2018 gemeld, stond de personele capaciteit onder druk als gevolg van de herstructurering van de organisatie en vanwege verloop van personeel. De focus lag hierdoor voornamelijk op het behalen van de reguliere productie. In 2019 wordt het inbedden in het reguliere proces van risicogericht werken voortgezet.

2.1.3 De implementatie van integrale veiligheidsadviezen

Als onderdeel van de regionale projectgroep Omgevingswet is door de Dienst Gezondheid & Jeugd (hierna: DG&J), de Omgevingsdienst ZHZ (hierna: OZHZ) en de VRZHZ gezamenlijk een projectplan opgesteld in het kader van facetbeleid, waarin de ambities in de samenwerking tussen deze drie uitvoeringsorganisaties worden benoemd. Medio september is gestart met de uitvoering van dit plan. In hoofdstuk 2.3.4 'Partnerschappen op het vlak van de Omgevingswet' gaan we verder in op de wijze waarop deze samenwerking vormgegeven wordt. Daarnaast worden met de gemeenten afspraken gemaakt, waarbij de VRZHZ adviseert bij het opstellen van ruimtelijke visies en plannen. Gelijktijdig met dit project wordt integrale advisering ingebed in de interne afstemming binnen de VRZHZ. Met de herstructurering (zie hoofdstuk 2.4.1 - Herstructurering) is hier formatieruimte voor vrijgemaakt. De VRZHZ merkt ook hierin dat deze formatie in de huidige markt zich moeilijk laten invullen.

2.1.4 Herijking toetsingskader externe veiligheid

Het herijken van het toetsingskader externe veiligheid is met de komst van de Omgevingswet en de daar aan verbonden omgevingsplannen in een ander daglicht komen te staan. Er wordt op dit vlak primair aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen rondom de komst van de Omgevingswet, waarbij kernwaarden voor de fysieke veiligheid geborgd worden in omgevingsvisies en omgevingsplannen. Op regionaal en landelijk niveau worden in samenspraak met gemeenten en andere veiligheidsregio's pilots uitgevoerd ten behoeve van deze doelen. Medio 2018 zijn de kernwaarden die aan deze visie gerelateerd zijn landelijk vastgesteld. De VRZHZ is hierbij betrokken bij overleg op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. Met de totstandkoming van deze kernwaarden is de herijking van het toetsingskader externe veiligheid overbodig. Deze ontwikkeling leidt tot een bijstelling op de beleidsbegroting 2018 en het beleidsplan 2017-2020.

2.1.5 Rangeerterrein Kijfhoek

Recente incidenten op het rangeerterrein Kijfhoek vragen een intensieve en actieve rol van de Veiligheidsregio als expert en adviseur. Dit heeft in 2018 een impact op het realiseren van de werkvoorraad op vlak van inspecties en de jaarplanning voor industriële veiligheidsadvisering en wordt ondervangen door inhuur van derden. Dit is een toevoeging aan de beleidsbegroting 2018.

2.1.6 Van BrandVeilig Leven naar Veilig Leven

Het jaarplan BrandVeilig Leven is gebaseerd op de risico's uit het regionaal risicoprofiel en het dynamisch brandrisicoprofiel. Dit voorjaar is een definitie voor de algehele zelfredzaamheid in relatie tot fysieke veiligheid vanuit het multi-perspectief vastgesteld. In vervolg hierop is in het najaar 2018 een plan van aanpak opgesteld voor een project 'langer zelfstandig thuiswonende ouderen'. Dit plan komt tot stand in afstemming met de brandweerorganisatie, de GHOR en de externe partners op het vlak van brand- en

zorgveiligheid. Het opbouwen van netwerken en het ontwikkelen van activiteiten in co-creatie staan centraal in dit plan.

Een andere vervolgstap die de VRZHZ in 2018 beoogde te zetten is het opstellen van het beleidskader Risicocommunicatie. Vanwege het feit dat de formatie hier nog niet voor is ingeregeld wordt deze ambitie doorgeschoven naar 2019. Dit is een vertraging en bijstelling ten opzichte van de beleidsbegroting 2018.

2.1.7 Participatie in het project “Geen nood bij brand”

Het project ‘Geen nood bij brand’ verandert in een reguliere activiteit en krijgt daarbij ook een andere invulling. Om de lading van de huidige activiteiten te dekken, is de naam veranderd in ‘Brandveiligheid & Zorgcontinuïteit’. Onder deze noemer werken de brandweerorganisatie en de GHOR samen aan een hoger veiligheidsniveau bij zorginstellingen. In 2018 worden nog een paar oorspronkelijke ‘Geen nood bij brand’-trajecten uitgerold. Daaromheen vinden in dit traject andere activiteiten en structurele contacten met zorginstellingen plaats die het bereik vergroten, zoals: het voeren van adviesgesprekken, de opvolging van de resultaten uit het CrisisBeleidsTeam en CoPI-trainingen, het koppelen van zorginstellingen aan elkaar en het actief informeren van zorginstellingen over landelijke trajecten. Dit leidt bij zorginstellingen tot een groter bewustzijn op het vlak van veiligheid.

2.1.8 Inzet op evenementenveiligheid

Aan het einde van 2018 eindigen de tijdelijke bovenwettelijke taken op het gebied van evenementenveiligheid, met hierin de onderdelen ‘regie op multidisciplinair advies’, ‘het evenementenloket’ en ‘innovatie, opleiding en training’. De strategische heroriëntatie, de invoering van de Omgevingswet en de uitwerking van de herindelingen binnen de regio zijn invloeden, waardoor een besluit voor definitieve financiering of afronding van deze bovenwettelijke taken bij VRZHZ tot het najaar 2018 op zich heeft laten wachten. Op basis van de input uit de bovengenoemde ontwikkelingen is een voorstel voor verlenging opgesteld. Deze is in oktober door het bestuur vastgesteld en hiermee wordt de uitvoering van deze bovenwettelijke taken tot en met 2022 verlengd.

2.2 *Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie*

Conclusie Beleidsdoelstelling 2

Gesteld kan worden dat de VRZHZ beschikt over een vakbekwame mono- en multidisciplinaire organisatie, die aan de voorkant inspeelt op de nieuwe ontwikkelingen en richtlijnen. Ook is met de uitrol van het nieuwe dekkingsplan een belangrijke stap gezet in het optimaliseren van de brandweezorg. De overdag-bezetting blijft hierin bij bepaalde posten een knelpunt vanwege het teruglopend aantal brandweervrijwilligers. De verwachting is dat deze maatschappelijke trend zich door zal blijven zetten. Om dit te ondervangen is het programma “Posten Centraal” in 2018 opgezet. Dit knelpunt blijven we monitoren, waarbij gezocht wordt naar een oplossing voor de lange termijn. In de volgende paragrafen treft u een prognose per beleidsvoornemen.

2.2.1 Melding en alarmering

De samenvoeging van de meldkamers van Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid is sinds 15 mei 2018 een feit. Het (tijdelijke) beheer van de nieuwe meldkamer is belegd bij de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (hierna: VRR), die dit samen met het Meldkamer Diensten Centrum van de politie uitvoert. Ook wordt er sinds mei 2018 gewerkt met één gezamenlijke begroting voor de meldkamer. De bestaande meldkamer aan het Oranjepark in Dordrecht is inmiddels ontmanteld. Het totale samenvoegingproject wordt naar verwachting in het eerste kwartaal 2020 afgerond.

Op dit moment wordt zowel landelijk als regionaal gewerkt aan de voorbereiding voor de overdracht van het beheer van de meldkamer naar de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS), een onderdeel van de politie. Het wetsvoorstel hiertoe zal naar verwachting eind 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden worden, met als beoogde ingangsdatum 1 januari 2020. De politie is dan wettelijk verantwoordelijk voor de instandhouding en het beheer van de meldkamer. Afspraken over de (wijze van) overdracht zullen gemaakt worden en eind 2022 zal het transitieproces voor alle meldkamers afgerond zijn.

Daarnaast willen we melden dat de landelijke migratie van het nieuwe C2000 systeem, die in november 2018 zou plaatsvinden, opnieuw is uitgesteld. Omdat onze nieuwe meldkamer is uitgerust met het bestaande C2000 is de impact van het bovengenoemde uitstel voor ons gering. Een nieuwe migratiedatum voor C2000 is nog niet bekend.

2.2.2 24-uur per dag parate brandweerorganisatie

Het behoud van een 24-uur per dag parate en op zijn taak voorbereide brandweerorganisatie, waarbij het behoud en het binden en boeien van operationeel personeel van groot belang is, heeft continue de aandacht. De Veiligheidsregio wil dat haar brandweerorganisatie in staat is om op een zo optimaal mogelijk wijze incidenten te bestrijden en hulpverlening te bieden aan de maatschappij.

De maatschappelijke trends laten een landelijke afname van brandweervrijwilligers zijn. In het Veiligheidsberaad is daarom deze zomer besloten tot het inrichten van een programma 'Vrijwilligheid'. De doelstelling is om te komen tot een betere inzet van vrijwilligers bij de brandweer.

Ook intern spelen we in op deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het project 'Posten Centraal' is opgestart en omgevormd tot een meerjarig programma. Dit programma loopt tot eind 2020 en heeft als doel om een optimale balans in uniformiteit en regelruimte op de posten te creëren, beter aan te sluiten bij de belevingswereld van de vrijwilliger en de operationele paraatheid overdag op lange termijn te verbeteren. In 2018 is het programmateam samengesteld en is gestart met een ontwikkelprogramma voor ploegchefs en de begeleiding van aspirant-brandweermensen. Daarnaast wordt de vergoedingsregeling voor vrijwilligers geëvalueerd en wordt gestart met een uniforme poststuring.

2.2.3 Periodiek Preventief Medisch Onderzoek

Het werk van een repressieve brandweerfunctionaris is mentaal en fysiek zwaar en niet geheel zonder risico. Operationele brandweerfunctionarissen moeten in extreme omstandigheden goed functioneren. Daar moeten slachtoffers, maar ook collega's op kunnen vertrouwen. Omdat de huidige keuringsmethoden voor manschappen en bevelvoerders niet taakgericht zijn is hiervoor in de plaats het periodiek preventief medisch onderzoek (hierna: PPMO) ontwikkeld. In 2018 is gestart met het

gewenningsproces voor de nieuwe testmethode en einde 2018 volgt de implementatie ervan. Per 1 januari 2019 zal deze methode volledig uitgerold worden voor alle manschappen en bevelvoerders. Overige operationele functionarissen die een keuring moeten ondergaan zullen dit volgens de huidige keuringsmethode blijven doen.

2.2.4 Een effectievere brandbestrijding

De brandweer wil haar taken slagvaardiger uitvoeren. Omwille hiervan is gezocht naar mogelijkheden voor een effectievere brandbestrijding en hulpverlening. Er wordt in 2018 gebouwd aan een doorontwikkeling van de brandweerorganisatie. Aan de organisatorische kant gebeurt dit met de herstructurering van de brandweerafdelingen. En aan de operationele kant vindt dit onder andere plaats met het vaststellen en uitwerken van het nieuwe dekkingsplan.

Met het vaststellen van dit nieuwe dekkingsplan heeft de VRZHZ een besluit genomen over het gewenste niveau van de brandweezorg in termen van opkomsttijden, bemensing en materieel. Daarnaast wordt in het nieuwe dekkingsplan gemotiveerd op welke wijze de VRZHZ omgaat met afwijkingen van de in de Wet Veiligheidsregio's bepaalde normtijden. Het dekkingsplan vormt daarmee de basis voor het bestuurlijk gewenste niveau van de brandweezorg en is tevens het instrumentarium waarmee het verantwoording kan afleggen aan de gemeentebesturen, burgers, het bedrijfsleven en de rijksoverheid.

Als onderdeel van de implementatie van het nieuwe dekkingsplan wordt in 2018 de uitrol van de variabele voertuigbezetting voorbereid. Dit wordt tevens meegenomen in het vakbekwaamheidsprogramma, wat in 2019 in werking treedt.

Als gevolg van het rekenmodel in het nieuwe dekkingsplan, nieuwe wegen, en met het vervallen van de gemeentelijke brandweer zijn de meest optimale aanrijtijden in enkele gebieden, de zogenaamde vakkenkaarten, gewijzigd. In 2018 vindt een analyse en een praktijktoets hierop plaats. De VRZHZ blijft hierbij staan voor een kwalitatief zo hoog mogelijk niveau van haar brandweezorg.

Ook wordt de aanbesteding voor nieuwe tankautospuitten afgerond. De levering van het overgrote deel van de tankautospuitten zal in 2020 en een deel in 2021 plaatsvinden. De nieuwe tankautospuitten worden over een aantal jaar ingepast, zodat dit op een verantwoorde wijze geïmplementeerd kan worden. Daarnaast vinden in het najaar de voorbereidingen op het vlak van de spreiding specialismen, de postdifferentiatie en de status 2de tankautospuit plaats. Van dit laatste volgt in 2019 en 2020 de uitrol en effectuering.

2.2.5 Ademluchtwerkplaatsen

In 2018 zijn de vier ademluchtwerkplaatsen overgegaan naar één centrale werkplaats. De verwachting is dat dit efficiencyvoordelen met zich meebrengt. In het voorjaar 2019 zal een evaluatie van de centralisatie plaatsvinden. Mogelijk blijkt uit deze evaluatie dat de nu nog aanwezige overloop werkplaatslocaties ontmanteld kunnen worden. De effecten en resultaten zullen we in BURAP-II 2019 terugkoppelen.

2.2.6 Een veilige en gezonde werkomgeving.

Met het project Schoner Werken heeft de VRZHZ de afgelopen jaren toegewerkt naar schoner werken in 2018. Dit jaar vindt aanvullend onderzoek plaats om het logistieke proces hierin verder te verbeteren. Bij deze verbetering worden de resultaten uit eerdere onderzoeken van de andere veiligheidsregio's ook meegenomen. Intern wordt getoetst of onze interne normen voldoende zijn. Het project loopt na dit jaar af en de activiteiten worden in de reguliere werkzaamheden geborgd.

2.2.7 Brandweeronderwijs

In 2015 is in het kader van het traject Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (hierna: KAB) de kwaliteitsketen voor het brandweeronderwijs bestuurlijk vastgelegd in de stelselnotitie brandweeronderwijs. Uitgangspunt is dat, naast de inhoud van het brandweeronderwijs en de examens, ook de aanbieders van brandweeronderwijs aan kwaliteitseisen moeten voldoen. In het voorjaar 2018 heeft er in dit kader een audit bij het bureau Vakbekwaamheid van de VRZHZ plaatsgevonden. Hierbij is een zeer ruime voldoende gescoord en mag brandweeronderwijs voor minimaal de komende drie jaar verzorgd worden. De brandweerorganisatie geeft verder ook opvolging aan de verbeterpunten die in de auditrapportage naar voren zijn gekomen. Het heeft de continue aandacht om zodoende brandweeronderwijs van de hoogste kwaliteit te blijven garanderen.

2.2.8 Opvolging visiedocument Operationele trainingen

Begin 2017 is het visiedocument 'Operationele trainingen' opgesteld. Vanuit deze geformuleerde visie zijn de volgende twee speerpunten naar voren gekomen: het integraal en gelijktijdig beoefenen van meerdere hoofdfuncties en het aanbrengen van een effectievere spreiding van oefenbelasting over de jaren. Concreet houdt dit voor operationeel leidinggevend in dat de VRZHZ afstapt van de vierjaarlijkse operationele trainingen. In 2018 is deze cyclus ingeruild voor jaarlijkse kortere operationele trainingen.

2.2.9 Grof en extreem geweld

Grof en extreem geweld, met daarin terrorismegevolgbestrijding als onderdeel, blijft in 2018 de aandacht en extra inspanning van de VRZHZ vragen. Dit heeft te maken met de complexiteit van het thema en de bijzondere bevoegdheden en partnerschappen die hierbij een rol spelen. Voor het kennisniveau en de vaardigheden van de functionarissen op mono- en multidisciplinair niveau is in 2018 een inhaalslag gemaakt. De kennis en vaardigheden zijn op niveau en het thema 'grof en extreem geweld' is onderdeel geworden van het reguliere werkproces van de mono en multidisciplinaire preparatie. Daarnaast is de brandweer-branchepvatting 'Grof & extreem geweld' vastgesteld. Deze branchepvatting leggen we naast onze interne protocollen om deze waar nodig aan te scherpen.

2.2.10 Optische en geluidssignalen

In 2017 is een nieuwe landelijke brancherichtlijn 'Optische en geluidssignalen' vastgesteld. Deze heeft gevolgen voor de nieuwe en reeds afgeronde chauffeursopleidingen. Impactanalyses vinden dit jaar plaats en de resultaten worden meegenomen in het trainingskader. Ten opzichte van de BURAP-I 2018 kan inmiddels met zekerheid gesteld worden dat dit tot extra kosten leidt. Op dit moment vindt de analyse plaats in hoeverre dit intern opgevangen kan worden. Hier komen we bij BURAP-I 2019 op terug met een dekkingsvoorstel.

2.2.11 Certificering van functionarissen

De voorgenomen certificering van informatiemanagers, regionaal operationeel leiders en voorlichtingsfunctionarissen is afgerond. In 2018 is verder geëxperimenteerd met accreditatiepunten voor operationele multidisciplinaire functionarissen. Gekeken wordt of dit bijdraagt aan een toenemende eigen verantwoordelijkheid van operationele functionarissen voor hun eigen vakbekwaamheid. Daarnaast is in het jaarplan vakbekwaamheid rekening gehouden met de afname van het aantal GRIP-incidenten. Dit heeft waar nodig geleid tot intensivering en innovatie in opleiding en oefening ten behoeve van de optimale vakbekwaamheid.

2.2.12 Doorontwikkeling en implementatie bevolkingszorg

Op dit moment zijn er drie identieke subregionale crisisorganisaties actief. De vorming van één regionale crisisorganisatie leidt tot een reductie van het aantal medewerkers met een crisis specifieke functie. Zij worden vaker en intensiever getraind en geoefend. Hiervoor is in oktober jl. een voorstel bestuurlijk vastgesteld. De regionale crisisorganisatie bevolkingszorg heeft als streefdatum op 1 januari 2019 opgezet te zijn en uiterlijk op 1 maart 2019 operationeel te zijn. Naast de vorming van één regionale crisisorganisatie wordt ook de inhoudelijke sturing op bevolkingszorg verder geregionaliseerd. Doel van de regionale crisisorganisatie en de regionale aansturing is verdere verbetering van de kwaliteit van bevolkingszorg.

2.2.13 Waterveiligheid

In 2018 wordt de planvorming waterveiligheid per dijkkring afgerond en worden de verantwoordelijkheden van het proces evacuatie door de politie aan de VRZHZ overgedragen. Dit is mede ontwikkeld om het evacuatieproces te borgen in de crisisorganisatie en loopt conform planning. Tijdens de waterweek 2018 is er volgens de landelijke handreiking op bestuurlijk en operationeel niveau geoefend met de impactanalyses. Dit is onderdeel van het reguliere vakbekwaamheidsprogramma. Daarnaast vinden er per subregio impactanalyses op het vlak van hoog water plaats. Dit vergroot het inzicht in waterveiligheid, waardoor de Veiligheidsregio beter kan voorspellen "wat water waar doet". Hierdoor is zij in staat effectievere keuzes voor te leggen, zoals het verticaal evacueren.

2.2.14 Crisiscommunicatie

De VRZHZ wil een professionele crisiscommunicatie-organisatie zijn die in staat is steeds vroeger in de crisis de juiste informatievoorziening aan de bevolking en het juiste handelingsperspectief te bieden. Om de informatievoorziening zo vroeg mogelijk op te pakken is het Veiligheidsinformatiecentrum (hierna: VIC) ingericht. Hierbij wordt vooruitgekeken wat er op de VRZHZ afkomt, zodat de informatievoorziening al opgestart is als er een incident plaatsvindt. Dit gebeurt door middel van dagrapporten en het vroegtijdig informeren van de crisisorganisatie. Verder vindt in 2018 de doorontwikkeling van het crisiscommunicatieplatform www.zhzveilig.nl plaats. De Veiligheidsregio sluit hierin aan bij nieuwe ontwikkelingen in de samenleving op het vlak van crisiscommunicatie, door bijvoorbeeld zicht te krijgen in crisiscommunicatie bij onder meer terrorisme. De activiteiten en trainingen op het vlak van crisiscommunicatie zijn onderdeel van de reguliere werkzaamheden.

2.2.15 Infrastructurele werkzaamheden

Vanaf 2019 tot 2030 vinden er binnen het project 'Vernieuwen, Verjongen en Verduurzamen' van Rijkswaterstaat (het vervangings-, renovatie- en aanlegtraject van bruggen tunnels en wegen tot 2030) omvangrijke infrastructurele werkzaamheden plaats in de regio. Het begint met de aanpassingen aan de kruising van de A16 en N3. De onderhoudsopgave zal grote consequenties hebben op onder meer de bereikbaarheid, incidentmanagement en alternatieve routing van gevaarlijke stoffen in en rond onze regio. Dit is de grootste onderhoudsopgave van Rijkswaterstaat ooit. De problematiek dient in zijn totaliteit te worden bekeken, inclusief de samenhang en domino-effecten van de diverse onderhoudsprojecten. Investing in risicobeheersing aan het begin van het project zal voor onze eigen organisatie lonend zijn in de uitvoeringsfasen. Mede om de gemaakte bestuurlijke afspraken op het vlak van de opkomsttijden te kunnen waarborgen is het noodzakelijk dat de VRZHZ aan de voorkant en met de andere hulpdiensten en gemeenten samenwerkt bij de afstemming met Rijkswaterstaat en andere stakeholders. Hierbij de vertaling wordt gemaakt naar de operationele processen.

De problematiek wordt ook in het Regionaal Risicoprofiel geadresseerd. De eerste kosten worden opgevangen binnen de huidige financiële begrotingskaders. De problematiek en de werkzaamheden overschrijden echter het niveau van de reguliere taak. De hiermee gemoeide kosten worden de komende tijd in kaart gebracht en middels een dekkingsvoorstel in 2019 via de reguliere P&C-cyclus geadresseerd.

2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen - samenwerking

Conclusie Beleidsdoelstelling 3

De VRZHZ is zich bewust van het belang van de samenwerkingsrelaties voor de uitoefening van haar maatschappelijke functie. De VRZHZ zoekt de verbinding en afstemming met haar partners op verschillende niveaus. Hiertoe brengt de VRZHZ in 2018 onder meer in onderlinge afstemming de gevolgen van de gemeentelijke herindelingen en de uittreding van Vijfheerenlanden in kaart. Ook is het traject om tot integraal advies te komen door de drie regionale uitvoeringsdiensten opgestart en zijn op de verschillende andere deelreinen de benodigde afspraken met de partners gemaakt. De conclusie is dat de VRZHZ op schema ligt voor wat betreft de samenwerking met haar partners. Naar de toekomst toe zal de externe focus uitgebouwd worden met het optuigen van accountmanagement, de komst van de Omgevingswet en de transitie naar een Informatie-gerichte organisatie. In de volgende paragrafen treft u een prognose per beleidsvoornemen.

2.3.1 Gemeentelijke herindelingen

Onze regio heeft te maken met diverse herindelingen. Zo zullen per 1 januari 2019 de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden fuseren, is in de Hoeksche Waard een herindelingsproces gaande en treedt de te vormen fusiegemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2019 uit de gemeenschappelijke regeling. Vanwege de bovengenoemde gemeentelijke herindelingen wordt in 2018 het gesprek gestart over de bestuurlijke vorm die het beste past bij een gemeenschappelijke regeling VRZHZ van tien leden. Dit onderwerp zal onderdeel uitmaken van de bestuurlijke retrace in 2019.

2.3.2 Samenwerking

Waar het bijdraagt aan het behalen van onze doelstellingen stemt de VRZHZ af met de landelijke, interregionale en regionale partners. Daar waar nodig worden afspraken gemaakt met de partners, zoals

bij: de planningsstaf voor de C2000-migratie, het inrichten van een gezamenlijk VIC, de actualisering van het samenwerkingsverband BRZO-ZW en de samenwerking op vakbekwaamheidsgebied met de Veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Hollands-Midden en Haaglanden (West4). Daarnaast zorgt de VRZHZ ervoor dat met de andere partners, zoals de politie, defensie, waterschappen, Rijkswaterstaat en de reddingsbrigade de samenwerking geborgd is. Ook op het vlak van brandweezorg vindt er in 2018 intensieve regionale, interregionale en landelijke samenwerking plaats. Zo zijn dit jaar de alarmeringsregelingen doorontwikkeld, waarbij buurregio's inzet leveren afhankelijk van de snelste opkomsttijden. De regionale grenzen zijn hiermee komen te vervallen. Landelijk wordt er met de brandweerpartners samengewerkt op het vlak van onder meer de Electronische Leeromgeving (ELO) en de vernieuwing van het arbo-beleid.

2.3.3 Partnerschappen op het vlak van de Omgevingswet

Nu de invoeringsdatum van de Omgevingswet dichterbij komt, wordt er ook steeds meer duidelijk over de concrete invulling van deze wet. Dat leidt eveneens tot inzicht wat binnen het regionale project Omgevingswet ZHZ concreet moet worden gedaan om zich voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. Er wordt gewerkt aan concrete producten en activiteiten om op 1-1-2021 gesteld te staan voor organisatie-overstijgende vraagstukken en onderwerpen waar een gezamenlijke aanpak meerwaarde oplevert. De samenwerking wordt de komende jaren vormgegeven langs een vijftal projecten. Hierbij is het vormgeven van een integrale advisering door de drie uitvoeringsdiensten aan de bevoegde gezagen, ook aan de voorkant van ruimtelijke processen, het streven.

2.3.4 Accountmanagement

In het kader van de gehele herziening van het Regionaal Risicoprofiel wordt een intensieve samenwerking met de partners vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid beoogd. Met het oog op de komst van de Omgevingswet en om te kunnen bepalen op welke wijze het beheer van de benodigde partnerschappen opgetuigd moet worden is het noodzakelijk dat de VRZHZ haar ambitie bepaalt en nastreeft. De gestelde ambitie voor accountmanagement op het vlak van risicobeheersing zal echter voor dit jaar als gevolg van het capaciteitsvraagstuk en het werven op de vrijgemaakte formatie niet gehaald worden. Hierdoor wordt deze ambitie doorgeschoven naar 2019. Wel heeft de implementatie op basis van het rapport "Van 2 naar 1" plaatsgevonden. Hiermee is vanaf de zomer een gezamenlijke crisisorganisatie GHOR en DG&J gerealiseerd.

2.3.5 Veiligheidscentrum Spinel

Een bijzonder partnerschap vormt het Spinel Veiligheidscentrum. De Veiligheidsregio is 100% eigenaar van het veiligheidscentrum. Het biedt de mogelijkheid om alle operationele brandweerfunctionarissen meerdere keren per jaar een realistisch oefenscenario aan te bieden. Het goed geoefend zijn van de operationele functionarissen in onze organisatie is immers een belangrijke voorwaarde om "startklaar en daadkrachtig" respons te kunnen geven op hulpvragen uit de samenleving. Hiermee kan de Veiligheidsregio adequaat brand en ongevallen voorkomen, beperken één bestrijden en al hetgeen daarmee verband houdt. Hiermee draagt Spinel ook in 2018 in belangrijke mate bij aan de doelstellingen van de brandweerorganisatie en dus van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

De uittreding van Vijfheerenlanden zal ook een effect hebben op de garantiestelling voor de kosten van Spinel. Voor wat betreft deze garantiestelling worden de bestuurlijke afspraken bij de vaststelling van de

business case Spinel in 2015 gevolgd, waardoor de garantiestelling van de uittredende gemeenten tot en met 2020 doorloopt. Een evaluatie van de business case Spinel is op dit moment in voorbereiding.

2.4 *Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering - professionaliteit*

Conclusie Beleidsdoelstelling 4

De VRZHZ investeert in haar bedrijfsvoering door onder meer aan te vangen met de transitie om te komen tot een informatie-gerichte organisatie. Hiermee start de VRZHZ in 2018 met de verschuiving van systeembeheer naar informatisering. Daarnaast treft de VRZHZ aan de organisatorische kant en cultuurkant de nodige voorbereidingen voor de uitvoer van enkele meerjarige trajecten. Ook leidt de overname van de kazernes tot het doorontwikkelen van een tak voor vastgoedbeheer. Dit is in het najaar van 2018 opgestart en loopt door tot 2019. De VRZHZ legt in 2018 enerzijds op de bovengenoemde meerjarige trajecten het fundament voor een doorontwikkeling. Anderzijds wordt op verschillende bedrijfsvoeringsdisciplines, zoals HRM en communicatie, gemoderniseerd en geprofessionaliseerd. De conclusie is dat de VRZHZ in 2018 op schema loopt. In de volgende paragrafen treft u een prognose per beleidsvoornemen.

2.4.1 De herstructurering en de doorontwikkeling van de organisatie

De VRZHZ wil doorontwikkelen naar een organisatie die aantoonbaar gesteld staat voor dreigingen en crises. In de achterliggende jaren is de structuur en het management al diverse malen veranderd. Enkele voorbeelden zijn de regionalisering van de brandweer in 2013 en de recente reorganisatie van diverse onderdelen binnen VRZHZ in 2016. Vorig jaar was vanwege externe ontwikkelingen en met het vertrek van de brandweercommandant een natuurlijk moment aangebroken om de managementstructuur aan te passen. Hiermee wil de Veiligheidsregio de verschillende organisatiedelen verder op elkaar aan laten sluiten ten behoeve van de efficiëntie én effectiviteit. Na een jaar voorbereiding is per 1 september de nieuwe organisatie van start gegaan. Hierin wordt ingezet op het procesgericht werken in plaats van gebiedsgericht werken, krimpt het aantal leidinggevenden en wordt de focus op de rol van de vrijwilligers bestendig.

De organisatie bevindt zich op dit moment in de transitieperiode. In deze periode, die in 2019 doorloopt, worden tijdelijke maatregelen getroffen om in te spelen op het gegeven, dat de nieuwe organisatie de eerste fase nog niet ingeregeld is. In dit proces zullen er kosten gemaakt worden voor onder meer het (her)beschrijven van processen, het cultuurtraject en de frictie. In de volgende paragrafen geven we een nadere rapportage op deze onderdelen.

2.4.2 Het cultuurtraject

Zoals vermeld heeft het eerste deel van het jaar in het teken gestaan van vormen van de nieuwe organisatie. In dit traject is door de verschillende werkgroepen aangegeven dat er voor het slagen van de herstructurering ruime aandacht nodig is voor de 'zachte' organisatieontwikkeling en begeleiding hiervan. Daartoe is in de zomer besloten tot het inrichten van een programmateam die deze ontwikkelingen

ondersteunt, begeleidt en verder vormgeeft. In dit tweejarige programma worden de resultaten uit het traject "Ik en mijn VRZHZ" en het medewerkersonderzoek geborgd.

2.4.3 Procesgericht werken

Zoals gezegd maakt de organisatie dit jaar een start met het procesgericht werken, in het bijzonder vanuit zeven kritische processen voor de brandweerorganisatie, om per 1 september 2018 in de nieuwe structuur te kunnen werken. Dit traject kent een verwevenheid met de invoering van het zaakgericht werken, waar in paragraaf 2.4.8 'De transitie naar een Informatie-gestuurde organisatie' op teruggekomen wordt. De focus wordt hierbij gelegd op de processen die de voorbereiding en incidentbestrijding raken. In 2018 worden deze kritische processen beschreven en geïmplementeerd, waarna een evaluatie zal plaatsvinden. Op basis van de evaluatie zal in 2019 besloten worden in hoeverre het procesgericht werken uitgerold wordt naar andere processen in de organisatie.

2.4.4 Het Nieuwe Werken

Het 'Nieuwe Werken' is een werkwijze om het personeel te faciliteren om tijd- en plaatsongebonden te werken. Dit biedt op korte termijn mogelijkheden tot verbeterde samenwerking. Uit de vorig jaar uitgevoerde business case bleek het 'Nieuwe Werken' niet rendabel genoeg te zijn voor implementatie op korte termijn binnen de Veiligheidsregio. De wens om meer flexibel te kunnen werken krijgt echter ook vanuit de medewerkers een steeds sterker geluid. Daarom is een deel van de kantoorlocatie in de kazerne Leerpark ingericht om op een andere manier te kunnen werken. Vanuit dit experiment vindt 2019 de volgende stap plaats met het faciliteren van tijd- en plaatsongebonden werken, middels het beschikbaar stellen van de benodigde ICT. Dit meerjarig traject kent een verwevenheid met de nieuwe organisatie en het cultuurtraject, en omvat hierdoor zowel de *bricks*, *bytes* als *behaviour*.

2.4.5 De HRM-visie

De Veiligheidsregio wil een aantrekkelijke en moderne werkgever zijn. Hier is in 2018 op ingezet, door onder meer de arbeidsvoorwaarden verder te moderniseren en harmoniseren. Dit resulteert in het opstellen van het Generatiepact in 2018. Deze regeling heeft als doel de oudere medewerkers de kans te bieden om langer vitaal door te kunnen blijven werken en de vrijkomende formatieruimte te kunnen gebruiken voor de instroom van jong talent. Daarnaast is in 2018 ook het landelijke functiewaarderingssysteem HR-21 uitgerold, wordt in overleg met Georganiseerd Overleg een nieuw Sociaal Statuut opgesteld dat aansluit bij de wensen en behoeften van de organisatie en haar medewerkers, en worden de voorbereidingen getroffen op de komst van de Wnra.

De huidige HRM-visie loopt tot eind 2018. Nu de herstructurering is afgerond en de nieuwe organisatie met ingang van 1 september 2018 een feit is, is het najaar 2018 een natuurlijk moment om de HRM-visie te herzien. Hierin worden de volgende thema's geadresseerd: de cultuurverandering, de veranderende rol van de ambtenaar, duurzame inzetbaarheid van medewerkers en mobiliteit. Dit zal uitmonden in een nieuwe visie die voor de zomer van 2019 vastgesteld is, waarmee de Veiligheidsregio een aantrekkelijke werkgever wil zijn en blijven.

2.4.6 Doorontwikkeling financiën en control

Op het vlak van financiën en control is er in 2018 verder gebouwd op de vorig jaar ingezette lijn. In dit kader zijn in 2018 de financieel advies- en controletaken ontvlochten, is er een onafhankelijke controlunit gevormd en is de vacante positie van concerncontroller sinds de zomer vervuld. De in 2018 gecentraliseerde financieel adviestaken, de vastgestelde nieuwe kostenverdeelssystematiek, de bestuurlijke afspraken voor de egaliseringsreserve kapitaallasten en de lopende benchmark leveren daarnaast de nodige input voor een verdere doorontwikkeling van financiën en control van de VRZHZ. Hiermee blijft de Veiligheidsregio in 2018 en 2019 inzetten op een verbeterde financiële sturing en aansluiting op de gewenste stuur- en verantwoordingsinformatie.

2.4.7 De transitie naar een informatie-gerichte organisatie

Processen zowel in het voorkomen van incidenten (risicobeheersing), het bestrijden van incidenten (repressie) als de wijze waarop de Veiligheidsregio transparant wil zijn en wil verantwoorden vragen om een beter inzicht in en de beschikbaarheid van data. Dit vraagt om een doorontwikkeling naar een informatie-gerichte organisatie. In het voorjaar 2018 is besloten dat de VRZHZ deze omslag wil maken en hier zijn middelen voor vrijgemaakt. In dit kader zal op ICT-niveau een verschuiving plaatsvinden van systeembeheer naar informatisering. Deze transitie omvat een meerjarig traject dat uit diverse onderdelen bestaat zoals: techniek, informatieveiligheid, systemen en *business intelligence*. Het traject is in de zomer 2018 geaccordeerd en opgestart langs deze vier sporen:

Aan de **techniekkant** is een *co-sourcing partner* en leverancier geselecteerd. De volgende stap is de keuze om (delen) van de techniek te *outsourcen*. De keuze is in het najaar gemaakt. Hierin zijn ook de gewenste eisen meegenomen om Het Nieuwe Werken en de stap naar business intelligence mogelijk te maken. Dit traject heeft enige vertraging opgelopen, waardoor de geplande investeringen op dit vlak doorschuiven naar 2019.

Op het vlak van **informatieveiligheid** zijn de benodigde functionarissen gegevensbescherming geselecteerd en getraind. Daarnaast heeft een collegiale toetsing plaatsgevonden. De resultaten uit deze toets hebben gediend als input voor het opgestelde plan van aanpak. Uitvoering van dit plan van aanpak vindt plaats over meerdere jaren, waarbij de eerste actiepunten in 2018 opgepakt worden.

Aan de **systeemkant** is een organisatiebreed team ingericht die de Europese aanbesteding voor het zaakgericht werken begeleid. De gunning vindt plaats in 2018. In het najaar is een start gemaakt met applicatieregie. Hiermee wil de Veiligheidsregio de dubbelingen uit haar applicatielandschap halen en de verbinding tussen de business en ICT verder vormgeven. Dit loopt door in 2019 en hiermee komt het applicatielandschap meer in lijn met de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VERA).

Voor wat betreft **business intelligence** heeft de Veiligheidsregio in 2018 een start gemaakt met deze doorontwikkeling. Zo wordt er in 2018 aangehaakt op de landelijke trajecten en dashboardontwikkelingen. De eerste dashboards worden gemaakt en gevalideerd. Hierin sluiten we aan bij de landelijke ontwikkelingen voor een 'verkeersplein' waarin informatie gedeeld wordt. In hoofdstuk 4 'Financiën' geven we een financiële toelichting op de stand van zaken van de bestemmingsreserve "Informatie-gerichte organisatie".

2.4.8 Communicatievisie

Op het vlak van communicatie wil de VRZHZ vanaf 2018 meer zichtbaar zijn, zowel voor haar deelnemende gemeenten als de partnerorganisatie's en de samenleving. De uitrol van de communicatievisie, met daarin de positionering van de herkenbare sterke merken als de brandweer en de GHOR, draagt hieraan bij. Inmiddels hebben de volgende onderdelen hierin plaatsgevonden: het ineenschuiven van de verschillende kanalen en het in samenhang met het cultuurtraject komen tot een nieuwe merkidentiteit. Met de bovengenoemde acties zijn de VRZHZ en de sterke merken op een duidelijke en herkenbare manier zichtbaar voor haar stakeholders.

2.4.9 Kwaliteitsmanagement

In 2018 vindt de hercertificering van de GHOR plaats. Dit gebeurt in het najaar en op basis van de HKZ-norm. In 2019 wordt bekeken in hoeverre de certificering verbreed kan worden naar de gehele afdeling Voorbereiding op Rampen en Crises en of een andere vorm van kwaliteitsmanagement beter aansluit bij de betreffende processen.

2.4.10 Ontwikkelingen op het vlak van huisvesting

Vanaf 2019 worden huisvestingslasten volgens de nieuwe kostenverdeelssystematiek verrekend via de gemeentelijke bijdrage. Daarbij is ervan uitgegaan dat deze lasten gelijk blijven en is geen rekening gehouden met vervanging van kazernes op termijn. Hierbij loopt de VRZHZ tegen de uitdaging aan dat de tot op heden gehanteerde normbedragen te laag blijken te zijn. Dit ten gevolge van een combinatie van factoren zoals onder meer verouderde bedragen en aantrekkende markt. Om dit in de toekomst te voorkomen, wordt er in het najaar 2018 en voorjaar 2019 uniform gebouwbeleid en een investeringsplan gebouwen en onderhoud opgesteld. Hierin wordt duidelijk verwoord welke aspecten meewegen bij de (ver)bouw en het onderhoud van het vastgoed.

Direct van invloed op dit gebouwbeleid, de brandweehuisvesting en het herziene investeringsplan zijn de volgende ontwikkelingen: de structurele opgave van de Veiligheidsregio, de regionale dekking en bezetting, de brandweer van de toekomst en de kazerne van de toekomst. In de bestuurlijke retraite 2019 zal hier nadrukkelijk aandacht voor zijn. Medio 2019 komen deze bewegingen allemaal samen. Niet alle huisvestingsplannen kunnen daar echter op wachten. Voor de kazernes die eerder een grote investering nodig hebben, zullen separate voorstellen worden gemaakt. Dit wordt in 2018 gedaan voor Klaaswaal en Papendrecht. Voor medio 2019 zal dit naar alle waarschijnlijkheid ook het geval zijn voor Brandwijk / Langerak, Oranjepark en Strijen.

3 Doorontwikkeling en Innovatie

De VRZHZ wil in haar P&C-producten naast de reguliere activiteiten ook specifiek rapporteren over haar activiteiten op het gebied van doorontwikkeling en innovatie. Om deze reden is in deze bestuursrapportage een apart hoofdstuk hierover opgenomen. Dit hoofdstuk is nieuw ten opzichte van de begroting 2018. In die zin is het geen rapportage ten opzichte van beleidsvoornemens, maar een tussenstand.

Hieronder treft u een opsomming van doorontwikkelingen en innovatieve maatregelen die plaats vonden in 2018:

- Met de ontwikkeling van de Risico Analyse Monitor (RAM) kan de brandweerorganisatie interactief met de klant of gebruiker de brandveiligheid van een locatie in beeld brengen. Het voordeel is dat vanuit brandpreventie een directe verbinding gemaakt wordt met preparatie (de voorbereiding) en repressie (de daadwerkelijke incidentbestrijding). De methodiek is hiermee een belangrijke stap voorwaarts van een theoretische, regelgerichte aanpak naar praktijkgerichte, risicogerichte aanpak.
- De doorontwikkeling van bevolkingszorg en de in deze regio gekozen vorm van de regionale crisorganisatie, is een unieke inrichting die zich uit in een efficiëntere en effectievere crisorganisatie voor bevolkingszorg.
- De invoering van het nieuwe dekkingsplan, waarin geopteerd is voor een variabele voertuigbezetting, betekent een doorontwikkeling op vele vlakken, zoals die van de postbezetting en paraatheid. Deze doorontwikkeling leidt tot een effectievere brandweezorg. Onderdeel hiervan is het hieraan gekoppelde vakbekwaamheidsprogramma en de RI&E.
- Met de lancering van het crisiscommunicatieplatform www.zhzveilig.nl zijn de VRZHZ en de VRR de eerste veiligheidsregio's in Nederland die een gezamenlijk crisiscommunicatie-kanaal hebben. De serviceverlening van de Veiligheidsregio bij een incident, ramp of crisis is hiermee regio-overstijgend en brengt technische voordelen met zich mee.
- Op het vlak van waterveiligheid zijn de resultaten uit de impactanalyses van hoogwater en de introductie van het verticaal evacueren innovatief. Horizontaal evacueren is in deze regio niet altijd de meest effectieve evacuatie en dergelijke maatregelen zijn innovatief en vernieuwend in het land.
- De VRZHZ heeft in 2018 een crisisbeheersingsapp gelanceerd. Deze app leidt tot actuele distributie en beschikbaarheid van plannen en overzichten voor de crisorganisaties.
- Ook wordt er over de volledige breedte van oefenen en opleiden geëxperimenteerd met leervormen ten behoeve van het behalen van een hoger leerrendement. Zo maakt de VRZHZ op het vlak van multi-disciplinaire vakbekwaamheid gebruik van vernieuwende werkvormen als de elektronische leeromgeving (ELO), virtual reality en Crew Resource Management. Deze laatst is een onderwijstechniek uit de luchtvaartbranche.
- Op het vlak van de incidentbestrijding zijn ook vernieuwende maatregelen doorgevoerd, zoals het plaatsen van camera's op redvoertuigen en schuimblusvoertuigen. Hiermee kan tijdens een inzet, ook op afstand, een beter beeld gevormd worden van het incident. De dag en nacht te maken 360 graden-opnamen worden bovendien later nog gebruikt voor evaluatie-doeleinden.
- De slangenbundels: Uit onderzoeken van het IFV blijkt dat de huidige branden anders zijn dan vroeger, onder meer door het gebruik van andere stoffen en materialen. De VRZHZ zet zogenaamde slangenbundels in om beter voorbereid te zijn op deze nieuwe typen branden.

Hiermee is de Veiligheidsregio in staat sneller en veiliger te blussen en wordt de nevenschade verder beperkt. In navolging hiervan wordt het vakbekwaamheidsprogramma aangepast.

- Tenslotte zijn bij de aanbesteding van de tankautosputten een aantal innovaties meegenomen in het bestek. Hierbij is onder meer geput uit de aanbevelingen van de organisatie-brede innovatiegroep KEI. Onder meer de volgende innovaties zijn hieruit meegenomen:
 - Het blussysteem is vervangen door effectievere blussystemen. Hierdoor is de VRZHZ in staat sneller de incidenten te bestrijden op het plaats incident.
 - De stroomvoorziening van het redgereedschap is veranderd ten behoeve van veiligere en gezondere incidentbestrijding.
 - De introductie van zogenaamde *hydroshields*: De VRZHZ maakt bij branden nu ook gebruik van *hydroshields*, een waterscherm ter bescherming van objecten en materiaal.
 - Bij de aanbesteding is gelet op de milieuvriendelijkheid van de nieuwe voertuigen. Ook is gelet op de bouw en *recyclebaarheid* van de voertuigen. Daarmee besteedt de VRZHZ ook aandacht aan het duurzaamheidsaspect.

4 Financiën

De financiële rapportage van de VRZHZ is integraal onderdeel van de BURAP. In de BURAP wordt deze voor de VRZHZ op concernniveau opgenomen met een onderverdeling naar de driedeling (Directie&BV, BRW en VRC).

Het hoofdstuk Financiën kent de volgende paragrafen:

- 4.1 financiële prognose;
- 4.2 voortgang bestemmingsreserve Veranderende Omgeving en Informatie-gerichte organisatie;
- 4.3 verloop van investeringskredieten.

4.1 Financiële prognose

In onderstaande tabel treft u het verloop van de begroting na wijziging BURAP-I en BURAP-II aan. In de prognose is een inschatting gemaakt van de verwachte baten en lasten tot en met december 2018 met daaraan verbonden het verwachte jaarresultaat 2018. Daarna volgt een nadere toelichting op de relevante afwijkingen.

Financiële prognose op concernniveau

Concernniveau 2018 (x €1.000)								
	Bijgestelde Begroting na BURAP-I	Begrotings- wijzigingen	Bijgestelde Begroting na BURAP-II	Prognose	Saldo	Voordeel/ nadeel afwijking	Incidenteel	Structureel
Lasten	48.026	80	48.106	47.486	620	voordeel	569	51
Baten	48.456	80	48.536	48.512	-24	voordeel	164	-188
Saldo	430	0	430	1.026	596	voordeel	733	-137

Voordelig / nadelig saldo (financiële prognose uit bovenstaande tabel)	1.026
Totaal resultaat MJP (vloeit direct terug naar de gemeenten)	-430
Gecorrigeerde prognose (saldo incl. vastgesteld resultaat MJP)	596

agv afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan

Toelichting begrotingswijzigingen

De bijstellingen van 80k zijn deels technisch en deels administratief van aard en verlopen op concernniveau budgettair neutraal.

Nieuw baten (nog niet in de exploitatie opgenomen)		
25KV	S	437.500
Extra middelen Meldkamer	I	500.000

25Kv

De VRZHZ ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage ten behoeve van werkzaamheden voor de spanningstesters langs het spoor. Deze taken worden uitgevoerd, waarbij de kosten jaarlijks gedekt worden via de reguliere exploitatie. De vooruit ontvangen 25Kv-middelen zijn met de jaarrekening 2017 (en in eerdere jaren) verantwoord op de balanspost "Overlopende passiva". In afstemming met de accountant loopt

vanaf 2018 de structurele bijdrage van het Rijk via de exploitatie. Deze zijn op dit moment nog niet opgenomen in de baten.

Daarnaast valt het op de balans verantwoorde bedrag voor 25Kv vrij ter dekking van de herstructureringskosten. Deze vrijval valt samen in het jaar waarin een voorziening gevormd wordt voor de frictielasten die gerelateerd zijn aan de herstructurering. De vorming van de voorziening is conform de richtlijnen van de BBV en door het dagelijks bestuur geaccordeerd. Door deze vrijval is er ondanks de vorming van de voorziening geen tekort op de exploitatie in 2018 en hoeft de inwonerbijdrage niet omhoog.

Meldkamerbijdrage

Er is dit najaar een éénmalige extra bijdrage van het Rijk van € 500.000 ontvangen voor de aan de meldkamer gerelateerde activiteiten. Deze activiteiten zijn volledig geborgd in de huidige begroting en hier staan naar blijkt geen additionele uit te voeren taken tegenover. Dit betreft een vrije toevoeging aan onze exploitatie van deze middelen.

Financiële prognose per productgroep

per productgroep (x €1.000)								
	Bijgestelde Begroting na BURAP-I	Begrotings- wijzigingen	Bijgestelde Begroting na BURAP-II	Prognose	Saldo	Voordeel/ nadeel afwijking	Incidenteel	Structureel
Directie en Bedrijfsvoering (incl alg. midd. en projecten)								
lasten	17.966	542	18.508	18.292	216	voordeel	216	0
baten	44.919	140	45.059	45.123	64	voordeel	64	0
Saldo	26.954	-402	26.551	26.831	279	voordeel	279	0
Brandweer (incl. GMC)								
lasten	26.561	-65	26.497	26.400	97	voordeel	46	51
baten	3.208	-60	3.148	3.065	-84	nadeel	22	-106
Saldo	-23.353	5	-23.349	-23.335	13	voordeel	68	-55
VRC								
lasten	3.499	-397	3.101	2.794	307	voordeel	307	0
baten	328	0	328	324	-4	nadeel	78	-82
Saldo	-3.170	397	-2.773	-2.470	303	voordeel	385	-82
Concernniveau								
lasten	48.026	80	48.106	47.486	620	voordeel	569	51
baten	48.456	80	48.536	48.512	-24	nadeel	164	-188
Saldo	430	0	430	1.026	596	voordeel	733	-137

agv afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan

Legenda	
Bijgestelde begroting na BURAP-I	Dit betreft de gewijzigde begroting na verwerking van de tot en met in BURAP-I vastgestelde begrotingswijzigingen.
Begrotingswijzigingen	Begrotingswijzigingen die na BURAP-I zijn vastgesteld, inclusief de in BURAP-II voorliggende begrotingswijzigingen.
Bijgestelde begroting na BURAP-II	Dit betreft de gewijzigde begroting, inclusief de eventuele in BURAP-II voorliggende begrotingswijzigingen.
Prognose	Dit betreft het geraamde resultaat 2018.

Saldo	Dit is het voordelige of nadelig verschil tussen de bijgestelde begroting na BURAP-II en de prognose.
Toelichting saldo	Er wordt een toelichting gegeven op het geprognosticeerde resultaat, gesplitst in structureel en incidenteel.
Totaal resultaat MJP	Uit het eindresultaat zal €430.000 terugvloeien naar gemeenten als gevolg van een positief resultaat op het MJP.
Vershil vastgestelde bijstelling vs. voordelig saldo	Uit de prognose wordt het voordelig saldo op het MJP van €430.000 geïsoleerd. Dit bedrag vloeit per definitie terug naar de gemeenten. Na aftrek van het voordelig resultaat op het MJP is de prognose dat het daadwerkelijke resultaat €596.000 (voordelig) is.

Toelichting saldo

Het geprognosticeerde resultaat op concernniveau bedraagt 1.026k. Dit is inclusief de taakstelling MJP van 430k. Het saldo na aftrek van het resultaat MJP bedraagt 596k en is in onderstaande tabel globaal weergegeven in een drietal componenten:

Analyse van het geprognosticeerde saldo 2018

	Gewijzigde begroting na BURAP-II	Prognose 2018	Saldo	Voor-/nadeel afwijking	Incidenteel	Structureel
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
LASTEN						
1.1 - Salarissen en sociale lasten	26.346	25.637	709	voordeel	709	
2.1 - Belastingen	234	211	22	voordeel	22	
3.2 - Duurzame goederen	3	11	-8	nadeel	-8	
3.5.1 - Ingeleend personeel	535	1.227	-692	nadeel	-692	
3.8 - Overige goederen en diensten	13.175	12.591	584	voordeel	533	51
5.1 - Rente	1.304	1.304				
7.1 - Toevoegingen aan reserves	4	4				
7.2 - Mutaties voorzieningen	765	765				
7.3 - Afschrijvingen	3.511	3.511				
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	2.230	2.225	4	voordeel	4	
Lasten	48.106	47.486	620		569	51
BATEN						
3.5.2 - Uitgeleend personeel	339	683	345	voordeel	345	
3.8 - Overige goederen en diensten	1.714	1.350	-364	nadeel	-176	-188
4.3.1 - Bijdragen Rijk	5.693	5.688	-5	nadeel	-5	
4.3.2 - Bijdragen gemeenten	38.993	38.993				
7.1 - Onttrekkingen aan reserves	486	486				
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	1.311	1.311				
Baten	48.536	48.512	-24		164	-188
Saldo	430	1.026	596	voordeel	733	-137

Toelichting incidenteel en structureel deel van de financiële prognose

Aan de hand van bovenstaande tabel worden de saldi boven de 50k toegelicht.

Lasten

1.1- Salarissen en sociale lasten 709k voordeel

Incidenteel

In 2018 is een aantal vacatures niet ingevuld. Enerzijds omdat deze op dat moment niet beschikbaar waren op de arbeidsmarkt. Anderzijds vanwege terughoudendheid voor vaste invulling vanwege de consequenties van de herstructurering per 01-09-2018. Voor de uitvoering van de taken is personeel ingeleend. Zie hiervoor de samenhang met het nadeel op 3.5.1 Ingeleend personeel.

3.5.1 - Ingeleend personeel 692k nadeel

Incidenteel

In 2018 is een aantal vacatures niet ingevuld. Voor de uitvoering van de taken is personeel ingeleend. Zie hiervoor de samenhang met het voordeel op 1.1 Salarissen en sociale lasten.

3.8 - Overige goederen en diensten 584k voordeel

Incidenteel: 533k

- Het positieve saldo van de afrekening 2017 van de samenvoeging van de meldkamer en de aangepaste begroting 2018 resulteert in een voordeel van 127k.
- Als gevolg van latere aanmeldingen en het daardoor later opstarten van leergangen (opschuiving naar 2019) wordt voor 245k minder middelen uitgegeven. Zie hiervoor de samenhang met het nadeel op de baten 3.8 Overige goederen en diensten.
- 62k Wordt naar verwachting bespaard vanwege het niet inzetten van extern advies voor de doorontwikkeling bevolkingszorg en het uitstellen van een aantal landelijke ontwikkelingen. Ook het incompany organiseren van trainingen/workshops levert een besparing op.
- Het herzien, verschuiven en actualiseren van budgetten als gevolg van de herstructurering levert een incidenteel voordeel op van 100k.

Structureel: 51k

De reserve egalisatiekosten opleiden heeft als doel het opvangen van piekmomenten voor opleidingen. In 2019 zijn nog 2 grote opleidingen gepland waarvan de uitgaven volledig gefinancierd worden uit de reserve. Hiermee is de reserve eind 2019 volledig besteed. De piekmomenten vervallen vanaf 2020 als gevolg van doorontwikkeling naar jaarlijks kortere operationele trainingen. Om die reden vervalt de jaarlijkse dotatie en resulteert dit in een structureel voordeel.

Baten

3.5.2 Uitgeleend personeel 345k voordeel

Incidenteel

Een aantal niet voorziene detacheringen aan derden resulteert in een extra voordeel op uitgeleend personeel.

3.8 Overige goederen en diensten 364k nadeel

Incidenteel: 176k

- Als gevolg van latere aanmeldingen en het daardoor later opstarten van leergangen (opschuiving naar 2019) wordt voor 191k minder aan baten verwacht. Zie hiervoor de samenhang met het voordeel op de lasten 3.8 Overige goederen en diensten.
- Diverse kleinere voor- en nadelen beperkt deze mindere bate tot een verwacht bedrag van 176k

Structureel: 188k

Het herzien, verschuiven en actualiseren van budgetten als gevolg van de herstructurering resulteert in een structureel nadeel van 188k.

4.2 Voortgang bestemmingsreserves Veranderende Omgeving en Informatie-gerichte organisatie

Bij de accordering van de bestuurlijke voorstellen op het vlak van de Veranderende Omgeving en de transitie naar een Informatie-gerichte organisatie in het bestuur van 28 juni 2018 is afgesproken dat wij in de P&C-producten een terugkoppeling geven over de twee gevormde bestemmingsreserves. In hoofdstuk 2.1.1. respectievelijk 2.4.7 hebben wij een prognose op de inhoudelijke voortgang van de twee trajecten gepresenteerd. Om invulling te geven aan deze bestuurlijke afspraak gaan wij hieronder specifiek in op de twee gevormde bestemmingsreserves. Bij de jaarverantwoording zijn alle reserves van de Veiligheidsregio onderdeel van de integrale jaarstukken conform het Besluit Begroting en Verantwoording.

4.2.1 Bestemmingsreserve Veranderende Omgeving

In het traject "Veranderende Omgeving" zijn de activiteiten na accordering van het voorstel in juni 2018 opgestart. In 2018 is de formatie uitgebreid en is gestart met assessments, werving en bijscholing van het personeel. De activiteiten en uitputting van de bestemmingsreserve zullen naar verwachting oplopen tot € 150.000 in 2018. Dit is conform planning.

4.2.2 Bestemmingsreserve Informatiegerichte Organisatie

Op het vlak van de transitie naar een Informatie-gerichte organisatie worden er in 2018 kosten gemaakt op het vlak van informatieveiligheid, is een *co-sourcing partner* geselecteerd en vindt de Europese aanbesteding voor het zaakgericht werken plaats. De investeringen zijn weliswaar vertraagd. De kosten van de hieraan gekoppelde investeringen lopen buiten de bestemmingsreserve om. De verwachting is dat in 2018 de uitputting van de bestemmingsreserve zal oplopen tot € 50.000. Dit is conform planning.

4.3 Verloop van investeringskredieten

In juni 2018 is een geactualiseerd overzicht van het MIP voor de jaren 2018 en 2019 vastgesteld. Dit was ten behoeve van het kunnen vaststellen van de realistische hoogte van de egaliseringsreserve kapitaallasten.

Als gevolg van onder andere de herstructurering, is gebleken dat er nog een aantal kredieten toegevoegd moet worden. Ook is geconstateerd dat een aantal leveringen pas in 2019 plaats kan vinden. De effecten daarvan worden in het volgende overzicht weergegeven.

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	jaarschijf IP 2019	totaal
BRW	aanhangwagen autoambulance		20.000		20.000
	aanhangwagen JEUGD incl.bepakking		90.000		90.000
	aanhangwagen oefenen - groot			100.000	100.000
	aanhangwagen veetakel - incl. bepakking			50.000	50.000
	ademluchttoestel 2017	30.000			30.000
	bepakking blusboot			150.000	150.000
	brandweerhulpverleningsvaartuig 2016	9.000			9.000
	dienstauto 2x vw up		30.000	105.000	135.000
	dienstauto (bevelvoerder logistiek)		27.000		27.000
	dienstauto (BVD)		46.000	46.000	92.000
	dienstauto (manschappen logistiek)			27.000	27.000
	dienstauto 2016	44.000			44.000
	dienstauto's 2017	127.000			127.000
	dienstbussen (4 stks 2018 + 3 stks 2019)			347.000	347.000
	dienstbus (AGS)		75.000		75.000
	dienstbus (OVD)		75.000		75.000
	dienstbus BVL			49.000	49.000
	dienstbus clusters (5x)			250.000	250.000
	dosistempometers/RA 1e lijns			24.000	24.000
	Drager 6 liter/300 bar composiet		17.000		17.000
	Drager FPS7000 gelaatstuk		28.800	45.200	74.000
	Drager PSS7000 toestel		61.000		61.000
	gas- en chemiepakken ogs eenheid		80.000		80.000
	gereedschap materiaal (LOG) voertuig			130.000	130.000
	haakarmvoertuig			380.000	380.000
	hoofdbescherming 2015	14.000			14.000
	midlife update redvoertuig		190.000	190.000	380.000
	midlife update/revisie tankautospuit		286.000	141.000	427.000
	mobiele data terminals (operationele voorbereiding)			140.000	140.000
	personeel materieel voertuig 2017	48.000			48.000
	piketvoertuig commando 2016	87.000			87.000
	piketvoertuig commando 2017	121.000			121.000
	regionale ontsmettingsseenheid			400.000	400.000
	ritregistratiesysteem 2017	75.000			75.000
	scooter			32.000	32.000
	storm-wateroverlast sets posten (36+7)		280.000		280.000
	tankautospuit (OPL) nieuw			395.000	395.000
	tankautospuit (OPL) nieuw bepakking			85.000	85.000
	uitbr. machinale reinigingscapaciteit 2016	54.000			54.000
	vervanging haakarmvoertuig 2017	169.000			169.000
	voertuig 18-244 2016 18-9508	30.000			30.000
warmtebeeldcamera's		367.000		367.000	
was-drooginstallatie 2015	20.000			20.000	
waterongevallenvoertuig (opp.vlakte) (4x)			232.000	232.000	
tankwagen DAF (BH-ZJ-80)			280.000	280.000	
VC 18-6192 verbinding commando voertuig		80.000		80.000	
aanhanger toiletten VZU		24.000		24.000	
duikcomputers		17.500		17.500	
positioneringsgordels werken op hoogte		80.000		80.000	
C2000 apparatuur	15.900			15.900	
compressor 2016	11.000			11.000	
ademluchttoestellen 2018 (versneld vervangen)		60.000		60.000	
slangenwasmachine		97.200		97.200	
brandpakken		48.500		48.500	
Totaal		854.900	2.080.000	3.598.200	6.533.100

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	jaarschijf IP 2019	totaal
BV	Aankoop grond Oud Beijerland	23.000			23.000
	Zonwering Kohnstammlaan 2017	110.000			110.000
	Presentatieschermen/beamers 2018			25.000	25.000
	Presentatieschermen/beamers 2019			25.000	25.000
	Project Implementatie & datamigratie 2017			1.400.000	1.400.000
	Uitbreiding server capaciteit		65.000		65.000
	meubilair 2e verdieping Leerpark		70.000		70.000
	bureaustoelen		56.000		56.000
	intranet		55.000		55.000
	DA (FAZ piket)			25.000	25.000
Volkswagen Caddy (locatiebeheer)			25.000	25.000	
Totaal		133.000	246.000	1.500.000	1.879.000

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	jaarschijf IP 2019	totaal
VRC	DA 18-802 / PIKET GHOR RES			45.000	45.000
	DA 18-870 (60-XX-FF)		25.000		25.000
	DA 18-871		25.000		25.000
	DA 18-195 / IM		30.000		30.000
	Piketvoertuig IM/ROT			25.000	25.000
Totaal		-	80.000	70.000	150.000

987.900 2.406.000 5.168.200 8.562.100

In juni 2018 is een bedrag van € 8.182.500 voor het MIP 2018-2019 vastgesteld. De verhoging van het krediet met € 379.600 naar € 8.562.100 is vanwege de volgende wijzigingen:

- * Er zijn bijstellingen van de bedragen noodzakelijk als gevolg van prijsverschillen. Daarnaast is vastgesteld dat een aantal kredieten niet meer nodig is. Het effect hiervan is een bijstelling naar beneden met € 59.000.
- * Er zijn aanvullende kredieten in 2018 nodig en een aantal kredieten is in 2017 (te vroeg) afgesloten waar nog verplichtingen waren aangegaan. Deze zijn weer opgenomen. Dit resulteert in een verhoging van € 438.600.

Nieuwe aanvragen in 2018 en (te vroeg) afgesloten kredieten 2017 (€ 438.600)

- * C2000 apparatuur; € 15.900. Het krediet is in 2017 afgesloten terwijl er een verplichting aangegaan was. Levering vond plaats in 2018.
- * Compressor 2016; € 11.000. Het krediet is in 2017 afgesloten terwijl er een verplichting aangegaan was. Levering vond plaats in 2018.
- * Ademluchttoestellen 2018 (versneld vervangen); € 60.000. Als gevolg van het intensievere gebruik tijdens het realistisch oefenen, zijn 75 toestellen afgekeurd en moesten daarom versneld vervangen worden.
- * Slangenwasmachine; € 97.200. Voor het project 'Schoner Werken' is een slangenwasmachine gekocht. Dekking voor de kapitaallasten wordt uit de Reserve Schoner Werken onttrokken.
- * Brandpakken; € 48.500. Voor het project 'Schoner Werken' zijn brandpakken gekocht. Dekking voor de kapitaallasten wordt uit de Reserve Schoner Werken onttrokken.
- * Meubilair 2^e verdieping Leerpark; € 70.000. Als gevolg van de herstructurering is de 2^e verdieping van het Leerpark aangepast. Hiervoor is nieuw meubilair voor gekocht.
- * Bureaustoelen; € 56.000. Door hardere slijtage moeten 85 stoelen versneld vervangen worden.

- * Intranet; € 55.000. Vervanging van de 2 intranetten voor 1 gemoderniseerd intranet voor de hele organisatie.
- * DA (FAZ piket); € 25.000. In 2019 moet deze auto vervangen worden, deze vervanging is over het hoofd gezien tijdens het opstellen van het MIP.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 3.255.000 kredieten doorgeschoven naar 2019. Dit heeft effect op de totalen van de jaren 2017, 2018 en 2019. De reden van het doorschuiven is dat leveringen niet gerealiseerd kunnen worden in 2018 of dat voor projecten aanvullend onderzoek nodig is. Dit in het kader van realistisch ramen.

Dit jaar nog worden de kredieten 2019 nogmaals onder de loep genomen (met uitzondering van de uit 2017 en 2018 doorgeschoven kredieten). De resultaten daarvan worden voorgelegd in de BURAP-I 2019.

Mogelijke effecten voor de egalisatiereserve kapitaallasten worden op 2 momenten gepresenteerd.

- * Bij de jaarrekening effect van bijstelling zoals nu bekend (inclusief ontwikkelingen tussen BURAP-II en jaarrekening).
- * Bij de BURAP-I 2019 mogelijk verdere bijstelling.

Realistische prognose MIP

Het bijstellen van het MIP resulteert in een realistischere prognose op het investeringsvolume van 2018. Naar verwachting is het investeringsvolume van 2018 minimaal 75%. Afhankelijk van het al dan niet geleverd krijgen van deelbestellingen in 2018 stijgt dit %. Daarnaast beïnvloeden prijsverschillen het investeringsvolume en hiermee het realisatiepercentage. Voorzichtigheidshalve geven we daarom in BURAP-II een conservatieve inschatting.

Dit komt tot uitdrukking in onderstaande tabel.

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	verwachte realisatie 2018	saldo
BRW	aanhangwagen autoambulance		20.000	-19.965	35
	aanhangwagen JEUGD incl.bepakking		90.000	-90.000	-
	ademluchttoestel 2017	30.000		-18.818	11.182
	brandweershulpverleningsvaartuig 2016	9.000		-12.189	-3.189
	dienstauto 2x vw up		30.000	-30.000	-
	dienstauto (bevelvoerder logistiek)		27.000	-27.000	-
	dienstauto (BVD)		46.000	-46.000	-
	dienstauto 2016	44.000		-	44.000
	dienstauto's 2017	127.000		-78.378	48.622
	dienstbus (AGS)		75.000	-72.922	2.078
	dienstbus (OVD)		75.000	-60.808	14.192
	Drager 6 liter/300 bar composiet		17.000	-16.800	200
	Drager FPS7000 gelaatstuk		28.800	-28.742	58
	Drager PSS7000 toestel		61.000	-60.683	317
	gas- en chemiepakken ogs eenheid		80.000	-79.259	741
	hoofdbescherming 2015	14.000		-13.431	569
	midlife update redvoertuig		190.000	-185.836	4.164
	midlife update/revisie tankautospuit		286.000	-55.874	230.126
	personeel materieel voertuig 2017	48.000		-45.828	2.172
	piketvoertuig commando 2016	87.000		-	87.000
	piketvoertuig commando 2017	121.000		-	121.000
	ritregistratiesysteem 2017	75.000		-43.490	31.510
	storm-wateroverlast sets posten (36+7)			280.000	-280.000

uitbr. machinale reinigingscapaciteit 2016	54.000		-55.820	-1.820
vervanging haakarmvoertuig 2017	169.000		-170.200	-1.200
voertuig 18-244 2016 18-9508	30.000		-26.126	3.874
warmtebeeldcamera's		367.000	-226.237	140.763
was-drooginstallatie 2015	20.000		-20.389	-389
VC 18-6192 verbinding commando voertuig		80.000	-60.000	20.000
aanhanger toiletten VZU		24.000	-5.000	19.000
duikcomputers		17.500	-18.502	-1.002
positioneringsgordels werken op hoogte		80.000	-73.040	6.960
C2000 apparatuur	15.900		-15.900	-
compressor 2016	11.000		-11.872	-872
ademluchttoestellen 2018 (versneld vervangen)		60.000	-62.345	-2.345
slangenwasmachine		97.200	-97.200	-
brandpakken		48.500	-48.500	-
Totaal	854.900	2.080.000	-2.157.154	777.746

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	verwachte realisatie 2018	saldo
BV	Aankoop grond Oud Beijerland	23.000		-13.984	9.016
	Zonwering Kohnstammlaan 2017	110.000		-83.704	26.296
	Uitbreiding server capaciteit		65.000	-65.000	-
	meubilair 2e verdieping Leerpark		70.000	-70.000	-
	bureaustoelen		56.000	-42.000	14.000
	intranet		55.000	-55.000	-
Totaal		133.000	246.000	-329.688	49.312

PG	omschrijving	restantkrediet 2017	jaarschijf IP 2018	verwachte realisatie 2018	saldo
VRC	DA 18-870 (60-XX-FF)		25.000	-16.750	8.250
	DA 18-871		25.000	-23.550	1.450
	DA 18-195 / IM		30.000	-26.500	3.500
Totaal		-	80.000	-66.800	13.200

987.900 2.406.000 -2.553.642 840.258

Agendapunt III-2
Registratienummer 2018/1889

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 13 december 2018
- Onderwerp: Benchmark
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:
- A. Het eindrapport Benchmark en de notitie benchmark
 - B. De conclusies zoals verwoord in de notitie:
 - 1. De cijfermatige uitleg met betrekking tot de 12 miljoen verschil en de relatie met de geleverde kwaliteit
 - 2. Het strategisch handelingsperspectief en hiernaar te handelen zijnde:
 - a. de lobby op de (h)erkenning van ons regionaal risicoprofiel en daarmee een verhoging van onze inkomsten.
 - b. inzetten op een tijdelijke compensatie tot aan de herijking.
 - c. Op de retraite 2019 spreken over de:
 - i. taakopvatting en hierop strategisch handelingsperspectief bieden;
 - ii. de toekomst van de brandweer/brandweer van de toekomst.
 - 3. het operationeel handelingsperspectief en de verdieping aan te gaan zijnde:
 - a. blijvend in te zetten op de reductie van het management in relatie met het traject toekomst van de brandweer/brandweer van de toekomst.
 - b. eind 2019 de personele capaciteit op financiën en control te evalueren.
 - 4. Het accepteren van hogere huisvestingskosten en FLO.
 - C. Het vervolgproces naar de gemeenten.
- Vergaderstuk: 2018/1889/A – Eindrapport benchmark VRZHZ
2018/1889/B – Notitie benchmark
- Toelichting: De bestuurlijke begeleidingscommissie (BBC) heeft u de afgelopen maanden op de hoogte gehouden van de voortgang van het project Benchmark. De opdracht zoals die destijds bestuurlijk is vastgesteld is afgerond en we

presenteren daarom nu het eindrapport van Berenschot/Bosland. Het eindrapport geeft de verschillen weer tussen de vijf vergeleken veiligheidsregio's op diverse processen (primaire processen en overhead). Als VRZHZ kennen we de meest complete begroting met daarin o.a. bevolkingszorg, huisvesting en FLO. Dat verklaart een aanzienlijk deel van het verschil tussen de inkomsten en kosten van de VRZHZ.

Naast dit eindrapport dat ingaat op de feitelijkheden, heeft de BBC voor u verklaringen voor de feitelijkheden geformuleerd en handelingsperspectief opgesteld en deze in een separate notitie verwoord. De algemene lijn in deze notitie valt uiteen in twee delen, een strategisch en een operationeel handelingsperspectief. Het strategisch handelingsperspectief biedt het algemeen bestuur de mogelijkheid om te handelen. Het operationeel handelingsperspectief richt zich met name op de mogelijkheid voor de organisatie om te kunnen verdiepen. De benchlearningsessie heeft daar reeds een eerste aanzet in gegeven, zo zullen we bijvoorbeeld verdieping zoeken op de hogere salarislasten voor brandweerprocessen in relatie tot de andere veiligheidsregio's. Een deel hiervan wordt verklaard door FLO-kosten, voor het overige zal verder onderzoek gedaan worden.

Met het rapport en de notitie zijn we tot een afronding gekomen van het onderzoek. Voorgesteld wordt om de burgemeesters van de gemeenten een samenvattende brief te sturen waarmee richting raden gecommuniceerd kan worden. Tevens wordt voorgesteld om de wethouders financiën te informeren en daarnaast het onderwerp te agenderen voor de bezoeken van de algemeen directeur aan de colleges die in het voorjaar van 2019 worden gepland.

Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van het rapport en de notitie, in te stemmen met de conclusies en het vervolgproces naar de gemeenten.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: n.v.t.

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.		
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

Ter kennisname

Voor instemming

Ter advisering

Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen:

Communicatie: Zie vervolgstappen.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Bedrijfsvoering

D. Vermeulen

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 21-11-2018

dd. 21-11-2018

dd. 21-11-2018

BOVEN
NAP

Vergaderstuk 2018/1889/A

7 m

8

Benchmark Veiligheidsregio's

Rapport

Uitkomsten van de benchmark veiligheidsregio's voor de Veiligheidsregio
Zuid-Holland-Zuid

58379 – Intern vertrouwelijk

5 november 2018

Berenschot

Benchmark Veiligheidsregio's

Uitkomsten van de benchmark veiligheidsregio's voor de Veiligheidsregio
Zuid-Holland-Zuid

Gert Jan Bosland
Mirjam Koedijk
Judith Vlagsma
5 november 2018

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	12
2. Onderzoekskader	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Onderzoeksvraag	13
2.3 Begeleidingscommissie en werkgroep	13
2.4 Selectie van vergelijkbare regio's	14
2.5 Gegevensverzameling	14
2.6 Benchmarkcategorieën	14
2.7 Volume-indicatoren	16
2.8 Kwaliteitsindicatoren	16
2.9 Ontwikkelingen	16
2.10 Werkwijze	17
2.11 Anonimiteit	17
2.12 Validiteit en betrouwbaarheid	17
2.13 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	18
2.14 Huisvestingskosten	18
2.15 Ervaringen proces	18
3. Inkomsten Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	20
3.1 Risicoprofiel	20
3.2 Uitkering	23
4. Uitkomsten benchmark primair proces	24
4.1 Totale kosten primair proces	25
4.2 Besturende processen	27
4.3 Beheersen van risico's	29
4.4 Verlenen van hulp en zorg	35
4.5 Brandweerprocessen	39
4.6 GHOR-processen	42
4.7 Normaliseren van de situatie	44
4.8 Overige kosten primair proces	46
5. Uitkomsten overhead	49
5.1 Toelichting overhead en totale kosten	49
5.2 Directie en management primair proces	52
5.3 Secretariaat primair proces	53
5.4 Bestuurszaken en bestuursondersteuning	54
5.5 Personeel en organisatie	55
5.6 Financiën en control	56
5.7 Informatisering en automatisering	57
5.8 Juridische zaken	58
5.9 Communicatie	59
5.10 Kwaliteitszorg	60

5.11	Facilitaire dienst	61
5.12	Inkoop	62
5.13	Overige kosten overhead	63
Bijlage 1. Relatie tussen wettelijke taken veiligheidsregio's, VeRA-bedrijfsprocessen en het werkprocessenmodel van de Inspectie JenV		65
Bijlage 2. Leden van de bestuurlijke begeleidingscommissie en de ambtelijke werkgroep		66

Samenvatting

Aanleiding

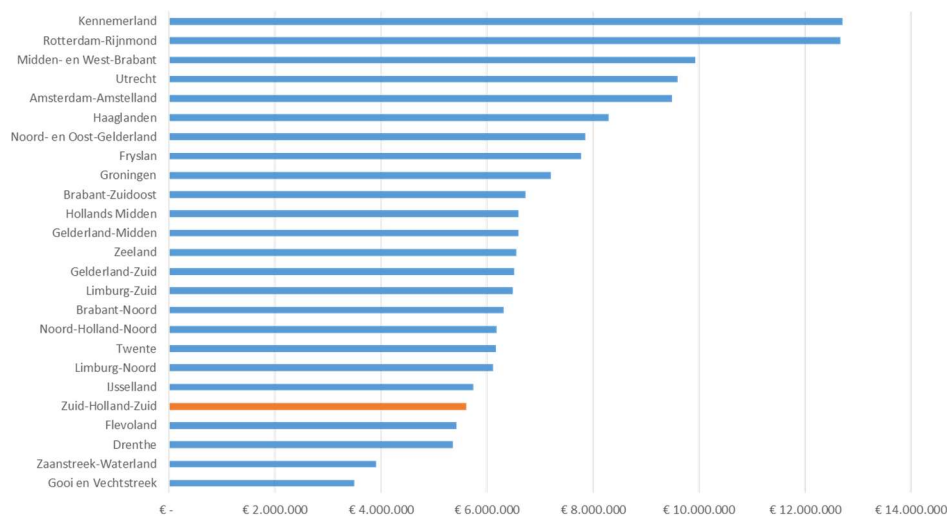
In 2017 is door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid besloten om een nieuwe kostenverdeelsleutel in te voeren. In het ontwerpproces werd duidelijk dat de gemeenten in totaal € 39 mln. bijdragen aan de Veiligheidsregio. Daar staan € 27 mln. aan inkomsten vanuit het gemeentefonds tegenover¹. Het verschil van € 12 mln. was aanleiding voor het AB om te besluiten tot een onderzoek naar de kosten en baten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid langs twee sporen:

- In het eerste spoor wordt aan de hand van de inkomsten uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en de toekenningscriteria onderzocht of deze passend is voor Zuid-Holland Zuid.
- Het tweede spoor betreft het in onderlinge samenhang nader duiden van de kosten en baten.

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

De Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) was oorspronkelijk bedoeld voor specifieke taken van de regionale brandweer. Door de regionalisering van de brandweer en de verwevenheid van lokale en regionale lasten is bij het laatste groot onderhoud van het gemeentefonds gelijktijdig de BDuR onderzocht. Opvallend is dat in het onderliggende onderzoek van de 80 steekproefgemeenten er niet één deelnemer is van VRZHZ.

Kijken we naar de bijdragen die veiligheidsregio's ontvangen uit de BDuR, dan is de bijdrage van VRZHZ relatief klein, mede veroorzaakt door de beperkte schaal.

Figuur 1. Bijdrage die veiligheidsregio's ontvangen uit de BDuR

De BDuR bestaat voor 30% uit een vaste bijdrage voor voorzieningen die elke regio moet treffen, ongeacht de schaal. Ongeveer 35% wordt verdeeld op basis van het aantal woonruimten. Het restant wordt in kleinere delen verdeeld op basis van 8 maatstaven en 5% wordt verdeeld op basis van bijzondere bedragen.

¹ Cluster OOV, sub-cluster Brandweer & Rampenbestrijding.

De belangrijkste twee risico's van VRZHZ zijn:

1. Transport:
Feitelijk komt (vrijwel) alles uit de Botlek door de regio ZHZ via spoor-, auto- en/of vaarwegen
2. Water:
De regio kent als enige de combinatie van het risico van hoogwater van rivieren en zeestorm.

In de BDuR is de maatstaf hoofdvaarwegen opgenomen; spoor- en autowegen zijn geen maatstaf. Opvallend is dat de buurregio's Midden-West Brabant en Rotterdam-Rijnmond voor hoofdvaarwegen een bijdrage ontvangen vergelijkbaar met VRZHZ, maar dat hun inkomsten voor BRZO-locaties 4 respectievelijk 11 maal zo hoog zijn, terwijl bij VRZHZ als transportregio ook talloze voorzieningen moeten worden getroffen, bijv. voor Dordtse Kil en Kijfhoek. VRZHZ ontvangt ook geen 'bijzondere bijdragen', zoals die bijvoorbeeld wel aan een aantal regio's wordt toegekend voor CBRN².

Algemeen kan gesteld worden dat de twee grootste risico's van VRZHZ slechts beperkt terugkomen in de maatstaven van de BDuR. Daar komt nog bij dat door de uittreding van Zederik en Leerdam de BDuR met € 222k verlaagd wordt, terwijl het risicoprofiel en de daaraan verbonden kosten niet dalen.

Van belang nog is te melden dat bij de herijking van de BDuR één van de vertrekpunten als volgt geformuleerd is:

externe effecten via BDUR verdisconteren; egaliseren benodigde inwonerbijdragen

In de analyses ten behoeve van de herijking van de verdeling is gezocht naar regionale uitgavenverschillen waarmee in de verdeling rekening dient te worden gehouden. Omdat de regio's hun begroting sluitend maken via de algemene inwonerbijdragen van de deelnemende gemeenten (naast inkomsten BDUR) is als vertrekpunt gekozen dat alle te honoreren externe invloeden via de verdeling van de BDUR worden gehonoreerd, zodat er tussen regio's geen verschillen hoeven te bestaan in de benodigde inwonerbijdragen tussen regio's.

Het feit dat a) geen van de gemeenten van VRZHZ is meegenomen in de herijking, gecombineerd met het feit dat b) de grootste risico's van VRZHZ slechts beperkt gerelateerd zijn aan de maatstaven in de BDuR, lijken goede redenen om een bijzondere bijdrage in de BDuR te vragen.

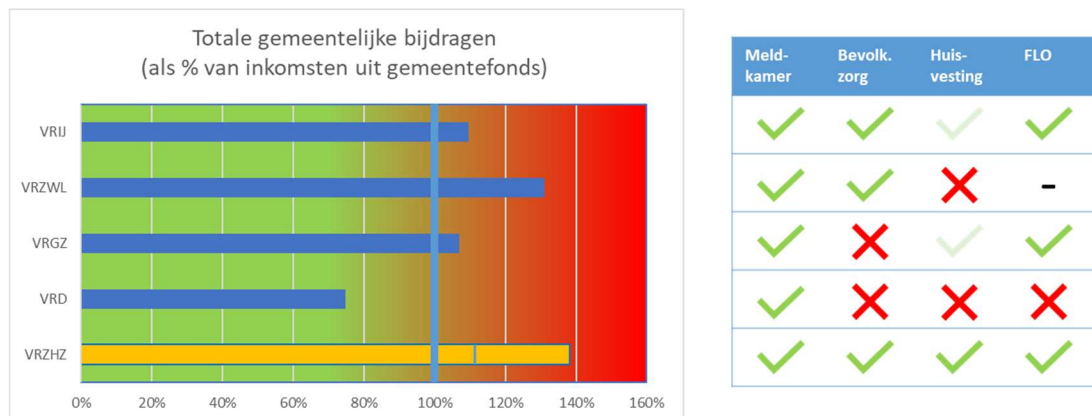
² chemisch, biologisch, radiologisch of nucleair

Kosten en baten VRZHZ

Om tot een goede analyse van kosten en baten te komen, is een benchmark uitgevoerd met vier min of meer vergelijkbare regio's: Gelderland-Zuid, IJsselland, Drenthe en Zaanstreek-Waterland. Omdat veel eerdere initiatieven om veiligheidsregio's te vergelijken gestrand zijn, is veel aandacht besteed aan het ontwerp van de benchmark. Kenmerkend aan de benchmark is dat voor de primaire processen is aangesloten op de procesindeling van de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VERA) die door alle veiligheidsregio's is omarmd en op de procesindeling van de Inspectie Justitie en Veiligheid.

Voor de overhead is gebruik gemaakt van de indeling van overhead-benchmarks van bureau Berenschot.

Een eerste globale begrotingsvergelijking³ resulteerde in het volgende beeld:

Daaruit bleek dat de gemeentelijke bijdrage in VRZHZ het meest omvangrijk is ten opzichte van de inkomsten uit het gemeentefonds, maar ook dat de begroting van VRZHZ (met die van IJsselland) het meest compleet is. Van genoemde regio's is alleen in VRZHZ alle huisvesting in de regionale begroting opgenomen.

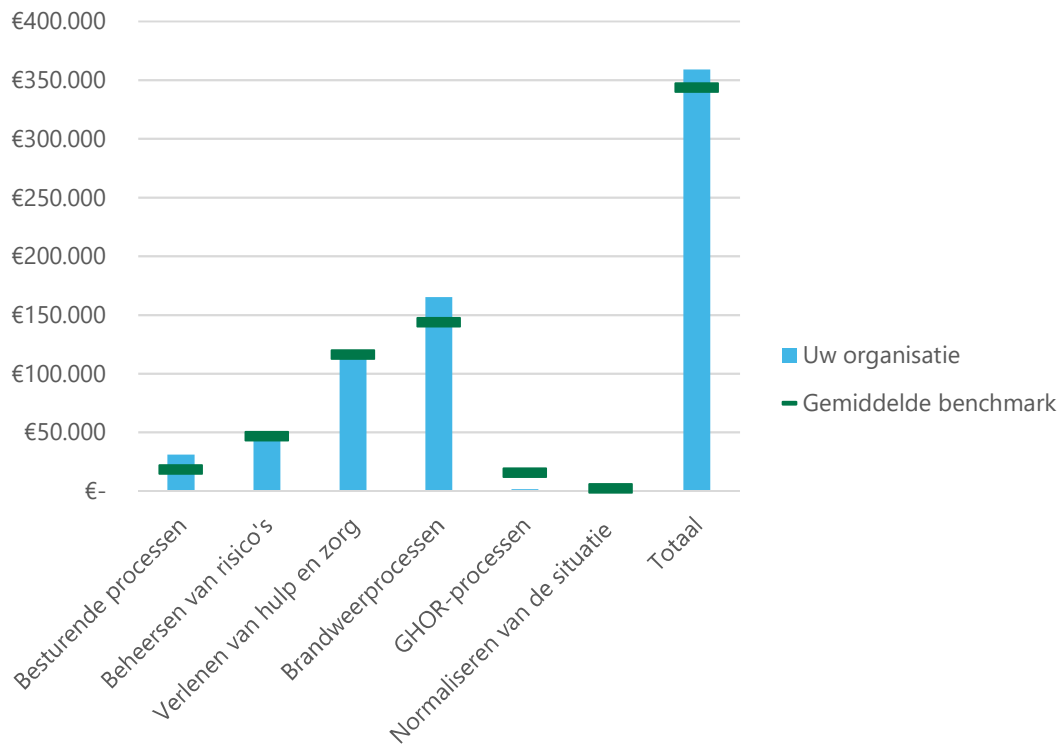
In de vier grafieken op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten weergegeven volgens onderstaande indeling:

	Personele kosten	Overige kosten (ICT, huisvesting, afschrijvingen)
Primair proces	VERA (1)	Kostencategorieën (2)
Overhead	Functionele indeling (3)	Kostencategorieën (4)

Om te compenseren voor schaafeffecten worden de kosten van het primaire proces gepresenteerd per 10.000 inwoners. De kosten van de overhead worden door Berenschot genormeerd op basis van het totaal aantal fte's in de organisatie. Daarbij zijn voor vrijwilligers specifieke werklastfactoren bepaald.

³ Deze vergelijking is gebaseerd op openbare begrotingsstukken van de betreffende gemeenschappelijke regelingen

Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)

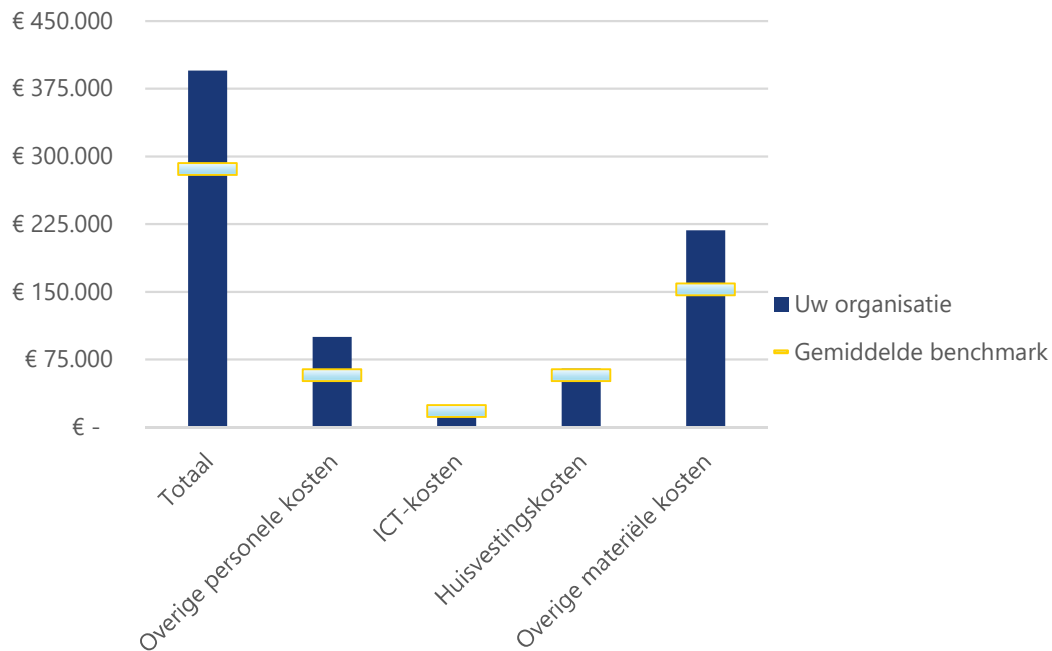

Figuur 2. Personele kosten per 10.000 inwoners (primair proces)

De totale personele kosten in het primair proces per 10.000 inwoners zijn 4% hoger dan het gemiddelde van de 5 regio's. Opvallende verschillen t.o.v. de referentiegroep zijn:

- Besturende processen (o.a. opstellen van regionaal risicoprofiel). Mogelijk speelt het nu nog relatief grote aantal gemeenten hierin een rol.
- Brandweerprocessen (repressie). Het aantal kazernes en het aantal gelijktijdig inzetbare eenheden in de regio VRZHZ is hoger dan in de andere regio's.
- GHOR-processen. De kosten in VRZHZ lijken 90% lager dan andere regio's. Navraag leert dat bij dit onderdeel definities verschillend geïnterpreteerd zijn. Dit heeft geen invloed op de kolom totaal.

Primair proces – overige kosten (per 10.000 inwoners)

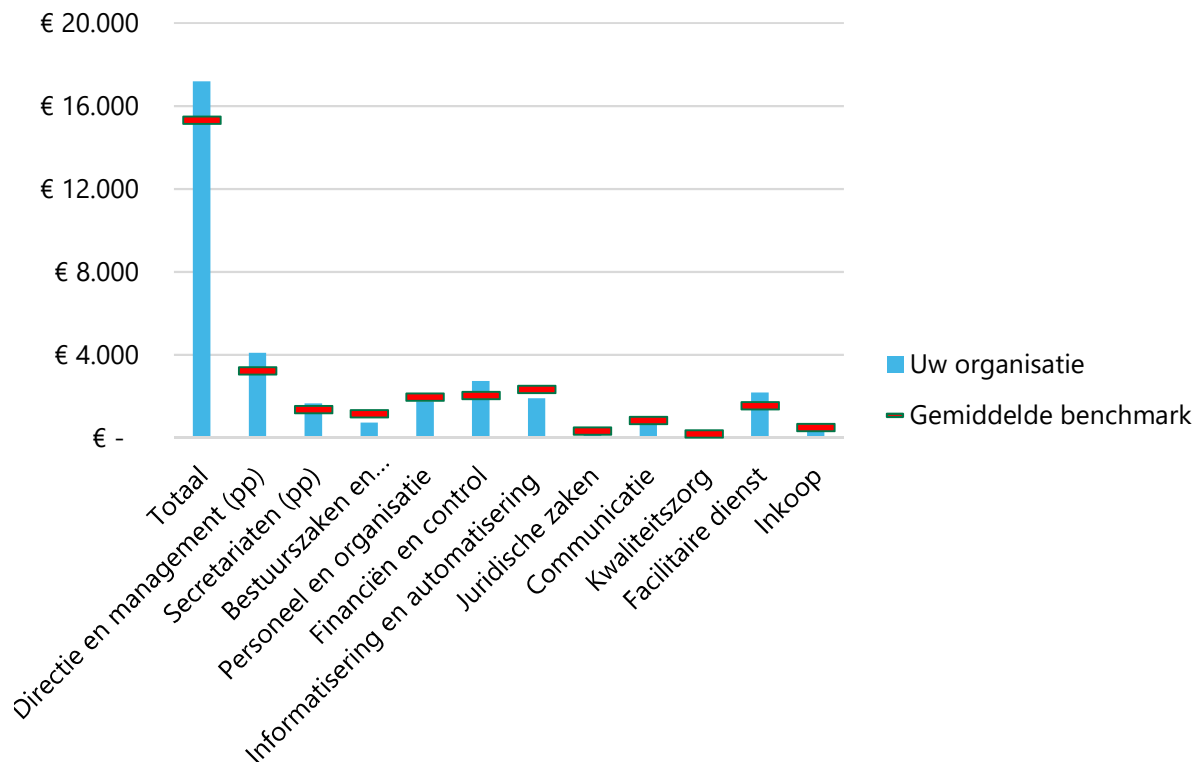

Figuur 3. Overige kosten per 10.000 inwoners (primair proces)

De overige kosten van het primair proces per 10.000 inwoners zijn 38% hoger dan het gemiddelde van de 5 regio's. Opvallende verschillen t.o.v. de referentiegroep zijn:

- Overige personele kosten zijn piketkosten, reis- en verblijfkosten, onregelmatigheidstoelagen, opleidingskosten en FLO-kosten. Deze kosten zijn 73% hoger dan het gemiddelde.
- Overige materiële kosten zijn kosten van voertuigen, oefenterreinen en repressieve opleidingen, kleding, rentelasten etc. Deze kosten zijn in VRZHZ 43% hoger dan het gemiddelde.

Overhead – personele kosten (per fte)

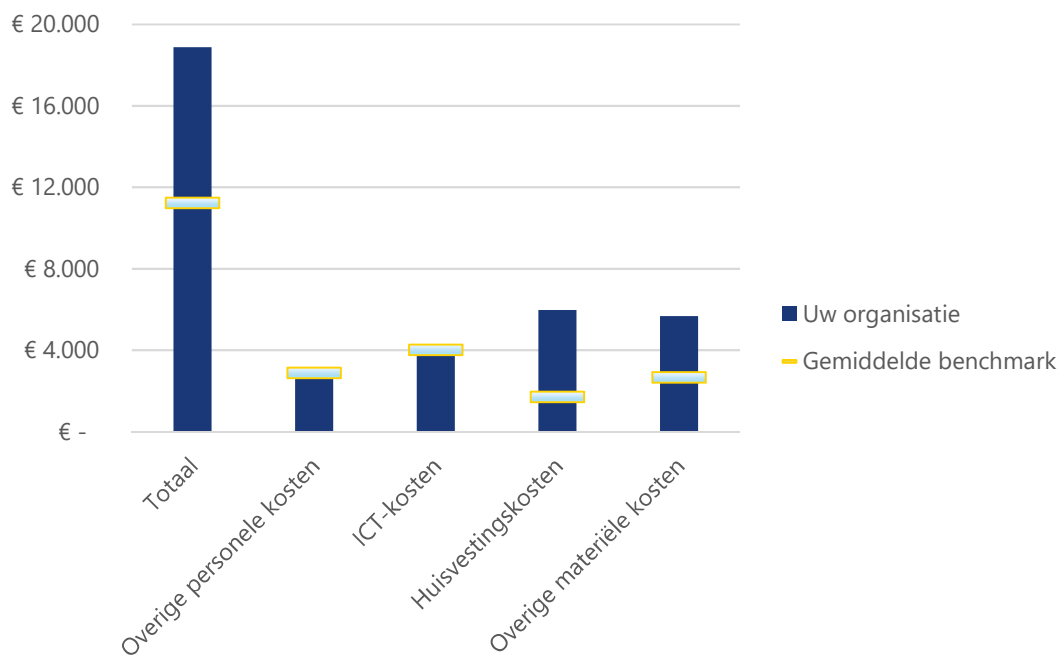

Figuur 4. Personele kosten per fte (overhead)

De personele overheadkosten per fte zijn 12% hoger dan het gemiddelde van de 5 regio's. Opvallende verschillen t.o.v. de referentiegroep zijn:

- Facilitaire dienst (+43%), Financiën en control (+35%) en Directie en management primair proces (+ 28%) scoren relatief hoog t.o.v. het gemiddelde.
- Informatisering en automatisering (-18%) en Bestuurszaken en bestuursondersteuning (-36%) scoren aanzienlijk lager dan het gemiddelde.

Overhead – overige kosten (per fte)

Figuur 5. Overige kosten per fte (overhead)

De overheadkosten per fte zijn bijna 70% hoger dan het gemiddelde van de 5 regio's. De oorzaak is voor een belangrijk deel gelegen in huisvesting: van de onderzochte regio's is alleen in Zuid-Holland Zuid alle huisvesting geregionaliseerd en onderdeel van de begroting. Dat werkt ook door op andere categorieën, zoals de facilitaire dienst (zie onder 3. Overhead – personele kosten).

De overige materiële kosten zijn voor de overhead 114% hoger dan het gemiddelde van andere regio's. Uit een opgaven van VRZHZ blijkt dat ook hier huisvesting een belangrijke oorzaak is (o.a. rente en dotaties aan onderhoudsvoorzieningen).

Toedeling van de € 12 mln.

Omdat de rijksvergoeding niet per definitie dekkend is, maar bepaald wordt op basis van landelijk genormeerde maatstaven, zal nooit het volledige verschil tussen inkomsten en uitgaven verklaard kunnen worden.

Op basis van de benchmark kan wel onderstaande tabel worden opgesteld. Hierbij is het bedrag van VRZHZ opgenomen ten opzichte van het gemiddelde van de andere regio's en vervolgens toegerekend naar het aantal inwoners en het aantal fte's van VRZHZ. In de tabel zijn ook enkele aandachtspunten opgenomen die uit een eerste analyse en duiding met de opdrachtgever volgen:

			Meerkosten t.o.v. gemiddelde	Aandachtspunten
Primair proces	Personele kosten	Besturende processen	0,6	Meer inzet op control & rapportage
		Brandweerprocessen	1,0	Vrijwilligers: meer en duurder Veel inzetbare eenheden, veel specialistische voertuigen Kwaliteit dienstverlening: kortere opkomsttijden
		GHOR	-0,7	Verskil in toedeling
	Algemene kosten	Overig personeel	2,2	FLO, piket, opleiding
		Overige materiële kosten	3,2	Huisvesting, oefenterrein
Overhead	Personele kosten	Directie & management	0,2	Begroting 2018
		Financiën & control	0,2	
		Facilitair	0,2	Huisvesting
	Algemene kosten	Huisvesting	1,2	Huisvesting
		Overige materiële kosten	0,9	
Diverse overige posten + afrondingsverschillen			-0,3	
Totaal benchmark			8,7	

Naast deze vergelijking met andere regio's komt nog de verschillenanalyse van de BDuR. Op basis van een vergelijking van de risicoprofielen en de respectievelijke uitkeringen uit de BDuR, lijkt de uitkering van VRZHZ niet passend. Een uitkering die tussen de € 0,5 – 2 mln hoger ligt, zou meer in lijn zijn met die van andere regio's.

Daarmee is een groot deel van de € 12 mln. toegedeeld aan onderdelen. Op basis van de meer gedetailleerde gegevens kunnen de verschillen met andere regio's nader gespecificeerd worden en kunnen afwijkingen nader door de organisatie onderbouwd worden.

1. Inleiding

De bijdragen van de gemeenten die deelnemen aan de VRZHZ zijn hoger dan de fictieve budgetten die zij ontvangen vanuit het gemeentefonds. De precieze reden daarvan is nog niet helder. Daarom wordt in dit onderzoek inzichtelijk gemaakt hoe de kosten en baten van de veiligheidsregio zich tot elkaar verhouden en tot die van andere veiligheidsregio's. De vergelijking van de verschillende veiligheidsregio's moet het bestuur handvatten geven om daar waar gewenst en mogelijk bij te sturen op kosten en/of baten ("handelingsperspectief").

Van belang is dat de veiligheidsregio twee financieringsstromen kent:

1. de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR): een uitkering van het Rijk aan veiligheidsregio's waarvan de omvang afhankelijk is van een beperkt aantal maatstaven, gerelateerd aan het risicoprofiel;
2. gemeentelijke bijdragen die bepaald worden op basis van een kostenverdeelsleutel van de veiligheidsregio en die gemeenten bekostigen vanuit de Algemene Uitkering (AU) van het gemeentefonds. Onderdeel van de AU is het cluster Openbare Orde en Veiligheid (OOV), waarvan het sub-cluster Brandweer & Rampenbestrijding weer een onderdeel is. Dit sub-cluster heeft vrijwel volledig betrekking op diensten die door de Veiligheidsregio geleverd worden.

2. Onderzoekskader

2.1 Inleiding

In dit onderzoekskader wordt toegelicht op welke manier de vergelijking tussen de veiligheidsregio's tot stand komt in de benchmark (spoor 2). Ook wordt ingegaan op de wijze waarop de vraag over de BDuR wordt beantwoord (spoor 1).

2.2 Onderzoeksvraag

De veiligheidsregio heeft de onderzoeksvraag als volgt geformuleerd:

Onderzoek de kosten en baten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid via twee sporen:

- In het eerste spoor wordt aan de hand van de inkomsten uit de BDuR en de toekenningscriteria onderzocht of deze passend is voor Zuid-Holland Zuid.
- Het tweede spoor betreft het in onderlinge samenhang nader duiden van de kosten en baten. Dit onderzoek is opgesplitst in vier deelvragen:
 1. Analyseer de bijdragen van de gemeenten aan de VRZHZ in relatie tot de bijdragen die de gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds.
 2. Maak een vergelijk tussen de gegevens bij deelopdracht 1, aangevuld met de overige baten en kosten van de VRZHZ, en overeenkomstige gegevens van maximaal vier andere veiligheidsregio's. Deze veiligheidsregio's dienen in de basis vergelijkbaar te zijn met de VRZHZ.
 3. Maak met behulp van objectieve maatstaven, dan wel externe onderzoeken, een kwalitatieve duiding van de eventuele verschillen, die gevonden zijn bij deelopdracht 2.
 4. Maak, voor zover mogelijk, inzichtelijk wat diverse ontwikkelingen betekenen voor de uitkomsten van de deelopdrachten 2 en 3. Hou daarbij rekening met in ieder geval de volgende ontwikkelingen: gemeentelijke herindelingen en herstructurering organisatie VRZHZ.

2.3 Begeleidingscommissie en werkgroep

Vanuit de opdrachtgever, veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid, is een bestuurlijke begeleidingscommissie (BBC) en een ambtelijke werkgroep samengesteld. In de bestuurlijke begeleidingscommissie zitten bestuurders van de gemeenten die aan de GR VRZHZ deelnemen. In de ambtelijke werkgroep nemen ambtenaren deel van verschillende gemeenten binnen de veiligheidsregio en vanuit de veiligheidsregio zelf. De deelnemers van de bestuurlijke begeleidingscommissie en de ambtelijke werkgroep zijn opgenomen in bijlage 2.

De rol van de opdrachtnemer (Bosland Advies & Projectmanagement en bureau Berenschot) is om samen met de ambtelijke werkgroep het onderzoek uit te voeren en de gegevens te duiden. De conclusies worden zo objectief mogelijk gepresenteerd.

De benchmark kan leiden tot conclusies over de inkomsten van Rijk en gemeenten, de kosten van de veiligheidsregio en de verhouding daarvan. Het is aan de BBC om de conclusies uit het onderzoek te vertalen naar adviezen voor het dagelijks en/of algemeen bestuur voor eventueel bestuurlijk handelen. Opdrachtnemer en de ambtelijke vertegenwoordiging in de BBC kunnen daarbij ondersteuning bieden.

2.4 Selectie van vergelijkbare regio's

Bij de keuze voor de veiligheidsregio's die meedoen aan de benchmark is met name gekeken naar de vergelijkbaarheid met de veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid. Deze vergelijkbaarheid is op verschillende fronten getoetst op basis van een aantal kengetallen. Ten eerste is gekeken naar het risicoprofiel van de veiligheidsregio's. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aantal BRZO-bedrijven. Ook de infrastructuur die aanwezig is in de veiligheidsregio is in de afweging meegenomen, bijvoorbeeld de aanwezigheid van spoor, rijkswegen en waterwegen. De deelnemende veiligheidsregio's hebben te maken met vergelijkbare situaties op deze gebieden. Verschillende deelnemende veiligheidsregio's hebben ook vergelijkbare hoogwaterproblematiek.

Ten tweede is de omvang van de veiligheidsregio's meegenomen en dan met name het aantal gemeentes binnen de veiligheidsregio en het inwoneraantal.

De bovenstaande afwegingen hebben geleid tot de selectie van de volgende veiligheidsregio's, naast de veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid:

- Veiligheidsregio Drenthe
- Veiligheidsregio Gelderland Zuid
- Veiligheidsregio IJsselland
- Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Ook is gekeken naar de strategische component bij de keuze voor veiligheidsregio's. Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond heeft in vergelijking met de VRZHZ een zwaarder risicoprofiel en is groter in omvang dan de VRZHZ. De BBC heeft gevraagd om desondanks contact met deze veiligheidsregio te leggen. De geografische ligging naast de VRZHZ, de samenwerking tussen de twee regio's en de mogelijke strategische belangen in de toekomst maken afstemming met VRR over de (resultaten van de) benchmark gewenst. Aan dit verzoek is door de opgelopen vertraging in de benchmark geen invulling meer gegeven.

2.5 Gegevensverzameling

Om de veiligheidsregio's onderling te kunnen vergelijken, worden de volgende gegevens uitgevraagd:

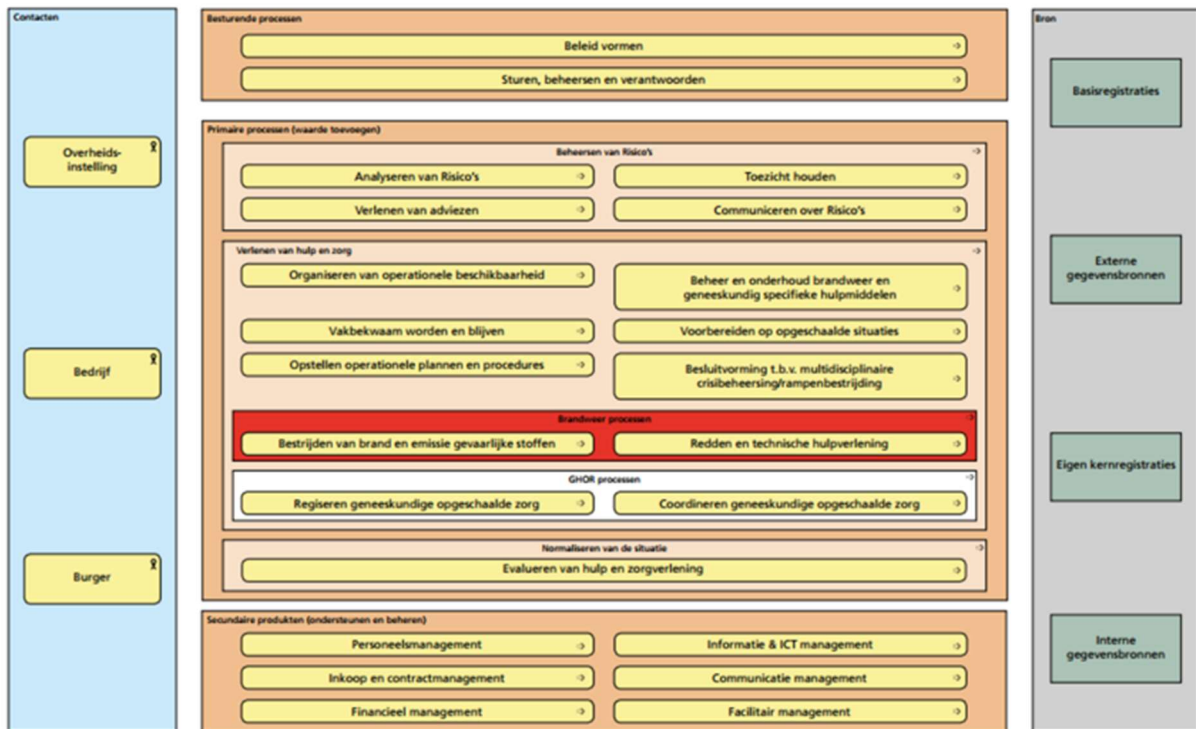
- Benchmarkcategorieën
- Volume-indicatoren
- Kwaliteitsindicatoren.

Deze drie typen gegevens bespreken we kort hieronder.

2.6 Benchmarkcategorieën

De veiligheidsregio's worden vergeleken op basis van een hoofdindeling die afgeleid is van de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VeRA). VeRA is door de veiligheidsregio's zelf ontwikkeld en heeft een procesarchitectuur die voor alle veiligheidsregio's herkenbaar is. VeRA beslaat ook niet-brandweerprocessen die binnen de veiligheidsregio vallen.

Aan ieder proces wordt in de benchmark de formatie toegekend. Het functiebouwwerk van de veiligheidsregio's geeft hierbij houvast. Daarnaast worden ook alle kosten van inhuur van personeel en alle materiële kosten toegewezen aan deze processen.

De VeRA geeft een overzicht van de bedrijfsprocessen van de veiligheidsregio, verdeeld in de volgende categorieën:

- Besturende processen
- Primaire processen
- Secundaire producten (ondersteunen en beheren).

Onder de primaire processen vallen de volgende categorieën:

- Beheersens van risico's
- Verlenen van hulp en zorg
- Normaliseren van de situatie.

Deze categorieën zijn nog verder verfijnd, zoals in bovenstaand overzicht is te zien.

Als aanvulling op VeRA wordt ook het toetskader gebruikt voor het onderzoek naar de Kwaliteit van de Brandweertzorg van de Inspectie Veiligheid en Justitie (versie van 25 juni 2015, zie bijlage). Hiervoor is goedkeuring gevraagd en ontvangen van de Inspectie.

In het toetskader worden de taken uit de Wet Veiligheidsregio's en een eigen indeling van de brandweerprocessen van de inspectie, gekoppeld aan de bedrijfsprocessen uit VeRA.

Het toetskader van de inspectie wordt daarom gebruikt bij het nauwkeurig omschrijven van de processen in de handleiding voor het toewijzen van formatie en kosten aan VeRA-bedrijfsprocessen. Op basis van een eerste globale vergelijking van de begrotingen van de deelnemende veiligheidsregio's is de mate van verfijning binnen de bovengenoemde categorieën bepaald.

Binnen de VRZHZ zijn er vanwege overgangsregelingen verschillende medewerkers boven-formatief. Dit zorgt voor formatiefictie en een verschil tussen de kosten die uit de formatie voortvloeien en de daadwerkelijke kosten.

Voor de ondersteunende processen wordt gebruik gemaakt van de indeling uit de overheadbenchmark van Berenschot. Dit is een verfijnde indeling die al vele jaren wordt gebruikt bij het vergelijken van de staf &

ondersteuning van overheidsorganisaties, waaronder uitvoeringsorganisaties met verlengd lokaal bestuur zoals de veiligheidsregio's. De indeling kent de volgende categorisering:

- Directie en management primair proces
- Secretariaten primair proces
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Personeel en Organisatie
- Financiën en Control
- Informatisering en Automatisering
- Juridische zaken
- Communicatie
- Kwaliteitszorg
- Facilitaire dienst
- Inkoop

2.7 Volume-indicatoren

De benchmarkindicatoren worden onderling vergelijkbaar gemaakt door middel van volume-indicatoren. Het doel hiervan is het wegnemen van verschillen die voortkomen uit schaalverschillen tussen de veiligheidsregio's. De kosten kunnen op deze manier genormeerd en eerlijk vergeleken worden. De volume-indicatoren zijn opgesteld op basis van de output van de veiligheidsregio's. Deze gegevens zijn van belang voor de duiding van de benchmark-uitkomsten. Voorbeelden van volume-indicatoren zijn:

- Aantal posten beroeps en vrijwillig.
- Aantal BRZO-bedrijven.
- Aantal vrijwilligers en de garantiefactor in combinatie met het aantal inwoners in de regio.

Ook voor de overhead worden indicatoren uitgevraagd om de kosten te kunnen normeren. Voor de vergelijkbaarheid worden de kosten vaak gepresenteerd in kosten per medewerker, kosten per fte en/of kosten per werkplek.

2.8 Kwaliteitsindicatoren

Om te voorkomen dat er in de benchmark de welbekende 'appels en peren' met elkaar vergeleken worden, is het van belang om de resultaten uit de benchmark in perspectief te plaatsen. Daarom zijn niet alleen volume-indicatoren, maar ook kwaliteitsindicatoren uitgevraagd. De kwalitatieve interpretatie is dus een aanvulling op de cijfers uit de benchmark die vooral aangeven hoeveel de veiligheidsregio's besteden aan bepaalde processen.

Voor zover dat mogelijk is zijn hiervoor harde gegevens uitgevraagd. Een voorbeeld hiervan is het percentage uitrukken dat voldoet aan (wettelijke) opkomsttijden. Bestuurlijke keuzes in de kazernedichtheid kunnen grote gevolgen hebben voor de aanrijtijden en daarmee ook voor de kwaliteit van de repressieve basisbrandweezorg.

2.9 Ontwikkelingen

In de vierde deelvraag van spoor 2 is door het bestuur nadrukkelijk aandacht gevraagd voor een aantal interne en externe ontwikkelingen, waaronder gemeentelijke herindelingen en de herstructurering van de VRZHZ. Als basis voor het onderzoek zal in alle regio's gebruik worden gemaakt van de gegevens uit de begroting 2018.

Genoemde ontwikkelingen zijn daar bij VRZHZ nog niet in verwerkt. Dat betekent dat de gegevens na de meting

op deze ontwikkelingen gecorrigeerd moeten worden. In deze rapportage is daar nog geen invulling aan gegeven.

2.10 Werkwijze

Aan de deelnemende veiligheidsregio's is een benchmarkvragenlijst toegestuurd. Zij hebben de vragenlijst ingevuld op basis van hun eigen gegevens. Tijdens het proces is er vanuit Berenschot helpdesk-ondersteuning geboden in het geval van vragen. Vervolgens is er nauwkeurig gecontroleerd of de gegevens op de juiste manier zijn ingevuld en heeft er grondige validatie plaats gevonden. De resultaten van de verschillende regio's zijn daarna naast elkaar gelegd. Bij grote verschillen is gecontroleerd of er bij het invullen van de vragenlijst sprake is geweest van interpretatieverschillen. Na deze stap konden de definitieve cijferbijlages (voor alle regio's) en het eindrapport (voor de opdrachtgever) worden opgesteld.

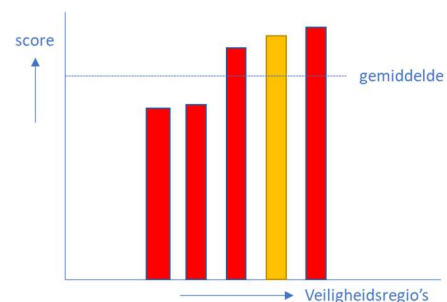
Na oplevering van de rapportage zullen de geconstateerde verschillen tijdens een zogenaamde "benchlearning" sessie worden gepresenteerd aan vertegenwoordigers van de vijf regio's. In die bijeenkomst zal worden gezocht naar verklaringen voor de verschillen, zodat die nader geduid kunnen worden.

2.11 Anonimiteit

Benchmarks kunnen onbedoeld leiden tot "blaming & shaming". Daarom werken wij waar mogelijk met geanonimiseerde gegevens. Dat kan bijvoorbeeld door het presenteren van de eigen getallen tegen een gemiddelde van de referentiegroep.

Soms levert dat onvoldoende informatie op.

In dat geval worden alle gegevens anoniem gepresenteerd en alleen de eigen waarde zichtbaar gemaakt met bijvoorbeeld een afwijkende kleur. Dat leidt bijvoorbeeld tot de weergave hiernaast: Deze weergave wordt wel gebruikt in de eindrapportage voor de opdrachtgever, maar niet in de "cijferbijlage" die de andere regio's ontvangen.

In de "benchlearning" sessie worden de gegevens overigens niet anoniem gepresenteerd. Het zoeken naar oorzaken van verschillen staat daar voorop en het is dan van belang dat volstrekt duidelijk is welke gegevens van welke regio zijn.

2.12 Validiteit en betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van de benchmark zo groot mogelijk te maken, is er vanuit het projectteam nauwe betrokkenheid bij het invullen van de vragenlijst. De samenwerking tussen VRZHZ en Berenschot bij het opstellen van de vragenlijst draagt ook bij aan de betrouwbaarheid ervan.

De vijf veiligheidsregio's die deelnemen aan de benchmark zorgen voor een valide gemiddeld beeld dat goed vergeleken kan worden.

Ondanks de vergelijkbaarheid van de geselecteerde veiligheidsregio's, blijven er altijd aanzienlijke verschillen. Het is daarom van belang dat de benchmark zorgvuldig wordt geduid. De vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's wordt zo groot mogelijk gemaakt door de selectie van vergelijkbare veiligheidsregio's, en daarnaast door de waarden die uit de benchmark naar voren komen, in perspectief te plaatsen door middel van kengetallen en kwalitatieve duiding.

2.13 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

De vraagstelling inzake spoor 1 heeft voor wat betreft de kosten vooral betrekking op de multidisciplinaire primaire processen in de Veiligheidsregio (Rampenbestrijding & Crisisbeheersing).

Voor het duiden van de doeluitkering voor deze taken, baseren wij ons op:

- de laatste BDuR-circulaire
- het regionale risicoprofiel en
- de rapportage "Groot onderhoud clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding van het gemeentefonds en herijking BDuR" van maart 2015

In de beantwoording van deze vraag zullen wij zo mogelijk ook een vergelijking maken van de verhouding van baten en lasten van deze specifieke processen in de andere vier regio's.

2.14 Huisvestingskosten

In de vragenlijst van de benchmark zijn de huisvestingskosten van de regio's onderdeel van de "overige kosten". De regio's is gevraagd een bedrag in te vullen en vervolgens door middel van een procentuele verdeling een deel toe te kennen aan het primair proces en een deel aan de overhead. Voor de start van het project was duidelijk dat er verschillen in huisvesting bestonden tussen de regio's, zie hiervoor ook de toelichting op pagina 6. Daarnaast is tijdens het validatieproces en de analyse gebleken dat regio's verschillend zijn omgegaan met de toedeling van de huisvestingskosten aan het primair proces en de overhead. Concreet betekent dit dat twee regio's al hun huisvestingskosten toegewezen hebben aan het primaire proces.

De totale omvang van huisvestingskosten van de veiligheidsregio's in deze benchmark is sterk verschillend. VRZHZ heeft als enige in de vergelijkingsgroep alle huisvesting gecentraliseerd. Bij andere regio's valt lokale huisvesting nog onder de gemeenten. De kosten daarvan zijn dan niet of slechts gedeeltelijk zichtbaar in de begroting van de veiligheidsregio. Om die reden zijn de huisvestingskosten slechts beperkt vergelijkbaar.

Wij hebben de grafiekjes en observaties voor de volledigheid opgenomen in de hoofdstukken met uitkomsten. Op grond van bovenstaande verschillen zijn de kosten tussen de regio's nauwelijks tot niet met elkaar te vergelijken. Nader onderzoek naar de huisvestingskosten is nodig om hier conclusies aan te verbinden. Wel zien we dat er dermate grote verschillen zitten in de huisvestingskosten van de regio's dat er ook een deel van de afwijkingen uit verklaard kan worden.

2.15 Ervaringen proces

Tijdens het project, dat gestart is in oktober 2017, is de structuur van de benchmark vanaf de basis opgebouwd. De ontwikkeling van een nieuwe benchmark betekende een grondig proces van opstellen en testen. Sommige onduidelijkheden, ontbrekende elementen (zoals de meldkamer, die niet in VeRA is opgenomen als aparte categorie) of overlap tussen primair proces en overhead (zoals het geval was bij de besturende processen), werden pas helder bij het aanleveren van de gegevens door de veiligheidsregio's of in de validatiesessies. Ook de manier waarop gecompenseerd wordt voor het aantal vrijwilligers in de overhead, heeft zich tijdens het proces verder uitgekristalliseerd.

De deelnemende veiligheidsregio's zijn op een aantal punten zeer uiteenlopend georganiseerd, bijvoorbeeld wat betreft de GHOR en de huisvesting. Dit zorgt ervoor dat het vergelijkbaar maken van de veiligheidsregio's op deze

punten moeilijk was. De cijfers spreken op deze punten niet voor zich, maar vragen om een zorgvuldige duiding van de verschillen tussen de veiligheidsregio's.

Het uitvragen van de juiste gegevens en het valideren van de aangeleverde gegevens kostte veel tijd. Het is echter duidelijk dat de vergelijkbaarheid van de gegevens toenam door deze validatieslagen.

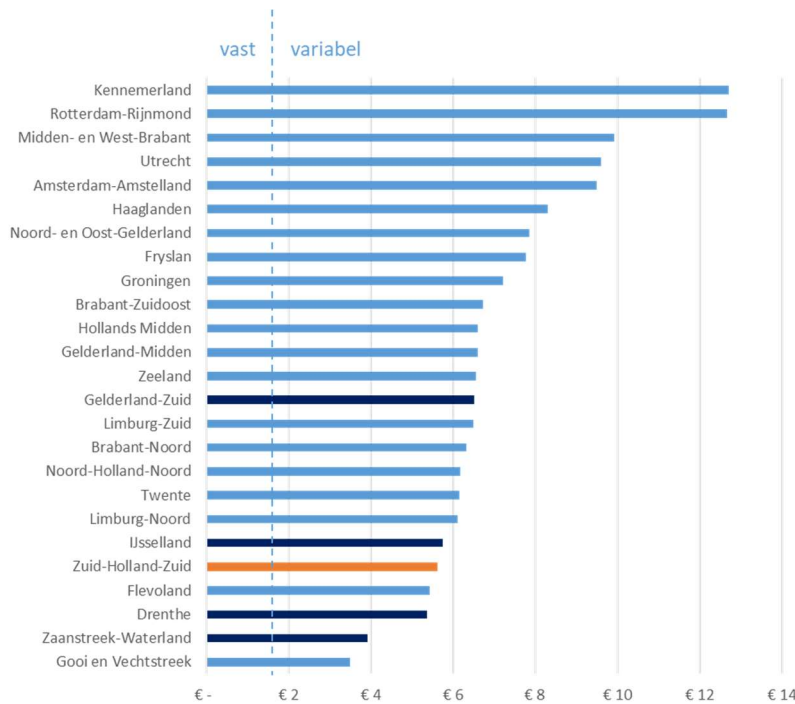
Deze benchmark met vijf deelnemende veiligheidsregio's kan in de toekomst een basis bieden voor verdere ontwikkeling en verfijning van de benchmark veiligheidsregio's, waarbij meer veiligheidsregio's deelnemen en op termijn ook verschillende jaren met elkaar vergeleken kunnen worden. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn een verdere verfijning van de definities, het validatieproces van gegevens en de eenduidige toedeling van kosten aan de processen.

Concluderend kan gesteld worden dat de opzet op basis van VeRA, de procesindeling van de Inspectie Justitie & Veiligheid en de overheadbenchmark van Berenschot goed werkt, maar wel om verdere doorontwikkeling vraagt. Daarvoor is ook nadere afstemming nodig met IFV over een verdieping van VeRA.

De enthousiaste deelname van de veiligheidsregio's en de landelijke belangstelling in de uitkomsten van deze benchmark wijzen op de toegevoegde waarde die een goede benchmark veiligheidsregio's heeft.

3. Inkomsten Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

De inkomsten uit de BDuR van de 25 Veiligheidsregio's voor het jaar 2018 zijn in onderstaande tabel weergegeven. VRZHZ is in oranje weergegeven, de vier veiligheidsregio's die deelnamen aan de benchmark in donkerblauw.

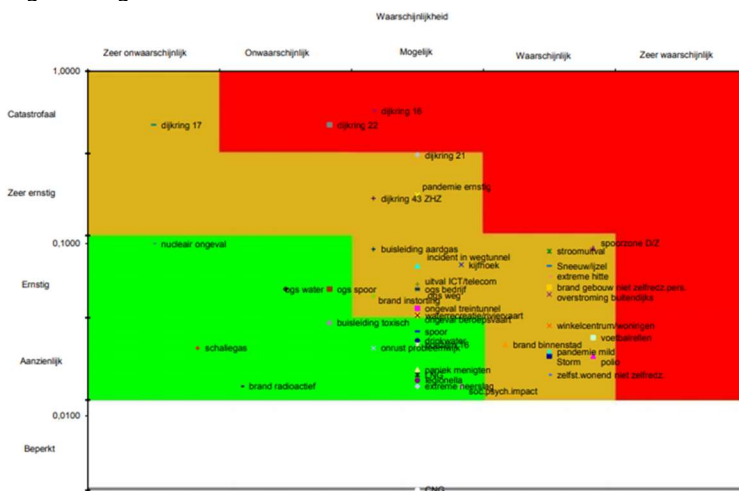

Figuur 6. Inkomsten uit de BDuR

3.1 Risicoprofiel

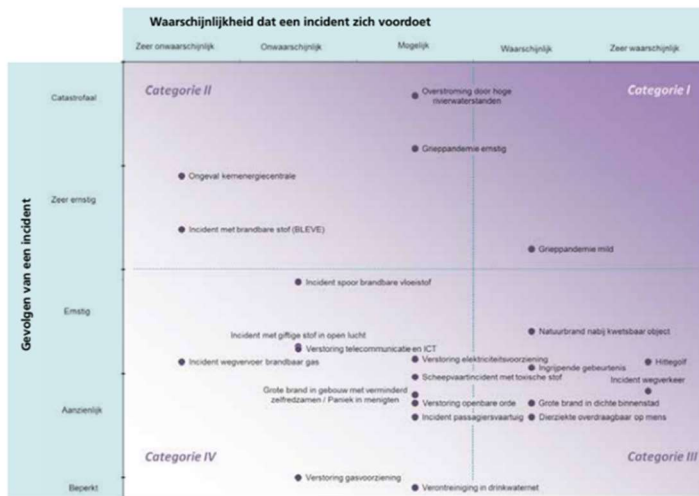
Hieronder zijn de risicoprofielen opgenomen van de veiligheidsregio's die in de benchmark betrokken zijn.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid:

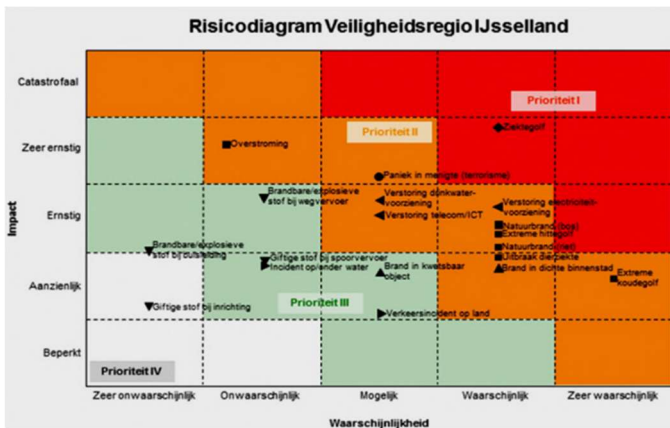

Hieronder volgen de risicoprofielen van de vier andere regio's, in volgorde van afnemende BDuR-inkomsten.

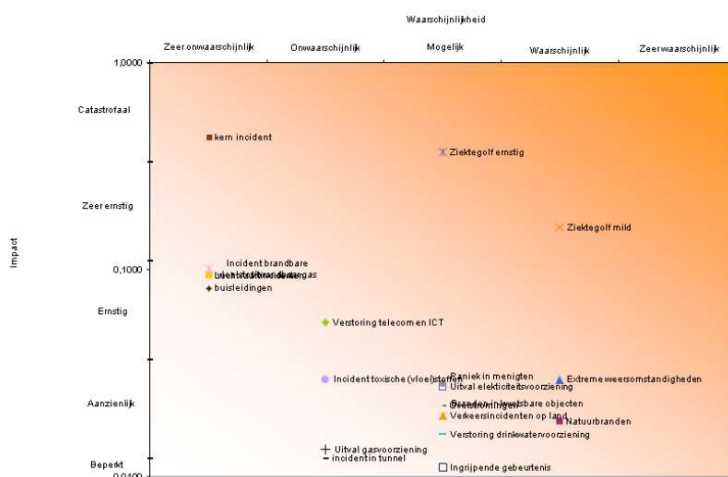
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid:

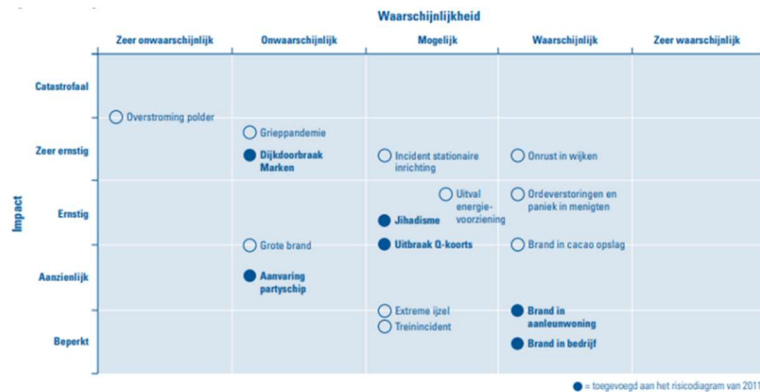
Veiligheidsregio IJsselland:

Veiligheidsregio Drenthe:

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland:

Opvallend is dat Zuid-Holland Zuid in de hoogste categorie veel fysieke risico's kent (dijkringen en spoorzone), waar andere regio's soms alleen griepvloedpandemie/ziektegolf benoemen.

De grootste risico's van Zuid-Holland Zuid zijn water en transport:

Water

Zuid-Holland Zuid kent als enige de combinatie van risico's van een zeestorm en hoogwater op de rivieren. Voor dit risico worden vooral veel personele kosten gemaakt: heel veel coördinatie met buurregio's en ketenpartners, het opstellen van convenanten, het oefenen van specifieke scenario's etc.

Transport

Door de regio komen veel gevaarlijke stoffen via spoor, autowegen en vaarwegen. Ook kent de regio veel buisleidingen met aardgas, brandbare gassen, brandbare vloeistoffen etc.

Belangrijke punten in de regio zijn Kijfhoek en de Dordtse Kil. Voor deze risico's worden door VRZHZ aantoonbaar kosten gemaakt: er is veel coördinatie met buurregio's en ketenpartners, er worden convenanten opgesteld en geoefend met specifieke scenario's etc. In sommige gevallen is er ook extra materieel beschikbaar: extra Hulpverleningsvoertuigen, een zogenaamde Spoorvloot Overbruggings Aanhanger, Schuimblusvoertuigen en een blusboot.

3.2 Uitkering

Vergelijking van de profielen leert dat het risicoprofiel van VRZHZ net als dat van Gelderland-Zuid relatief hoog is. In de uitkering van de BDuR komt dat maar zeer beperkt tot uiting

De BDuR kent een vast deel, uitgaande van het feit dat elke Veiligheidsregio een crisisorganisatie nodig heeft. De omvang hiervan op totaalniveau bedraagt ca. 30%. Het variabele deel wordt bepaald door (in afnemende omvang) het aantal woonruimten (ca. 35%), de lengte vaarwegen (6,5%), de totale oppervlakte (6%), het aantal BRZO-objecten (5%), het bebouwde oppervlak, de omgevings-adressen-dichtheid, het aantal inwoners, de OZB-waarde van niet-woningen en het aantal kernen met meer dan 500 inwoners. Daarnaast zijn er enkele specifieke uitkeringen voor CBRN-risico's, de Waddeneilanden en Schiphol.

VRZHZ is een relatief kleine regio en ontvangt daarom ook relatief weinig voor het aantal woonruimten en de oppervlakte maatstaven. Het hoge risicoprofiel wordt maar zeer beperkt erkend in de maatstaven:

- De BRZO-locaties waar vandaan het **transport** vaak start, liggen voornamelijk in de buurregio's Rotterdam-Rijnmond en Midden-West Brabant. Van de aan BRZO-objecten gerelateerde vergoeding gaat 40% naar die twee regio's, voor Zuid-Holland Zuid betreft het 2,5%.
- De enige maatstaf die enigszins aan het risico **water** is gerelateerd, is de lengte van vaarwegen. Van de middelen die aan deze maatstaf gekoppeld zijn, ontvangt de regio 6,5% van de landelijke middelen.

Gemeentefonds

Ook in de Algemene Uitkering van het gemeentefonds zijn in het sub-cluster Brandweer & Rampenbestrijding geen maatstaven te vinden die direct samenhangen met bovengenoemde risico's. Daarbij wreekt zich het feit dat er geen gemeenten uit VRZHZ betrokken waren in de laatste herijking van dit sub-cluster. In het eindrapport van deze herijking⁴ wordt gesteld dat er van 6 regio's bewust geen gemeenten zijn betrokken. De vermelde argumenten lijken echter niet van toepassing op VRZHZ.

Bij de herijking van dit sub-cluster en de BDuR is geconstateerd dat het door de regionalisering van de brandweer en de integratie van regionale en lokale dienstverlening steeds moeilijker wordt om deze twee onderdelen nog gescheiden te herijken.

In de analyses ten behoeve van de herijking van de verdeling is gezocht naar regionale uitgavenverschillen waarmee in de verdeling rekening dient te worden gehouden. Omdat de regio's hun begroting sluitend maken via de algemene inwonerbijdragen van de deelnemende gemeenten (naast inkomsten BDUR) is als vertrekpunt gekozen dat alle te honoreren externe invloeden via de verdeling van de BDUR worden gehonoreerd, zodat er tussen regio's geen verschillen hoeven te bestaan in de benodigde inwonerbijdragen tussen regio's.

Deze formulering lijkt een goed aanknopingspunt om het grote verschil tussen uitkeringen vanuit het Rijk en bijdragen aan de Veiligheidsregio bespreekbaar te maken.

⁴ Groot onderhoud clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding van het gemeentefonds en herijking BDuR, Cebeon, 19 maart 2015

4. Uitkomsten benchmark primair proces

Methodiek

Zoals al eerder toegelicht, maken we in de benchmark onderscheid naar de primaire processen volgens de VERA-structuur en de overhead. Om een zuivere vergelijking tussen regio's te kunnen maken, is gekeken naar een onderverdeling van de kostensoorten. Er is voor gekozen om zowel binnen het primaire proces als de overhead onderscheid te maken tussen zogenoemde *personele kosten* en *overige kosten*. Binnen de benchmark verstaan wij onder deze termen de volgende:

Personele kosten: dit is het geheel aan begrote loonkosten, inhuurkosten, uitbestedingskosten, gecorrigeerd voor eventuele opbrengsten uit diensten voor derden. Deze kosten zijn steeds toegerekend aan de primaire processen dan wel de overheadcategorieën. Bij het analyseren van de gegevens hebben wij dus ook per primair proces of overheadcategorie inzichtelijk wat de personele kosten zijn.

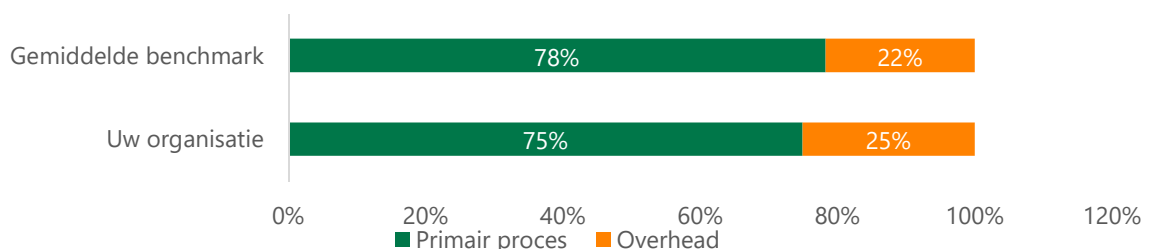
Overige kosten: deze kostensoort kent vier subcategorieën, namelijk:

- overige personele kosten (denk aan opleidingskosten, reis- en verblijfkosten, maar ook de FLO-kosten),
- ICT-kosten,
- huisvestingskosten en
- overige materiële kosten (denk aan kosten van oefenterreinen, warme opleidingen, maar ook bijvoorbeeld communicatiekosten).

Voor deze kosten is aan de regio's gevraagd aan te geven wat de totale kosten waren en deze (indien van toepassing) procentueel toe te kennen aan het primaire proces dan wel de overhead. Deze kosten zijn dus niet apart toe te rekenen aan de sub-processen en overheadcategorieën.

Uitkomsten

De totale toegedeelde kosten van uw organisatie (primair proces en overhead) zijn € 48.904.830. Indien we kijken naar de verhouding primair proces en overhead zien, we dat 75% van de totale kosten gemaakt worden in het primaire proces en 25% in de overhead. Zoals te zien is in onderstaande grafiek besteedt uw organisatie minder aan de primaire processen en meer aan de overhead dan gemiddeld in de referentiegroep.

Figuur 7. Verhouding primair proces en overhead

In de volgende pagina's gaan we allereerst in op de totale kosten van de primaire processen. Vervolgens zoomen we achtereenvolgens in op de *personele kosten* per primair proces en op de *overige kosten*.

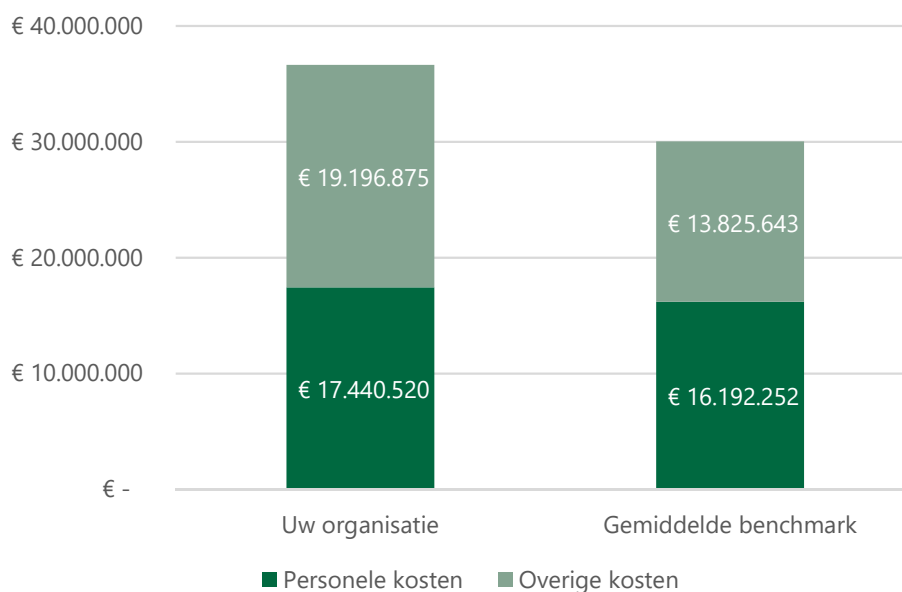
In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de omvang van de overhead.

4.1 Totale kosten primair proces

Onder het primair proces vallen de diensten en voorzieningen die door de veiligheidsregio geboden worden aan de burgers. Deze diensten zijn volgens de VeRA uitgesplitst in de volgende processen:

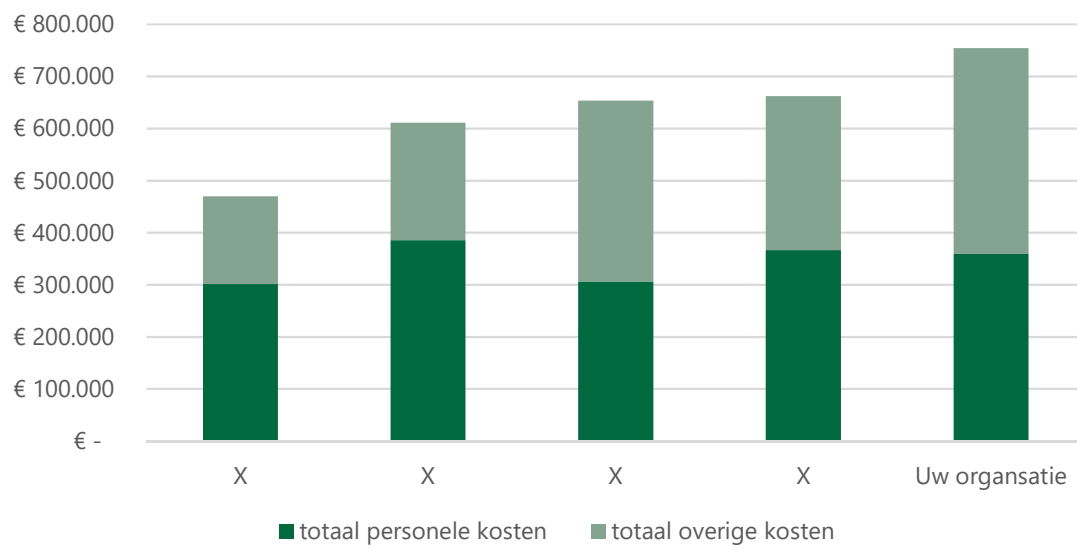
- Besturende processen
- Beheersen van risico's
- Verlenen van hulp en zorg
- Brandweerprocessen
- GHOR-processen
- Normaliseren van de situatie (nazorg).

In onderstaande grafiek is een optelling gemaakt van de personele kosten en de overige kosten van het primaire proces. Hierin is te zien dat de absolute totale kosten van de regio hoger liggen dan gemiddeld. Interessanter is echter om te kijken naar de verhouding van deze kosten als aandeel van de totale kosten van de primaire processen. Daarbij komt naar voren dat het aandeel van de overige kosten in de totale kosten van uw organisatie hoger (52% t.o.v. 46%) ligt dan gemiddeld in de referentiegroep.

Figuur 8. Verhouding personele kosten en overige kosten (primair proces)

In de grafiek op de volgende pagina worden de kosten per 10.000 inwoners teruggegeven. De vijf balkjes geven de verhouding tussen de kosten weer per regio. Om de anonimiteit te waarborgen, zijn de gegevens hier gesorteerd van klein naar groot en is alleen uw organisatie aangemerkt.

Figuur 9. Personele kosten en overige kosten per 10.000 inwoners (primair proces)

4.2 Besturende processen

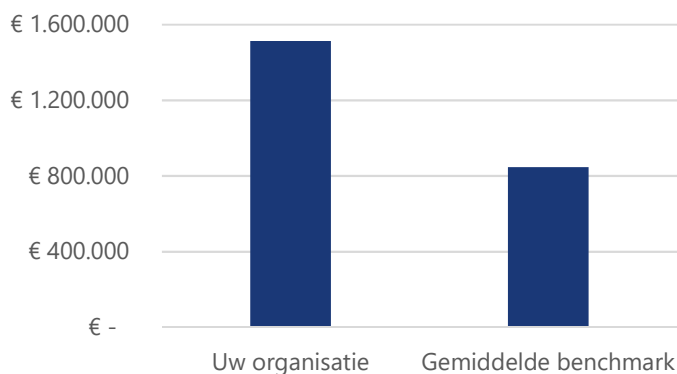
Definitie

De besturende processen worden in VeRA opgedeeld in twee subcategorieën, namelijk 'Beleid vormen' en 'Sturen, beheersen en verantwoorden'. Vanwege overlap met de overheadcategorie Directie en management primair proces is er in deze benchmark na de eerste validatieslag voor gekozen om de subcategorie 'Sturen, beheersen en verantwoorden' te laten vervallen en de betreffende formatie in overleg met de veiligheidsregio's toe te delen aan 'beleid vormen' dan wel aan 'overhead'. Uit de resultaten blijkt dat deze wijziging niet door alle veiligheidsregio's op dezelfde wijze is verwerkt en dat de resultaten dus ook niet volledig vergelijkbaar zijn..

Onder 'beleid vormen' valt het opstellen van beleid voor de organisatie en haar activiteiten in brede zin, op zowel strategisch, als tactisch en operationeel niveau en van bestuursniveau tot afdelingsniveau. Er zijn drie verplichte planfiguren (regionaal risicoprofiel, regionaal crisis beleidsplan, regionaal crisisplan) waarvan het beleidsplan en het crisisplan uit dit bedrijfsproces komen. Ook het dekkingsplan komt voort uit dit proces.

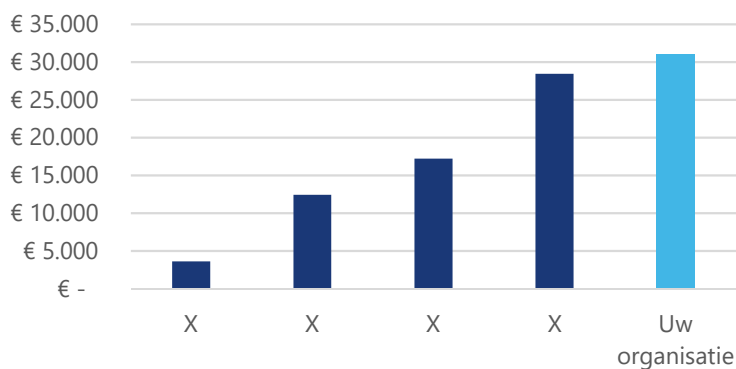
Uitkomsten

Onderstaande grafiek laat zien dat de absolute kosten van uw organisatie op ongeveer €1,5 miljoen liggen. Bij uw organisatie betreffen dit enkel loonkosten voor formatie.

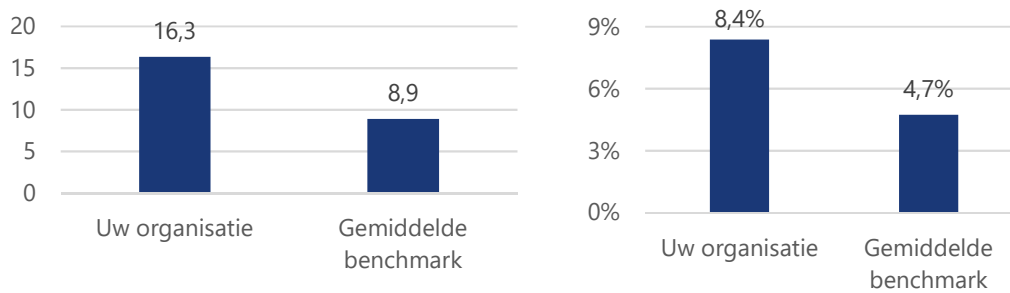

Figuur 10. Besturende processen: absolute personele kosten

In de grafiek hieronder worden kosten teruggegeven per 10.000 inwoners. Uw organisatie heeft de hoogste kosten en wijkt hiermee 68% af van het gemiddelde. Absoluut gaat het om een afwijking van € 0,6 miljoen.

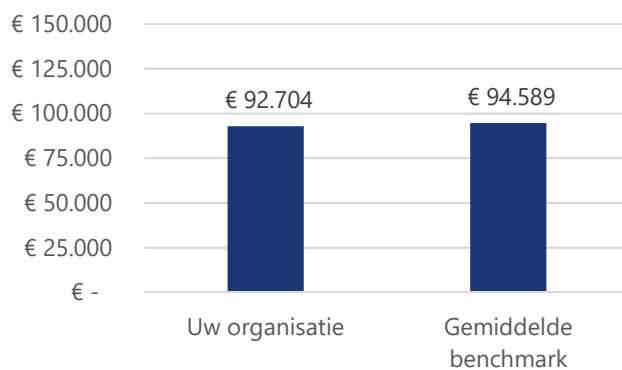
Figuur 11. Besturende processen: personele kosten per 10.000 inwoners

Figuur 12: Besturende processen: formatie (fte's) aandeel formatie van totale primair proces formatie

De formatie die uw organisatie inzet op de Besturende processen is absoluut 16,3 fte (8,4 % van de primair proces formatie). Gemiddeld wordt er door de referentiegroep 8,9 fte (4,7% van de primair proces formatie) ingezet.

De gemiddelde loonkosten van het bedrijfsproces Besturende processen van uw organisatie zijn 2% lager dan gemiddeld.

Figuur 13. Besturende processen: gemiddelde loonkosten

Ten slotte geven we bij het bedrijfsproces Besturende processen een aantal maatstaven en prestatie-indicatoren terug. Hierin is te zien dat het inwoneraantal van de regio gemiddeld is. Wel is te zien dat het aantal gemeenten binnen de regio op dit moment hoger ligt dan gemiddeld.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal inwoners	485.876	474.764	2%
Aantal gemeenten in veiligheidsregio	17	12,8	33%

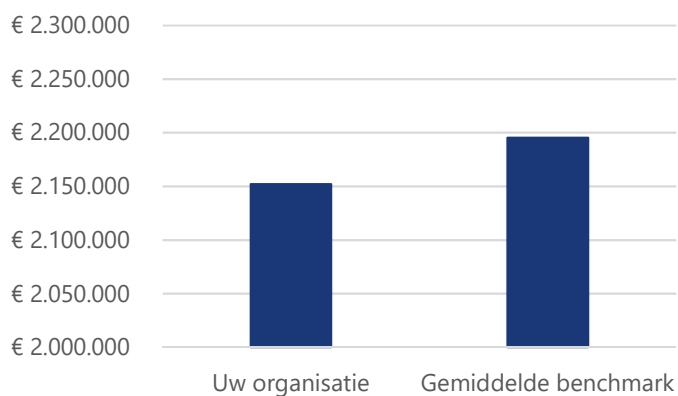
4.3 Beheersen van risico's

Definitie

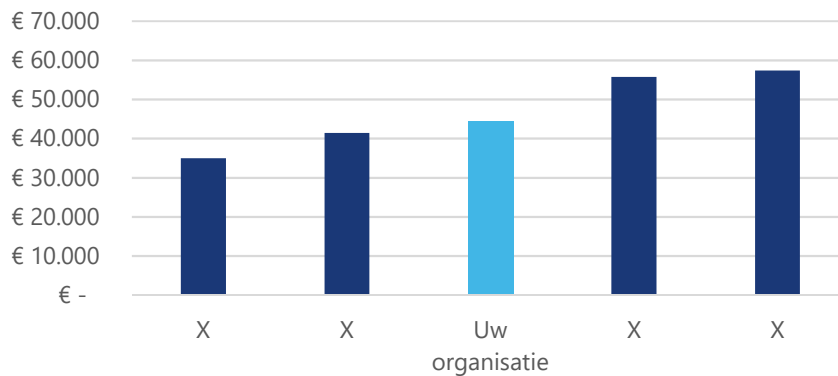
Onder het beheersen van risico's vallen alle activiteiten van een veiligheidsregio die erop gericht zijn om risico's in kaart te brengen en door middel van adviezen, toezicht en communicatie onder controle te houden. Binnen het primaire proces 'Beheersen van risico's' wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende vier subcategorieën:

- Analyseren van risico's
- Verlenen van adviezen
- Toezicht houden
- Communiceren over risico's

Uitkomsten

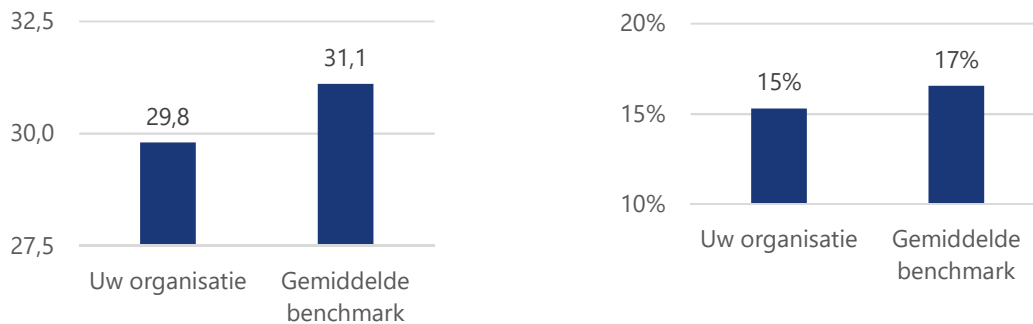

Figuur 14. Beheersen van risico's: absolute personele kosten

Figuur 15 Beheersen van risico's: personele kosten per 10.000 inwoners

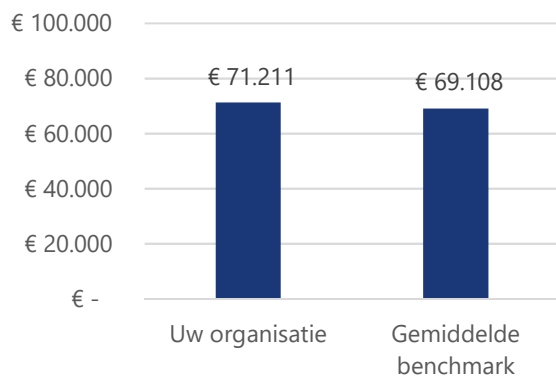
De kosten van beheersen van risico's per 10.000 inwoners in uw organisatie zijn 5% lager dan gemiddeld. Absoluut gaat dit om een bedrag van €120.000 lager. In bovenstaande grafiek is te zien dat er twee regio's zijn binnen uw referentiegroep zijn die hogere kosten per 10.000 inwoners zijn dan uw regio.

Figuur 16: Beheersens van risico's: formatie (fte's) en % formatie van totale primair proces formatie

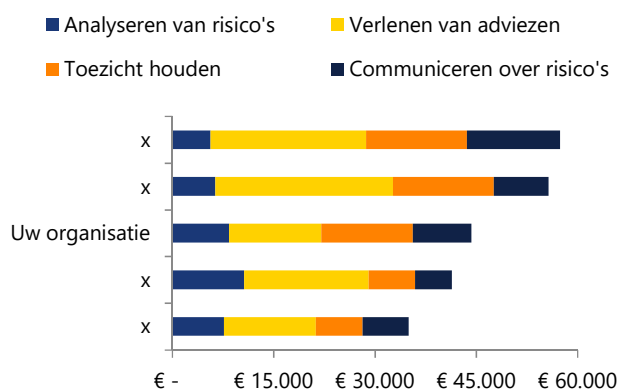
De formatie die uw organisatie inzet op het bedrijfsproces Beheersens van risico's is 15% van de formatie primair proces. Gemiddeld in de benchmark is dit 17%.

De gemiddelde loonkosten van het bedrijfsproces Beheersens van risico's zijn 3% hoger dan gemiddeld. Onderstaande grafiek geeft dit ook visueel weer.

Figuur 17: Beheersens van risico's: gemiddelde loonkosten

In onderstaande figuur is de onderverdeling naar de subprocessen te zien binnen het bedrijfsproces Beheersens van risico's. Hierin is te zien dat er verschillen bestaan, met name bij Verlenen van adviezen en Toezicht houden. We zoomen verder in op de subprocessen om deze verschillen te duiden.

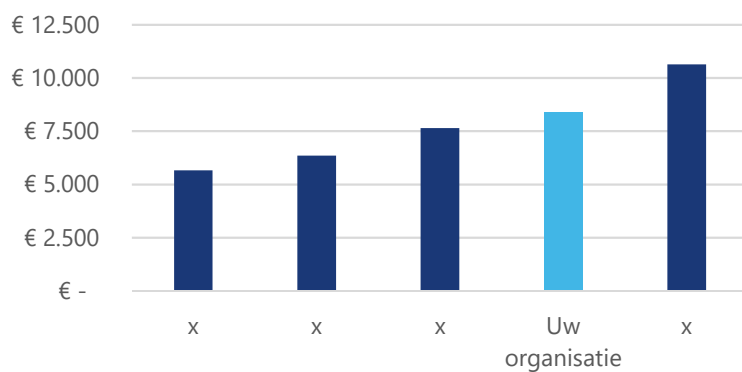

Figuur 18: Totale kosten beheersens van risico's (zonder overige kosten) per 10.000 inwoners

4.3.1 Analyseren van risico's

Onder het analyseren van risico's valt het uitvoeren van analyses op het gebied van risico's voor de fysieke veiligheid in de openbare ruimte. Hier valt het opstellen en onderhouden van het Regionaal risicoprofiel en het Brandrisicoprofiel onder.

In onderstaande zien we dat de kosten van uw organisatie per 10.000 inwoners voor het subproces Analyseren van risico's. Uw kosten zijn 9% hoger dan gemiddeld. De maatstaf in figuur 14 laat zien dat het aantal relevante incidenttypen uit de handreiking regionaal risicoprofiel 20% lager ligt dan gemiddeld.

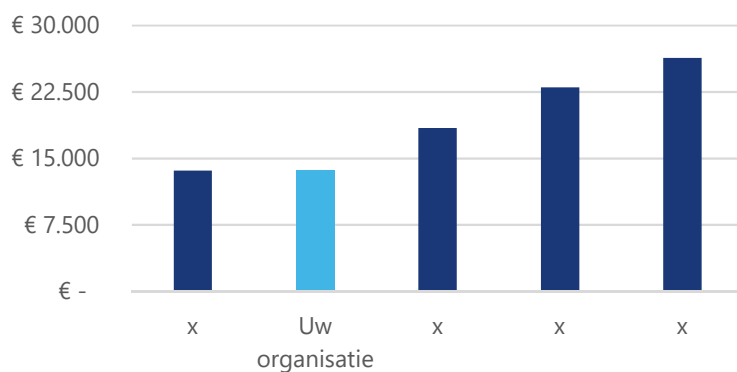
Figuur 19: Kosten analyseren van risico's per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal relevante incidenttypen uit de handreiking regionaal risicoprofiel	18	23	-20%

4.3.2 Verlenen van adviezen

Het verlenen van adviezen betreft het opstellen van adviezen t.b.v. vergunningverlening en handhaving aan bevoegd gezag gericht op fysieke veiligheid. Hieronder valt ook het leveren van verschillende bereedeneerde aanbevelingen aan bevoegd gezag om een bepaalde keuze te maken, veelal in de vergunningsverlening. Het gaat om adviseren over ruimtelijke ordening en infrastructuur, omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen, vergunningen vervoer gevaarlijke stoffen, advies geven over rapporten externe veiligheid, advies geven over totstandkoming van regelgeving en overige advisering.

Onderstaande figuur laat zien dat de kosten van Verlenen van adviezen binnen uw organisatie lager (-28%) liggen dan gemiddeld.

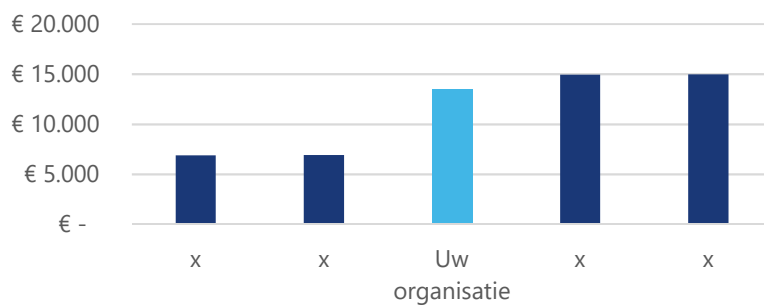

Figuur 20: Kosten verlenen van adviezen per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Percentage binnen de gestelde termijn afgegeven aangevraagde (preventie)adviezen in 2017	90%	90%	0%
Aantal gegeven adviezen op aangevraagde bouwvergunningen in 2017	531	930	-43%
Aantal afgegeven gebruiksvergunningen voor bouwwerken in 2017	114	68	69%
Aantal gegeven adviezen voor evenementen in 2017	228	264	-14%

4.3.3 Toezicht houden

Dit betreft het uitvoeren van toezicht gericht op fysieke veiligheid. Op basis van de verzamelde informatie over de vraag of een object of evenement voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel en het eventueel naar aanleiding daarvan adviseren van bevoegd gezag (Advies tot handhaving). Hieronder valt toezicht en handhaving ruimtelijke ordening en infrastructuur, toezicht op omgevingsvergunningen, toezicht op evenementenvergunningen, toezicht op het vervoer van gevaarlijke stoffen, adviseren tot handhaving en ander toezicht.

Figuur 21: Kosten toezicht houden per 10.000 inwoners

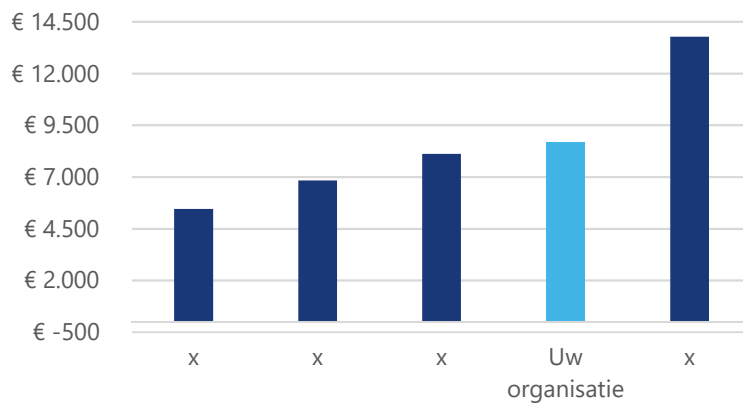
Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal controles op bouwvergunningen (door brandweer) in afgelopen jaar	90	471	-81%
Aantal controles op de gebruiksvergunningen (door brandweer) in 2017	483	476	2%
Aantal controles op evenementen (door brandweer) in 2017	39	37	6%
Aantal markante objecten waar toezicht is gehouden in 2017	230	545 ⁵	-58%

⁵ Met markante objecten bedoelen we in dit geval objecten met vergunning brandveilig gebruik, BRZO-bedrijven, (nood)opvanglocaties voor asielzoekers van het COA, hotspots incidentrisicoprofiel (anders dan hierboven al genoemd), ondergrondse openbare parkeergarages met bebouwing erboven, etc. Eén van de veiligheidsregio's heeft hier een zeer groot aantal markante objecten ingevuld, waardoor het originele gemiddelde hier vertekend is. Dit hoge getal is hier buiten beschouwing gelaten.

4.3.4 Communiceren over risico's

Dit betreft de coördinatie en uitvoering van de externe communicatie met burgers en bedrijven over risico's (risicocommunicatie) en handelingsperspectief ten tijde van incidenten of bij dreiging. Het gaat hier ook over alle (voorlichtings-)activiteiten rondom de thema's Brandveilig leven en Brandveilig gebruiken. Hieronder kan ook het voorlichten van omwonenden vallen kort na een incident. Materieel en materiaal (rookcabine) en ontwikkelen communicatiemateriaal wordt uit de betreffende bedrijfsprocessen betrokken.

De kosten van Communiceren over risico's in uw regio liggen 19% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep.

Figuur 22: Kosten communiceren over risico's per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten in het kader van 'Brandveilig leven' in 2017	256	298	-14%
Aantal bezochte objecten in het kader van 'Brandveilig leven' in 2017	408	148	175%

4.4 Verlenen van hulp en zorg

Definitie

Het verlenen van hulp en zorg is het primaire proces van veiligheidsregio's waarin de organisatie en voorbereiding van operationele beschikbaarheid is ondergebracht. Dit proces is opgedeeld in de volgende subcategorieën.

Organiseren van operationele beschikbaarheid

Dit betreft het organiseren van de beschikbaarheid van sleutelfunctionarissen, operationele eenheden, materieel en materiaal ten behoeve van de hulp- en zorgverlening. Hieronder valt het onderhouden en implementeren van het dekkingsplan en het voorbereiden van de basisbrandweerpelotons en de specialistische brandweerpelotons. Inzetbaarheid valt hieronder en gaat over de logistieke planmatige kant (denk aan piketten en piketroosters, inzetbare sleutelfunctionarissen en operationele eenheden, inzetbaar materiaal en materieel).

Beheer en onderhoud brandweer en geneeskundig specifieke hulpmiddelen

Hier valt onder het beheren en onderhouden van tankautosputten, hulpverleningsvoertuigen, piketauto's, geneeskundige combinatie en de in deze voertuigen aanwezige materialen, dusdanig dat inzetbaarheid is gegarandeerd.

Vakbekwaam worden en blijven

Het opleiden (vakbekwaam worden), trainen en oefenen (vakbekwaam blijven) van sleutelfunctionarissen en operationele eenheden dusdanig dat zij bij een inzet in staat zijn effectief het incident te bestrijden, respectievelijk te coördineren en leiding te geven.

Vorbereiden op opgeschaalde situaties

Het zorgdragen voor de vergaring van preparatieve informatie, wat de veiligheidsregio in staat stelt om conform artikel 2.4.1, lid 1 een totaalbeeld op te bouwen over de aard van de betrokken objecten en over de verantwoordelijkheden voor de grootschalige incidentbestrijding rond deze objecten. Daarnaast het nemen van operationele maatregelen om voorbereid te zijn op bepaalde grootschalige incidenten. Hier valt ook onder het bepalen wie waar voor verantwoordelijk is (taakverdeling en regievoering binnen de keten).

Opstellen operationele plannen en procedures

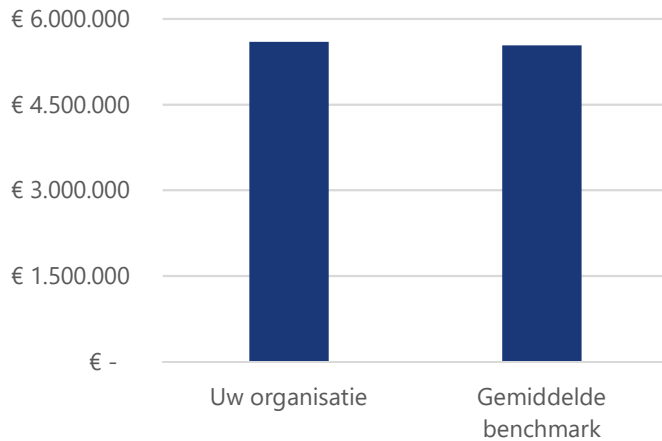
Dit betreft het opstellen en actueel houden van operationele planvorming documenten en procedures. Hieronder vallen actuele rampenbestrijdingsplannen, incidentbestrijdingsplannen, bereikbaarheidskaarten, aanvalsplannen, calamiteitenplannen, handboeken en operationele procedures.

Besluitvorming t.b.v. multidisciplinaire crisisbeheersing/rampenbestrijding

Dit betreft de coördinatie en leiding van een grootschalig incident vanuit CoPI, ROT, RBT (afhankelijk van de opschaling). Hieronder valt de inzet van de veiligheidsregio voor coördinatie en leiding geven bij GRIP-incidenten alsmede het geven van crisisinformatie aan burgers.

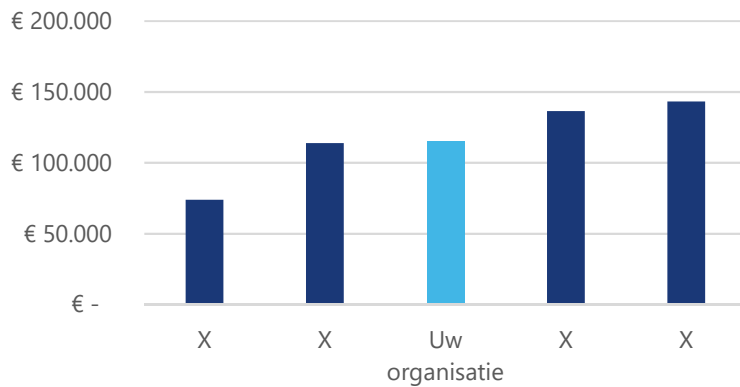
Uitkomsten

Onderstaande grafiek laat de absolute personele kosten zien van uw organisatie en het gemiddelde van de benchmark. Hierin is te zien dat de absolute kosten zeer dicht tegen het gemiddelde aan liggen (-1%). Het betreft hier een absolute afwijking van € 60.000.

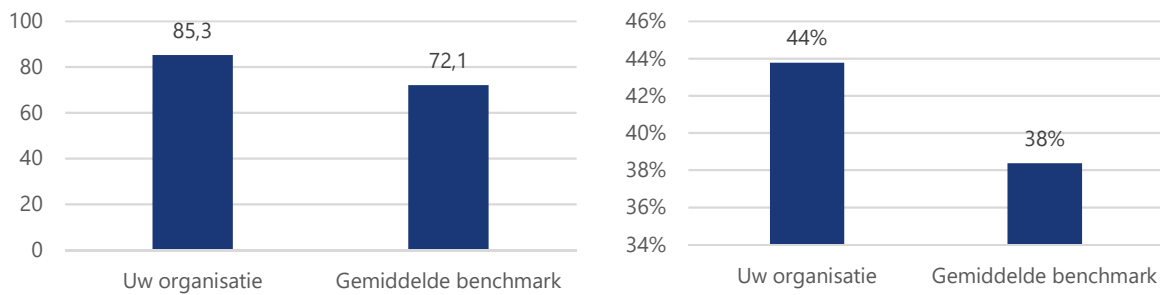

Figuur 23: Verlenen van hulp en zorg: absolute personele kosten

In onderstaande figuur worden de kosten terug gegeven per 10.000 inwoners en is uw positie te zien ten opzichte van de andere regio's.

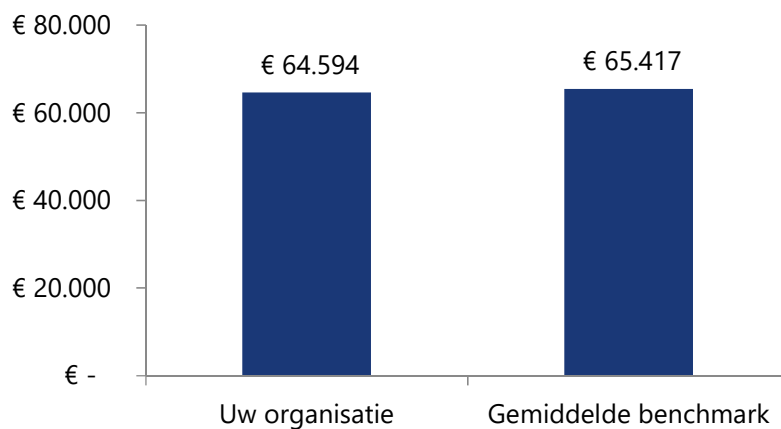
Figuur 24: Verlenen van hulp en zorg: personele kosten per 10.000 inwoners

Figuur 25: Verlenen van hulp en zorg: Formatie (fte's) en aandeel formatie van totale primair proces formatie

We zien dat de absolute formatie die uw organisatie inzet op Verlenen van hulp en zorg hoger is dan gemiddeld in de referentiegroep. Ook is het aandeel van de formatie binnen de formatie primair proces met 44% hoger dan gemiddeld (38%).

Figuur 27 laat zien dat de gemiddelde loonkosten van uw organisatie op dit bedrijfsproces heel gemiddeld zijn. (-1%)

Figuur 26: Verlenen van hulp en zorg: gemiddelde loonkosten

De maatstaven en prestatie-indicatoren geven een indicatie van de werklast binnen dit proces.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal kazernes in de VR (2018)	36	33	8%
Aantal basiseenheden (TS6) dat tegelijkertijd kan worden ingezet (2018)	43	36	18%
Aantal OvD-gebieden binnen VR (2018)	4	4	-9%
Aantal HoVD-piketten binnen veiligheidsregio? (2018)	1	2	-44%
Aantal functionarissen gemiddeld in piket (2018)	5	5	4%
Aantal functies in 10/16 piket (IM, brandonderzoek, schoon naar huis) (2018)	6	12	-51%
Aantal repressieve voertuigen (TS, HV en RV) (2018)	66	71	-8%

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal specialistische voertuigen (niet-TS/RV/HV) (2018)	37	21	80%
Aantal voertuigen dat de VR t.b.v. algemeen gebruik en groen (multi-)voertuigen heeft (2018)	67	57	17%
Totaal aantal objecten met preparatieve plannen (2017)	1981	2258	-12%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2017	636	1228	-48%
Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten in 2017 (minuten)	9,47	8,94	-3%

4.5 Brandweerprocessen

Definitie

De brandweerprocessen zijn onderdeel van het primair proces van de veiligheidsregio's, en worden in VeRA onderverdeeld in de volgende drie subcategorieën.

Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen

Dit betreft het naar aanleiding van een melding daadwerkelijk uitrukken en bestrijden van een brand en/of emissie van gevaarlijke stoffen. Hier valt ook onder het beperken van economische schade, in stand houden vitale infrastructuur en beperken van milieu effect schade. Het ontsmetten van mens, dier, voertuigen en infrastructuur hoort hierbij. Waarnemen en meten van gevaarlijke stoffen hoort hierbij, alsmede waarschuwen van de bevolking.

Redden en technische hulpverlening

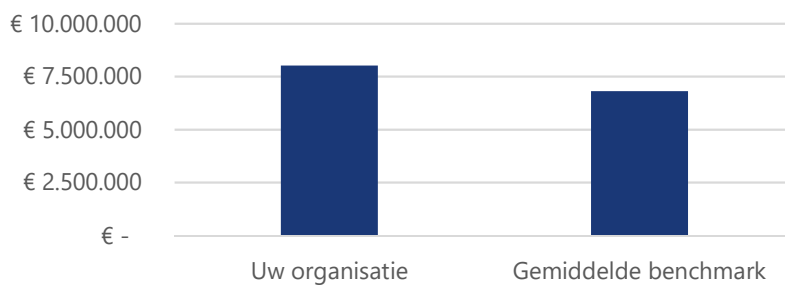
Dit betreft de processen van het opsporen en bevrijden van slachtoffers bij een ramp, alsmede het verlenen van levensreddende eerste hulp en het toegankelijk maken en opruimen.

Werkzaamheden op of t.b.v. de meldkamer (o.a. intake en uitgifte)

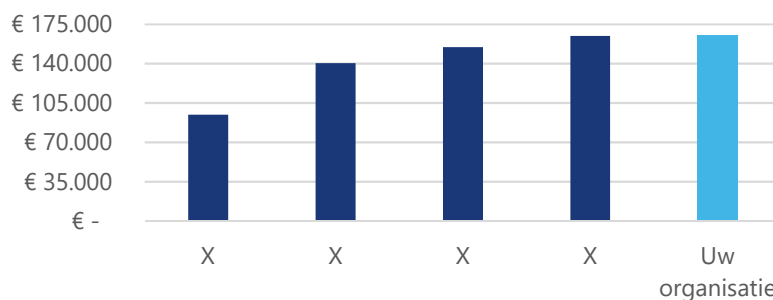
Dit betreft de processen intake en uitgifte die worden uitgevoerd door brandweercentralisten, alsmede de werkzaamheden die specifieke ten behoeve van de meldkamer worden uitgevoerd en niet onder andere processen kunnen worden ondergebracht.

Uitkomsten

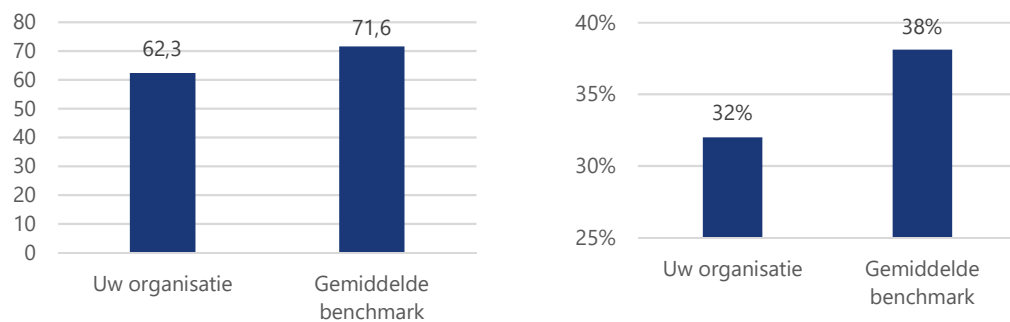
De absolute personele kosten in uw organisatie liggen hoger dan gemiddeld. Let op: de vergoedingen voor vrijwilligers zitten grotendeels ook in de personele kosten van dit proces. De kosten liggen 15% hoger dan gemiddeld. Absoluut betreft het hier een afwijking van €1 miljoen.

Figuur 27: Brandweerprocessen: absolute personele kosten

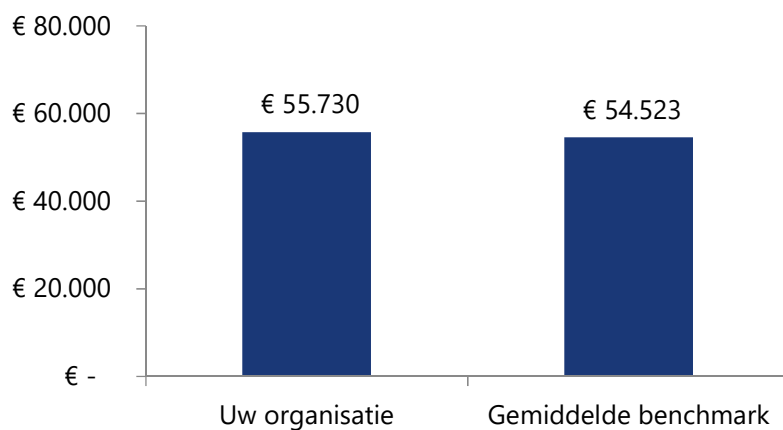
Figuur 28: Brandweerprocessen: personele kosten per 10.000 inwoners

Figuur 29: Brandweerprocessen: formatie (fte's) en % formatie van totale primair proces formatie

Uw organisatie zet 62,3 fte in op brandweerprocessen. Gemiddeld in de referentiegroep is dit 71,6 fte. We zien tevens dat uw organisatie relatief minder inzet op brandweerprocessen als we kijken naar het aandeel formatie binnen de totale formatie primair proces.

Zoals te zien is in onderstaande grafiek zijn de gemiddelde loonkosten van het bedrijfsproces Brandweerprocessen 2% hoger dan gemiddeld.

Figuur 30: Brandweerprocessen: gemiddelde loonkosten

Ten slotte geven we hieronder voor de brandweerprocessen nog een aantal maatstaven en prestatie-indicatoren terug.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal kazernes in de VR (2018)	36	33	8%
Aantal basiseenheden (TS6) dat tegelijkertijd kan worden ingezet (2018)	43	36	18%
Aantal Ovd-gebieden binnen VR (2018)	4	4	-9%
Aantal HoVD-piketten binnen veiligheidsregio? (2018)	1	2	-44%
Aantal functionarissen gemiddeld in piket (2018)	5	5	4%

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal functies in 10/16 piket (IM, brandonderzoek, schoon naar huis) (2018)	6	12	-51%
Aantal repressieve voertuigen (TS, HV en RV) (2018)	66	80	-18%
Aantal specialistische voertuigen (niet-TS/RV/HV) (2018)	37	21	80%
Aantal uitrukken voor brand in 2017	1089	1639	-34%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2017	1666	1228	16%
Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten in 2017 (minuten)	9,47	8,94	6%
Aantal uitrukken (brand en/of hulpverlening) met vrijwilligers in 2017	1274	1840	-31%
In hoeveel procent van de uitrukken werd in het afgelopen jaar de opkomsttijd overschreden?	11%	23%	-52%

4.6 GHOR-processen

Definitie

De manier waarop GHOR-processen zijn ingebed in de organisatie van veiligheidsregio's loopt sterk uiteen. De GHOR-processen zijn onderdeel van het primair proces en worden in VeRA onderverdeeld in de volgende twee subcategorieën.

Regisseren geneeskundige opgeschaalde zorg

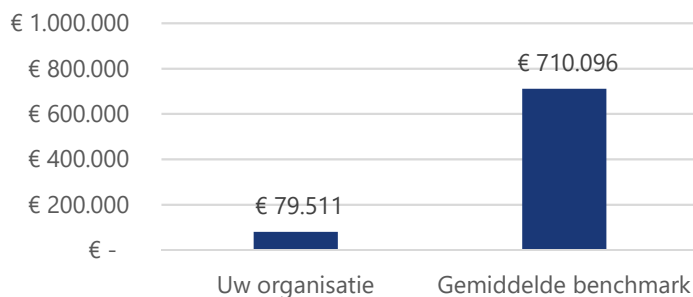
Het regisseren van de gezondheidszorg voorafgaand aan daadwerkelijke rampen en crises, alsmede van de voorbereiding daarop, met als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg kan worden geboden door een samenhangende zorgketen, in nauwe samenwerking met andere hulpdiensten.

Coördineren geneeskundige opgeschaalde zorg

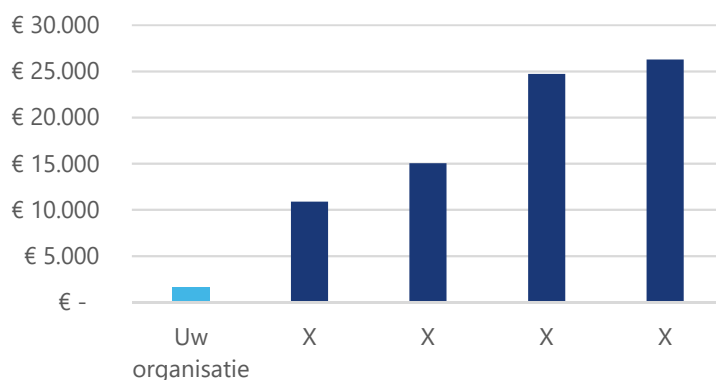
Het coördineren van de gezondheidszorg tijdens rampen en crises met als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg kan worden geboden door een samenhangende zorgketen, in nauwe samenwerking met andere hulpdiensten.

Uitkomsten

We zien in de figuren hieronder dat de kosten van de GHOR-processen binnen uw organisatie veel lager liggen dan gemiddeld. Het betreft hier een percentuele afwijking van 90%. Dit gaat omgerekend om circa €0,7 miljoen.

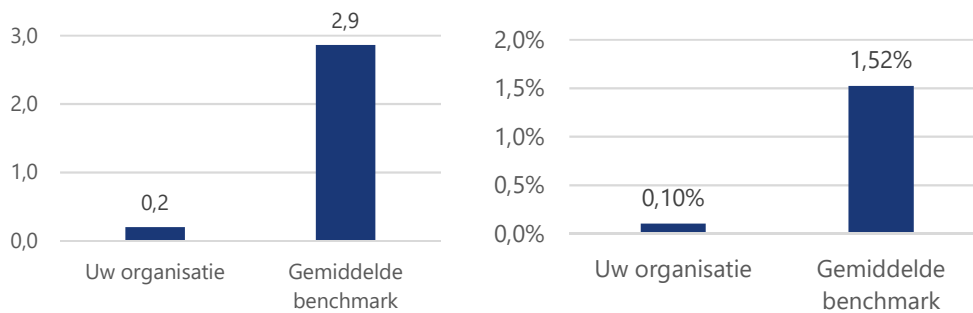

Figuur 31: GHOR-processen: absolute personele kosten

Ook in de figuur met de relatieve kosten (per 10.000 inwoners) komt terug dat de kosten van uw regio veruit de laagste zijn binnen de referentiegroep.

Figuur 32: GHOR-processen: personele kosten per 10.000 inwoners

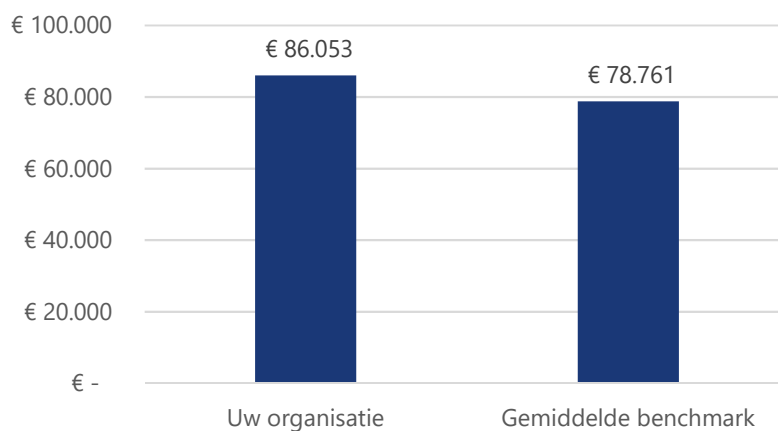

Figuur 33: GHOR-processen: Formatie (fte's) en % formatie van totale primair proces formatie

Figuur 29 laat zien dat de formatie die uw organisatie inzet op de GHOR-processen slechts 0,2 fte betreft, ten opzichte van gemiddeld 2,9 fte. Navraag leert dat – ondanks het gezamenlijk opstellen van nadere definities na de eerste validatieslag - bij dit onderdeel de toelichting op de processen verschillend geïnterpreteerd is. Met name de invulling van de woorden 'regie' en 'coördinatie' blijken onvoldoende eenduidig.

In combinatie met de figuren 31 en 32 kan geconcludeerd worden dat de GHOR-taak bij een aantal regio's deels is uitbesteed en niet alleen formatie betreft.

Indien we de gemiddelde loonkosten van het bedrijfsproces GHOR-processen vergelijken, zien we dat deze 9% hoger zijn dan gemiddeld.

Figuur 34: GHOR-processen: gemiddelde loonkosten

Ook bij dit bedrijfsproces geven we tweetal maatstaven terug. Hierin is te zien dat zowel het aantal piketten en aantal betaalde piketfunctionarissen lager ligt dan gemiddeld.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal piketten (2018)	6	7	-19%
Aantal betaalde piketfunctionarissen (2018)	24	34	-30%

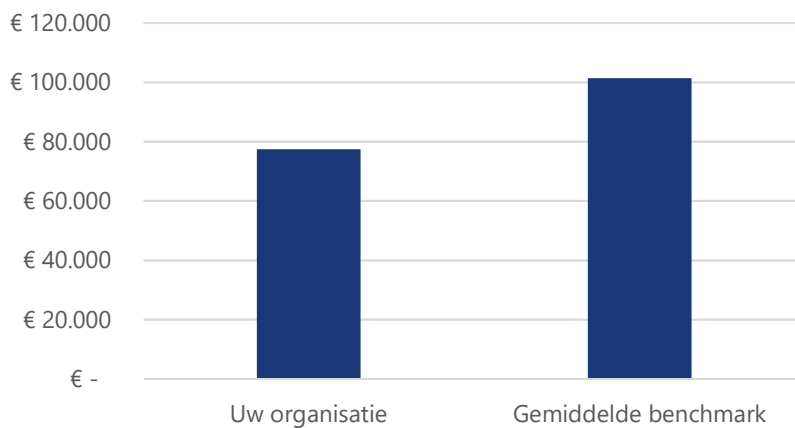
4.7 Normaliseren van de situatie

Definitie

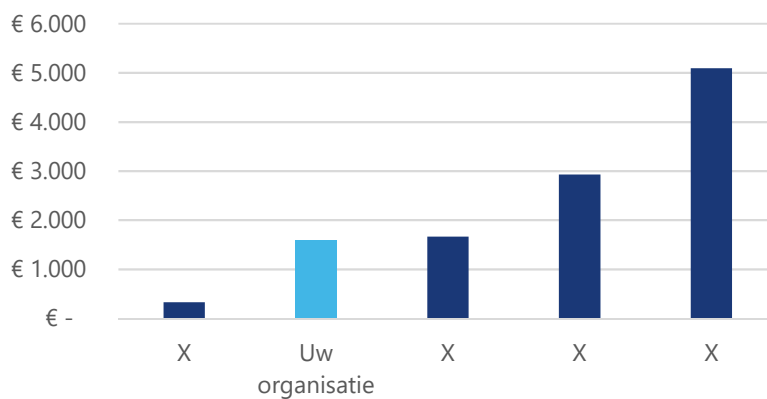
Onder het normaliseren van de situatie valt het evalueren van de geleverde hulp en zorgverlening n.a.v. een incident. Dit is in ieder geval het evalueren van brandweeroptreden, het evalueren van opleiden, trainen en oefenen en het leren van evalueren. Daarnaast valt hieronder ook het doen van brandonderzoek, het leveren van nazorg en ketenevaluatie. Het opnieuw uitruk gereed maken valt ook onder de nazorg.

Uitkomsten

De absolute personele kosten van het bedrijfsproces Normaliseren van de situatie (nazorg) van uw organisatie liggen 31% lager dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van circa €40.000.

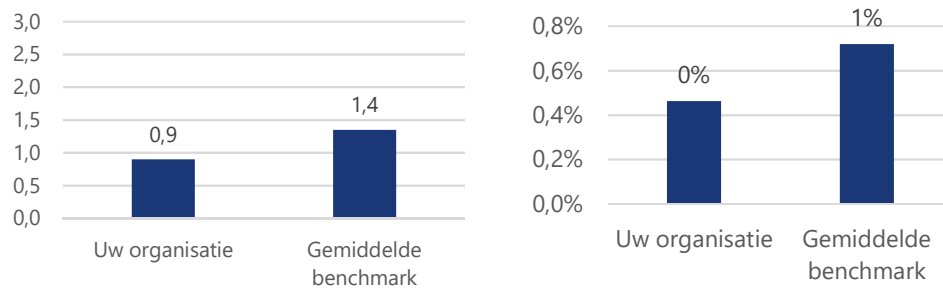

Figuur 35: Normaliseren van de situatie: absolute personele kosten

In figuur 33 is te zien dat uw kosten van dit bedrijfsproces de op één na laagste zijn binnen de referentiegroep.

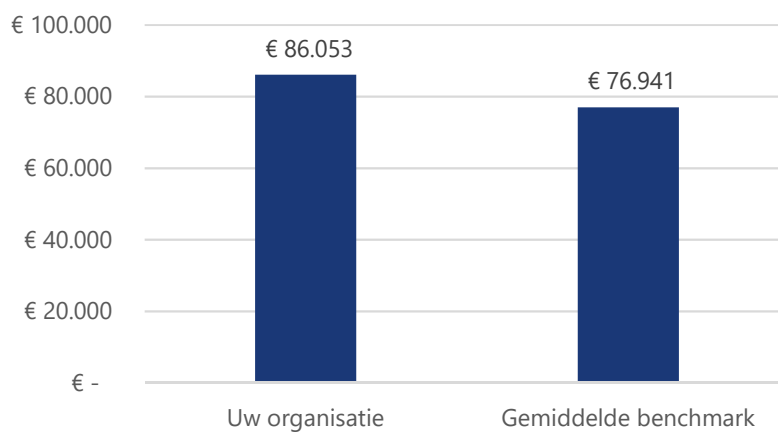
Figuur 36: Normaliseren van de situatie: Personele kosten per 10.000 inwoners

Figuur 37: Normaliseren van de situatie: Formatie (fte's) en % formatie van totale primair proces formatie

We zien in de figuren hierboven dat de formatieve inzet op dit bedrijfsproces van uw organisatie ook lager ligt dan gemiddeld. Gemiddeld zet men 1,52% van de primair proces formatie in op dit proces, binnen uw regio is dit slechts 0,1%.

De gemiddelde loonkosten van dit proces liggen in uw organisatie 12% hoger dan gemiddeld, zoals ook te zien is in onderstaand figuur.

Figuur 38: Normaliseren van de situatie: Gemiddelde loonkosten

Het aantal incidentevaluaties in uw veiligheidsregio ligt 29% hoger dan gemiddeld.

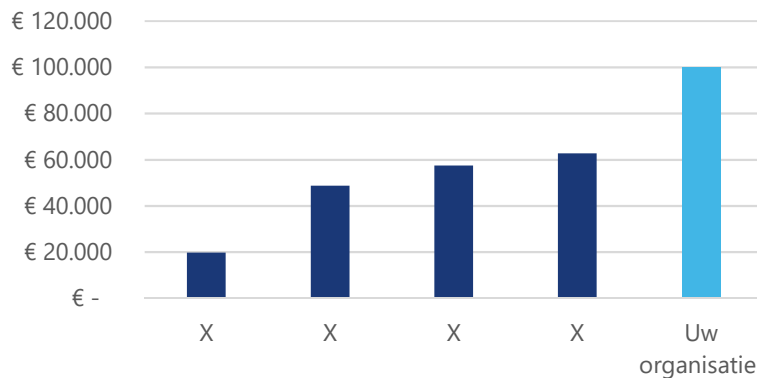
Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Gemiddeld aantal incidentevaluaties (inclusief brandonderzoek) in 2017	61	47	29%

4.8 Overige kosten primair proces

4.8.1 Overige personele kosten primair proces

Onder de overige personele kosten in het primair proces vallen de reis- en verblijfkosten, piketkosten, loonkostenfrictie, ORT-toeslagen, toelagen, opleidingsbudgetten, kosten boventallig personeel en overige personele kosten. De FLO-kosten zijn hier ook aan toegewezen.

In onderstaande grafiek worden de overige personele kosten van de vijf regio's weergegeven. Uw organisatie heeft de relatief hoogste overige personele kosten. Deze liggen 73% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep. Teruggerekend naar een absolute afwijking betekent dit dat uw overige personele kosten circa € 2 miljoen hoger liggen dan gemiddeld.

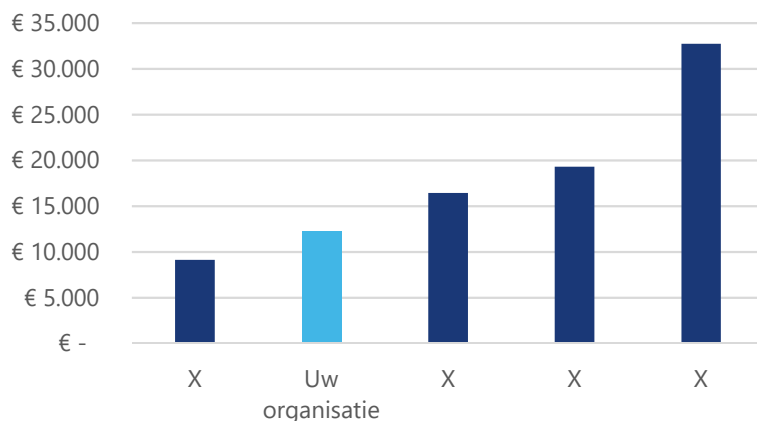

Figuur 39: Overige personele kosten per 10.000 inwoners

4.8.2 ICT-kosten primair proces

Onder de ICT-kosten van het primair proces vallen huur en leasing van hard- en software inclusief licenties en back-up voorziening, afschrijvingskosten voor hard- en software, onderhoud en beheer en kosten van alle data en telefooncommunicatie, inclusief kosten wifi en telefonie.

De ICT-kosten die zijn toegerekend aan de primaire processen binnen uw regio liggen 32% lager dan gemiddeld in de referentiegroep. Het betreft hier een absolute afwijking van € 0,3 miljoen. Opvallend hier is dat de relatieve kosten ver uit elkaar liggen.

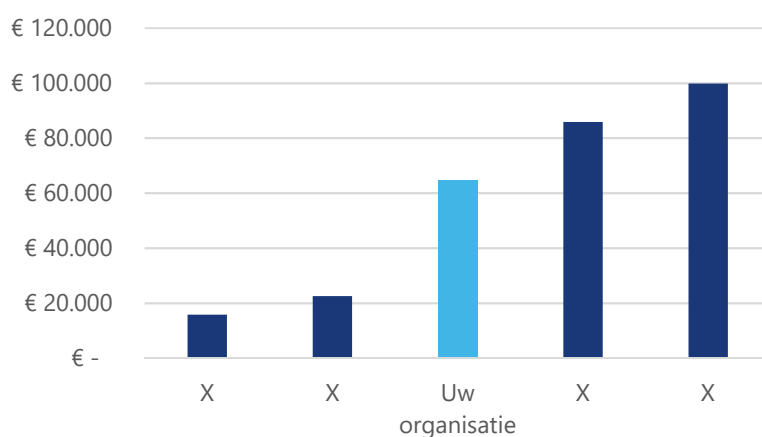
Figuur 40: ICT-kosten per 10.000 inwoners

4.8.3 Huisvestingskosten primair proces

Deze kosten betreffen huur en leasing, afschrijvingen en onderhoud, zakelijke lasten (verzekeringen en belastingen), rentelasten, energie en water en overige kosten van huisvesting. Hier vallen de brandweerkazernes onder. Huisvestingskosten van de kantoorpanden rekenen wij tot de overhead.

Onderstaande grafiek laat de huisvestingskosten van het primaire proces zien per 10.000 inwoners. Deze kosten zijn 12% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep, een absolute afwijking van circa € 0,3 miljoen. Ook hier is te zien dat de observaties ver uit elkaar liggen.

In hoofdstuk 2 van deze rapportage hebben wij een aanvullende toelichting op de huisvestingskosten toegevoegd (paragraaf 2.14).

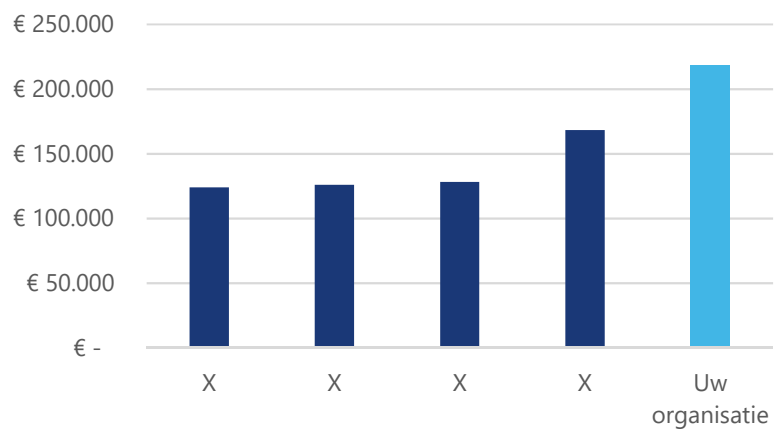

Figuur 41: Huisvestingskosten primair proces per 10.000 inwoners

4.8.4 Overige materiële kosten

Onder overige materiële kosten vallen hulpmiddelen, materialen, onderhoudsbusjes, brandweervoertuigen, inkoop repressieve kleding, kosten oefenterrein en warme opleidingen, bestuurskosten (vergaderkosten, representatiekosten, accountantskosten, advieskosten, lidmaatschapsbijdragen), communicatie (flyers, drukwerk), certificeringskosten, kantoorinventaris (huur en leasing, aanschaf en onderhoud), kantoorkosten (porti, kantoorbenodigdheden), rentelasten, dotatie overige voorzieningen en overige kosten.

De overige materiële kosten van uw organisatie per 10.000 inwoners zijn 43% hoger dan gemiddeld. De gemiddelde kosten liggen op € 150.000 per 10.000 inwoners. Omgerekend naar absolute euro's, betreft het hier een afwijking van circa €3 miljoen.

Figuur 42: Overige materiële kosten per 10.000 inwoners

5. Uitkomsten overhead

5.1 Toelichting overhead en totale kosten

Toelichting definitie

De overhead bestaat uit de functies die gericht zijn op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Overheadfuncties staan niet rechtstreeks ten dienste van de burger, maar leveren indirect een bijdrage aan het functioneren van de organisatie en werken daarmee in feite voor de medewerkers in het primaire proces.

Bij het in kaart brengen van de overhead van een organisatie dient het aandeel van de overheadformatie van de totale formatie van de organisatie als uitgangspunt.

In het primaire proces hebben we per proces een aantal maatstaven – en prestatie-indicatoren uitgevraagd. Deze worden in het vorige hoofdstuk ook teruggegeven bij de verschillende processen. Omdat de focus van deze benchmark ligt bij het primaire proces, bevatte onze uitvraag geen maatstaven – en prestatie-indicatoren voor de overhead.

Werklast vrijwilligers

De werklast van de overhead wordt, naast door de omvang van het primaire proces, bepaald door het aantal vrijwilligers binnen de regio. Vrijwilligers zorgen voor een hogere werklast. Om deze reden wordt gerekend met een correctiefactor van 12,5% voor alle overheadcategorieën, behalve voor P&O, waar wordt uitgegaan van een correctiefactor van 25%.

Het aantal vrijwilligers in uw organisatie is 806. Het gemiddelde aantal vrijwilligers in deze benchmark is 714.

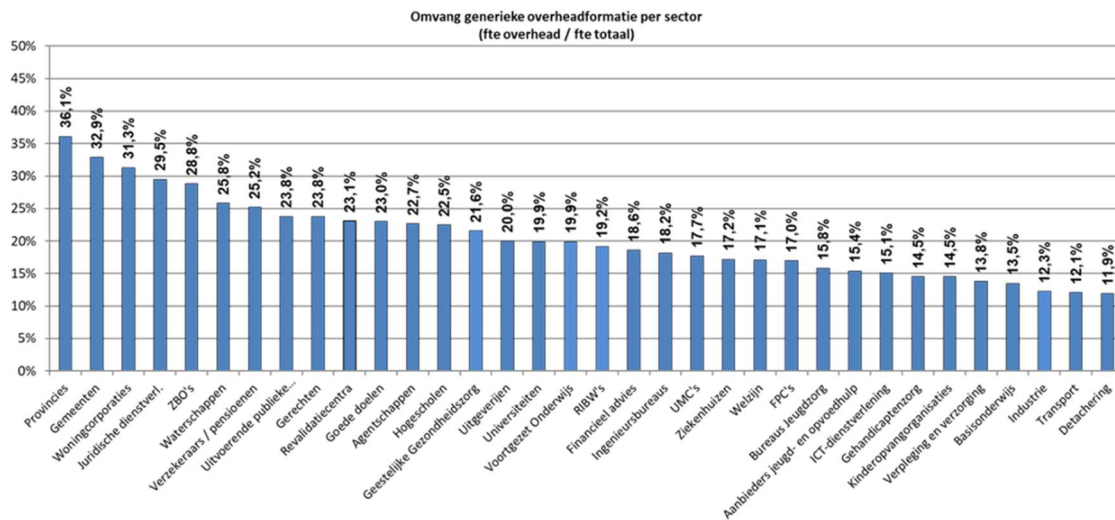
Overhead uitkomsten

Het overheadpercentage, het aandeel overheadformatie ten opzichte van de gehele formatie, van de VRZHZ bedraagt 23,2%. Dit percentage ligt hoger (22%) dan het gemiddelde van de 5 veiligheidsregio's in deze benchmark. De uitsplitsing van dit overheadpercentage is terug te vinden in onderstaande tabel.

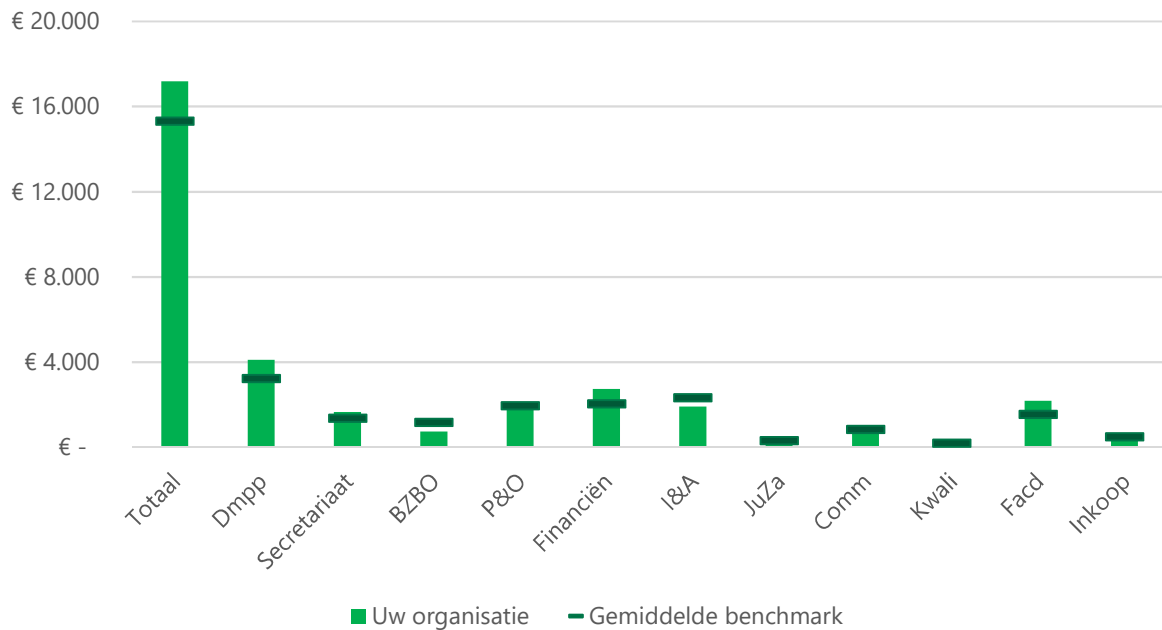
Als we inzoomen op de verschillende overheadtaken, zien we dat het aandeel van de formatie binnen de gehele formatie bij het alle overheadcategorieën hoger ligt dan gemiddeld, behalve bij Bestuurszaken en bestuursondersteuning en bij Informatisering en automatisering.

Overheadformatie	VRZHZ	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking in %	Afwijking in fte's
Categorie 1: Directie en management primair proces	3,5%	2,8%	25%	2,03
Categorie 2: Secretariaten primair proces	3,1%	2,7%	18%	1,38
Categorie 3: Bestuurszaken en bestuursondersteuning	1,0%	1,4%	-33%	-1,34
Categorie 4: Personeel en organisatie	2,5%	2,4%	2%	0,13
Categorie 5: Financiën en control	3,7%	2,7%	34%	2,69
Categorie 6: Informatisering en automatisering	2,4%	2,8%	-14%	-1,08
Categorie 7: Juridische zaken	0,4%	0,3%	6%	0,06
Categorie 8: Communicatie	1,3%	1,1%	16%	0,50
Categorie 9: Kwaliteitszorg	0,4%	0,2%	68%	0,42
Categorie 10: Facilitaire dienst	4,2%	2,0%	106%	6,14
Categorie 11: Inkoop	0,9%	0,6%	54%	0,88
Totaal	23,2%	19,1%	21,5%	11,81

Voor de beeldvorming is hieronder een figuur opgenomen met vergelijkbare percentages van Berenschot-benchmarks in andere sectoren.

Hierboven werd ingegaan op de formatieve inzet. Hieronder, zoomen we in op de totale kosten:

Figuur 43. Personele kosten per fte (overhead)

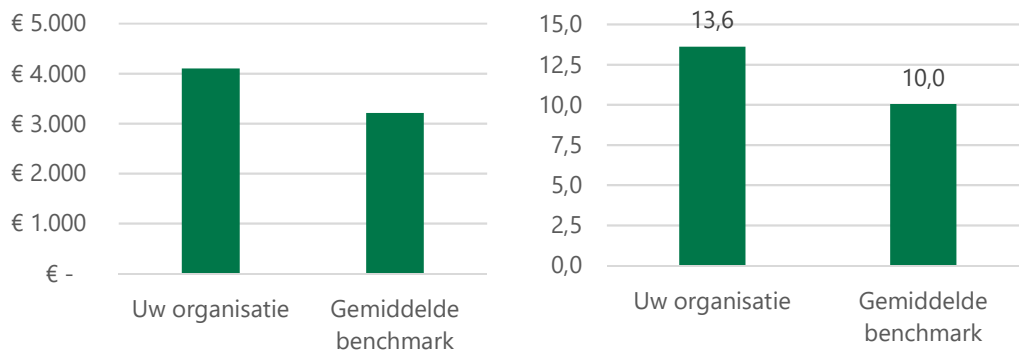
Bovenstaande grafiek geeft de personele kosten (loonkosten en kosten van inhuur en uitbesteding) per overheadcategorie weer. De overheadkosten zijn 12% hoger dan gemiddeld. Absoluut gaat dit om een afwijking van circa € 0,5 miljoen.

In de hierop volgende paragrafen 5.2 tot en met 5.12 wordt verder ingegaan op de diverse overheadcategorieën. We bespreken daarbij telkens de personele kosten per fte (dus gedeeld door het totaal aantal fte in de gehele organisatie), de formatie en de gemiddelde loonkosten.

Naast de personele kosten, zijn er ook zogenoemde 'Overige kosten' toegekend aan de overhead, door de VR. Het betreft hier: overige personele kosten (bijvoorbeeld reis- en verblijfkosten, opleidingskosten), ICT-kosten, huisvestingskosten en overige materiële kosten (kantoorkosten, communicatiekosten). Op deze kosten wordt nader ingegaan in paragraaf 5.13.

5.2 Directie en management primair proces

In deze categorie valt de formatie van het bestuur / de directie en het lijnmanagement. Hieronder valt niet de formatie van het secretariaat van het bestuur. Onder lijnmanagement verstaan wij alle functionarissen die als hoofdtaak een leidinggevende rol vervullen in de lijn van de organisatie. Zij hebben een hiërarchische verantwoordelijkheid. Indicatoren daarvoor zijn het houden van functionerings- en beoordelingsgesprekken of deelname aan MT.

Figuur 44: overhead – personele kosten per fte – directie en management primair proces

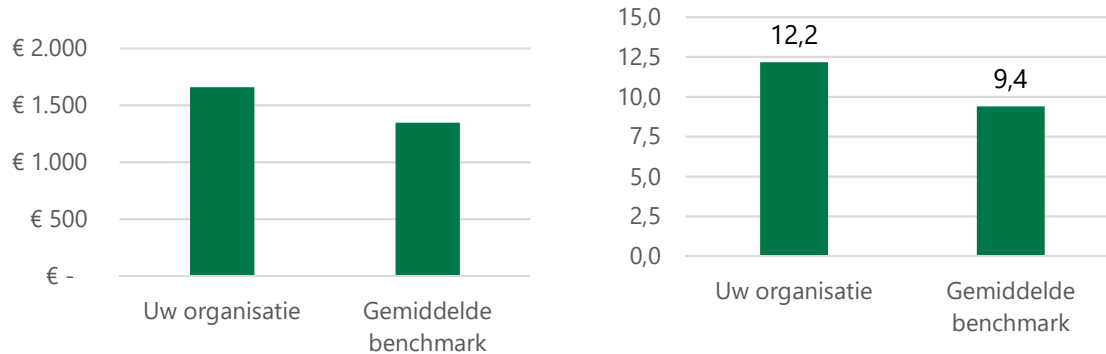
De kosten van de overheadcategorie directie en management primair proces zijn 28% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 0,25 miljoen.

Uw organisatie zet 13,6 fte in. Gemiddeld zet men 10,0 fte in. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 3,5%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,8%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Directie en management liggen 7% lager dan gemiddeld.

5.3 Secretariaat primair proces

In deze categorie vallen alle secretariaten in het primaire proces die rechtstreeks voor het primaire proces werkzaam zijn.

Figuur 45. Secretariaat primair proces – personele kosten per fte en formatie

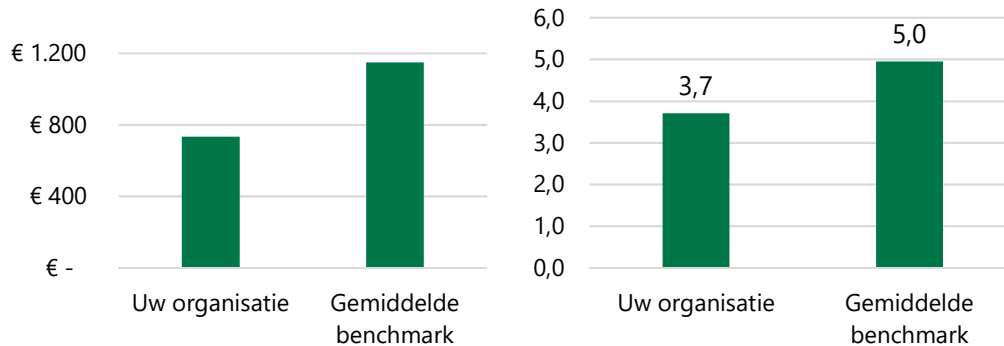
De kosten van de overheadcategorie secretariaat primair proces zijn 23% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 89.134,-.

De figuur ernaast laat zien dat uw organisatie absoluut gezien 12,2 fte inzet op secretariaat primair proces. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 3,1%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,7%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie secretariaat primair proces liggen 4% hoger dan gemiddeld.

5.4 Bestuurszaken en bestuursondersteuning

In deze categorie vallen het management, de medewerkers en het secretariaat van de bestuursondersteuning van de directie, bestuurlijke samenwerking, beleidscoördinatie en de voorbereiding van overleggen en commissies.

Figuur 46: Bestuurszaken en bestuursondersteuning – personele kosten per fte en formatie

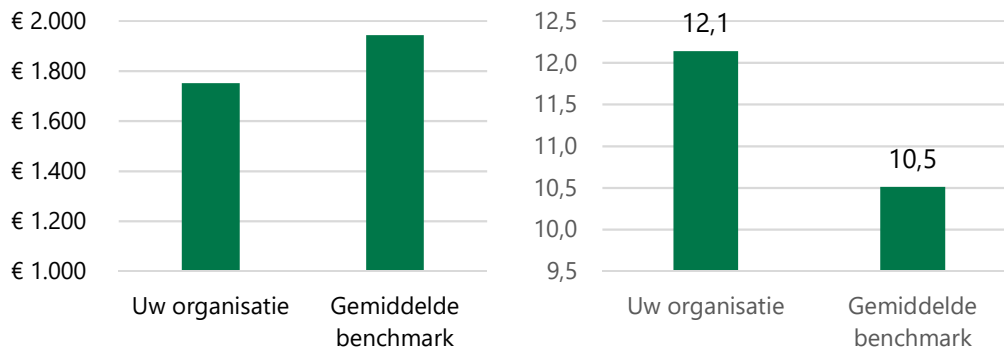
De kosten van de overheadcategorie Bestuurszaken en bestuursondersteuning zijn 36% lager dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van afgerond € 120.000.

De formatie die ingezet wordt op Bestuurszaken en bestuursondersteuning in uw organisatie is 3,7 fte, waar dat gemiddeld 5,0 fte is. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 1,0 %, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 1,4%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Bestuurszaken en bestuursondersteuning liggen 2% lager dan gemiddeld.

5.5 Personeel en organisatie

In deze categorie vallen het management, de beleidsmedewerkers en het secretariaat van Personeel en Organisatie, alsmede personeelsconsulenten, HRM-adviseurs, HR control, interne opleidingen en loopbaanadviseurs, werving en selectie adviseurs. Ook de personeels- en salarisadministratie hoort hierbij.

Figuur 47: Personeel en organisatie – personele kosten per fte en formatie

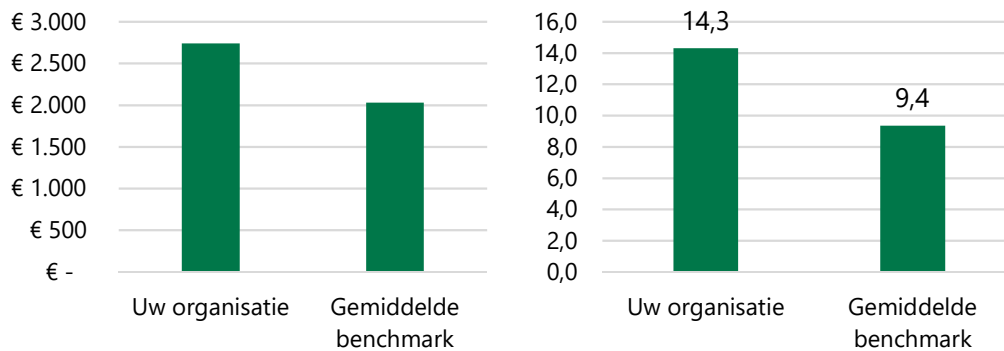
De kosten van de overheadcategorie Personeel en organisatie zijn 10% lager dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van afgerond € 55.000.

De figuur ernaast laat zien dat uw organisatie absoluut gezien 12,1 fte inzet op Personeel en organisatie. Gemiddeld zetten de regio's hier 10,5 fte op in. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 2,5 %, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,4%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Personeel en organisatie liggen 1% hoger dan gemiddeld.

5.6 Financiën en control

In deze categorie vallen het management, de beleidsmedewerkers en het secretariaat van Financiën en Control, alsmede financieel adviseurs en specialisten, medewerkers planning en control (ook project control), rapportage en analyse, begrotingscyclus, risicomanagement, algemene uitkeringen, integrale advisering m.b.t. financiën etc. Ook administratieve functies (financiële administratie/projectadministratie), crediteuren- en debiteurenadministratie, kassierswerkzaamheden en beheer tussenrekeningen horen hierbij.

Figuur 48: Financiën en control - personele kosten per fte en formatie

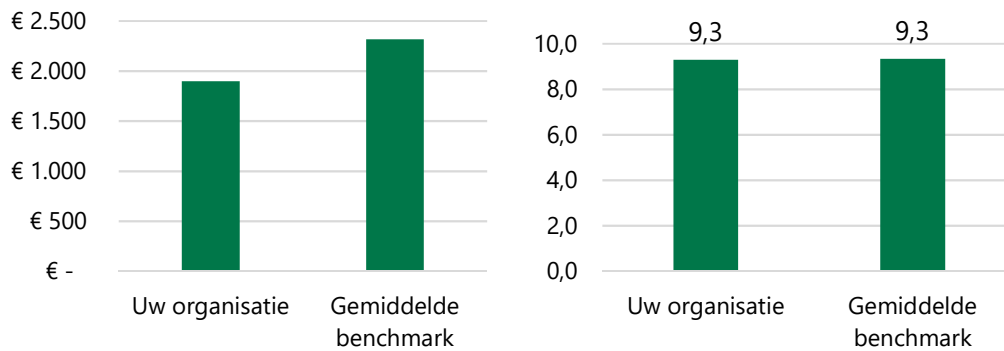
De kosten van de overheadcategorie Financiën en control zijn 35% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van afgerond € 204.000.

De formatie die ingezet wordt op Financiën en control is binnen uw organisatie 14,3 fte. De veiligheidsregio's zetten gemiddeld 9,4 fte in. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 3,7%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,7%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Financiën en control liggen 4% hoger dan gemiddeld.

5.7 Informatisering en automatisering

In deze categorie vallen het management, de beleidsmedewerkers en het secretariaat van Informatisering en Automatisering, alsmede het systeem- en netwerkbeheer, de helpdesk, applicatiebeheer en ICT-projecten/applicatie ontwikkeling.

Figuur 49: Informatisering en automatisering - personele kosten per fte en formatie

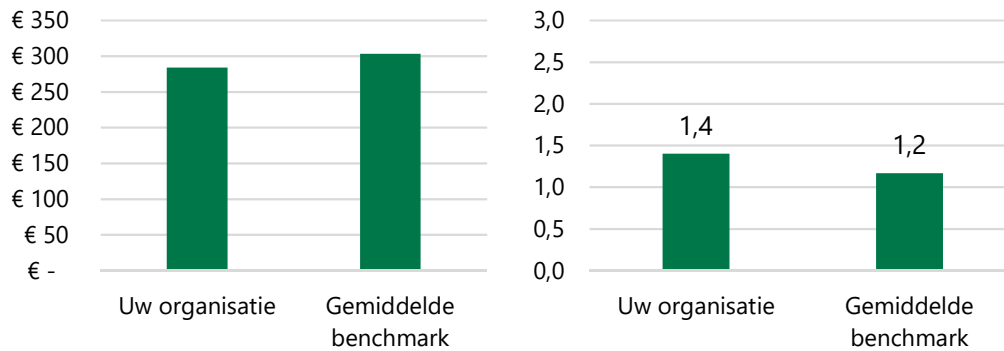
De kosten van de overheadcategorie Informatisering en automatisering zijn 18% lager dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 120.000.

De formatie op Informatie en automatisering is in uw organisatie 9,3 fte en gemiddeld ook 9,3 fte. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 2,4%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,8%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Informatisering en automatisering liggen 4% hoger dan gemiddeld.

5.8 Juridische zaken

In deze categorie vallen het management, de juridisch medewerkers, juridisch controllers en het secretariaat van Juridische zaken. Ook de (centrale) ondersteuning van de Commissie Beroep en Bezwaar valt hieronder. Het betreft hier uitsluitend juridische zaken die niet direct aan een product zijn te relateren. Concreet betekent dit dat het veelal alleen gaat om de centrale juridische staf.

Figuur 50: Juridische zaken - personele kosten per fte en formatie

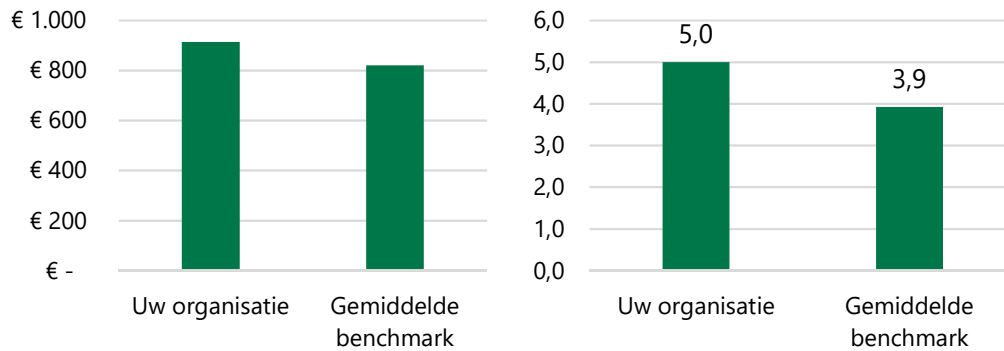
De kosten van de overheadcategorie Juridische zaken zijn 6% lager dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van afgerond € 5.500.

Uw organisatie zet 1,4 fte in op Juridische zaken. Gemiddeld wordt er 1,2 fte hierop ingezet. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 0,4%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 0,3%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Juridische zaken liggen 6% lager dan gemiddeld.

5.9 Communicatie

In deze categorie vallen het management, de beleidsmedewerkers, adviseurs en het secretariaat van Communicatie, alsmede de uitvoering van interne communicatie (personeelsblad), externe communicatie, verzenden persberichten, beantwoorden publieksvragen, beheer internet en intranet (de inhoud, niet de techniek), communicatie in projecten, speeches en voorwoorden, eindredactie brieven, advisering en bewaking huisstijl.

Figuur 51: Communicatie - personele kosten per fte en formatie

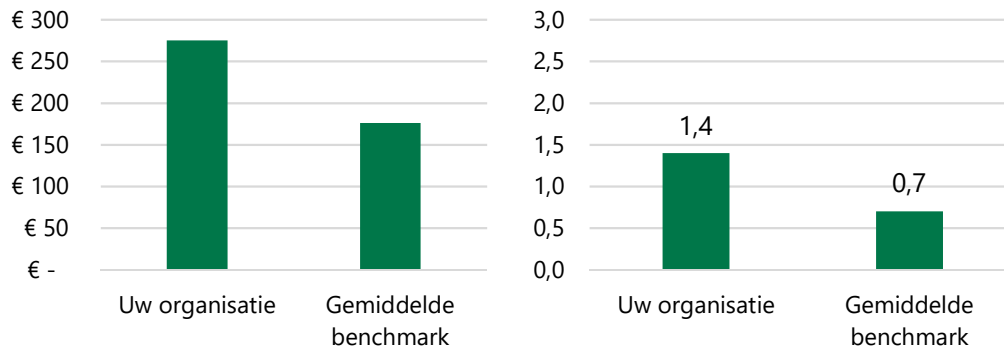
De kosten van de overheadcategorie Communicatie zijn 11% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van afgerond € 27.000.

5,0 fte wordt ingezet voor Communicatie in uw organisatie. Gemiddeld wordt 3,9 fte ingezet. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 1,3%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 1,1%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Communicatie liggen 5% lager dan gemiddeld.

5.10 Kwaliteitszorg

In deze categorie vallen het management, de medewerkers en het secretariaat van Kwaliteitszorg, alsmede de centrale klachtencoördinator, interne procesbeschrijving en optimalisatie.

Figuur 52: Kwaliteitszorg - personele kosten per fte en formatie

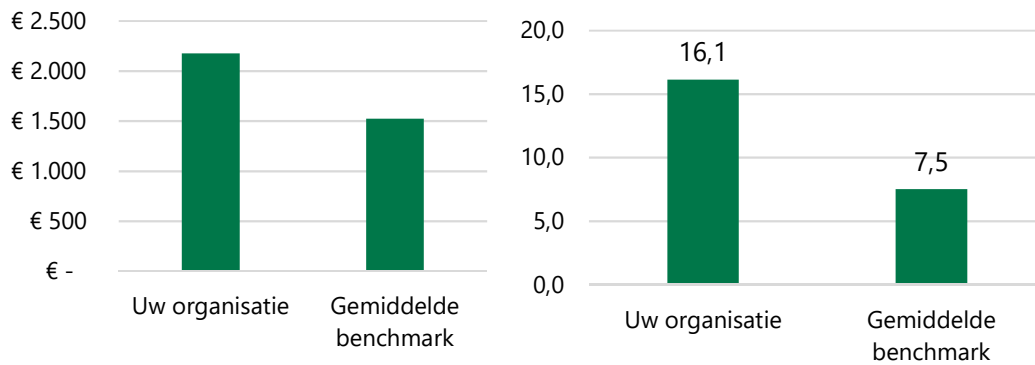
De kosten van de overheadcategorie Kwaliteitszorg zijn 56% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 28.000.

Op Kwaliteitszorg wordt binnen uw organisatie 1,4 fte ingezet. Gemiddeld wordt hierop 0,7 fte ingezet. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 0,4%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 0,2%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Kwaliteitszorg liggen 7% lager dan gemiddeld.

5.11 Facilitaire dienst

In deze categorie vallen het management, de medewerkers en het secretariaat van de facilitaire dienst, alsmede bodes, postverzorging, repro, beveiliging, beheer en onderhoud van gebouwen, schoonmaak, catering, receptie en telefooncentrale.

Figuur 53: Facilitaire dienst - personele kosten per fte en formatie

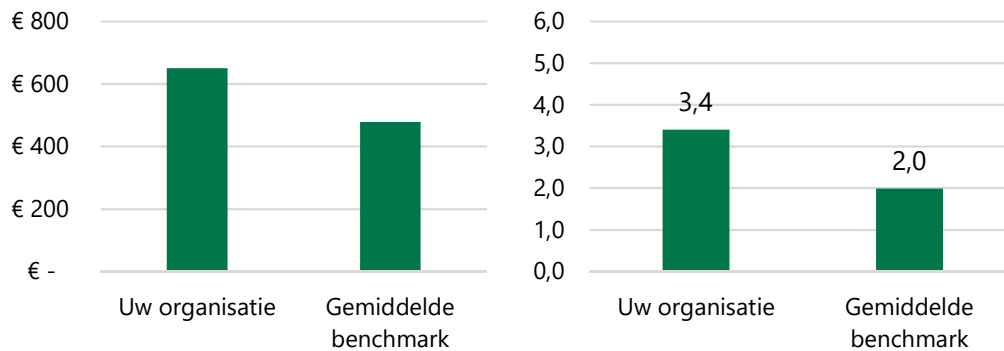
De kosten van de overheadcategorie Facilitaire dienst zijn 43% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 188.000.

De figuur ernaast laat zien dat uw organisatie 16,1 fte inzet op Facilitaire dienst, en dat hierop gemiddeld 7,5 fte wordt ingezet. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 4,2%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 2,0%.

De gemiddelde salarislasten bij de categorie Facilitaire dienst liggen 19% lager dan gemiddeld.

5.12 Inkoop

In deze categorie vallen het management, de medewerkers en het secretariaat van Inkoop.

Figuur 54: Inkoop: personele kosten per fte en formatie

De kosten van de overheadcategorie Inkoop zijn 36% hoger dan gemiddeld. Omgerekend gaat het hier om een afwijking van € 49.000.

Uw organisatie zet 3,4 fte in op Inkoop, waar gemiddeld 2,0 fte wordt ingezet. Indien we kijken naar het aandeel formatie van deze categorie binnen de totale formatie betreft dat in uw organisatie 0,9%, waar het gemiddelde in de referentiegroep ligt op 0,6%.

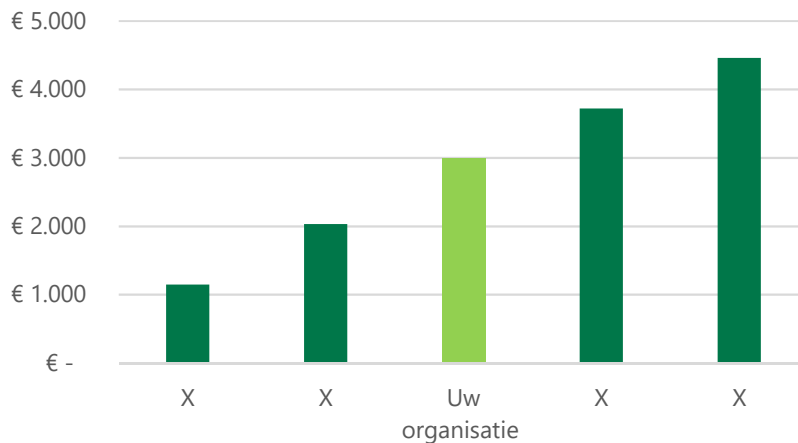
De gemiddelde salarislasten bij de categorie Inkoop liggen 6% lager dan gemiddeld.

5.13 Overige kosten overhead

5.13.1 Overige personele kosten

Onder de overige personele kosten vallen de reis- en verblijfkosten, piketkosten, loonkostenfrictie, ORT-toeslagen, toelagen, opleidingsbudgetten, kosten boventallig personeel en overige personele kosten.

In onderstaande grafiek worden de overige personele kosten van de vijf regio's weergegeven. Deze kosten zijn 4% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep. Absoluut gaat dit om een afwijking van circa €35.000.

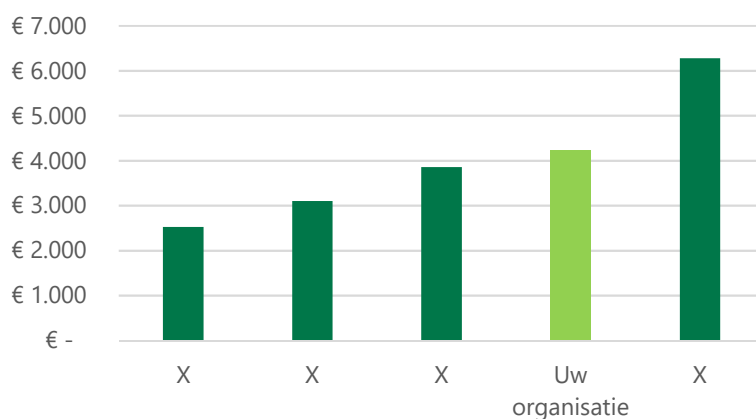

Figuur 55: Overige personele kosten per 10.000 inwoners

5.13.2 ICT-kosten

Onder de ICT-kosten vallen huur en leasing van hard- en software inclusief licenties en back-up voorziening, afschrijvingskosten voor hard- en software, onderhoud en beheer en kosten van alle data en telefooncommunicatie, inclusief kosten wifi en telefonie.

De ICT-kosten die zijn toegerekend aan de overhead binnen uw regio liggen 6% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep (+€ 70.000). In de figuur hieronder is te zien dat de kosten per 10.000 inwoners redelijk uit elkaar liggen.

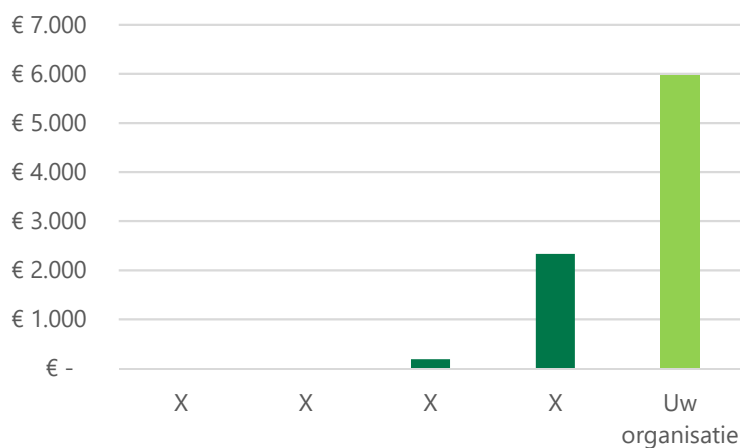
Figuur 56: ICT-kosten per 10.000 inwoners

5.13.3 Huisvestingskosten

Deze kosten betreffen huur en leasing, afschrijvingen en onderhoud, zakelijke lasten (verzekeringen en belastingen), rentelasten, energie en water en overige kosten van huisvesting. Huisvestingskosten van de kantoorpanden rekenen wij tot de overhead.

Onderstaande grafiek laat de huisvestingskosten van de overhead zien per 10.000 inwoners. Deze kosten zijn 252% hoger dan gemiddeld in de referentiegroep, een absolute afwijking van circa € 1,2 miljoen. De spreiding tussen de regio's is erg groot, wat ook al te zien was bij de huisvestingskosten van het primaire proces.

In hoofdstuk 2 (paragraaf 2.14) hebben wij een aanvullende toelichting opgenomen over de huisvestingskosten.

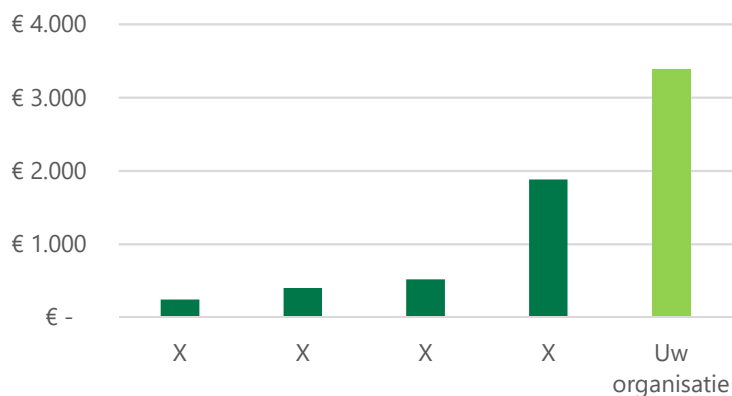
Figuur 57: Huisvestingskosten overhead per 10.000 inwoners

5.13.4 Overige materiële kosten

Onder overige materiële kosten vallen bestuurskosten (vergaderkosten, representatiekosten, accountantskosten, advieskosten, lidmaatschapsbijdragen), communicatie (flyers, drukwerk), certificeringskosten, kantoorinventaris (huur en leasing, aanschaf en onderhoud), kantoorkosten (porti, kantoorbenodigdheden), rentelasten, dotatie overige voorzieningen en overige kosten.

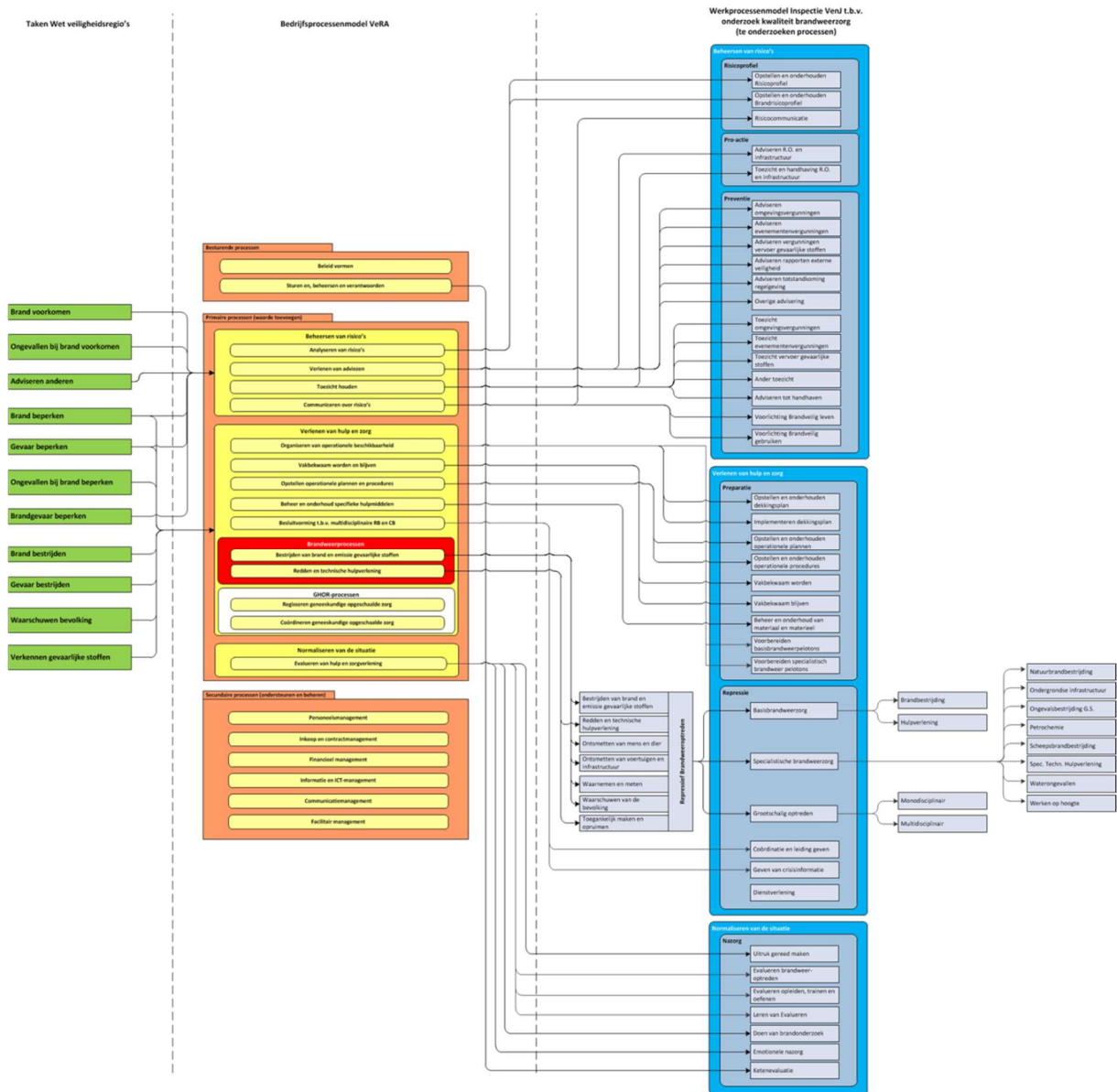
Let op: deze omschrijving wijkt af van die omschrijving overige materiële kosten bij het primaire proces, omdat we daar ook kosten van oefenterreinen, hulpmiddelen, etc. onder die post scharen.

De overige materiële kosten die toegewezen zijn aan de overhead zijn 114% hoger dan gemiddeld. Absoluut gaat het om een bedrag van circa €0,9 miljoen.

Figuur 58: Overige materiële kosten per 10.000 inwoners

Bijlage 1. Relatie tussen wettelijke taken veiligheidsregio's, VeRA-bedrijfsprocessen en het werkprocessenmodel van de Inspectie JenV

Bijlage 2. Leden van de bestuurlijke begeleidingscommissie en de ambtelijke werkgroep

Leden van de bestuurlijke begeleidingscommissie

Gemeente Cromstrijen	Burgemeester Luteijn (voorzitter)
Gemeente Strijen	Burgemeester Waaijer
Gemeente Giessenlanden	Burgemeester Ten Kate (tot mei 2018)
Gemeente Molenwaard	Burgemeester Van der Borg (vanaf mei 2018)
Gemeente Sliedrecht	Burgemeester Van Hemmen
Gemeente Dordrecht	Wethouder Mos (tot april 2018) / wethouder Burggraaf (vanaf april 2018)
VRZHZ, MT	Dhr. Vermeulen
VRZHZ, directiesecretaris	Mw. Boons

Leden van de ambtelijke werkgroep

Gemeente Dordrecht	Dhr. Bosua
Gemeente Hendrik Ido Ambacht	Dhr. Maaskant
Gemeente Zwijndrecht	Mw. Dekker
VRZHZ, VRC	Mw. Brouwer
VRZHZ, MT	Dhr. Vermeulen
VRZHZ, control	Dhr. Van de Koppel
VRZHZ, bedrijfsvoering	Dhr. Boogaard
VRZHZ, directiesecretaris	Mw. Boons

Berenschot

Berenschot is een onafhankelijk organisatieadviesbureau met 350 medewerkers wereldwijd. Al 80 jaar verrassen wij onze opdrachtgevers in de publieke sector en het bedrijfsleven met slimme en nieuwe inzichten. We verwerven ze en maken ze toepasbaar. Dit door innovatie te koppelen aan creativiteit. Steeds opnieuw. Klanten kiezen voor Berenschot omdat onze adviezen hen op een voorsprong zetten.

Ons bureau zit vol inspirerende en eigenwijze individuen die allen dezelfde passie delen: organiseren. Ingewikkelde vraagstukken omzetten in werkbare constructies. Door ons brede werkkterrein en onze brede expertise kunnen opdrachtgevers ons inschakelen voor uiteenlopende opdrachten. En zijn we in staat om met multidisciplinaire teams alle aspecten van een vraagstuk aan te pakken.

Berenschot Groep B.V.

Europalaan 40, 3526 KS Utrecht
Postbus 8039, 3503 RA Utrecht
030 2 916 916
www.berenschot.nl
[in/berenschot](https://www.linkedin.com/company/berenschot)

1. Aanleiding en doel notitie

De Bestuurlijke BegeleidingsCommissie (BBC), bestaande uit de heren Luteijn, Waaijer, Van Hemmen, Ten Kate (opgevolgd door de heer Van der Borg) en Mos (opgevolgd door de heer Burggraaf), heeft de afgelopen maanden het proces van de kostenvergelijking begeleid. In november 2018 is het onderzoeksrapport van Berenschot/Bosland naar de kostenvergelijking opgeleverd. Dit onderzoeksrapport gaat in op de feitelijke vergelijking tussen de vijf betrokken veiligheidsregio's Zaanstreek-Waterland, IJsselland, Drenthe, Gelderland-Zuid en Zuid-Holland Zuid.

Aanleiding voor het rapport is het verschil tussen de bijdragen van de gemeenten en de inkomsten uit het gemeentefonds, een verschil van 12 miljoen. Dit heeft geleid tot de volgende twee vragen:

1. Is de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) passend voor Zuid-Holland Zuid?
2. Hoe verhouden de kosten en baten van VRZHZ zich tot die van andere regio's?

In de nu voorliggende notitie gaat de BBC in op de feiten uit het onderzoeksrapport. In de BBC is het onderzoeksrapport inhoudelijk besproken en zijn verklaringen geformuleerd. Tevens heeft de bespreking geleid tot een handelingsperspectief voor het algemeen bestuur waarmee richting gegeven wordt aan de verklaringen. Het onderzoeksrapport vormt de basis voor deze notitie. We herhalen niet wat al in het onderzoeksrapport staat maar gaan juist in op wat we eruit concluderen en wat we ermee kunnen.

De algemene lijn in deze notitie valt uiteen in twee delen, een strategisch en een operationeel handelingsperspectief. Het strategisch handelingsperspectief biedt het algemeen bestuur de mogelijkheid om te handelen. Het operationeel handelingsperspectief richt zich met name op de mogelijkheid voor de organisatie om te kunnen verdiepen. Deze perspectieven zijn interessant maar met name voor het bevredigen van de nieuwsgierigheid. In november 2018 is deze verdieping al van start gegaan met een zogenaamde benchlearningsessie tussen de vergeleken veiligheidsregio's. In deze bijeenkomst hebben de vijf regio's enerzijds de cijfers met elkaar vergeleken en anderzijds de verklaringen van de verschillen op kwaliteit onderzocht¹.

Alvorens we overgaan tot de inhoud nog een opmerking. Het model dat is gebruikt voor de kostenvergelijking is een goede basis geweest maar moet nog verder doorontwikkeld worden. Met name op de interpretatie van definities is gebleken dat hier nog meer verduidelijking nodig is. Dit blijkt onder andere bij de gegevens over de GHOR-processen.

¹ Op 12 november vindt de benchlearningsessie plaats. Na behandeling in het dagelijks bestuur worden eventuele uitkomsten van deze benchlearningsessie verwerkt voor de notitie aan het algemeen bestuur.

2. Conclusie

In het onderzoeksrapport is verwoord welke onderdelen van onze veiligheidsregio het meest verschillen ten opzichte van de vergeleken regio's. We zijn de veiligheidsregio die de meest complete begroting kent. Zo vallen binnen onze begroting de huisvestingskosten, bevolkingszorg- en FLO-kosten (kosten voor vervroegd leeftijdsontslag). Hieruit blijkt dat huisvesting en FLO in belangrijke mate het verschil met de andere regio's bepalen. Daarnaast hebben we in ons primair proces relatief veel kosten aan besturende processen en brandweerprocessen.

			Meerkosten t.o.v. gemiddelde	Aandachtspunten
Primair proces	Personele kosten	Besturende processen	0,6	Meer inzet op control & rapportage
		Brandweerprocessen	1,0	Vrijwilligers: meer en duurder Veel inzetbare eenheden, veel specialistische voertuigen Kwaliteit dienstverlening: kortere opkomsttijden
		GHOR	-0,7	Vershil in toedeling
	Algemene kosten	Overig personeel	2,2	FLO, piket, opleiding
		Overige materiële kosten	3,2	Huisvesting, oefenterrein
Overhead	Personele kosten	Directie & management	0,2	Begroting 2018
		Financiën & control	0,2	
		Facilitair	0,2	Huisvesting
	Algemene kosten	Huisvesting	1,2	Huisvesting
		Overige materiële kosten	0,9	
Diverse overige posten + afrondingsverschillen			-0,3	
Totaal benchmark			8,7	

We zijn het traject ingegaan met het idee antwoord te geven op de twee vragen. Gedurende het traject heeft de BBC ook handelingsperspectief willen bieden. In het vervolg van deze notitie lichten we een en ander toe. De BBC constateert de volgende zaken:

1. Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de opvallende verschillen met betrekking tot de baten en lasten met andere regio's zo'n 10 tot 12 miljoen zijn. Omdat wij een begroting kennen inclusief huisvestingskosten en FLO-kosten heeft dat effect op de hoogte van onze kosten. Hiermee kunnen we aan onze eigenaren, de gemeenten en hun raden, enerzijds cijfermatig uitleggen hoe de 12 miljoen tot stand komt en anderzijds ook de relatie leggen met de kwaliteit die we leveren.
2. Er is strategisch handelingsperspectief op een aantal punten.

Dit betreft allereerst de lobby op de (h)erkenning van ons regionaal risicoprofiel en daarmee een verhoging van onze inkomsten. Tevens zal ingezet worden op een tijdelijke compensatie tot aan de herijking.

Ten tweede wordt strategisch handelingsperspectief geboden op de visie op onze oriëntatie. Met het algemeen bestuur zal tijdens de retraite van 2019 gesproken worden over onze taakopvatting en de wijze van verbinding met externe partners.

Tot slot wordt strategisch perspectief geboden op de brandweer van de toekomst en de toekomst van de brandweer. Ook dit onderwerp zal op de retraite van 2019 worden besproken.

3. Er is operationeel handelingsperspectief op enerzijds de overhead voor financiën/control, de BBC adviseert eind 2019 een evaluatie in te zetten op de benodigde formatie. Ten aanzien van het management zal de VRZHZ blijvend inzetten op reductie van het aantal managers.
4. We constateren dat we een aantal zaken niet of nauwelijks kunnen beïnvloeden zoals de FLO-kosten en huisvesting. De BBC adviseert deze kosten te accepteren.

In de volgende hoofdstukken gaan we in op het strategisch handelingsperspectief (hoofdstuk 3) en het operationeel handelingsperspectief (hoofdstuk 4) zoals verwoord in conclusie 2 en 3.

3. Strategisch perspectief

In onderstaand hoofdstuk wordt ingegaan op het strategisch perspectief van de kostenvergelijking. Deze valt uiteen in perspectief aan de inkomstenkant (brede doeluitkering rampenbestrijding en gemeentefonds) en aan de kostenkant (besturende processen en brandweerprocessen).

3.1 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en Gemeentefonds

Onderzoeksrapport

Het onderzoeksrapport geeft de vergelijking weer van de inkomsten van de 25 veiligheidsregio's uit de Brede Doeluitkering en de risicoprofielen van de vijf vergeleken regio's. De VRZHZ kent in vergelijking tot de vier andere regio's een aantal fysieke risico's die als hoog worden bestempeld. Met name water en transport zijn onze grootste risico's en we zijn hiermee in het land een unieke regio.

Het rapport geeft aan dat het hoge risicoprofiel op fysieke risico's echter zeer beperkt wordt herkend in de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Daarnaast zijn ook in de Algemene Uitkering van het gemeentefonds (sub-cluster Brandweer & Rampenbestrijding) geen maatstaven gevonden die deze risico's ondervangen.

Het is gebruikelijk dat eenmaal per vier jaar, in de praktijk is dit soms wat langer, een herijking plaatsvindt van zowel de Brede Doeluitkering als de Algemene Uitkering van het gemeentefonds. Bij de laatste herijking in 2015 zijn beide uitkeringen tezamen bekeken. Bij deze herijking zijn geen gemeenten van onze regio betrokken geweest.

Verklaring en handelingsperspectief

De feiten uit het onderzoek tonen aan dat zowel de Brede Doeluitkering als de Algemene uitkering van het gemeentefonds onvoldoende rekening houden met ons risicoprofiel, met name op de risico's van water en transport. Bovendien zijn gemeenten uit onze regio geen onderdeel geweest van recente herijkingen van beide uitkeringen. Bij de laatste herijking is zoals eerder aangegeven bij het onderhoud van het gemeentefonds gelijktijdig de BDuR onderzocht. Het is de bedoeling om bij de volgende herijking het gemeentefonds in te zetten voor generieke kosten voor brandweer- en rampenbestrijding en de BDuR te benutten voor regio-specifieke kenmerken (risicoprofiel).

Gezien deze conclusies ziet de BBC aanknopingspunten om via de BDuR erkenning te krijgen voor ons specifieke risicoprofiel en hiertoe een externe strategie op te zetten.

De BBC adviseert een lobby te starten met als doel (h)erkenning van onze belangrijkste risico's van water en transport en deze financieel te vertalen in een hogere uitkering van de BDuR. In deze lobby kunnen tevens toekomstige ontwikkelingen worden meegenomen die mogelijk voortkomen uit onze herziening van het regionaal risicoprofiel. Deze toekomstige ontwikkelingen hebben te maken met de toename van diverse verkeersbewegingen in de zuidwestelijke delta. Dit betreft zowel bewegingen per auto, per spoor als per scheepvaart.

Daarnaast adviseert de BBC gemeenten in onze regio aansluiting te zoeken bij de herijking van zowel de BDuR als de Algemene Uitkering van het gemeentefonds.

Naar verwachting zal de herijking over twee tot vier jaar plaatsvinden. De BBC adviseert daarom tevens om tot aan deze herijking in te zetten op een tijdelijke compensatie vanwege de onevenwichtigheid in de huidige verdeling.

Deze adviezen worden concreet uitgewerkt door:

- De algemeen directeur VRZHZ opdracht te geven om in 2018 te komen tot een strategie voor structurele verhoging van de BDuR. Van belang hierbij is inzicht verkrijgen in de relevante spelers bij een dergelijke lobby. Vervolgens deze strategie af te stemmen met de portefeuillehouder Bedrijfsvoering en uit te voeren.
- Tot aan de herijking inzetten op tijdelijke compensatie vanwege de onevenwichtigheid in de huidige verdeling.

3.2 Besturende processen

- In vergelijking met andere regio's heeft VRZHZ hetzelfde aantal inwoners maar meer gemeenten. Vanwege het hogere aantal gemeenten is meer afstemming nodig in de besturende processen. Bijvoorbeeld meer burgemeesters met wie operationeel managers afstemming hebben over brandweezorg.
- Wij kennen als enige regio een afdeling (VRC) waarin de processen van bevolkingszorg, ghor en crisisbeheersing zijn ondergebracht. Voor deze processen maar ook voor de huisvesting hebben we beleidsvorming nodig. Dit vertaalt zich in beleidscapaciteit op deze processen bij de afdelingen VRC en Bedrijfsvoering.
- Binnen de VRZHZ kennen we een goede relatie tussen het bestuur en de organisatie. We hebben gemiddeld het zelfde aantal vergaderingen maar kennen daarnaast ook extra momenten met het bestuur zoals themadagen en retraits die ambtelijke voorbereiding vragen. Dit zorgt ervoor dat we met de goede bestuurlijke verhoudingen besluitvaardig en daadkrachtig zijn.

Deze verklaringen in relatie tot de bredere taakopvatting (zoals bevolkingszorg en huisvesting) van de VRZHZ bieden vooralsnog een antwoord op de hogere kosten voor de besturende processen. Op de retraits 2019 zal gesproken worden over deze taakopvatting en zal strategisch handelingsperspectief op dit aspect worden geboden.

3.3 Brandweerprocessen

- Het verschil in kosten is gerelateerd aan onze relatief hoge kazernedichtheid. Onze ligging en geografie, omringd door waterwegen zoals de Lek en uitgestrekt landbouwgebied, dragen bij aan de situering van onze posten. De kazernedichtheid biedt de mogelijkheid om gelijktijdig meerdere eenheden in te kunnen zetten over een langere periode. Ook zijn wij in staat om restdekking te leveren en indien nodig bijstand te leveren. We zien een en ander terug in onze opkomsttijden (tijd die we nodig hebben vanaf moment van alarmering tot aan de aankomst bij het incident) die relatief laag zijn en in het percentage uitrukken waarbij de opkomsttijd wordt overschreden, lager ligt dan in de andere regio's.
- Onze loonkosten liggen hoger dan in de andere regio's. Hier zitten ook de vrijwilligerskosten in.

In juni 2018 heeft het algemeen bestuur een besluit genomen op het dekkingsplan. Afgesproken is om uit te gaan van een fijnmazigheid van posten. Over een aantal jaar zal het dekkingsplan opnieuw ter besluitvorming worden aangeboden. Om het besluit hierover voor te bereiden zal op de retraits van 2019 gesproken worden over de toekomst van de brandweer/de brandweer van de toekomst.

4. Operationeel perspectief

Naast het strategisch handelingsperspectief heeft de BBC ook aanknopingspunten gevonden voor operationeel handelingsperspectief. Een en ander wordt uitgewerkt door middel van de benchlearningsessie (d.d. 12 november 2018) en de organisatorische verdieping. Het effect van dit perspectief op de kostenvergelijking is relatief klein maar biedt wel verklaringen voor de kostenverschillen met andere regio's. Niet alles leidt tot daadwerkelijk handelen, enkele punten zijn alleen te verklaren en niet of nauwelijks te beïnvloeden zoals bijvoorbeeld de FLO-kosten en huisvesting. Onderstaand gaan we in op de GHOR-processen, de kosten voor personeel en materieel en de kosten voor overhead. Voor de overheadkosten gaan we specifiek in op management en ondersteuning, financiën/control en de kosten voor huisvesting.

4.1 GHOR-processen

Bij de GHOR-processen blijkt duidelijk een verschil in definitie en interpretatie van de GHOR-processen tussen de vergeleken regio's. Dat betekent dat we als VRZHZ onder andere processen kosten hebben gerekend die andere regio's onder de GHOR-processen hebben toebedeeld. In de toekomst zal het proces van kostenvergelijking verder ontwikkeld worden en zal het verschil in interpretatie van definities minder worden.

4.2 Algemene kosten personeel

Het verschil bij de kosten voor personeel wordt grotendeels verklaard door de FLO-kosten die onderdeel zijn van de begroting van de VRZHZ. Deze kosten zijn niet te beïnvloeden maar zullen op termijn minder worden met de uitstroom van personeel.

4.3 Algemene kosten materieel

We geven meer uit aan algemene kosten materieel dan de andere veiligheidsregio's. Het verschil bij dit proces wordt met name verklaard door de relatie met de huisvestingskosten. Het betreft onder andere de afschrijvingen, de rentelasten en onderhoud van de kazernes. Ook betreft het kosten voor materialen, vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven. Zo geven we relatief meer uit aan het realistisch oefenen dan andere regio's.

4.4 Kosten overhead

De overhead bestaat uit de functies die gericht zijn op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Over het algemeen (uitgezonderd ICT en bestuursondersteuning) ligt het aandeel van de formatie voor overhead hoger dan gemiddeld.

Directie/management en secretariaat

Het is een bekend gegeven dat wij met name op management een hoge overhead hebben. Hier hangt tevens mee samen dat de kosten voor secretariaat relatief hoger zijn dan bij de andere veiligheidsregio's. Al eerder is uit een kostenvergelijking uit 2016 deze conclusie getrokken. Destijds was deze kostenvergelijking echter niet vergeleken met de kwaliteit die door de overheadfuncties geleverd werd.

In de zomer van 2017 is een reorganisatietraject bij de VRZHZ gestart dat heeft geleid tot onder andere een vermindering van het aantal leidinggevenden bij de organisatie. Tevens is afgesproken dat over twee jaar de verbinding tussen ploegchef en Operationeel Manager zodanig is uitgewerkt dat het aantal Operationeel Managers mogelijk terug kan en daarmee effect heeft op de overheadkosten. In de benchmark is echter uitgegaan van de cijfers uit de begroting 2018. Wanneer voor de overheadfuncties opnieuw een doorrekening gemaakt wordt, daalt het aantal managers met 25%. In relatieve zin van de benchmark blijft de totale omvang van managementtaken gelijk maar daarmee wel verdeeld over minder mensen.

Versie 1.0

De BBC adviseert om blijvend in te zetten op de reductie van het management en hierbij ook de relatie te leggen tussen de relatie met het traject toekomst van de brandweer/brandweer van de toekomst.

Financiën en control

In de bestuurlijke Planning- en Controlcyclus is een aantal jaar geleden geconcludeerd dat de VRZHZ verbeteringen moet aanbrengen in het financiële proces. Op deze conclusie is actief gehandeld en dit heeft onder andere geleid tot versterking van de financiële formatie. Bovendien hebben we een onderscheid aangebracht tussen de functie van financieel adviseur en controller. Deze beweging leidt ertoe dat we nu inderdaad in vergelijking tot andere regio's meer formatie hebben op het gebied van financiën en control. Daar staat tegenover dat we inmiddels beter "in control" zijn. Dat is onder andere zichtbaar in de verbetering van de opzet van de jaarstukken, de begroting en de bestuurlijke rapportages. We zetten hierbij in op de verbreding van de rol van control van financial naar businesscontrol waarmee we bijdragen aan een betere sturing en verantwoording.

Daarnaast hebben we vanwege de huisvesting extra formatie nodig op financiën.

De BBC adviseert om eind 2019 de personele capaciteit op financiën en control te evalueren.

Huisvesting

Zoals eerder aangegeven zijn we de enige regio die kazernes volledig heeft overgenomen en de kosten volledig op de begroting van de veiligheidsregio heeft staan. Hiermee staan deze kosten dus sinds 2015 niet meer op de begroting van de gemeenten. Dat betekent dat deze huisvestingskosten niet alleen doorwerken in onze primaire processen maar ook in de kosten voor de overhead. Er is ondersteuning nodig op facilitair gebied voor bijvoorbeeld de schoonmaak van kazernes en het beheer en onderhoud van gebouwen. Ook is extra inkoop- en financiële capaciteit nodig.

De BBC adviseert om deze hogere kosten te accepteren. Er is in 2015 bewust gekozen tot overname van de kazernes en dat brengt kosten met zich mee op beheer en onderhoud, facilitair, financiën en overige overhead. De organisatie gaat aan de slag met het opstellen van gebouwenbeleid. Dit beleid zal de visie geven op wat te doen bij vervanging van de huidige panden in relatie tot kosten en de brandweer van de toekomst.

Agendapunt III-3
Registratienummer 2018/1892

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 13 december 2018
- Onderwerp: Vijfheerenlanden
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:
1. het Eindrapport uittreding Leerdam en Zederik - uittreedsom (nov 2018);
 2. het verlenen van mandaat aan het dagelijks bestuur om een arbitrage aan te gaan.
- kennis te nemen van:
1. de stand van zaken van het proces van arbitrage.
 2. de terugkoop van de brandweerkazernes Ameide, Leerdam, Lexmond, Meerkerk en Schoonrewoerd.
- Vergaderstuk: 2018/1892/A Eindrapport uittreding Leerdam en Zederik – uittreedsom
- Toelichting: Eindrapport Vijfheerenlanden
Na de presentatie van het tussenrapport 'uittreding Leerdam en Zederik' (juni 2018) is op diverse wijzen bestuurlijk en ambtelijk contact geweest over de financiële afhandeling van de uittreding van Leerdam en Zederik.

Op 11 oktober heeft het AB kennis genomen van het Tussenrapport uittreedsom Vijfheerenlanden (juni 2018) en het Addendum (augustus 2018). In de vergadering van het AB van 11 oktober bent u eveneens geïnformeerd over de uitkomst van het bestuurlijk overleg van 9 oktober.

Begin november is aan de colleges B&W van Leerdam en Zederik het eindrapport verstuurd. Zo konden de colleges B&W kennis nemen van de inhoud van het rapport ter voorbereiding voor de bestuurlijke begeleidingscommissie Vijfheerenlanden op 8 november 2018. Deze verzending heeft plaatsgevonden met het voorbehoud van de uiteindelijke besluitvorming door het AB op 13 december 2018.

Het eindrapport bevat een weergave van de directe reële kosten van VRZHZ en de bepaling van de definitieve uittreedsom (EUR 7.813.993,-).

Mandaat

Helaas is tot op heden geen overeenstemming bereikt over de definitieve uittreedsom. Om de impasse te doorbreken is voorgesteld een externe partij een bindend advies uit te laten brengen over de hoogte van deze uittreedsom, de zogenaamde arbitrage. U bent eind november hierover per email geïnformeerd en bent tevens gevraagd het dagelijks bestuur het mandaat te geven om een arbitrage aan te gaan en daartoe te komen tot een arbitrageovereenkomst. Door middel van deze oplegger wordt het door u gegeven mandaat bekrachtigd. Het dagelijks bestuur heeft uw voorzitter en secretaris gevraagd de gesprekken om te komen tot de arbitrageovereenkomst aan te gaan.

Proces arbitrage

Per email van 5 december bent u geïnformeerd over de laatste stand van zaken. Op het moment van verzending van deze stukken is nog niet bekend wanneer de arbitrageovereenkomst getekend zal zijn. In de vergadering van 13 december 2018 zult u wederom geïnformeerd worden over het proces.

Besluit terugkoop brandweerkazernes

In het gezamenlijk college Vijfheerenlanden d.d. 6 november 2018 is overeenstemming bereikt over de terugkoop van de brandweerkazernes in Ameide, Leerdam, Lexmond, Meerkerk en Schoonrewoerd van de VRZHZ. Na de vergadering van het algemeen bestuur op 13 december vindt de notariële overdracht plaats.

- Juridische aspecten:
- Wet algemene regels herindeling
 - Wet tot samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik en wijziging van de grens tussen de provincies Utrecht en Zuid-Holland (inwerking tredend op 15 september 2018)
 - Wet gemeenschappelijke regelingen
 - Akte van levering van de brandweerkazernes Ameide, Leerdam, Lexmond, Meerkerk en Schoonrewoerd
- Financiën: n.v.t.
- Advies Concerncontrol: n.v.t.
- Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:
☐	MT	☒	AB
☐	AGV	☐	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing
- Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:
☐	Ter kennisname	☐	Voor instemming
☐	Ter advisering	☒	Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum nvt

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: Uitkomst arbitrage afwachten

Communicatie: Via het project VR | Vijfheerenlanden worden alle betrokkenen geïnformeerd gehouden. De ondernemingsraden, het technisch beraad en de individuele medewerkers worden eveneens geïnformeerd.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	C.H.W.M. Post	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 6-12-2018	dd.7-12-2018	dd. 6-12-2018

BOSLAND

Advies & Projectmanagement

**veiligheids
regiozhz**

Vergaderstuk 2018/1892/A

Uittreding Leerdam en Zederik

Uittreedsom

Eindrapport

Versie 1.0
27 november
2018

Foto voorpagina: Gerben van den Boom

Documentnaam	Bestandsnaam
Uittreding Leerdam en Zederik, uittreedsom, eindrapport	Eindrapport VRZHZ uittreedsom Leerdam en Zederik - definitief.doc

Versie	Datum	Verzendlijst
0.1	1 oktober 2018	Carlo Post, Chris Dekkers, Antonet Hoorneman
0.2	4 oktober 2018	Carlo Post, Chris Dekkers, Wouter Voshol, Antonet Hoorneman
0.3	29 oktober 2018	Antonet Hoorneman
0.4	31 oktober 2018	Carlo Post, Chris Dekkers, Wouter Voshol, Antonet Hoorneman
0.5	8 november 2018	DB VRZHZ
1.0	27 november 2018	AB VRZHZ

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
2.	Wet- en regelgeving.....	6
3.	Uitgangspunten.....	8
3.1	Kostenniveau 2018.....	8
3.2	Kostenniveau 2019 - 2024	8
3.3	Uitgangspunten bij uittrekking.....	8
4.	Transitiekosten.....	12
4.1	Desintegratiekosten.....	12
4.2	Frichtiekosten	14
4.3	Projectkosten.....	16
5.	Uittreedsom.....	17
5.1	Rekenmethodiek	17
5.2	Aandeel reserves	17
5.3	Uittreedsom	18
Bijlage 1:	projectopdracht uittrekking Leerdam en Zederik.....	19
Bijlage 2:	inbreng Leerdam en Zederik in 2013	21

1. Inleiding

Per 1 januari 2019 worden de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen samengevoegd tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De nieuwe gemeente wordt onderdeel van de provincie Utrecht. In het wetsvoorstel van deze samenvoeging¹ is de consequentie opgenomen dat de gemeenten Leerdam en Zederik niet langer tot de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) behoren. De gemeenten treden dus uit en dat betekent dat over de operationele dienstverlening en de financiën overdrachtsafspraken moeten worden gemaakt. Deze notitie beschrijft de transitiekosten en geeft een bestuurlijke toelichting op de gehanteerde rekenwijze.

Bestuursopdracht

De opdracht om de overdracht van taken binnen de gemeenten Leerdam en Zederik aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voor te bereiden, is door het managementteam van de VRZHZ uitgewerkt in een projectplan (zie bijlage 1). Onderdeel daarvan is het inzichtelijk maken van de financiële gevolgen van de uittreding.

Dit rapport biedt de basis om definitieve bestuurlijke besluitvorming plaats te laten vinden. In juni 2018 is een *Tussenrapport uittreedsom Leerdam en Zederik* aangeboden aan de colleges van burgemeester en wethouders van beide uittredende gemeenten. In vervolg op dit rapport hebben ambtelijke en bestuurlijke gesprekken plaatsgevonden die resulteerden in een nadere uitwerking van de vraagstukken over materieel en het brandweeroefenterrein. In dit *Eindrapport uittreedsom Leerdam en Zederik* zijn alle herzieningen, nadere uitwerkingen, etc. verwerkt tot één leesbaar rapport. Waar mogelijk wordt verwezen naar eerdere rapporten.

Transitiekosten

De financiële gevolgen van de uittreding zijn geïnventariseerd op basis van expliciet aanwijsbare en/of toerekenbare kosten.²

De transitiekosten zijn de kosten die gemaakt moeten worden om de verandering van de huidige situatie naar de toekomstige situatie te kunnen maken. We onderscheiden daarbij drie verschillende typen kosten:

- a) Desintegratiekosten
Het betreft dan de kosten van de “latende” organisatie die doorlopen nadat de taken van VRZHZ voor Leerdam en Zederik zijn overgedragen aan de VRU.
- b) Frictiekosten
Dit zijn de kosten van boventallig personeel, de kosten die ontstaan door

¹ Wetsvoorstel samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik en wijziging van de grens tussen de provincies Utrecht en Zuid-Holland, kamerstuk 34 824

² In een enkel geval kon alleen geredeneerd worden vanuit een inkomstendering. In de tekst is dat expliciet vermeld.

plaatsingsfricties en de kosten voor een eventueel sociaal plan. Ook kosten van bijv. boventallig materieel worden tot deze post gerekend.

c) Projectkosten

Het betreft dan de kosten die gemaakt worden in aanloop naar de overdracht van taken aan de VRU. In dit rapport is dat beperkt tot de kosten aan VRZHZ-zijde.

Frictie- en projectkosten hebben een eenmalig karakter, desintegratiekosten hebben een meerjarig karakter.

Aanpak

Voor het inzichtelijk krijgen van de transitiekosten zijn verschillende activiteiten doorlopen:

- er is een projectbegroting opgesteld en door het MT goedgekeurd;
- de volledige formatie- en bezettingslijst is nagelopen op personele consequenties en waar relevant vertaald in financiële consequenties;
- de achterblijvende kosten zijn op basis van algemene en specifieke indicatoren ingedeeld in economische kostencategorieën en op basis van de financiële administratie gekoppeld;
- bij alle kosten zijn kostenbeperkende maatregelen geïnventariseerd en
- aan Vijfheerenlanden zijn op verzoek aanvullende specificaties geleverd inzake de gerelateerde dienstverlening, regionaal materieel (bijv. de blusboot), etc.

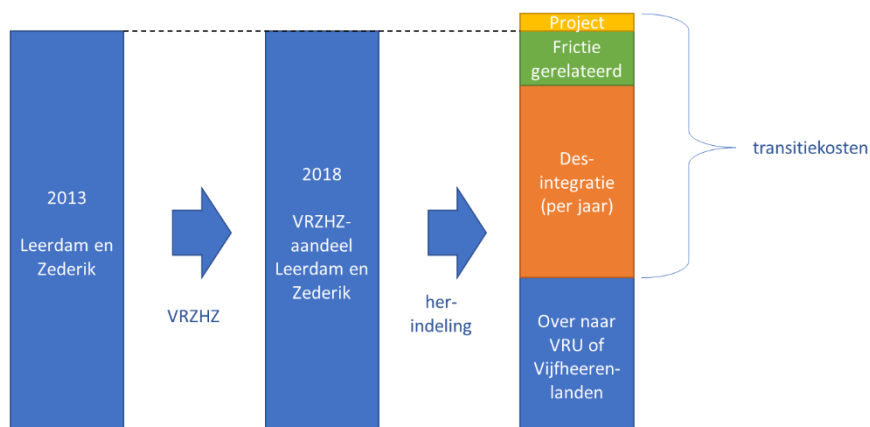
Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het juridische kader.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een toelichting gegeven op het huidige kostenniveau en de bestuurlijke uitgangspunten voor het bepalen van de uittreedsom.

In hoofdstuk 4 worden de desintegratie-, frictie- en projectkosten nader uitgewerkt, waarna tenslotte in hoofdstuk 5 de uittreedsom wordt toegelicht.

De relatie tussen de verschillende onderdelen die in dit rapport aan de orde komen, is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

2. Wet- en regelgeving

Het juridische kader voor de financiële gevolgen van de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik uit de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, bestaat uit de volgende delen:

Wet Veiligheidsregio's

De Wet Veiligheidsregio's (Wvr) verplicht gemeenten van verschillende regio's gemeenschappelijke regelingen te treffen en stelt een aantal basiseisen aan de organisatie van de hulpdiensten: brandweer, GHOR, meldkamer en coördinerend (gemeentelijk) functionaris. De grenzen van de regio en de gemeenten die daartoe behoren zijn in een bij de wet behorende bijlage vastgelegd. Gemeenten hebben dus zelf geen keuze om toe of uit te treden.

Wet Algemene regels herindeling

Artikel 123 van de Grondwet regelt de instelling of opheffing van provincies en gemeenten en de wijziging van provinciale en gemeentelijke grenzen. Dit wetsartikel vormt de basis voor de wet Algemene regels herindeling (wet Arhi). Daarin worden o.a. het financieel toezicht en de financiële consequenties bij herindeling beschreven.

De wet Arhi heeft betrekking op gewone, vrijwillig aangegane, gemeenschappelijke regelingen (GR'en). Bij wet vastgestelde GR'en, zoals een veiligheidsregio, worden expliciet uitgesloten. Desondanks heeft de regering ervoor gekozen om de wet Arhi zo toe te passen dat de 'gewone' regels van kracht zijn. In de kern betreft dit voor VRZHZ dat:

- binnen zes maanden na de datum van herindeling een voorziening wordt getroffen;
- de bedoelde voorziening ook een verrekening kan inhouden tussen de deelnemers (de niet-herindelende gemeenten in ZHZ);
- een escalatiemodel via het college van gedeputeerde staten van de betrokken provincies als niet tijdig een voorziening wordt getroffen c.q. geen overeenstemming wordt bereikt over de inhoud van de voorziening.

Jurisprudentie

Uit vaste jurisprudentie^{3 4 5} volgt dat, bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, uitgangspunt is dat de uittredende deelnemer de schade van de gemeenschappelijke regeling en de overblijvende deelnemers dient te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden.

In de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel is door verschillende partijen aandacht gevraagd voor het bijzondere karakter van de wettelijke bepaalde gemeenschappelijke regelingen (veiligheidsregio, GGD en omgevingsdienst). De minister van Binnenlandse

³ KB, 14 mei 1985, AB 1985, 424

⁴ RvS, 12 augustus 1993, inzake no. R03.89.3622, Gst. 6977, 4

⁵ AbRS, 12 december 2001, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959

Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de Eerste Kamer toegezegd een regeling te treffen voor de directe en reële kosten van deze wettelijk bepaalde gemeenschappelijke regelingen. Deze regeling is op 28 juni 2018 schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur van VRZHZ toegezonden en is in de uitgangspunten (hoofdstuk 3) verwerkt.

De uitgangspunten ⁶ die gelden voor het berekenen van de hoogte van een uittreedsom van vrijwillige samenwerkingsverbanden zijn vastgelegd in jurisprudentie en worden herhaald in de uitspraak van de Raad van State van 15 april 2015 ⁷:

- de uittredende deelnemer dient de directe kosten van uittreding en de schade te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling;
- voor het bepalen van toekomstige schade wordt een overbruggingsperiode van vijf jaar gehanteerd, gerekend vanaf de datum van uittreding. Deze periode is gekoppeld aan de gangbare beleidscyclus en wordt gezien als een redelijke periode waarbinnen de GR en de achterblijvende deelnemers voldoende gelegenheid hebben om de (financiële) gevolgen van het uittreden op te vangen en de bedrijfsvoering aan te passen. Denk bijvoorbeeld aan het wijzigen van beleid en het takenpakket of het opzeggen en wijzigen van lopende overeenkomsten;
- langlopende financiële verplichtingen (bijvoorbeeld erfpachtcontracten, beheer- en onderhoudsverplichtingen) vormen geen grond om een uitzondering te maken op de overbruggingsperiode van vijf jaar;
- de hoogte van de deelnemersbijdrage kan wel een rol spelen bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom.

⁶ Vijverberg juristen, 2 september 2015, <https://www.vijverbergjuristen.nl/publicaties/diverse-aspecten-bij-het-uittreden-uit-een-gemeenschappelijke-regeling>

⁷ RvS, 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1198

3. Uitgangspunten

3.1 Kostenniveau 2018

Voor de bepaling van de desintegratie- en frictiekosten, is het allereerst van belang duidelijkheid te hebben over de kosten van de dienstverlening door VRZHZ aan Leerdam en Zederik. In de begroting 2018 is voor deze gemeenten de volgende inwonerbijdrage opgenomen:

Leerdam	€ 1.815.737,-
Zederik	€ 1.308.984,- +
Totaal	€ 3.124.721,-

Dit totaal staat gelijk aan 7,9% van de totale gemeentelijke bijdragen in VRZHZ.

De inwonerbijdrage 2018 is gebaseerd op de historische kosten die door de gemeenten zijn ingebracht bij de regionalisering van de brandweer in 2013⁸. Jaarlijks zijn deze kosten geïndexeerd voor loon- en prijsontwikkeling en bijgesteld op basis van zowel een bezuinigingsoperatie als een intensivering voor het inspelen op nieuwe ontwikkelingen. De totale stijging van de kosten in deze periode bedraagt 5,1%. Voor de specificatie van de inbreng bij regionalisering, zie bijlage 2.

3.2 Kostenniveau 2019 - 2024

Op 1 januari 2019 treedt een nieuwe kostenverdeelssystematiek in VRZHZ in werking met een ingroeperiode van vijf jaar (2019-2024). De nieuwe verdeelsleutel is gebaseerd op de verhouding van bijdragen die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds voor brandweer & rampenbestrijding. De gemeenten Leerdam en Zederik zouden, als ze onderdeel blijven uitmaken van VRZHZ, in 2024 samen 6,9% van de totale gemeentelijke bijdragen inbrengen. In dit rapport wordt (op aangeven van de opdrachtgever) gewerkt met een gemiddeld percentage van **7,4%** voor de berekening van kosten die niet expliciet toewijsbaar zijn.

3.3 Uitgangspunten bij uittreding

Het is niet eerder voorgekomen dat door een wijziging van de provinciegrens het werkgebied van twee veiligheidsregio's aangepast moet worden. Er bestaat geen standaard wetgeving voor dit traject, er is geen jurisprudentie en er is ook geen standaard set met uitgangspunten voor de bepaling van de uittreedsom. Voor andere samenwerkingen (bijv. in het sociaal domein of afvalverzameling) die via de Wet gemeenschappelijke regeling zijn aangegaan bestaan wel uitgangspunten die ook in beginsel zouden kunnen dienen voor het uitwerken van de uittreedsom van de gemeenten Leerdam en Zederik uit VRZHZ.

⁸ Voor de specificatie van de inbreng bij regionalisering, zie bijlage 1.

Algemeen Bestuur VRZHZ

Om bovengenoemde redenen heeft het algemeen bestuur op 12 april 2018 besloten tot de volgende uitgangspunten:

- dat de kosten die gemoeid zijn met de aanpassing van de (operationele) organisatie van VRZHZ niet kunnen leiden tot een verhoging van de bijdrage door de achterblijvende gemeenten en/of een taakstelling bij de ambtelijke organisatie van VRZHZ en derhalve in alle redelijkheid en billijkheid vergoed dienen te worden door de gemeenten Leerdam en Zederik, haar rechtsopvolger of via een regeling met het Rijk;
- het voorstel dat de voorzieningen die getroffen dienen te worden voor de aanpassing van de (operationele) organisatie en de financiële consequenties in 2018 voor definitieve besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd, zodat alle huidige deelnemers aan VRZHZ kunnen deelnemen aan de besluitvorming over de effecten en voorzieningen behorende bij de inkrimping van het verzorgingsgebied.

Uitgangspunten begeleidingscommissie

Door de begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden is een notitie opgesteld met 'uitgangspunten ten aanzien van het proces van financiële verrekening'⁹. In deze notitie zijn uitgangspunten geformuleerd, die hieronder zijn samengevat:

- De kosten voor in- en uittreding komen niet voor rekening van de (eigenaren van de) betreffende gemeenschappelijke regelingen anders dan de Vijfheerenlandengemeenten;
- Van efficiëntie-effecten (kostenvoordelen) en inefficiëntie-effecten (kostennadelen) profiteren de gemeenten verbonden aan de gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid niet, noch hebben zij er kostennadeel van;
- De te verrekenen kosten die de gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid en Utrecht maken, zijn gebaseerd op directe reële kosten;
- De kosten die in redelijkheid onderdeel zijn van de reguliere bedrijfsvoering of de contributie van deelnemende gemeenten komen vanzelfsprekend voor rekening van de gemeenschappelijke regelingen;
- Door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt voor de uiteindelijk overeengekomen verrekening een rekening op basis van directe reële kosten ingediend bij de Vijfheerenlandengemeenten;
- Voor de directe reële kosten van de gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid en Utrecht (ingebracht door de Vijfheerenlandengemeenten), wordt binnen de Begeleidingscommissie in een financieel arrangement bepaald wie welk deel van de kosten draagt.

⁹ Notitie d.d. 26 juni 2018

Desintegratieperiode personeelskosten

VRZHZ hanteert een desintegratieperiode van 5 jaar en een rekenfactor van 5 voor de desintegratiekosten, waar andere organisaties bij een periode van 5 jaar uitgaan van een geleidelijke afbouw van 20% per jaar en daarom een factor 3 hanteren.

De factor 5 wordt voor VRZHZ als realistisch gezien. De desintegratiekosten hebben hoofdzakelijk betrekking op personeel. Veiligheidsregio's zijn organisaties waar personeel in het algemeen lang tot zeer lang werkzaam is. Het zal daarom lastig zijn om de organisatie aan te passen aan het nieuwe volume na uittreding van Leerdam en Zederik op basis van natuurlijk verloop.

Om dat te onderbouwen is onderzocht wat de uitstroomcijfers in de afgelopen 3 jaar waren. Dat varieert tussen de 3,2 en 3,8%, gemiddeld was het 3,6%. Het CBS beschikt niet over uitstroomcijfers. Daarom is aansluiting gezocht bij de 'Ken- en stuurgetallen personeelsmanagement' van Berenschot. Uit deze benchmark 2017 blijkt de uitstroom in de sector overheid 7,6% bedraagt. Dat is meer dan het dubbele dan bij VRZHZ.

Conclusie is dat de VRZHZ meer tijd nodig zal hebben dan andere organisaties om de organisatie door natuurlijk verloop aan te passen aan de nieuwe situatie.

Spinel Veiligheidscentrum B.V.

De uittredingsjurisprudentie centreert zich rond het uitgangspunt dat de directe kosten van uittreding voor vergoeding in aanmerking komen. Er is geen 'vaste formule' om te bepalen welke kosten als zodanig kwalificeren. Voor de vraag of de garantiebetalen aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. daaronder vallen, zijn de volgende gezichtspunten van belang.

- Directe schade is de schade die de VRZHZ en de overblijvende deelnemers lijden als rechtstreeks gevolg van het uittreden van een deelnemer.
- De VRZHZ en haar deelnemers (waaronder de gemeenten Leerdam en Zederik) hebben er in 2015 voor gekozen om als veiligheidsregio de exploitatie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. op zich te nemen; als uitvloeisel van de afronding van de publiek-private samenwerking van de toenmalige regionale brandweer (GR Regio ZHZ) met Falck B.V. Deze beleidskeuze geldt op het moment van uittreding als vaststaand gegeven; de kosten die hiermee gepaard gaan, maken een vast onderdeel uit van de financiële huishouding van VRZHZ.
- Er bestaat geen rechtsregel die ertoe strekt dat aandelen of bijdragen in deelnemingen van gemeenschappelijke regelingen buiten beschouwing moeten blijven. Integendeel: in de praktijk is het gebruikelijk dat de daarmee gepaarde kosten worden meegenomen bij de vaststelling van de uittredingsom.
- Evenmin wordt in de jurisprudentie onderscheid gemaakt tussen kosten voor 'wettelijke taken' van gemeenschappelijke regelingen en kosten die zij uit andere overwegingen maken. Kortgezegd gaat het eenvoudigweg om de feitelijke kosten, gebaseerd op de volgende vragen:

- welke kosten maken de gemeenschappelijke regeling en de deelnemers daarvan op dit moment?
 - in hoeverre zullen deze kosten stijgen als gevolg van de uittreding?
 - voor zover het standpunt wordt ingenomen dat de exploitatie van Spinel Veiligheidscentrum geen wettelijke veiligheidsregio-activiteit is, heeft dit aldus geen gevolgen voor de wijze waarop een en ander wordt meegewogen bij de vaststelling van de uittredingssom.
- Voor toekomstige kosten wordt in beginsel een overbruggingsperiode van vijf jaar gehanteerd, waarbij wordt uitgegaan van de gebruikelijke begrotingscyclus.

De kosten die gemaakt worden in verband met Spinel Veiligheidscentrum B.V. blijven ongewijzigd. Door het uittreden van Leerdam en Zederik gaan de kosten per deelnemer dus omhoog. Met de bovenstaande gezichtspunten in aanmerking genomen, zijn er goede gronden om ook deze kosten in de uittreedsom op te nemen.

Op basis van het DB-besluit uit 2015 is de businesscase van Spinel Veiligheidscentrum voor een periode van vijf jaar uitgewerkt. De evaluatie hiervan vindt plaats in 2019.

De verplichting voor de garantiebijdrage is op basis van het bestuursbesluit uit 2015 aangegaan voor een periode van vijf jaar (2016 tot en met 2020). Dat betekent dat de desintegratiekosten de jaren 2019 en 2020 beslaan en dat een rekenfactor van 2 wordt gehanteerd.

Uitgangspunt langlopende verplichtingen

VRZHZ is bij BNG een langlopende verplichting aangegaan, onder andere voor financiering van de brandweerkazernes. Deze financiering is niet expliciet gekoppeld aan een activum. De lening maakt onderdeel uit van de brede financieringspositie van VRZHZ. Als Vijfheerenlanden de bedoelde lening zou willen overnemen, dan moet VRZHZ een nieuwe lening aangaan voor financiering van andere verplichtingen. Deze nieuwe financiering heeft slechtere voorwaarden.

4. Transitiekosten

4.1 Desintegratiekosten

De desintegratiekosten zijn de kosten van de “latende” organisatie die doorlopen nadat de taken van VRZHZ voor Leerdam en Zederik zijn overgedragen aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

In onderstaande tabel is het totaal aan desintegratiekosten opgenomen¹⁰. Daarbij is zoveel als mogelijk aangesloten bij de onderverdeling van economische kostencategorieën, zoals benoemd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Nr	Kostensoort	Financiële basis na besluitvorming	Beheersmaatregelen	Desintegratiekosten per jaar	Desintegratiekosten totaal
1	Personeelslasten vrijwilligers	€ 487.930	€ -487.930	€ -	€ -
2	Personeelslasten ambtenaren	€ 1.073.389	€ -80.000	€ 993.389	€ 4.966.945
3	Personeel van derden		€ -	€ -	€ -
4	Energie	€ 25.406	€ -25.406	€ -	€ -
5	Betaalde belastingen	€ 20.783	€ -20.783	€ -	€ -
6	Goederen en diensten	€ 200.608	€ -200.608	€ -	€ -
7	Toevoegingen aan voorzieningen	€ 67.318	€ -67.318	€ -	€ -
8	Kapitaallasten specifiek	€ 418.216	€ -418.216	€ -	€ -
9	Kapitaallasten algemeen	€ 88.039	€ -	€ 88.039	€ 440.195
10	Inkomstenderving BDuR	€ 59.770	€ -	€ 59.770	€ 298.850
11	Langlopende verplichtingen	€ 174.367	€ -	€ 174.367	€ 871.835
12	Meldkamer	€ 71.913	€ -	€ 71.913	€ 359.565
13	Spinel Veiligheidscentrum	€ 81.808	€ -	€ 81.808	€ 163.616
	Totaal	€ 2.769.547	€ -1.300.261	€ 1.469.286	€ 7.101.006

De posten die resulteren in desintegratiekosten worden hieronder nader gespecificeerd. Andere posten (zoals personeelslasten vrijwilligers, energie en belastingen etc.) zijn grotendeels gerelateerd aan huisvesting en materieel van de posten Leerdam, Meerkerk, Schoonrewoerd, Ameide en Lexmond. Uitgangspunt is dat deze kosten één-op-één overgaan naar de VRU of de gemeente Vijfheerenlanden.

Ad 2. Personeelslasten ambtenaren

Voor de totale VRZHZ-organisatie is onderzocht welke ambtenaren direct of indirect taken uitvoeren voor de dienstverlening in de gemeenten Leerdam en Zederik. Waar dat mogelijk was (zoals bij specialisten risicobeheersing), zijn directe uren per medewerker gecalculeerd en vermenigvuldigd op basis van een bijbehorend uurtarief. Waar dat niet mogelijk was, is het eerder genoemde percentage van 7,4% gehanteerd.

De kosten van personeel dat overgaat naar de VRU of naar de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden wordt in mindering gebracht op de desintegratiekosten. Het betreft een bedrag van in totaal € 80.000,= .

¹⁰ Tenzij expliciet anders vermeld zijn alle gepresenteerde cijfers gebaseerd op de Jaarrekening 2017.

Ad 9. Kapitaallasten algemeen

Het betreft de kapitaallasten van VRZHZ die niet aan specifieke gemeenten of aan specifiek (gemeentelijk) materieel gekoppeld zijn. Daarbij kan gedacht worden aan afschrijvingskosten en rente van een bedrijfstelefooncentrale, van noodstroomvoorzieningen en kosten van geactiveerde ICT-projecten. Van de niet-specifieke kapitaallasten is 7,4% gerekend.

Ad 10. Inkomstenderving Rijk (BDuR)

Door de uittreding van Leerdam en Zederik wijzigt het risicoprofiel van de regio en de daarmee samenhangende kosten van de wettelijke voorbereiding op de bestrijding van rampen niet of nauwelijks.

De Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) is gebaseerd op een aantal maatstaven zoals het aantal inwoners en het aantal BRZO-objecten. Door lagere aantallen eenheden per maatstaf dalen de inkomsten wel. Uit een pro-forma berekening van het Ministerie van Justitie en Veiligheid¹¹ blijkt dit € 241.083,= te zijn.

Enkele kosten die aan de BDuR zijn gerelateerd, zijn al in de tabel van desintegratiekosten op de vorige pagina opgenomen. Om dubbeltelling te voorkomen zijn deze posten in mindering gebracht. Het betreft

- de kosten van medewerkers crisisbeheersing waarvan de taken een directe relatie hebben met taken die worden uitgevoerd in het kader van de BDuR. Het betreft een bedrag van € 109.400,=.
- het aandeel van Leerdam en Zederik van de bijdrage aan de meldkamer van € 71.913,=

Ad 11. Langlopende verplichtingen

Op basis van het uitgangspunt langlopende verplichtingen (zie §3.3) zijn de totale lasten van deze post opgenomen voor een periode van 5 jaar.

Ad 12. Meldkamer

VRZHZ heeft een gezamenlijke meldkamer met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De bijdrage aan deze meldkamer verandert door het vertrek van Leerdam en Zederik niet. Om die reden is hier 7,4% opgenomen van de jaarlijkse bijdrage.

De meldkamers van politie, brandweer en ambulancezorg - die invulling geven aan de wettelijke taak van de veiligheidsregio's – worden ondergebracht in een Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). Het beheer hiervan wordt ondergebracht bij Politie. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid zal voor deze overdracht een uitname uit de BDuR doen. Deze uitname is groter dan de huidige totale bijdrage aan de meldkamer.

Uit stukken van het Veiligheidsberaad d.d. 26 maart 2018 blijkt dat dit tekort vanuit een ander budget wordt aangevuld en daardoor geen nadelige gevolgen heeft voor VRZHZ. Om

¹¹ 15 januari 2018

die reden hoeven hiervoor ook geen aanvullende desintegratiekosten te worden opgenomen.

Ad 13. Spinel Veiligheidscentrum

Spinel is het regionale oefencentrum van de VRZHZ, waarin alle deelnemende gemeenten van VRZHZ aandeelhouder zijn. Alle gemeenten hebben zich garant gesteld voor een minimum-afname bij het oefencentrum. Door uittreding van Leerdam en Zederik daalt de dekking voor de garantieverplichting. De daling van deze dekking wordt opgevoerd als desintegratiekosten, waarover besluitvorming in de raad van commissarissen en de algemene aandeelhoudersvergadering van Spinel Veiligheidscentrum B.V. in het najaar plaatsvindt.

VRZHZ heeft met het instemmen in de businesscase voor een periode van vijf jaar ingestemd met een garantieverplichting voor ondersteuning van deze publieke onderneming. In de nadere uitwerking van vragen is de hoogte van het dekkingsverlies van de garantieverplichting opgenomen ter hoogte van € 81.808,-. Dit bedrag is nog van toepassing voor de jaren 2019 en 2020 (zie ook §3.3, de alinea “Spinel Veiligheidscentrum B.V.”)

4.2 Fricatiekosten

De frictiekosten zijn de kosten van boventallig personeel, de kosten die ontstaan door plaatsingsfricties en de kosten voor een eventueel sociaal plan. Ook kosten van bijv. boventallig materieel worden tot deze post gerekend.

Kostensoort	Kosten
Afkoop personele regelingen	€ 250.000
Overige frictiekosten	€ 450.000
Totaal	€ 700.000

Ad 1. Afkoop personele regelingen

Het hier opgenomen bedrag betreft de afkoop van negatieve effecten van personele regelingen, zoals een extra daggelduitkering agrariërs¹².

¹² Agrariërs die brandweervrijwilliger zijn worden door AB Midden-Nederland voor inhuur van boerenhulp bij arbeidsongeschiktheid door ‘gevaarlijke activiteiten’ uitgesloten van het lage tarief. Zij moeten boerenhulp inhuren tegen het hoge tarief, als ware het als vakantie-inhuur. De ongevallenverzekering keert standaard bij arbeidsongeschiktheid door een ongeval een x-bedrag uit. Dat bedrag was te laag voor inhuur van boerenhulp tegen het hoge tarief, waardoor de agrariër extra financiële schade ondervond. Enkele vrijwilligers met een eigen agrarisch bedrijf hebben om dit financiële risico hun brandweeractiviteiten gestaakt. VRZHZ heeft dit opgepakt en een hogere uitkering voor agrariërs bedongen in de aanbesteding van de ongevallenverzekering.

Ad 2. *Materiële frictiekosten*

De gemeenten Leerdam en Zederik hebben in totaal vijf brandweerposten: Ameide, Lexmond, Leerdam, Meerkerk en Schoonrewoerd. De op deze posten aanwezige voertuigen heeft de VRU nodig om de brandweezorg vanaf 1 januari 2019 te kunnen verzorgen.

- De voertuigen van deze vijf posten worden tegen boekwaarde per 1 januari 2019 overgenomen door de VRU.
- Uitzondering op deze regel zijn de tankautospuiten (TS'en) en het Hulpverleningsvoertuig (HV). De TS'en wenst de VRU niet over te nemen. De reden daarvoor is dat de VRU overstapt van hoge druk naar middendruk. De posten in Vijfheerenlanden zullen daarom uiterlijk eind 2019 ook TS'en met middendruk krijgen.
- De VRU heeft de 5 bestaande TS'en gedurende het gehele kalenderjaar 2019 nodig voor het leveren van de brandweezorg in de gemeente Vijfheerenlanden.
- De HV van ZHZ wordt niet overgenomen. De standplaats en de bemensing blijft ongewijzigd voor inzetten in beide regio's (met name op de A27), totdat er in een van beide regio's een nieuw ijkpunt is in het dekkingsplan. De verwachte periode is ongeveer 3 jaar.
- Voor de inzet en verrekening van de 5 TS'en wordt een huurcontract opgesteld en voor de HV een convenant.

VRZHZ kiest er voor om de voertuigen na verhuur niet in te zetten in het eigen materieelbestand, omdat ook VRZHZ op middellange termijn overstapt op de blustechniek met middendruk (in tegenstelling tot de huidige hoge en lage druk).

De boekwaarde aan het einde van de huurperiode is opgenomen in onderstaande tabel.

Roepnummer	Kenteken	Uitrukpost	Bouwjaar	boekwaarde 31-12-2019
18-8031	52-BGF-2	Ameide	2015	€ 308.311
18-8531	12-BGH-5	Leerdam	2015	€ 337.608
18-8431	BR-BS-08	Lexmond	2005	€ 17.650
18-8231	01-BDN-3	Meerkerk	2013	€ 156.255
18-8631	74-BJS-2	Schoonrewoerd	2017	€ 309.159
Totaal				€ 1.128.982

Omdat onbekend is hoe de markt voor TS'en met een hogedruk systeem eind 2019 is, wordt gewerkt met een bandbreedte voor de verkoopwaarde van 25 tot 40% onder de boekwaarde. Dat resulteert in frictiekosten tussen de 280 en 450k€. In de tabel is het maximum van de bandbreedte opgenomen.

4.3 Projectkosten

Om de uittreding te coördineren en uit te voeren is een projectorganisatie ingericht. Deze projectorganisatie wordt gevormd door personeel uit de eigen organisatie, die op specifieke dossiers wordt ondersteund met externe expertise (inhuur).

De projectkosten zijn relatief beperkt, omdat er sprake is van de overdracht van taken tussen twee bestaande organisaties, de VRZHZ en de VRU.

Onderstaand de projectbegroting en de toelichting op de geprognosticeerde personeelskosten.

Projectbegroting	Kosten
Extern advies - juridisch	€ 17.500
Extern advies - financieel	€ 5.000
Extern advies - overig	€ 2.500
Notariskosten t.b.v. overdracht kazernes	€ 3.500
Projectkosten - eigen personeel	€ 222.615
Communicatiekosten	€ 500
Herplaatsing specialisme	€ 75.000
Totaal	€ 326.615

Specifische projectkosten eigen personeel	Aantal uren	Uurtarief	Kosten
Projectleider	1080	€ 97	€ 104.760
Projectsecretaris	135	€ 41	€ 5.535
Concerncontroller	135	€ 82	€ 11.070
Communicatieadviseur	135	€ 65	€ 8.775
Deelprojectleider Operatiën	270	€ 50	€ 13.500
Deelprojectleider Bestuurlijk - Juridisch	945	€ 65	€ 61.425
Deelprojectleider Bedrijfsvoering	270	€ 65	€ 17.550
Totaal			€ 222.615

De post 'herplaatsing specialisme' betreft de herplaatsing van het HV-team Meerkerk naar een ander korps in VRZHZ. De kosten houden o.a. verband met opleidingen en de herziening van alarmeringsprocedures.

5. Uittreedsom

De uittreedsom voorziet in financiële dekking van de totale financiële gevolgen.

5.1 Rekenmethodiek

In lijn met het regeringsbesluit om de uitgangspunten te hanteren die behoren bij het uittreden van een *vrijwillige* gemeenschappelijke regeling wordt, op basis van de jurisprudentie¹³ op dit punt, uitgegaan van een overgangperiode van 5 jaar. In deze periode heeft VRZHZ de taakstelling om de doorlopende kosten (desintegratiekosten) af te bouwen. De project- en frictiekosten hebben een eenmalig karakter en daar is deze periode dus niet op van toepassing.

De gemeenten Leerdam en Zederik hebben bijgedragen aan de opbouw van reserves. Het aandeel van deze gemeenten in de reserves wordt daarom in mindering gebracht op de uittreedsom.

Dat betekent dat de totale uittreedsom kan worden bepaald door de volgende optelsom:

$$\text{Uittreedsom} = \text{projectkosten} + \text{frictiekosten} + \text{meerjarige desintegratiekosten} - \text{aandeel reserves}$$

5.2 Aandeel reserves

Op 31 december 2017 hadden de reserves van VRZHZ de volgende omvang¹⁴:

Algemene reserve	620.678
Bestemmingsreserves	<u>3.617.532</u> +
Totaal	4.238.210

In lijn met de berekening van de kosten wordt ook hier het percentage van 7,4% toegepast. Dat betekent dat voor het aandeel van Leerdam en Zederik vooralsnog wordt gerekend met € 313.628,=. Het daadwerkelijk te hanteren bedraagt volgt uit de Jaarrekening 2018.

¹³ RvS, 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1198

¹⁴ Jaarrekening 2017, AB april 2018

5.3 Uittreedsom

De uittreedsom wordt als volgt bepaald:

	Uittreedsom	
Projectkosten	€	326.615
Friciekosten	€	700.000
Desintegratiekosten (5 jaar)	€	7.101.006
Aandeel reservering	€	-313.628
Totaal	€	7.813.993

Bijlage 1: projectopdracht uittreding Leerdam en Zederik

Het managementteam VRZHZ heeft op 19 februari 2018 het projectplan vastgesteld.

Dit project heeft tot doel:

1. De overdracht van het wettelijk gezag op 1 januari 2019 voor te bereiden.
2. Een draaiboek op te leveren om uit- en invlechting van de taken van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in de gemeenten Leerdam en Zederik naar de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden in de Veiligheidsregio Utrecht te realiseren.
3. De regie en controle nemen op de uitvoering door de lijnorganisatie, met in achtneming van de tijdigheid en volledigheid van de uitsplitsing van taken die voortkomen uit het draaiboek waartoe de veiligheidsregio een inspanningsverplichting heeft.

Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De wettelijke kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening voor de burgers in de gemeenten Leerdam en Zederik wordt gegarandeerd tot het moment van overdracht 31-12-2018 naar de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.
2. Bij de overdracht zal zorgvuldig en met inachtneming van de medezeggenschap met de vrijwilligers en de vaste medewerkers worden omgegaan.
3. Betreffende deze overdracht van verantwoordelijkheden zal voor de primair betrokken partijen VRZHZ, VRU een eenduidig, helder en tijdig communicatieproces plaatsvinden (voor bestuurlijke en operationele partners) waarbij partijen in afstemming met de werkorganisatie Vijfheerenlanden met een gelijklopende boodschap communiceren.
4. Besluiten die doorwerking hebben na de overdracht worden in overleg genomen.
5. In het publiek belang streven de beide veiligheidsregio's er naar de frictiekosten zo laag mogelijk te houden.
6. De uittreding heeft geen kostenverhogend effect op de achterblijvende deelnemende gemeenten in de VRZHZ. Projectkosten die VRZHZ maakt om de uittreding goed te laten verlopen behoren tot de uittredingskosten en worden in rekening gebracht bij de uittredende gemeenten.
7. In het voorjaar van 2018 wordt ambtelijk duidelijkheid verkregen over de financiële effecten van de uittreding en de afspraken die daarbij gemaakt worden. Voor de zomer 2018 vindt hierover voorlopige bestuurlijke besluitvorming plaats. In het najaar van 2018 wordt hierover definitieve bestuurlijke besluitvorming verwacht van zowel de VRZHZ als de uittredende gemeenten.
8. Er wordt een projectstructuur ingericht bestaande uit twee projectorganisaties. De stuurgroep bereidt in onderlinge afstemming voorstellen voor de uit- en de intreding voor.

Het project resulteert in:

1. Vastgestelde uittredingsregeling voor de gemeenten Leerdam en Zederik waarin ten minste zijn geregeld de financiële, personele, materiële en operationele zaken behorende bij de uittreding.
2. Vastgestelde multidisciplinaire operationele regeling voor de operationele en bestuurlijke bevoegdhedenoverdracht in de nacht van 31/12/2018 op 1/1/2019.
3. Vastgesteld plan van aanpak uitvoering uittreding Leerdam en Zederik.
4. Het organiseren van een flexibele overdracht van de taken en bevoegdheden van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid van de gemeente Leerdam en Zederik naar de Veiligheidsregio Utrecht.

Bijlage 2: inbreng Leerdam en Zederik in 2013

Voorafgaand aan de regionalisering van de brandweer in 2013 is voor alle gemeenten onderzocht wat de kosten bij inbreng zijn. Dat resulteert in onderstaand overzicht:

	Leerdam	Zederik
Salarissen & vergoedingen	€ 684.896,00	€ 451.531,00
Personeel & organisatie	€ 4.609,00	€ 28.650,00
Materieel, veiligheidsvoorzieningen	€ 299.892,00	€ 166.166,00
Logistiek & onderhoud		€ 46.200,00
Huisvesting & facilities	€ 267.675,00	€ 107.314,00
Voorlichting, PR		€ 1.700,00
Opleiden & oefenen	€ 122.500,00	€ 153.862,00
Informatisering & automatisering	€ 20.705,00	
Rampenbestrijding(sorganisatie)		
Kosten RBZHZ	€ 203.162,00	€ 131.084,00
Kosten overhead gemeente	€ 152.755,00	€ 130.848,00
Totaal	€ 1.756.194,00	€ 1.217.355,00

De informatie is vastgelegd in twee rapporten:

- Rapport financiële ontvlechting gemeente Leerdam, versie 7, 12 september 2012
- Rapport financiële ontvlechting gemeente Zederik, versie 5, 12 september 2012

Agendapunt III-4
 Registratienummer 2018/1890

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 13 december 2018
- Onderwerp: Nieuwbouw kazerne Papendrecht
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: in te stemmen met:
 het ontwerp-principe voor de kazerne in Papendrecht en de daarbij horende financiële consequenties van € 5,5 miljoen inclusief BTW.
- Vergaderstuk: geen
- Toelichting: Na de regionalisering van de brandweer in 2013 is gewerkt aan de overname van de brandweergebouwen door de Veiligheidsregio. Dat heeft ertoe geleid dat de meeste gebouwen in 2014/2015 in eigendom van de VRZHZ zijn gekomen en een aantal panden sindsdien gehuurd wordt.
- Vanaf 2019 worden huisvestingslasten volgens de nieuwe kostenverdeelssystematiek verrekend via de gemeentelijke bijdrage. Daarbij zijn nooit plannen ontwikkeld hoe te handelen bij vervanging van de panden. Met de nieuwbouw van kazerne Klaaswaal en nu met de nieuwbouw van Papendrecht lopen we bovendien tegen de uitdaging aan dat de tot op heden gehanteerde normbedragen te laag blijken te zijn (combinatie van factoren: verouderde bedragen, aantrekkende markt etc.). In combinatie met verschillende wensen en uitgangspunten vanuit zowel de VRZHZ als de gemeenten, betekent dit dat we steeds opnieuw discussie moeten voeren over de wijze/omvang van vervangingsbouw en de kosten.
- Om dit traject in de toekomst te vereenvoudigen en eenduidiger te maken, werken we nu aan gebouwbeleid en een daarop gebaseerd investeringsplan gebouwen en onderhoud. Hierin wordt duidelijk verwoord welke aspecten meewegen bij de (ver)bouw en het onderhoud van vastgoed (kazernes). Direct van invloed op dit gebouwbeleid, de brandweershuisvesting en het herziene investeringsplan zijn de volgende ontwikkelingen:
- In de bestuurlijke retraite 2019 zal nadrukkelijk aandacht zijn voor:
 - de structurele opgave van de VR (strategische heroriëntatie);
 - de brandweer van de toekomst.
 - Daarnaast onderzoeken wij op dit moment de voor een kazerne

noodzakelijke onderhoudskosten. Een onderzoek dat wij verwachten het eerste kwartaal van 2019 af te ronden.

- Verder werkt de VR aan een standpunt over haar rol inzake huisvesting. Momenteel is deze vastgesteld als 'beheer/onderhoud'. Gezien de ontwikkelingen ten aanzien van verbouw/nieuwbouw en de daarbij behorende projectinbreng is de vraag in hoeverre deze rol herijkt moet worden.

Medio 2019 komen deze bewegingen allemaal samen. Niet alle huisvestingsplannen kunnen daar echter op wachten. Voor de kazernes die eerder een grote investering nodig hebben, zullen separate voorstellen worden gemaakt. Dit is gedaan voor Klaaswaal en zal naar verwachting gedaan gaan worden voor Brandwijk, Oranjepark en Strijen.

Ook voor de voorbereiding van de bouw van de nieuwe kazerne Papendrecht is dit aan de orde: het is niet wenselijk dit traject uit te stellen tot na half 2019, onder andere vanwege gemeentelijke belangen zoals het herontwikkelen van de bestaande locatie.

Om wel te kunnen starten met de voorbereiding van de bouw is de voorliggende notitie geschreven.

BBN

Momenteel huurt de VRZHZ de kazerne Papendrecht van de gemeente. Een forse kazerne met tien deuren. De kostenverdeelssystematiek-bedragen voor huurkazernes zijn per 1-1-2019 gebaseerd op commerciële huurbedragen, afgeleid van de waardes, die in 2014 zijn opgenomen in de door het bureau BBN opgestelde huisvestings-rapportages (exclusief grond, exclusief meubilair, inclusief stichtingskosten [kosten architect e.d.]).

Voor vervanging van een kazerne rekent BBN de volgende bedragen, die niet meer actueel zijn:

- Zeven-deurs-kazerne: € 3,9 miljoen inclusief BTW (prijspeil 2014).
- Voor Papendrecht is BBN uitgegaan van vijf deuren (standaard-kazerne middelgrote gemeente, € 2,7 miljoen inclusief BTW; prijspeil 2014).

Het verschil tussen vijf en zeven deuren was volgens BBN in 2014 dus € 1,2 miljoen.

Ontwerp werkgroep

De afgelopen periode heeft een werkgroep zich gebogen over een ontwerp voor een nieuwe kazerne. Daarbij is ervan uitgegaan, dat de brandweer een eigen locatie krijgt en niet meer samen gehuisvest wordt met de politie. Deze keuze is gemaakt enerzijds omdat een gedeeld gebouw leidt tot praktische bezwaren (beveiliging, onderlinge overlast) en anderzijds omdat er geen meerwaarde van gezamenlijke huisvesting vast te stellen is en bovendien de politie en brandweer andere voorkeuren hebben voor de locatie vanuit de eigen primaire taak.

Gezien onder andere de specialismen in Papendrecht, die ook de omliggende regio bedienen (hoogwerker en hulpverleningsvoertuig), de strategische ligging en de aansluiting op de huidige taakuitvoering is de werkgroep op het ontwerp

uitgekomen. Daarbij is de werkgroep –voortlopend op de te voeren discussie over dekking en bezetting- uitgegaan van de meest voor de hand liggende rol van de kazerne Papendrecht in de toekomst.

Gekozen is voor een kazerne met zeven deuren. Dat zijn meer deuren dan waarvan BBN indertijd uitging. Op basis van algemene uitgangspunten/kengetallen is er toen van uitgegaan dat een standaard-kazerne voor een middelgrote gemeente vijf deuren nodig heeft. Er heeft op dat moment geen verdere analyse plaats gevonden.

De werkgroep heeft daar nu wel uitgebreid bij stil gestaan en is van mening dat zeven deuren nodig zijn. Dit zijn er meer dan de aannahme indertijd, maar minder deuren dan in de huidige situatie het geval is. Op dit moment kan de brandweer in Papendrecht beschikken over circa tien deuren. Ten opzichte van de huidige situatie zal de nieuwe kazerne met zeven deuren minder ruimte bieden. Dit is mogelijk door praktische keuzes te maken: geen brug voor voertuigen meer, werkplaats centraliseren. De werkgroep is uitgegaan van de volgende samenstelling:

- Twee tankautospuiten;
- Eén hoogwerker;
- Eén hulpverleningsvoertuig;
- Eén reserve-hulpverleningsvoertuig;
- Eén dienstbus/aanhanger;
- Eén wasplaats, tevens bruikbaar als stalling (voor historisch voertuig en/of jeugdbrandweer).

Geconcludeerd is dat de ontworpen kazerne toekomstbestendig (een toekomstig dekkingsplan zal hierin naar verwachting geen verandering brengen) en passend is op basis van de volgende argumenten:

- Het basis-risicobeeld van Papendrecht zal niet veranderen; de basisbrandweezorg zal dan ook gelijk blijven (twee tankautospuiten en een hoogwerker).
- De centrale ligging van Papendrecht ten opzichte van uitvalswegen A15 en N3 en het bijbehorende risicobeeld maakt het een logische plaats voor het specialisme hulpverlening (de uitvalswegen zijn praktisch, maar tegelijkertijd ook risico-object), dat nu ook vanuit Papendrecht wordt uitgevoerd

De raming (die noodzakelijkerwijs deels bestaat uit aannames/stelbedragen) exclusief grond, inclusief honorarium en inclusief meubilair komt na een second opinion uit op € 5,5 miljoen inclusief BTW. Fors hoger dan de € 2,7 miljoen, maar zeker uitlegbaar. De grootste verschillen zijn:

- € 1,2 miljoen: er zijn zeven deuren nodig in plaats van de door BBN geraamde vijf deuren.
- € 800.000: de economie is aangetrokken, de kosten om te bouwen zijn fors hoger dan enkele jaren geleden en stijgende. We houden rekening met een stijging van 20%, zijnde € 800.000.
- € 350.000: we houden rekening met inventaris in brede zin (installaties, meubels, inrichting kantine, instructieruimte). Wij nemen

voor deze post een bedrag op, dat overeenkomt met een bedrag zoals dat bij een eerdere kazerne van vergelijkbare omvang (Leerdam) is gehanteerd.

- € 350.000: we houden rekening met het bouwrijp maken van de grond en het aansluiten op de openbare ruimte. Hiervoor hebben we een stelbedrag opgenomen.
- € 250.000: De ervaring leert, dat er altijd niet voorziene kosten zijn. We nemen dan ook een post onvoorzien op.

De bovengenoemde stelposten zijn behoorlijk, maar worden gezien de huidige markt reëel geacht. Uitgangspunt is een doelmatig gebouw.

Wellicht dat een soberder uitvoering tot lagere kosten kan leiden. Gedacht kan dan worden aan een eenvoudig modulair systeem, dat voor iedere kazerne in iedere gemeente kan toegepast worden: onafhankelijk van plaats, maar afhankelijk van risicobeeld en taken zou dan een standaardpand gebouwd kunnen worden.

We verwachten dan echter aan te lopen tegen stedenbouwkundige belemmeringen inzake stads/dorpsbeelden en de vraag is natuurlijk in hoeverre de omgeving en de gemeente een brandweerkazerne (vaak toch prominent in de samenleving) als basisbouwwerk of juist als aansprekend gebouw willen neerzetten. Dat neemt niet weg, dat het interessant is om nader te onderzoeken en we zullen dit dan ook oppakken.

Over het verdere verloop van het proces en de rollen/verantwoordelijkheden zullen in het eerste kwartaal van 2019 afspraken gemaakt worden tussen de gemeente Papendrecht en de VRZHZ.

Inhoud samengevat

- Er zijn na de overname van de kazernes geen plannen gemaakt voor vervanging van kazernes en we kennen nauwelijks inhoudelijk beleid hieromtrent.
- Normbedragen die we hanteren zijn verouderd.
- Begin 2019 komen we met gebouwbeleid (dat voortbouwt op onder andere de ervaringen die we nu op doen en de herijking van de huidige onderhoudsplannen) en een investerings- en onderhoudsplan voor de overige panden, rekening houdend met de actuele rentestanden.
- In 2019 wordt bestuurlijk gesproken over onder andere de brandweer van de toekomst; een onderwerp dat van invloed is op brandweerhuisvesting.
- Het is niet wenselijk de voorbereiding van de nieuwbouw van de kazerne Papendrecht te laten wachten op de uitkristallisering van deze bewegingen.
- De Papendrechtse nieuwbouw is tot op heden ingeschat op € 2,7 miljoen. Meer deuren, dan waarmee BBN heeft gerekend (maar minder deuren dan nu het geval is)) en geactualiseerde bedragen leiden tot een hogere investering: € 5,5 miljoen.
- Deze nieuwbouw is passend en toekomstbestendig gezien het risicobeeld, de centrale ligging en de bijbehorende taken.

- Soberder uitvoering, bijvoorbeeld op een regiobreed toe te passen modulair bouwsysteem, kan mogelijk leiden tot een kostenbesparing, maar daarbij lopen we tegen stedenbouwkundige beperkingen en mogelijk andere overwegingen vanuit de omgeving op. Nader te onderzoeken.

Juridische aspecten: nvt

Financiën: Kapitaallasten

Als we de hierboven beschreven investeringslasten omzetten naar kapitaallasten, ontstaat het volgende beeld:

- Investering uit de kostenverdeelsystematiek: € 2,7 miljoen, gerekend met 3% rente leidt tot € 101.000 aan kapitaallasten per jaar, afschrijvingstermijn is 50 jaar.
- Investering nieuwbouw kazerne: € 5,5 miljoen, gerekend met de nu realistische 2% rente en een afschrijvingstermijn van 50 jaar leidt tot € 175.000 kapitaallasten per jaar.
- Dit betekent hogere lasten van € 74.000 per jaar ten opzichte van de kosten die voorzien waren per 1-1-2019. Bij overname van het pand door de VRZHZ zullen deze kosten volgens de nieuwe kostenverdeelsystematiek worden doorberekend naar de gemeenten.
- De rente op de grond geeft jaarlijkse lasten van € 8.295 op basis van de huidige informatie van de grootte van het perceel en een inschatting van de verkoopprijs per m2 (waarde grond en het exacte aantal m2 is nog niet bekend. Op basis van het huidige plan is gerekend met 2.765 m2 en een verkoopprijs van €150)).
- Voor het jaarlijkse bedrag voor onderhoud is uitgegaan van €42.077; dit bedrag is conform de oorspronkelijke ruimtestaat. Na de overdracht van het nieuwe pand wordt een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld.
- Gezien de planning van het vervolgproces (zie Vervolgstappen), zullen de financiële consequenties meegenomen worden na de overdracht van het pand.

Samengevat:

Opgenomen in kostenverdeelsystematiek		
Kapitaallasten investering 2,7mln	101.000	Rente 3%
Onderhoud (vast bedrag per m2)	42.077	Conform oorspronkelijke ruimtestaat gemiddelde jaarlijkse dotatie
Berekening nieuwbouw kazerne		
Kapitaallasten investering 5,5mln	175.000	Rente 2% (realistische rente per heden)
Overname grond	8.295	2765 m2 a €150, rente 2%
Onderhoud	42.077	Conform oorspronkelijke ruimtestaat gemiddelde jaarlijkse dotatie

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	Akkoord Van belang is dat aan de voorkant duidelijke afspraken worden gemaakt mbt het (financieel) risico eigenaarschap.	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	Akkoord	
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i> CvdK	<i>Datum</i> 29112018
Procesbeschouwing	Afdeling Financiën heeft advies uitgebracht.	

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☐ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Proces:

In eerdere trajecten kenden we de volgende constructie: de gemeente bouwt de kazerne en is in principe verantwoordelijk voor de planning en de financiën. De VRZHZ heeft een adviesfunctie en blijft het gehele traject nauw betrokken. Na realisering van het pand, draagt de gemeente dit over aan de VRZHZ tegen boekwaarde. Vanaf dan worden de kosten via de vastgestelde kostenverdeelssystematiek door alle gemeenten gedragen (zoals geldt voor alle kazernes).

Om dit traject te doen slagen en duidelijkheid te creëren voor alle partijen, zullen vroeg in het traject (eerste kwartaal 2019) concrete afspraken over rollen en verantwoordelijkheden tussen de gemeente en de veiligheidsregio vastgelegd worden.

De globale planning van het hele traject is opgenomen in onderstaande tabel.

Fase	Periode	Eindproduct
Besluitvorming VRZHZ	December 2018	Besluit DB en AB VRZHZ
<i>Einde projectscope</i>		
Bespreking gemeente/VRZHZ	Q1 2019	Afspraken rollen, verantwoordelijkheden
Bestemmingsplan	Dec 2018 – sep 2019	Bestemmingsplan
Ontwerpfase VO-DO	Q1 en Q2 2019	Definitief ontwerp + raming
Selectie uitvoerende partijen	Q2 2019	Shortlist
Omgevingsvergunning	Q3 en Q4 2019	Omgevingsvergunning bouwen
Vorbereiding aanbesteding	Q4 2019	Aanbestedingsdocumenten gereed
Aanbesteding	Q1 2020	Gunning - opdrachtverstrekking
Engineering-werkvoorbereiding	Q1 en Q2 2020	Uitvoeringgereed ontwerp
Sloop en uitvoering	medio 2020-medio 2021	Gebruikgereed gebouw en terrein
Inhuizing	Q3 2021	De ingebruikname van het pand

Communicatie: nvt

Organisatie eenheid Indiener niveau 2 Concerncontroller Directiesecretaris

Bedrijfsvoering D. Vermeulen J.J.L. van Bommel J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Agendapunt III-5
Registratienummer 2018/1896

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Tijdelijke waarneming portefeuilles

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van het proces hoe om te gaan met de portefeuilleverdeling binnen het dagelijks bestuur na 1 januari 2019.
2. In te stemmen met het voorstel om de nieuwe waarnemer van de Hoeksche Waard tijdelijk lid te laten zijn van het dagelijks bestuur.

Vergaderstuk: n.v.t.

Toelichting: Op 1 januari 2019 wijzigt het aantal leden van het algemeen bestuur van 17 naar 10. In de vergadercyclus van januari/februari 2019 zal een voorstel worden geagendeerd hoe invulling te geven aan de structuur van algemeen en dagelijks bestuur. Hier zal tevens worden opgenomen hoe om te gaan met onze huidige adviescommissies zoals de auditcommissie.

Binnen het huidig dagelijks bestuur nemen de heren Luteijn en Schrijer afscheid en is besproken hoe om te gaan met de verdeling van hun portefeuilles na 1 januari 2019. Deze verdeling van de portefeuilles is conform de "gemeenschappelijke regeling (artikel 15)" een aangelegenheid van het dagelijks bestuur.

Ten aanzien van de portefeuilles van de heer Schrijer is binnen het dagelijks bestuur afgesproken om deze tijdelijk onderling te verdelen.

Voor de verdeling van de portefeuilles van de heer Luteijn (Bedrijfsvoering en GHOR) wordt het algemeen bestuur voorgesteld om de nieuwe waarnemer van de Hoeksche Waard tijdelijk lid te laten zijn van het dagelijks bestuur. De aanwijzing van leden van het dagelijks bestuur is conform het "reglement samenstelling dagelijks bestuur" namelijk een aangelegenheid voor het algemeen bestuur. Indien het algemeen bestuur hiermee instemt, zal de waarnemer gevraagd worden om de portefeuilles van de heer Luteijn tijdelijk over te nemen.

Beide voorstellen zijn tijdelijk totdat definitieve besluitvorming over onder meer de samenstelling van dagelijks bestuur in haar nieuwe vorm begin 2019 heeft plaatsgevonden.

Juridische aspecten: In het reglement samenstelling dagelijks bestuur, dat in 2016 is vastgesteld, staat vermeld hoe de samenstelling van het dagelijks bestuur vormgegeven wordt. Er is een procedure hoe om te gaan met wanneer een plaats beschikbaar wordt, de leden van het algemeen bestuur kunnen hun interesse kenbaar maken. De portefeuilleverdeling zelf wordt in het dagelijks bestuur vastgesteld. Gezien de tijdelijkheid van de waarneming van deze portefeuilles wordt nu een voorstel gedaan om een iets andere procedure te lopen.

Financiën: n.v.t.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Datum overlegvergadering (C)OR nvt

Vervolgstappen: geen

Communicatie: geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	C.H.W.M. Post	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 23-11-2018	dd. 23-11-2018	dd. 23-11-2018

Agendapunt III-6
 Registratienummer 2018/1911

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Veilig leven

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: kennis te nemen van: Concrete acties die worden uitgevoerd door afdeling Risicobeheersing, onderdeel Veilig leven, thema zelfredzaamheid.

Vergaderstuk: geen

Toelichting: Zelfredzaamheid is een belangrijk aandachtsgebied binnen het beleid van de VRZHZ. Eén van de afdelingen die zeer actief is op dit aandachtsgebied, is afdeling Risicobeheersing, onderdeel Veilig Leven, thema zelfredzaamheid. Meetbaar maken van resultaten op dit vakgebied is soms lastig, maar er zijn in de afgelopen jaren grote stappen genomen. Maartje van Toor van de afdeling Risicobeheersing neemt u middels een presentatie mee in de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet, de resultaten van 2018 en de plannen voor de toekomst. Samen naar meer zelfredzaamheid.

Brandweer Nederland heeft over de doorontwikkeling van Brandveilig Leven een korte film gemaakt. In verband met de beperkte spreektijd kunt u vooraf de film 'Speerpunten brandveilig leven' bekijken. Deze film is te vinden op internet via: <https://www.youtube.com/watch?v=mEWWptDxWlo>

Juridische aspecten: nvt

Financiën: nvt

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	

Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	Initialen	Datum
---	-----------	-------

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☐ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☒ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Geen vervolg, tenzij AB hierom vraagt.

Communicatie:

Nvt

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Risicobeheersing

G.J.W. Visser

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 27-11-2018

dd. 27-11-2018

dd. 27-11-2018

Agendapunt IV-1
 Registratienummer 2018/1912

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Preparatie griepseizoen 2018-2019

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:
 De voorbereidingen op het griepseizoen 2018-2019

Vergaderstuk: 2018/1912/A - Memo "Zorgcontinuïteit tijdens griepseizoen"

Toelichting: Het griepseizoen 2018-2019 komt eraan. Gelet op de ervaringen van vorig jaar is goede samenwerking tussen de verschillende betrokkenen en verantwoordelijkheden hiervoor van belang. Hoewel de zorgcontinuïteit primair de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen is, kan dit ook gevolgen hebben voor de geneeskundige hulpverlening die onder coördinatie van de GHOR valt. De Directeur Publieke Gezondheid informeert u daarom over de gezamenlijke aanpak en de diverse rollen binnen dit dossier, mede gezien de beschikbaarheid van de zorgketen tijdens crisissituaties.

Juridische aspecten: Conform art. 34 Wet Veiligheidsregio's ziet het bestuur van de Veiligheidsregio toe op de voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening.

Financiën: Niet van toepassing

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐	MT	☒	AB
☐	AGV	☐	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐	Ter kennisname	☐	Voor instemming
☐	Ter advisering	☐	Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Het beheersplan wordt uitgevoerd zoals beschreven in bijgaand memo.

Communicatie:

Communicatie vindt plaats vanuit het ROAZ.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

VRC

R.P. Bron

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 26-11-2018

dd. 27-11-2018

dd. 26-11-2018

Memo

Aan: Algemeen Bestuur VRZHZ Van: Karel van Hengel, DPG
Onderwerp: Zorgcontinuïteit tijdens griepseizoen Datum: 20 november 2018

Geacht bestuur,

Graag wil ik u op de hoogte stellen van de wijze waarop binnen de regio Zuid-Holland Zuid – in ROAZ-verband – de voorbereiding op het komende griepseizoen ter hand is genomen.

Aanleiding

Het griepseizoen 2018-2019 komt eraan. Gelet op de ervaring vorig jaar is goede samenwerking tussen de verschillende betrokken en verantwoordelijkheden hiervoor van belang. Ik informeer u graag over de gezamenlijke aanpak en de diverse rollen binnen dit dossier.

Een korte terugblik op het griepseizoen 2017-2018 laat zien dat deze in twee opeenvolgende golven gezorgd heeft voor extra instroom van grieppatiënten. De eerste golf duurde van vlak voor Kerst 2017 tot begin maart 2018 en werd veroorzaakt door een influenza-B virus (Yamagata-variant). Vanaf maart vond een tweede golf plaats, veroorzaakt door een influenza-A virus (H1N1-variant). In zichzelf veroorzaakten beide epidemieën niet meer zorgbehoefte dan in een gemiddeld griepseizoen, maar de combinatie van de twee golven wel. De getroffen maatregelen om de instroom te reguleren en beperken door de werkwijze van de Spoedeisende Hulp (SEH) aan te passen en bilateraal nadere afspraken te maken met ambulancezorg en huisartsen(posten) hebben tijdens de piekdruk slechts een gedeeltelijke, tijdelijke oplossing geboden voor een nijpend probleem dat in de kern wordt veroorzaakt door het structurele personeelstekort in de zorg. De ziekenhuizen zijn in verschillende mate en deels op verschillende momenten in de knel gekomen. Het Regionaal Overleg Acute Zorg Zuid West Nederland (ROAZ ZWN) heeft in 2017 een Beheersplan regionale zorgcontinuïteit vastgesteld, om de gevolgen van het griepseizoen, in combinatie met het personeelstekort, zo goed mogelijk te kunnen beheersen. In aanloop naar het griepseizoen 2018-2019 informeer ik u hierbij over deze beheersmaatregelen die gericht zijn op het versterken van de zorgcontinuïteit in de regio, mede vanuit het perspectief van adequate crisisbeheersing in deze periode.

Aanpak

Gezien de onderlinge afhankelijkheden in de acute zorgketen en de ervaringen met de ernstige griepproblematiek van vorig jaar is afstemming en samenwerking in het bredere ROAZ-verband geboden. Als basis voor deze afstemming zijn de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

1. *Elke zorginstelling / aanbieder geeft de eigen mogelijkheden en beperkingen naar beste vermogen aan.* Een regionaal overzicht van de staat van de acute zorg is alleen zinvol mogelijk indien de uitvraag op gestandaardiseerde wijze wordt ingevuld.
2. *Samen wordt gezocht naar de beste oplossing.* Zorg wordt niet geannuleerd zonder afstemming met de zorgketen.

3. *De druk dragen we samen.* Overbelasting van zorginstellingen/ aanbieders moet zo veel mogelijk worden voorkomen.
4. *Acute zorg gaat voor planbare / electieve zorg.* Zorgcontinuïteit gaat voor productie.

De beheersorganisatie regionale zorgcontinuïteit ROAZ ZWN bestaat uit twee niveaus: strategisch en tactisch. Het Strategisch Team (ST) (bestaande uit de DB ROAZ-leden) geeft strategische leiding aan de beheersorganisatie. Het ST stemt het beleid op strategisch niveau af met de Raden van Bestuur vertegenwoordigd in het ROAZ. Het Tactisch Team (TT) monitort de situatie, adviseert het ST over strategische beslissingen en stuurt op de uitvoering van gezamenlijke en regionale (operationeel-tactische) maatregelen. Het TT bestaat uit de crisiscoördinatoren van de bij het ROAZ aangesloten instellingen en voert structureel overleg met het tactische niveau van de zorginstellingen, d.w.z. de crisiscoördinator of een ander aangewezen contactpunt, om de uitvoering van maatregelen en advisering aan het strategisch niveau (ST en Raden van Bestuur van de eigen instelling) af te stemmen.

De beheersorganisatie wordt geactiveerd (en na afloop gedeactiveerd) door het Dagelijks Bestuur ROAZ. Alle leden van het ROAZ ZWN worden hierover schriftelijk geïnformeerd. De beheersorganisatie kan worden geactiveerd op verzoek van zorginstellingen/aanbieders of door de voorzitter van het Tactisch Team van de Regionale Beheersorganisatie Zorgcontinuïteit, na overleg met de voorzitter ROAZ. De beheersorganisatie wordt geactiveerd in bijzondere omstandigheden met bedrijfsoverstijgende problemen, maar alleen als de regionale zorgcontinuïteit in gevaar kan komen.

De in het beheersplan beschreven regionale beheersorganisatie is in de winter 2017-2018 voor het eerst geactiveerd. Op basis van de geleerde lessen is het beheersplan bijgesteld.

Eén van de verbeterpunten was de afstemming tussen de regionale beheersorganisatie en de individuele zorginstellingen op strategisch en tactisch niveau. Tegelijkertijd is het wenselijk dat het Beheersplan Regionale Zorgcontinuïteit goed aansluit op de individuele (crisis)plannen van de zorgorganisaties. Daartoe is een handreiking opgesteld waarin adviezen en voorstellen staan om de eigen (interne) plannen te actualiseren zodat de samenwerking met de regionale beheersorganisatie goed is gewaarborgd. Daarnaast is ingezet op verhoging van de vaccinatiëgraad bij eigen medewerkers van zorginstellingen, om uitval van eigen medewerkers als gevolg van griep zoveel mogelijk terug te dringen.

Escalatieladder

Voor de beoordeling van de noodzaak van regionale sturing wordt gebruik gemaakt van een escalatieladder. De escalatieladder geeft voor elk escalatieniveau een algemene duiding van de situatie, het soort maatregelen dat genomen kan worden en het type besluitvorming dat daar bij hoort.

Vanaf niveau oranje geldt activatie van de beheersorganisatie regionale zorgcontinuïteit. Bij een voorzienbare ontwikkeling in de richting van niveau oranje of hoger is het ook mogelijk om de beheersorganisatie al eerder te activeren, om de situatie te monitoren en regionale effecten tijdig te signaleren.

Het Dagelijks Bestuur ROAZ besluit over het escalatieniveau, met advies van de voorzitter van het Tactisch Team. Bij de keuze van het escalatieniveau wordt rekening gehouden met de informatie uit de monitor en de ondersteuningsbehoeften van de zorginstellingen.

Escalatieniveau	Maatregelen	Besluitvorming
Fase van reguliere bedrijfsvoering	Interne maatregelen. Reguliere monitoring van de druk in de acute zorg.	Bedrijfsniveau.
Fase van informeren Zorgcontinuïteit loopt mogelijk vast bij een of enkele instellingen	Afspraken over onderlinge uitwisseling en bijstand van personeel, patiënten en middelen. Accent op verdeling capaciteiten.	Bilaterale afspraken.
Fase van faciliteren Regionale zorgcontinuïteit loopt mogelijke vast zonder gecoördineerde maatregelen	Regionaal afgestemde (of gestandaardiseerde) maatregelen voor extra capaciteit.	Tactisch Team zoekt consensus voor oplossingen. Strategisch Team bewaakt.
Fase van coördineren Regionale zorgcontinuïteit loopt mogelijk vast zonder regionale aanpassing van het zorgaanbod	Aanpassingen in zorgaanbod. Accentverlegging naar niet-uitstelbare zorg. Zo nodig collectieve voorzieningen.	Tactisch Team doet voorstellen. Strategisch Team dringt aan op consensus.
Fase van crisisbesluitvorming Regionale zorgcontinuïteit loopt mogelijk vast ondanks regionale aanpassing van het zorgaanbod	Regionaal alle inzet op niet-uitstelbare zorg. Aanpassing van (inhoudelijke en organisatorische) zorgstandaarden.	Crisisbesluitvorming: Strategisch Team ¹ neemt, na afstemming met de zorginstellingen, besluiten met consequenties voor individuele instellingen. Tactisch Team coördineert de uitvoering.

Rollen en verantwoordelijkheden

De volgende rollen en verantwoordelijkheden kunnen onderscheiden worden:

- Zorgcontinuïteit is primair de eigen verantwoordelijkheid van individuele zorginstellingen / aanbieders. Zorgaanbieders zoals ziekenhuizen en ambulancevoorzieningen zijn onder andere op basis van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en de Tijdelijke wet ambulancezorg verantwoordelijk voor het leveren van goede zorg aan hun patiënten, in principe in alle omstandigheden, dus ook bij crises. Maar het houdt daar niet op. Door de combinatie van personeelstekorten en de jaarlijkse griepgolf zijn regionale continuïteitsproblemen in het griepseizoen niet uit te sluiten. Dit kan ook effect hebben op crisisbeheersing omdat een plotselinge extra instroom van patiënten mogelijk niet kan worden opgevangen.
- De regionale zorgcontinuïteit is een vraagstuk van het ROAZ, als samenwerkingsverband van de individuele zorginstellingen/aanbieders. Het ROAZ heeft een regionale beheersorganisatie ingesteld om de toegankelijkheid en continuïteit van de acute zorg in de regio te bewaken en borgen. De beheersorganisatie is een regionale aanvulling op, en verbinding van, de crisisorganisaties van de individuele zorginstellingen in de acute zorg, maar dient niet als vervanging daarvan.
- De DPG zorgt voor een directe verbinding richting het openbaar bestuur. De DPG draagt systeemverantwoordelijkheid voor de GHOR. Hij zorgt op grond hiervan voor afstemming tussen de crisisplannen van de zorgaanbieders en de planvorming in het veiligheidsdomein. Aandachtspunten die daaruit voortkomen, brengt de DPG in het ROAZ ter bespreking in. De DPG is ook de directe verbinding richting openbaar bestuur en richting andere partners die niet direct aan tafel in het ROAZ zitten.
- De zorgpartijen in het ROAZ en de DPG in zijn rol vanuit de Wvr hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het regionale toestandbeeld acute zorg. Deze informatie stelt de

DPG in staat om in opgeschaalde situaties het openbaar bestuur te informeren en de consequenties van de zorgvraag af te zetten tegen het beschikbare zorgaanbod en te beoordelen of bovenregionale bijstand noodzakelijk is om de continuïteit van zorg te borgen. Het ROAZ dient de DPG te informeren over knelpunten in de beschikbaarheid en/of bereikbaarheid van de spoedeisende zorg, die binnen het ROAZ niet (kunnen) worden opgelost. Het beheersplan dient mede om hier invulling aan te geven.

- Coördinatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises is belegd bij de GHOR, onderdeel van de veiligheidsregio op basis van de Wvr. Het bestuur/de voorzitter van de veiligheidsregio maakt afspraken met geneeskundige hulpverleners (ambulancetzorg, ziekenhuizen, huisartsen(posten), GGD'en en eventuele andere geneeskundige hulpverleners) over de samenwerking bij crises. Bevoegdheden van de GHOR zijn beperkt tot wat is afgesproken met de geneeskundige hulpverleners. Zorgaanbieders blijven immers te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de (inhoudelijke) zorgverlening aan hun patiënten. De GHOR monitort zorgcontinuïteit ook in het kader van de bijdrage aan de multidisciplinaire advisering bij evenementen. De beheersorganisatie regionale zorgcontinuïteit zal bij de GHOR informeren naar het zorgbeslag van evenementen.

Afstemming met GHOR, DG&J en DPG

De regionale beheersorganisatie opereert in sommige gevallen zelfstandig zonder opschaling van de veiligheidsregio's, terwijl in andere gevallen gelijktijdige opschaling nodig is. In alle situaties houden de beheersorganisatie en de GHOR/Directeur Publieke Gezondheid elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen. Samen werken zij toe naar een beheersbare situatie, zonder in elkaars verantwoordelijkheden te treden.

De DPG draagt zorg voor afstemming namens de GHOR met de hulpdiensten en de burgemeester/voorzitter Veiligheidsregio, voor inhoudelijke afstemming op zorgtaken van de GGD en treedt op als 'linking pin' tussen zorg en de gemeentebesturen. Vanaf het moment van activering van de beheersorganisatie regionale zorgcontinuïteit (escalatieniveau oranje) worden de DPG en GHOR proactief geïnformeerd over de situatie. Eén van de DPG'en (namens de drie) en een liaison GHOR (namens de drie regio's) worden uitgenodigd om aan te schuiven in respectievelijk het Strategisch Team en Tactisch Team. In het Tactisch Team wordt, indien nodig geacht, een liaison namens de GHOR uitgenodigd. Vanaf code rood geldt deelname van de GHOR aan het Tactisch Team als uitgangspunt tenzij anders overeengekomen. Deze vertegenwoordigers leggen de verbinding met de crisisorganisatie van de veiligheidsregio als deze is opgeschaald. Het is de DPG van de regio zelf die verantwoordelijk is - en blijft - voor de afstemming met het openbaar bestuur in de eigen regio.

De DPG draagt binnen het kernteam geen verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering en continuïteit van de acute zorg. Indien nodig kan de voorzitter Veiligheidsregio verzoeken om een liaison uit de beheersorganisatie te laten aanschuiven in het (coördinerend) Regionaal BeleidsTeam (RBT).

Communicatie

Publieksvoorlichting (o.a. persberichten) en mediawoordvoering over het beleid van individuele zorginstellingen berust bij de eigen organisatie. De publieksvoorlichting en mediawoordvoering over regionale besluiten aangaande regionale zorgcontinuïteit berust bij de voorzitter ROAZ. Publieksvoorlichting en mediawoordvoering over het beleid van het openbaar bestuur is aan de veiligheidsregio. In escalatieniveaus rood en zwart wordt in het Strategisch Team met de DPG afgestemd over de voorlichting/woordvoering door de voorzitter ROAZ en door de DPG/veiligheidsregio.

Agendapunt IV-2
Registratienummer 2018/1893

Voorstel voor de vergadering van: Het Algemeen Bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Controleprotocol inclusief normenkader 2018

Gevraagd besluit: Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:
- het controleprotocol incl. normenkader 2018 vast te stellen.

Vergaderstuk: 2018/1893/A - Controleprotocol inclusief normenkader 2018

Toelichting: Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2018 van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

De belangrijkste zaken die in het controleprotocol worden vastgelegd, zijn de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties en de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole. Het formuleren van de toleranties is onder meer geregeld in het "Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)".

Bij het controleprotocol is het normenkader gevoegd. Het normenkader betreft een inventarisatie van de geldende interne en externe wet- en regelgeving in 2018.

Het controleprotocol inclusief normenkader 2018 heeft eenzelfde opzet als het afgelopen jaar, mede in relatie tot de controle door dezelfde accountant in 2017, BDO.

Juridische aspecten: N.v.t.

Financiën: N.v.t.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-	

aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Na instemming agenderen in het algemeen bestuur.

Communicatie:

N.v.t.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Control

J.J.L. van Bommel

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Controleprotocol en normenkader voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2018

Versie: 0.2

Datum: 29 oktober 2018

1. Inleiding

Object van controle is de jaarrekening 2018 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2018 zoals uitgeoefend door of namens het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Ter voorbereiding op en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet het Algemeen Bestuur een aantal zaken nader regelen, hetgeen in dit controle protocol plaatsvindt.

Doelstelling

Dit controleprotocol (inclusief normenkader) heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2018 van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

Wettelijk kader

De Gemeentewet (GW), art. 213 lid 2, schrijft voor dat het Algemeen Bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 lid 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art. 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het Algemeen Bestuur nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven moeten worden welke interne en externe wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole zal zijn.

De aangewezen accountant voert de controle uit van de jaarrekening zoals bedoeld in art. 197 Gemeentewet. Tevens verstrekt de aangewezen onafhankelijk accountant een controleverklaring met een verslag van bevindingen.

Procedure

In de controleverordening ex artikel 213 GW is in artikel 4, lid 3, de volgende zinsnede opgenomen:

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmingsoverleg) plaats tussen de accountant en (een vertegenwoordiger uit) het algemeen bestuur, de portefeuillehouder financiën (bestuurder), de algemeen directeur en de (concern-)controller.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 GW is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening, die wordt uitgevoerd door de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder interne verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;

- het in overstemming zijn van de door het Algemeen Bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 GW (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle van de jaarrekening 2018 zijn de volgende regels voor de uit te voeren werkzaamheden van de accountant van toepassing:

- de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW (Besluit accountantscontrole decentrale overheden);
- de gedrags- en beroepsregels van de beroepsorganisatie NBA.
- richtinggevende uitspraken en adviezen van de commissie BBV; o.a. de Kadernota rechtmatigheid.

Bijzondere verklaringen

Ook voor bijzondere verklaringen geldt in beginsel dat deze onder het bereik van de accountantscontrole valt. De verantwoordingsinformatie van een aantal specifieke uitkeringen is onderdeel van de jaarrekening. De accountantscontrole hierop volgt het principe 'Single information Single audit' (SiSa). De accountantscontrole op de betreffende verantwoordingsinformatie is onderdeel van de controle op de jaarrekening.

3. Reikwijdte accountantscontrole toetsing rechtmatigheid

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor de jaarrekening is limitatief gericht op:

- de naleving van de wettelijke kaders, zoals die in de lijst "Externe wet- en regelgeving" van het "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheids- controle bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid" (bijlage I) is opgenomen.
- de naleving van de begroting.
- De overige kaders zoals opgenomen in de lijst "Interne regelgeving" van het "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheids- controle bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid" (bijlage I).

De controle op naleving van de regelgeving vindt plaats voor zover de regelgeving directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Voor de interne regelgeving vindt uitsluitend een toets plaats naar de recht, hoogte en duur bepalingen van financiële beheershandelingen.

De accountantscontrole op rechtmatigheid wordt verder toegelicht in hoofdstuk 5 "Rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria".

4. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant hanteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële beheershandelingen met een

belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie¹. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en (statistische) deelwaarnemingen en extrapolaties. Naast de kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling, ofwel 'professioneel oordeel' hanteren. De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van professioneel oordeel.

De goedkeuringstolerantie (bestaande uit kwantitatieve criteria en kwalitatieve beoordeling) is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren *goedkeuringstoleranties* voorgeschreven. Naast de goedkeuringstoleranties wordt de *rapporteringstolerantie* onderscheiden. Dit is een norm waaraan de accountant individuele fouten toetst; wanneer fouten aan de norm voldoen, worden ze gerapporteerd zonder dat dit verdere consequenties behoeft te hebben voor de goedkeuring van de jaarrekening als geheel.

De goedkeurings- en rapporteringstolerantie wordt door het Algemeen Bestuur vastgesteld, met inachtneming van de volgende minimumeisen:

Goedkeurings- tolerantie	Strekking controleverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeel- onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% totale lasten)	≤1%	>1% <3%	-	≥3%
Onzekerheden in de controle (% totale lasten)	≤3%	>3% <10%	≥10%	-

Voor de rapporteringstolerantie stelt het algemeen bestuur verder als maatstaf dat de accountant elke gevonden fout of onzekerheid ≥ € 50.000 rapporteert.

De accountant richt de controle in, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie, waarbij hij verder waarborgt dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die de goedkeuringstoleranties niet overschrijden maar wel de rapporteringstolerantie ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

De goedkeuringstolerantie wordt voor genoemde jaren vastgesteld op basis van de gerealiseerde bedragen in de jaarrekening.

5. Rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen 9 rechtmatigheidscriteria worden onderkend: (1) het begrotingscriterium, (2) het voorwaardencriterium, (3) het misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium, (4) het calculatiecriterium, (5) het valuteringscriterium, (6) het adresseringscriterium, (7) het

¹ De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed

volledigheids criterium, (8) het aanvaardbaarheids criterium en het (9) het leverings criterium. In het kader van het getrouwheids onderzoek wordt al aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheids criteria:

1. Begrotings criterium;
2. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
3. Voorwaardencriterium.

1. Begrotings criterium

Als blijkt dat gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is – voor zover het begrotingsoverschrijdingen betreft – mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het Algemeen Bestuur zoals geregeld in de gemeentewet. Voor de afsluitende oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het Algemeen Bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen óf respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

Begrotingsoverschrijdingen welke uitgaven betreffen die binnen het door het Algemeen Bestuur uitgezette beleid blijven, dienen niet meegenomen te worden in het accountantsoordeel. Dergelijke overschrijdingen kunnen achteraf via de vaststelling van de jaarrekening ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Ingevolge artikel 28 Besluit Begroting en Verantwoording dient in de programmarekening een toelichting inzake de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening te worden opgenomen.

2. M&O-criterium

In het kader van de verordening ex artikel 212 Gemeentewet wordt weliswaar gesproken over een M&O-beleid, maar de aard van de activiteiten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid maakt dat vooralsnog geen nadere inkleuring van specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik noodzakelijk is.

3. Voorwaardecriterium

Besteding en inning van gelden door een Gemeenschappelijke Regeling zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de eigen regelgeving. De precieze invulling verschilt per wet, regeling en verordening.

Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden er op van toepassing zijn. Door de hogere overheden gestelde voorwaarden liggen volledig vast. Dit geldt niet voor de voorwaarden in de regelgeving binnen de Veiligheidsregio(VR). Het Algemeen Bestuur is op VR-niveau kader stellend en wordt geacht de norm te stellen waaraan het Dagelijks Bestuur wordt getoetst. Het Algemeen Bestuur moet op grond van een overzicht (Normenkader) van alle voor de VR geldende wet- en regelgeving het voorwaardecriterium inrichten en concretiseren. Dit betekent dat limitatief moet zijn aan welke in wet- en regelgeving vastgelegde, voor de VR relevante, voorwaarden de accountant moet toetsen.

6. Kaders inzake rechtmatigheid

A. Wettelijke kaders

De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom "Externe wet- en regelgeving" van de "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid" (Normenkader) is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol). Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;

B. Kaders van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

De naleving van de volgende "interne" kaders:

- De begroting, inclusief vastgestelde wijzigingen;
- De financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, m.u.v. de artikelen 6,12,16,17,19,23 en 24;
- De controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;

en de overige kaders zoals opgenomen in de kolom "Interne regelgeving" van de "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid" (Normenkader) in bijlage 1 van dit protocol. Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheerhandelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van het voorwaarden criterium vindt voor interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheershandelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties.

C. Afwegingskader Algemeen Bestuur

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door het Algemeen Bestuur. In de regel zullen begrotingswijzigingen vooraf aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Alleen als de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken, zal achteraf een begrotingswijziging moeten worden voorgelegd. Indien het Algemeen Bestuur ermee instemt wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van het Algemeen Bestuur vallen.

De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. Toch is het toetsen van begrotingsrechtmatigheid ingewikkelder dan het wellicht op het eerste gezicht lijkt. Er kunnen zeven verschillende begrotingsoverschrijdingen worden onderscheiden. In het overzicht op de volgende pagina wordt aangegeven wat de consequentie van betreffende overschrijding moet zijn voor het accountantsoordeel.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met het Algemeen Bestuur.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het Algemeen Bestuur nog geen besluit genomen		X
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de Veiligheidsregio ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Begrotingsafwijkingen die in formele zin onrechtmatig zijn maar niet meetellen voor het oordeel over de rechtmatigheid van de accountant moeten worden opgenomen in het verslag van de accountant. Het Algemeen Bestuur moet deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening expliciet autoriseren.

7. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controle werkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

A. Managementletter n.a.v. interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende bevindingen en aanbevelingen komen tot uitdrukking in de zogenaamde managementletter. Bestuurlijk relevante zaken worden – op grond van de overeengekomen rapportage wensen van het Algemeen Bestuur – aan het Algemeen Bestuur en in afschrift aan het Dagelijks Bestuur worden gerapporteerd.

B. Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan het Algemeen Bestuur en in afschrift aan het Dagelijks Bestuur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

C. Uitgangspunten voor rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht en gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

D. Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole van de jaarrekening weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring wordt verstrekt aan het Algemeen Bestuur en is bedoeld voor openbaarmaking. De controleverklaring wordt verstrekt na vaststelling van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur.

BIJLAGE 1: Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de regio relevante algemene wet- en regelgeving.

Dit overzicht moet als volgt worden gelezen: In de eerste kolom wordt een algemene omschrijving gegeven die overeenkomt met een of meer programma's. In de tweede kolom wordt dit nader uitgewerkt naar de specifieke activiteiten welke onder het desbetreffende programma kunnen vallen. In de kolom wetgeving extern wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De randvoorwaarden waarbinnen uitgaven (lasten) mogen worden (aan)gedaan worden onder meer ontleend aan de begroting, de financiële verordening en het delegatie en mandaatbesluit.

Veelal zal het algemeen bestuur ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving eigen verordeningen en/of beleidsregels opstellen waarmee een nadere invulling wordt gegeven van het daaraan verbonden financiële beheer. De voor de veiligheidsregio van toepassing zijnde verordeningen en besluiten zijn in de laatste kolom opgenomen.

Daarnaast worden door de Rijksoverheid dan wel andere instanties op grond van deze algemene wet- en regelgeving specifieke geldstromen geïnitieerd, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies en/of specifieke uitkeringen. Ook deze specifieke (subsidie) regelgeving is reeds zoveel mogelijk in dit overzicht opgenomen. Voor het verkrijgen van subsidies en/of specifieke uitkeringen moet veelal worden voldaan aan de in deze wet- en regelgeving geformuleerde (nadere) voorwaarden, het zogenaamde voorwaardencriterium.

Het financiële belang van de onderhavige wet- en regelgeving wordt uiteraard mede bepaald door de omvang van de geldstroom die daarmee direct is gemoeid. Daarnaast zijn echter de potentiële risico's van belang welke kunnen ontstaan wanneer relevante wet- en regelgeving niet wordt nageleefd, bijvoorbeeld inzake Europese aanbesteding. Dergelijke risico's kunnen indirect tot geldstromen gaan leiden wanneer bijvoorbeeld schadeclaims moeten worden gehonoreerd of op een onjuiste titel verkregen gelden moeten worden getourneerd.

In de tabel is de regelgeving die een directe invloed heeft op financiële beheershandelingen, aangegeven met een * (alleen voor zover deze door het algemeen bestuur zijn bekrachtigd tellen mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant). Dit is een richtinggevende markering: bij het beoordelen van financiële beheershandelingen kan ook andere regelgeving in beeld komen.

Programma/dienst	Omschrijving taak	Externe wet- en regelgeving	Interne regelgeving
Algemeen Bestuur en ondersteunende processen	Algemeen financieel middelenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Grondwet - Burgerlijk Wetboek - Gemeentewet - Besluit Begroting en Verantwoording* - Gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen - Algemene Wet Bestuursrecht - Brede Doeluitkering Rampenbestrijding - Besluit Rijksbijdragen bijstand- en bestrijdingskosten - Besluit Veiligheidsregio's - Circulaires BZK en V&J - AMvB Single Information, Single Audit - Gewijzigde Wet Financiële markten - Fiscale wetgeving* - Wet markt en overheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschappelijke regeling VRZHZ 2018 - Financiële verordening ex art. 212 (incl. wijziging): 2012* - Controleverordening ex art. 213: 2009* - Organisatieregeling 2018 - Delegatiebesluit 2009 - Mandaatregeling 2010* - Nota waardering en afschrijvingsbeleid 2016*
	Treasurybeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Wet financiering decentrale overheden (Fido)* - Wet betalingstermijnen* 	<ul style="list-style-type: none"> - Treasurystatuut Veiligheidsregio ZHZ
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Ambtenarenwet - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren - Fiscale wetgeving* - Sociale verzekeringswetten* - CAR/UWO* - Wet Normering Topinkomens* - Arbeidstijdenwet - Besluit personeel veiligheidsregio's - Regeling personeel veiligheidsregio's 	<ul style="list-style-type: none"> - Besluit regeling rechtspositionele bezwaren 2009 - Attentieregeling 2014 - Regeling repressieve kantoordienst 2012 - Toelage onregelmatige dienst 2012 - Kazerneringsdienst 2012 - Regeling duiktoelagen 2012 - Regeling Werving en Selectie 2017 - Regeling Generatiepact 2017 - Vervoersregeling 2014

Programma/dienst	Omschrijving taak	Externe wet- en regelgeving	Interne regelgeving
			<ul style="list-style-type: none"> - Garantieregeling gratificatie 2006
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid		<ul style="list-style-type: none"> - Stageregeling 2014 - Werktijdenregeling 2013 - Verlet vrijwilligers 2012 - Beschikbaarheidsregeling VRZHZ 2015 - Verlofregeling 2012 - Regeling IKB VRZHZ - Regeling beoordelingen 2011
	Inkopen en contract-beheer	<ul style="list-style-type: none"> - EU-aanbestedingsregels* - Burgerlijk wetboek - Gewijzigde aanbestedingswet 2012 - Gids proportionaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - Inkoop & aanbestedingsbeleid 2017 - Algemene inkoopvoorwaarden 2017
Veiligheidsregio	Veiligheidsregio	<ul style="list-style-type: none"> - Wet Veiligheidsregio's - Aanpassingswet Veiligheidsregio's - Gewijzigde wet gemeenschappelijke regeling - Besluit rechtspositie voorzitters veiligheidsregio's 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschappelijk regeling VRZHZ 2018 - Mandaatregeling 2010 - Organisatieregeling 2018

Agendapunt IV-3
 Registratienummer 2018/1894

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 13 december 2018
- Onderwerp: Begrotingsrichtlijnen 2020
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: in te stemmen met:
 De begrotingsrichtlijnen 2020
- Vergaderstuk: 2018/1894/A - begrotingsrichtlijnen 2020
- Toelichting: Jaarlijks dient het algemeen bestuur voor het opstellen van de begroting de te hanteren richtlijnen en kaders vast te stellen. Wij streven ernaar hiervoor zoveel mogelijk objectieve en consistente uitgangspunten te hanteren, als onderdeel van een stelsel van kaders. Hierdoor ontstaat al in een vroeg stadium blijvende duidelijkheid over de financiële bijdrage van de gemeenten.
- Over het hanteren van de diverse kaders heeft vorig jaar overleg plaatsgevonden met de andere grote gemeenschappelijke regelingen in de regio (Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Dienst Gezondheid & Jeugd) en een aantal concerncontrollers namens de deelnemende gemeenten. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn samengevat in een notitie die op 27 september 2017 is behandeld in het algemeen bestuur, waarna conform besloten (2017/1712).
- In de voorliggende Begrotingsrichtlijnen 2020 zijn, net als voor de begrotingsrichtlijnen 2019, derhalve uniforme kaders verwerkt.
- Juridische aspecten: nvt
- Financiën: De begrotingsrichtlijnen 2020 zullen worden gehanteerd bij het samenstellen van de ontwerpbegroting 2020.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-	

aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Opstellen ontwerpbegroting 2020

Communicatie:

nvt

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Control

J.J.L. van Bommel

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Begrotingsrichtlijnen 2020

Versie: 1.0

Datum: 12 oktober 2018

Inhoudsopgave

- 1 **Inleiding3**
- 2 **Ontwikkeling VRZH..... 3**
- 3 **Kaders.....3**
- 4 **Indexering 20204**
- 5 **Kaders voor de Algemene reserve en voor Bestemmingsreserves5**
- 6 **Overige kaders begroting 20205**

1 Inleiding

Artikel 2 lid van de Financiële verordening van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) geeft aan dat het Dagelijks Bestuur vóór 1 maart van het begrotingsjaar aan het Algemeen Bestuur de nota aanbiedt, waarin de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de 3 daarop volgende begrotingsjaren zijn opgenomen.

Effectief stelt het Algemeen Bestuur deze kaders vast in de vergadering voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt opgesteld. Voor de begroting 2020, waarvan de werkzaamheden starten in januari 2019, is dat derhalve de AB-vergadering van december 2018.

2 Ontwikkeling VRZHZ

Gemeenschappelijke regelingen worden voor gemeenten steeds belangrijker als partner in beleid en uitvoering en vertegenwoordigen een belangrijk deel van de uitgaven van gemeenten. Daarmee wordt invulling en inrichting gegeven aan het verlengd lokaal bestuur. Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid die, in samenwerking met de concerncontrollers van en namens de deelnemende gemeenten, de handen ineen hebben geslagen met als resultaat een uniforme kaderstelling voor de gemeenschappelijke regelingen Zuid-Holland Zuid. Deze kaderstelling is meegenomen in de begrotingsrichtlijnen 2020 conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 27 september 2017 (2017/1712).

Bij een professionele organisatie horen dergelijke stabiele, objectieve en eenduidige kaders voor het opstellen van een begroting. Hierdoor ontstaat snel duidelijkheid voor zowel VRZHZ als de deelnemende gemeenten.

Met ingang van de begroting 2019 is het ingroeimodel van de nieuwe kostenverdeelssystematiek van kracht gegaan. Begroting 2020 betreft het tweede jaar van de vastgestelde ingroeitermijn. De uitgangspunten voor de nieuwe kostenverdeelssystematiek en ingroei zijn vastgesteld in de algemene bestuursvergadering van februari 2018.

Tenslotte is er de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Zederik, Leerdam en Vianen, die leidt tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2019. In de begroting 2020 zijn de gemeenten Zederik en Leerdam geen onderdeel meer van de Veiligheidsregio. Voor de kostenverrekening loopt een apart traject Uittreding Vijfheerenlanden, met als uitgangspunt dat er geen exploitatie effecten voor de begroting 2020 zijn.

3 Kaders

Uitgangspunt voor de kaders is dat enerzijds recht wordt gedaan aan de professionele organisatie die de VRZHZ wil zijn en anderzijds dat de deelnemende gemeenten niet verrast worden door onverwachte wijzigende financiële bijdragen (begrotingsstabiliteit). Het is daarbij gewenst dat de kaders, waarmee bij

de samenstelling van de begroting VRZHZ rekening wordt gehouden, zoveel mogelijk objectief zijn en aansluiten bij de kaders die gemeenten zelf ook hanteren. Met de vaststelling van de "uniformering kaderstelling GR'en op ZHZ niveau" in de vergadering van het algemeen bestuur in september 2017 is hieraan invulling gegeven.

Daarnaast heeft een aantal financiële kaders ook samenhang met elkaar. Te denken valt aan:

- a. Heldere kaders voor de begroting
Dit betreft met name afspraken over de te hanteren inflatiecorrectie (zie paragraaf 4)
- b. Afspraken over de doelstelling, hoogte en werkwijze van de Algemene Reserve.
Onderdeel daarvan is dat de algemene reserve niet alleen dient voor het opvangen van de risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, maar ook voor het egaliseren van en verwerken van mee- en tegenvallers in de exploitatie. Nadere regels zijn hierover bepaald in de eerder genoemde geüniformeerde regionale kaders, met een verduidelijking in hoofdstuk 5.

Artikel 31 van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Holland-Zuid voorziet in de situatie dat de begroting tussentijds moet worden aangepast (lees: verhoogd) door een tegenvaller of een nieuwe ontwikkeling. Daarvoor geldt dan een zienswijzeprocedure.

Wij achten dit niet gewenst omdat:

- Gemeenten dan onverwacht tussentijds worden geconfronteerd met hogere bijdragen gedurende het begrotingsjaar;
- Pas na behandeling van de zienswijze in het Algemeen Bestuur de betreffende uitgaven kunnen worden gedaan.

Wij verwachten, dankzij het hiervoor genoemde stelsel van financiële kaders, dat normaal gesproken geen beroep hoeft te worden gedaan op de toepassing van artikel 31 GR VRZHZ.

4 Indexering 2020

In de "Uniformering kaderstelling GR'en op ZHZ niveau" is voorgesteld uniform te werken ten aanzien van de indexering. Doelstelling hierbij is het creëren van financiële duidelijkheid en zekerheid, voor de gemeenten alsook voor de GR'en. Zoals eerder vermeld heeft het Algemeen Bestuur hiermee ingestemd wat leidt tot de volgende uitgangspunten voor indexering:

- a. Jaarlijks wordt geïndexeerd waarbij wordt uitgegaan van een tweetal percentages, te weten:
 1. Salarissen en sociale lasten
 2. Overige lasten
 Het hanteren van twee verschillende percentages is wenselijk aangezien een aanzienlijk deel van de begroting bestaat uit personele lasten waarvan de ontwikkeling vaak wordt beïnvloed door externe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld cao-afspraken.
- b. De meest recente percentages zullen worden gebruikt welke staan vermeld in tabel 5.5.1. (prijsindexen CPB, MEV en CEP per jaar) van de Septembercirculaire Gemeentefonds uitgegeven door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit betreffen loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector.

- c. Voor de begroting 2020 worden de volgende percentages gehanteerd als indexatie:
- 2,9% voor de personeelskosten (salarissen en sociale lasten)
 - 1,6% voor de overige kosten en opbrengsten van derden.
- Genoemde percentages zullen worden toegepast op de meest recent vastgestelde begroting.

5 Kaders voor de Algemene reserve en voor Bestemmingsreserves

In de "Uniformering kaderstelling GR'en op ZHZ niveau" zijn naast de eerder genoemde afspraken over indexering ook "spelregels" afgesproken ten aanzien van de Algemene reserve en de bestemmingsreserves. Deze afspraken hebben betrekking op de begroting en de proces daar naar toe.

De volgende punten zijn van toepassing:

- Het jaarrekeningresultaat (na eventuele vorming van een bestemmingsreserve) wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de Algemene Reserve.
- Voorstellen om vanuit het resultaat te storten in een bestemmingsreserve dienen onderbouwd te zijn met concrete bedragen en concrete voornemens/plannen.
- Er wordt terughoudend omgegaan met het vormen van bestemmingsreserves.
- Een niet benodigd deel van een bestemmingsreserve wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.
- Er wordt een eenvoudige, bescheiden buffer van 1% van het totaal van de lasten aangehouden met een minimum van € 0,5 miljoen.
- In de begroting wordt een goede en smarte risicoparagraaf (incl. weerstandsvermogen) opgenomen (op basis van een systematiek zoals beschreven in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen) zodat gemeenten dat kunnen verwerken/aanvullen in hun eigen risico inschatting c.q. risicobuffer, daarbij rekening houdend met de buffer die reeds bij de GR in de vorm van een Algemene reserve voorhanden is.
- Indien de buffer bij de GR lager is dan de voorgestelde 1% van het begrotingstotaal wordt dit in beginsel niet aangevuld door de gemeenten. Aanvulling dient primair plaats te vinden uit de mogelijke (toekomstige) voordelige jaarrekeningresultaten. Het is daarbij niet de bedoeling een dergelijke aanvulling te regelen via een extra inwonersbijdrage.
- Het meerdere boven de 1% van het begrotingstotaal met een minimum van € 0,5 miljoen vloeit in principe terug naar de gemeenten.

6 Overige kaders begroting 2020

Naast de hiervoor opgenomen inflatiepercentages stellen wij voor de begroting 2020 de volgende kaders voor:

- a. Voor rentelasten wordt uitgegaan van een zo actueel mogelijke raming van werkelijke lasten.

Voor de kapitaallasten van investeringen waarvoor specifieke leningen zijn afgesloten, wordt rekening gehouden met de percentages van deze leningen.

- b. Voor de op te nemen BDUR-uitkering wordt uitgegaan van de laatst bekende beschikking.
- c. De inwonersaantallen worden vastgesteld op het aantal inwoners per 1 juli van het jaar T-2 . In geval van begrotingsjaar 2020 betreft dit dus 1 juli 2018. De bron hiervoor vormen de cijfers van het CBS.

Agendapunt IV-4
 Registratienummer 2018/1895

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 13 december 2018
- Onderwerp: Actualisatie Nota waarden en afschrijven
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:
 - het intrekken van de Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2016-2020.
 - de geactualiseerde nota waarden en afschrijven 2019, (incl. Bijlage 1 Bijhorende tabel met afschrijvingstermijnen).
- Vergaderstuk: 2018/1895/A Nota waarden en afschrijven 2019, (incl. Bijlage 1 Bijhorende tabel met afschrijvingstermijnen)
- Toelichting: Deze nota beschrijft het waarderings- en afschrijvingsbeleid van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ). Deze nota is primair bedoeld als instrument ten behoeve van de kaderstellende rol van het algemeen bestuur. Voor het realiseren van de vastgestelde beleidsdoelstellingen zijn vaak investeringen noodzakelijk. Deze investeringen dienen, als aan bepaalde voorwaarden voldaan is, geactiveerd te worden. Kenmerkend voor activa zijn het niet jaarlijks terugkerende karakter en een nuttigheidsduur van meer dan 1 jaar. Voor een juist en getrouw beeld van de financiële situatie van de Veiligheidsregio zal volgens een bestendige gedragslijn op deze eigendommen afgeschreven moeten worden. In de voorliggende nota beschrijven we deze gedragslijn.
- De vorige nota waarden en afschrijven dateert uit 2015 (AB vergaderstuk 2015/4031) en is voor een termijn van vijf jaar vastgesteld, te weten tot en met 2020. Als gevolg van de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is deze nota inmiddels gedateerd. Daarnaast leidt de vaststelling van het geactualiseerde investeringsplan in het algemeen bestuur van 7 juni (AB vergaderstuk 2018/1226) ook tot een aantal wijzigingen. Voor aanpassing van het in de voorliggende nota omschreven beleid is gekeken naar voorbeelden in den lande, zoals die van andere veiligheidsregio's en gemeenten. Verder omvat dit financieel kaderdocument beleid dat is toegesneden op de specifieke karaktereigenschappen van de VRZHZ en onze (type) investeringen en bezittingen.

Ten opzichte van de huidige nota waarden en afschrijven zijn de volgende twee wijzigingen doorgevoerd:

- De waarderings- en rentevoorschriften zijn gewijzigd a.g.v de vernieuwing van het BBV. Hierbij is ook rekening gehouden met de aanvullende BBV-voorschriften uit de BBV-notities 'Rente' en 'Materiele Activa'.
- De afschrijvingstermijnen zijn aangepast op basis van de meest recente inzichten. Zo is zijn onderdelen als Wi-Fi toegevoegd en zijn de afschrijvingstermijnen van tankautospuitten van 15 naar 16 jaar verlengd. Hierbij volgen we de richtlijnen van de leveranciers.

Als gevolg hiervan is de bijgevoegde afschrijvingstabel geactualiseerd. Hierin nemen we ook de huisvestingstermijnen mee, zoals ze nu gelden. In 2019 wordt nieuw huisvestingsbeleid opgesteld. Dit kan leiden tot een integrale herziening van de huisvestings-gerelateerde afschrijvingstermijnen.

Met de voorliggende nota bouwt de Veiligheidsregio verder aan het bestendigen van haar financiële lijn en control. De nota waarden en afschrijven wordt, conform de financiële verordening VRZHZ, minimaal éénmaal per vier jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: Waarderingen en afschrijvingen vinden plaats conform de geactualiseerde voorschriften. Dit heeft geen gevolgen voor de begroting 2018 en verder. Dit komt doordat eventuele effecten van veranderende afschrijvingstermijnen plaatsvinden binnen het stelsel van het egaliseren van de kapitaallasten via de egalisatiereserve.

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.		
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>
Procesbeschouwing		

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:
 Ter kennisname Voor instemming
 Ter advisering Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: Na instemming in het dagelijks bestuur vindt doorgeleiding plaats naar het algemeen bestuur. Na vaststelling door het algemeen bestuur van de geactualiseerde nota en het intrekken van de oude nota vindt publicatie plaats op het landelijke platform voor officiële bekendmakingen, waarmee het officieel van kracht is.

Communicatie: n.v.t.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J.J.L. van Bommel	N. Kaïm
	dd. 29-11-2018	dd. 29-11-2018	dd. 29-11-2018

Vergaderstuk 2018/1895/A

Nota waarderen en afschrijven

Datum: 29-11-2018

Inhoud

Inleiding	3
1 Waardering	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Activeren investeringen	4
1.3 Waarderingsgrondslagen	4
1.4 Vaststelling financiële waarde	4
1.5 Afwaarderen activa	5
1.6 Ondergrens	5
2 Investerings	6
2.1 Definitie	6
2.2 Soorten investeringen	6
3 Afschrijvingen	8
3.1 Inleiding	8
3.2 Wettelijk kader	8
3.3 Levensduur	8
3.4 Methodes van afschrijving	9
3.5 Restwaarde	9
3.6 Boekwinst	9
3.7 Onderhoud	10
3.8 Afschrijving op gronden	10
3.9 Componentenbenadering	10
3.10 Toerekeningsbeginsel	10
3.11 Indexeren	11
3.12 Instellen bestemmingsreserve	11
4 Rente	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Renteomslag	12
4.3 Vast percentage	12
5 Kapitaallasten in de begroting en rekening	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Kapitaallasten in begroting en rekening	13
Bijlage 1: 'Tabel met afschrijvingstermijnen'	14

Inleiding

Deze nota beschrijft het waarderings- en afschrijvingsbeleid van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ).

Voor het realiseren van de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsdoeleinden zijn vaak investeringen noodzakelijk. Deze investeringen dienen, als aan bepaalde voorwaarden voldaan is, geactiveerd te worden. Kenmerkend voor activa zijn het niet jaarlijks terugkerende karakter en een nuttigheidsduur van meer dan 1 jaar. Voor een juist en getrouw beeld van de financiële situatie van de Veiligheidsregio zal volgens een bestendige gedragslijn op deze eigendommen afgeschreven moeten worden.

Conform art 8 lid 1b van de financiële verordening wordt deze nota 'Waardering- en afschrijvingsbeleid' iedere 4 jaar geëvalueerd en indien nodig herzien. Op het beleid zoals omschreven in deze nota zijn ook de beleidsregels in de bovenliggende verordeningen en besluiten van toepassing, zoals de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording en in onze financiële verordening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) staan de beleidsregels hieromtrent opgesomd. Waar deze beleidsregels ruimte laten voor keuze of lokaal beleid heeft de VRZHZ aanvullende beleidsregels geformuleerd, waarin beschreven staat hoe zij met de geboden ruimte omgaat. Deze nota beschrijft alleen de gevraagde aanvullende beleidsregels op de BBV en past daarmee volledig binnen de kaders van hogere verordeningen en wetgeving.

Na vaststelling door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio ZHZ is deze nota van kracht met ingang van 1 januari 2019.

1 Waardering

1.1 *Inleiding*

De eerste stap in het administratieve proces voor het beheer van activa is de bepaling van de waarde die toegekend moet worden aan de activa.

Meer specifiek gaat het dan om de volgende aspecten:

- activeren investeringen;
- waarderingsgrondslag;
- vaststelling financiële waarde;
- afwaarderen activa;
- ondergrens.

Aan de hand van deze aspecten kunnen regels worden opgesteld op basis waarvan nieuwe activa kunnen worden toegevoegd.

1.2 *Activeren investeringen*

In het BBV is bepaald dat alle vaste activa geactiveerd moeten (artikel 62).

1.3 *Warderingsgrondslagen*

De waardering van activa is van belang omdat het de basis vormt voor het vaststellen van de financiële consequenties van activa, met name door waardevermindering. Anders geformuleerd: de gekozen systematiek voor de waardering van activa in het stelsel van baten en lasten is van invloed op de exploitatie van de gemeenschappelijke regeling en daarmee op de financiële resultaten die behaald worden.

Hiervoor zijn in het BBV bepalingen opgenomen voor de waardering van activa. Hiermee wordt enerzijds voorkomen dat organisaties met de waardering van activa hun financiële resultaten kunnen beïnvloeden en anderzijds wordt bereikt dat de financiële gegevens van organisaties in de loop van de tijd vergelijkbaar blijven.

De waarderingsgrondslag voor vaste activa wordt bepaald door de aanschaffings- of vervaardigingsprijs (artikel 63 BBV). Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen (art 63 lid 5).

1.4 *Vaststelling financiële waarde*

In het BBV is bepaald (artikel 62) dat alle vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering. In lid 2 en 3 van artikel 62 worden uitzonderingen gemaakt, namelijk:

- bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief moeten bij de waardering in mindering worden gebracht;
- voorzieningen moeten in mindering gebracht worden op de investeringen.

1.5 Afwaarderen activa

Het eerste en tweede lid van artikel 65 BBV hebben betrekking op waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Vaak is niet voorzien dat de waarde van een actief ophoudt met dalen. Gedacht kan worden aan nieuwe inzichten in de technische en/of de economische levensduur van activa. In het derde lid van hetzelfde artikel wordt voorgeschreven dat van een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, waarvan de restwaarde lager is dan de boekwaarde, wordt afgewaardeerd tot de restwaarde. Bij een volledige buitengebruikstelling dient het actief uiteraard te worden afgewaardeerd tot hetzij nul, hetzij tot de restwaarde, indien die redelijkerwijs verwacht kan worden. Wanneer een actief gedeeltelijk buiten gebruik wordt gesteld, dient het actief proportioneel te worden afgewaardeerd. Duurzame waardevermindering van vaste activa wordt onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Om te voorkomen dat de marktwaarde van de brandweerkazernes jaarlijks moet worden vastgesteld is door het bestuur het besluit genomen (AB sept 2014 en juni 2015) om de brandweerkazernes te oormerken als zijnde economische activa met een specifiek maatschappelijke functie. Hierdoor is de boekwaarde de verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de afschrijvingen t/m balansdatum.

1.6 Ondergrens

Uit oogpunt van efficiency is het raadzaam om een ondergrens voor het activeren van vaste activa vast te stellen. Investerings met een waarde onder de vast te stellen ondergrens worden niet geactiveerd. Zij worden in het jaar van investering geheel ten laste van de exploitatie gebracht. De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid hanteert een ondergrens van €15.000,- incl BTW. Daarnaast worden investeringen met een gebruiksduur van minder dan drie jaar niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.

Op de bepaling van de ondergrens van €15.000 incl BTW worden de volgende uitzonderingen gemaakt:

1. Indien in één aankoop goederen worden gekocht die per stuk een waarde hebben van < € 15.000 incl btw, maar die door de aankoop > € 15.000 incl btw zijn. Als voorbeeld: aanschaf van 1 ICT werkstation is < € 15.000 en wordt niet geactiveerd; de vervanging van 100 werkstations met een gezamenlijk bedrag van > € 15.000 wordt wel geactiveerd.
2. Voer- en vaartuigen met een levensduur > 5 jaar (hierbij inbegrepen de voor het voer- en vaartuig noodzakelijke uitrusting) worden geactiveerd, ongeacht de aanschafwaarde.

2 Investeringsen

2.1 Definitie

Conform de BBV verstaan we onder een investering het volgende: "Onder een investering wordt verstaan, het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt".

2.2 Soorten investeringen

Investeringsen worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa. Onder de vaste activa worden de volgende soorten onderscheiden (conform de BBV):

- immateriële vaste activa;
- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Immateriële vaste activa

Overeenkomstig het BBV worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningsen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningsen en het saldo van agio en disagio

De kosten voor het afsluiten van geldleningsen wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht. Het saldo van agio en disagio wordt geactiveerd en in vijf jaar afgeschreven.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling kunnen worden geactiveerd indien (art 60 BBV):

- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vast staat;
- het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en
- de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Indien hieraan wordt voldaan mag de afschrijvingstermijn maximaal 5 jaar bedragen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;

- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

Met als uitgangspunt het BBV worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden, te weten:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investeringen met een economisch nut

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of die verhandelbaar zijn.

Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te genereren. In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Waardeverminderingen hoeven niet te worden genomen tenzij de bestemming verandert.

Brandweerkazernes hebben conform besluit AB september 2014 een specifiek maatschappelijke functie. Dit betekent dat duurzame waardeverminderingen tussentijds niet in aanmerking hoeven te worden genomen, tenzij de bestemming verandert.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

In het BBV is bepaald dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. Investeringen met een maatschappelijk nut zijn onder andere investeringen in (inrichting) wegen, waterwegen, openbare verlichting. Deze investeringen zullen niet of in mindere mate voorkomen bij de Veiligheidsregio ZHZ.

3 Afschrijvingen

3.1 *Inleiding*

In het vorige hoofdstuk is aangegeven welke investeringen geactiveerd worden. De lasten van de investeringen die geactiveerd worden bestaan uit afschrijving en rente. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de afschrijving.

Een kenmerk voor vaste activa is dat ze hun nut over meerdere jaren afstaan. De levensduur van vaste activa is niet oneindig. Door technische slijtage of economische veroudering neemt de gebruikswaarde af en daarmee de waarde in het economisch verkeer. Het zichtbaar maken van deze waardevermindering van activa wordt afschrijven genoemd. De levensduur en de wijze van afschrijving bepalen de afschrijvingslasten.

Afschrijvingslast is een boekhoudkundige weergave van de waardevermindering van een kapitaalgoed wegens technische slijtage en economische veroudering. De gebruiks- of levensduur bepaalt de afschrijvingstermijn.

3.2 *Wettelijk kader*

Het BBV kent geen regels voor een sluitend systeem waaraan afschrijvingen moeten voldoen; wel zijn kaders gesteld.

De belangrijkste zijn:

- de methoden van de berekening van de afschrijvingen worden in de toelichting op de balans uiteengezet (artikel 51 BBV);
- afschrijvingen vindt plaats onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (artikel 64 lid 1 BBV);
- slechts om gegronde redenen mag de afschrijvingswijze gewijzigd worden. De reden en de financiële consequenties van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. (artikel 64, lid 2 BBV);
- op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 64, lid 3 BBV);
- een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 65 lid 1 en lid 3).

3.3 *Levensduur*

De afschrijvingstermijn van een actief is afhankelijk van de verwachte periode van nut oftewel gebruiksduur. De gebruiksduur van duurzame productiemiddelen wordt bepaald door technische slijtage en economische veroudering. De technische levensduur is de periode waarin het technisch mogelijk is de investering te gebruiken. De economische levensduur is de periode waarin het actief economisch voordelig gebruikt kan worden. De economische levensduur is gebaseerd op een schatting.

De afschrijvingstermijn van een actief binnen de VRZHZ wordt gesteld op de economische levensduur. In bijlage 1 zijn de vigerende afschrijvingstermijnen opgenomen, zoals deze gelden per 1 januari 2019.

3.4 Methoden van afschrijving

Er zijn verschillende methoden om op basis van de afschrijvingsduur te komen tot de afschrijving per periode waaraan de lasten worden toegerekend.

De belangrijkste methoden zijn:

- vast percentage van de aanschafwaarde (lineaire afschrijvingsmethode);
- vast percentage van de boekwaarde (degressief afschrijven);
- jaarlijks gelijkblijvende rente- en afschrijvingslasten (annuïtaire afschrijvingsmethode).

Onroerende activa

Onroerende activa (inclusief gebouw-verbonden installaties) worden door de VRZHZ annuïtair afgeschreven om zodoende een gelijkmatige jaarlijkse kapitaallast in de exploitatie te bewerkstelligen. Daarnaast wordt verwacht dat de waarde van een onroerend actief, ervan uitgaande dat het (groot) onderhoud conform planning wordt uitgevoerd, pas aan het einde van de gebruiksduur zal gaan dalen. Hier sluit een afschrijvingsbeleid op basis van de annuïtaire methode beter op aan dan een lineaire methode.

Roerende activa

Roerende activa worden door de VRZHZ lineair afgeschreven. Bij de berekening van het jaarlijkse budget voor de roerende activa (voorheen gemeentelijke activa) is over een periode van 20 jaar de gemiddelde kapitaallast bepaald. Dit bedrag is als zodanig als budget voor kapitaallasten in de begroting en meerjarenraming opgenomen. Een actief wordt vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed in gebruik genomen afgeschreven. Ook wordt opgemerkt dat na goedkeuring van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio ZHZ van bovenstaande methodiek kan worden afgeweken.

Egalisatie van de afschrijvings- en rentekosten

Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van de egalisatiereserve kapitaallasten. Het verschil tussen de geraamde gemiddelde kapitaallast en de werkelijke kapitaallast wordt bij een voordeel gereserveerd in een egalisatiereserve. Immers in een ander jaar kan er een nadeel zijn dat dan onttrokken wordt aan deze reserve. Hierdoor worden schommelingen in kapitaallasten niet doorvertaald naar de gemeentelijke bijdragen, maar worden die opgevangen via de egalisatiereserve. Tekorten dan wel overschotten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken cq. gedoteerd.

3.5 Restwaarde

De restwaarde van een investering is van tevoren veelal moeilijk in te schatten. Toch kan het gebeuren dat dit vooraf bekend is. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe wordt er dan ook vanuit gegaan dat de restwaarde nihil is tenzij expliciet besloten. Indien bij inruil van een productiemiddel sprake is van een restwaarde levert dit in de regel een boekwinst op. Overeenkomstig de wetgeving wordt de boekwinst ten gunste van de exploitatie gebracht.

3.6 Boekwinst

Indien een object met een bepaalde restwaarde wordt afgestoten, dient afboeking van de restwaarde (sanering) plaats te vinden. Indien bij het afstoten een boekwinst wordt gerealiseerd, dient deze boekwinst na overdracht te worden verwerkt als incidentele bate in de jaarrekening. De opbrengst mag niet direct met de aanschafwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend. Een boekwinst wordt als incidentele bate gebracht. Vice versa geldt dit evenzeer voor het geval er een boekverlies wordt geleden.

3.7 Onderhoud

Reguliere onderhoudskosten worden direct ten laste van de exploitatie of voorziening gebracht. Bij gebouwen wordt voor de raming van de kapitaallasten uitgegaan van een periode van 50 jaar. Levensduurverlengende investeringen in de laatste 10 jaar van de levensduur worden opgenomen in het investeringsplan. Tevens dient er apart te worden besloten over de periode van de verlenging van de levensduur. Onderhoud dat een object in goede, oorspronkelijke staat brengt, en niet van invloed is op de levensduur van het pand, wordt niet afgeschreven.

Indien de levensduurverlengende investeringen niet worden uitgevoerd en er wordt besloten de kazerne te vervangen, dan wordt de investeringssom voor een vervangende kazerne opgevoerd in het investeringsplan.

Indien een investering levensduurverlengend is, dan moet deze geactiveerd worden. Omgekeerd geldt dan ook dat indien de investering niet levensduurverlengend is, deze per definitie niet geactiveerd mag worden. Het gaat hierbij nadrukkelijk om het oordeel of de investering de levensduur van het activum verlengt.

3.8 Afschrijving op gronden

Op gronden wordt niet afgeschreven daar dit duurzame goederen zijn die niet aan slijtage onderhevig zijn.

3.9 Componentenbenadering

Verder is het toegestaan om een actief verder op te splitsen in componenten met verschillende afschrijvingsperioden, mits de losse componenten expliciet in de facturering worden gemeld en tevens boven de drempelwaarde van activeren komen. De jaarlijkse lasten bestaan dan uit afschrijvingskosten van de te onderscheiden componenten, met verschillende afschrijvingsperioden. Indien er sprake is van een investering die niet past binnen de in bijlage 1 opgenomen tabel dan wordt de levensduur door de organisatie eenheid ingeschat op basis van informatie die verstrekt wordt door de leverancier.

3.10 Toerekeningsbeginsel

Op basis van het toerekeningsbeginsel worden afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Het toerekeningsbeginsel houdt in dat gezocht wordt naar het juiste moment om kosten te verantwoorden in de exploitatie. In het verlengde van het baten- en lastenstelsel betekent dit dat kosten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben. Voor activa betekent dit dat niet de gehele investeringslast in één jaar tot uitdrukking wordt

gebracht, maar dat gedurende de hele periode dat de activa haar nut afgeven, de lasten tot uitdrukking komen in de exploitatie onafhankelijk van jaarresultaat. Door activa af te schrijven over de jaren waaraan zij haar nut afstaan, wordt aan dit beginsel tegemoet gekomen. Wij beginnen met afschrijven in het jaar nadat het actief in gebruik genomen wordt (T+1).

3.11 Indexeren

Jaarlijks worden bij de begrotingsrichtlijnen indexatiepercentages afgegeven worden waarmee het budget mag groeien. Deze indexpercentages gelden niet voor het budget kapitaallasten en het meerjarig investeringsplan.

3.12 Instellen bestemmingsreserve

Er zijn binnen de VRZHZ twee vormen van bestemmingsreserves rond kapitaallasten:

1. De bestemmingsreserve dekking kapitaallasten waarbij een bijdrage van een derde is verkregen voor een investeringsgoed. Hierbij valt jaarlijks dat deel van de reserve vrij dat betrekking heeft op de kapitaallasten voor dat deel waarvoor de reserve is gevormd. Deze reserve is ingesteld door het algemeen bestuur.
2. De bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten; deze reserve is destijds gevormd en wordt gevoed door het verschil tussen de gemiddelde kapitaallasten en de werkelijke kapitaallasten in enig jaar. Dit verschil ontstaat omdat bij de berekening van de kapitaallasten voor roerende activa wordt uitgegaan van de gemiddelde kapitaallasten over een periode van 20 jaar en in enig jaar er minder vervangingsinvesteringen kunnen zijn dan gemiddeld. Wanneer er meer vervangingsinvesteringen zijn en dus meer kapitaallasten, zal onttrekking aan deze reserve plaatsvinden en vice versa.

NB: Voor de onroerende goederen (= inclusief blusboot) wordt uitgegaan van de verwachte investeringen en de hiervan geraamde kapitaallasten op basis van een 10 jarig vooruitschrijdend investeringsplan. Voor deze investeringen is geen sprake van egalisatie van de kapitaallasten.

4 Rente

4.1 *Inleiding*

Als laatste component in het activabeleid wordt stilgestaan bij het begrip rente in geval van geactiveerde uitgaven.

Voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen zijn in principe een tweetal mogelijkheden te weten:

- een omslag (het zogenaamde renteomslag percentage);
- een vooraf bepaald vast percentage in geval van projectfinanciering.

4.2 *Renteomslag*

In het geval van toepassing van een renteomslag percentage wordt gebruik gemaakt van het jaarlijks door het bestuur vast te stellen tarief voor de verdeling van de rentelasten. Deze wordt bij de begroting vastgesteld. Nacalculatie vindt plaats bij de jaarrekening.

4.3 *Vast percentage*

In het geval van toepassing van het vast percentage wordt aan elke investering deze rente toegerekend. De hoogte van het percentage is afhankelijk van de, voor de aankoop van het actief, afgesloten geldlening.

5 Kapitaallasten in de begroting en rekening

5.1 *Inleiding*

In de uitgangspunten voor het opstellen van de financiële verslaggeevingsproducten (begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening) komt het beheer van activa in administratief opzicht ook naar voren. Deze uitgangspunten zijn voor deze nota van belang. De basis van deze uitgangspunten is opgenomen in het BBV. Deze zijn: "De begroting, de meerjarenbegroting, de jaarrekening en de toelichting geven volgens normen die voor gemeenschappelijke regelingen, gemeenten en provincies als aanvaardbaar worden beschouwd, een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten." (artikel 3 BBV).

5.2 *Kapitaallasten in begroting en rekening*

In het jaar van de investering wordt geen rente- en afschrijvingscomponent in de begroting/rekening opgenomen, omdat de rente en afschrijving wordt berekend op basis van de stand per 1 januari. De afschrijving begint in het jaar nadat het actief in gebruik genomen is. De rente wordt ieder jaar berekend op basis van de stand per 1 januari, ongeacht of het betreffende actief al in gebruik genomen is. Over lopende investeringen worden dus, op basis van de boekwaarde per 1 januari, rentekosten berekend.

Bij ingebruikname wordt het door het bestuur beschikbaar gestelde krediet afgesloten. De toelichting op eventuele afwijkingen wordt meegenomen in de documenten van de P&C cyclus. Kredieten die 2 jaar niet gebruikt zijn vervallen, tenzij hiervoor een gemotiveerd voorstel aan het algemeen bestuur wordt gedaan.

Indien het activum aan het einde van de levensduur is, zal voor de raming van de rente- en afschrijvingslasten (samen kapitaallasten) in de (meerjaren)begroting worden uitgegaan van de kapitaallasten die samenhangen met de vervanging van het onroerende goed. Deze voorgenomen vervanging wordt opgenomen in het voortschrijdende 20-jarige investeringsplan, zoals dat jaarlijks bij de begroting aan het bestuur wordt aangeboden. Indien niet tijdig tot besluitvorming kan worden gekomen over wel/niet vervangen, dan blijven de kapitaallasten i.r.t. de vervanging de basis voor de begroting respectievelijk de meerjarenraming.

De vervangingswaarde van een onroerend goed wordt bepaald op basis van de tijdens de begroting geldende beleidskaders voor de VRZHZ als geheel. Indien wordt besloten dat een investeringsgoed niet wordt vervangen maar qua levensduur wordt verlengd, dan worden eventueel investeringen hierop betrekking hebbend geactiveerd.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen, die een gegronde reden vormen om af te wijken van deze beleidsnota. Bijvoorbeeld omdat voldaan moet worden aan bepaalde rijksvoorschriften. Indien het voornemen bestaat om af te wijken van de in deze nota vermelde richtlijnen, wordt dit in een voorstel aan het Algemeen Bestuur gemotiveerd toegelicht. Daarbij dient uiteraard rekening te worden gehouden met de mogelijkheden en beperkingen die het BBV en overige relevante wet- en regelgeving bieden.

Bijlage 1: 'Tabel met afschrijvingstermijnen'

Afschrijvings- termijn	Actief
40	Blusboot ZHZ Verbindingen
30	Ademluchtcompressor Glasvezelverbinding VR-gebouw Haakarmbak
20	Aanhangwagen Ademluchtcilinders Dompelpompaanhanger WTS Glasvezelverbinding Zwijndrecht Haakarmbak Hulpverleningsvoertuig Midlife update haakarmbak Redvoertuig Voorzieningen werkplaats Vaar- en Voertuigen
16	Aanhangwagen Tankautospuut Waterongevallenvoertuig
15	Aanhangwagen Bliksemafleider Brandblusvoorzieningen veertaxi Data-bekabeling en schakelverlichting VR- gebouw Dienstbus DB Fietsenstalling VR-gebouw Gas- en Chemiepakken Gaspakkenvoertuig Haakarmvoertuig Personeel-materieel voertuig Regionale ontsmettingseenheid Schuimblusvoertuig Slangenwasmachine Storm-wateroverlast sets Tankwagen Trekker materieel Verbinding Commando voertuig Waterongevallenvoertuig

Afschrijvings- termijn	Actief
10	Ademhelm Ademluchttoestel AED's & Buitenkasten C2000/P2000 communicatie Centraal sluitsysteem Commando plaats incident vrtg Dienstauto DA Dienstbus DB Duikapparatuur Gelaatstukken Gereedschap materiaal voertuig Meetkoffers WVD Midlife update dompelpomp combi Midlife update dompelpompaanhanger WTS Midlife update haakarmbak Midlife update hulpverleningsvoertuig Midlife update inventaris haakarmbak Midlife update redvoertuig Piketvoertuig Testapparatuur APK keuringen V&V Voorzieningen werkplaats Veiligheidsvoorzieningen Warmtebeeld camera Waterongevallenvoertuig
8	Gasmeetapparatuur Midlife update waterongevallenvoertuig Midlife update/revisie tankautospuiter Positioneringsgordels/HOR (werken op hoogte) RA meters (15)
7	Dienstauto DA Dienstbus DB
6	Bluskleding Duikpakken
5	Hardware Huistelefooninstallatie/infra Scooter Software Wifi
4	Hardware Ipads Software
3	MDT/operationele voorbereiding

Afschrijvings- termijn	Actief
Variabel	Afbouwwerkzaamheden VR-gebouw Dak VR-gebouw Installaties VR-gebouw Liftinstallatie VR-gebouw Loopbrug VR-gebouw Nieuwbouw VR-gebouw Noodstroomvoorziening VR-gebouw Overspraakwanden kantoorvloeren VR-gebouw Systeemvloer AC brandweer VR-gebouw Systeemwanden kantoorvloeren VR-gebouw Trappen VR-gebouw Verlichting VR-gebouw Vervanging meubilair VR-gebouw

Agendapunt IV-5
Registratienummer 2018/1891

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Retraite 2019

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- kennis te nemen van de planning in voorbereiding op de retraite 2019;
- van gedachten te wisselen over het conceptprogramma retraite 2019 en eventueel suggesties mee te geven.

Vergaderstuk: n.v.t.

Toelichting:

Inleiding

Iedere twee jaar organiseert de VRZHZ een bestuurlijke retraite voor haar leden van het algemeen bestuur. Tijdens deze retraite worden algemene ontwikkelingen geschetst, wordt op informele manier verkennend gesproken en wordt aandacht gegeven aan de onderlinge verbindingen. In 2019 zal de retraite plaatsvinden op 3, 4 en 5 april. De retraite vindt dat jaar plaats in het Grand Hotel Ter Duin in Burgh-Haamstede.

Onderlinge verbindingen

Vanaf 1 januari 2019 bestaat ons algemeen bestuur uit 10 leden, deels nieuw en deels bekend met de veiligheidsregio. De retraite is een moment om de leden informeel kennis te laten maken met elkaar en hun kennis over de historie en toekomst van de veiligheidsregio te vergroten. Dit kan zowel via de informele onderdelen als bij de inhoudelijke agenda.

Inhoudelijke agenda

Ter voorbereiding van de inhoudelijke agenda is input opgehaald bij het managementteam VRZHZ. Het managementteam stelt de volgende thema's voor de retraite voor:

- terugblik waarin ingegaan wordt op de historie en huidige stand van diverse onderwerpen
- het vervolg van de strategische heroriëntatie en onze ambities
- de toekomst van de brandweer/de brandweer van de toekomst
- regionaal risicoprofiel

Binnen deze thema's worden de leden meegenomen aan de hand van de elementen "waar komen we vandaan", "wat is de stand van zaken" en "waar gaan we naar toe". Ook zullen binnen de thema's verbanden worden gelegd. Zo zal het advies uit de strategische heroriëntatie om samenwerking te zoeken met partners op het gebied van risicobeheersing ten aanzien van bijvoorbeeld de Omgevingswet bijdragen aan onze positiebepaling en zullen we ons accountmanagement hierop aansluiten. We hebben diverse ambities op onder meer het gebied van transportveiligheid en de verbinding met het fysieke en sociale domein. In de bespreking van de strategische heroriëntatie zal duidelijk worden of onze ambities bestuurlijk gerealiseerd kunnen worden.

Wat betreft de brandweer van de toekomst en de toekomst van de brandweer komen onderwerpen samen als het dekingsplan, de terugloop van vrijwilligers en de effecten van de WNRA op ons vrijwilligersstelsel. We steken in op waar we vandaan komen en wat ons nog te doen staat.

De leden van het algemeen bestuur wordt gevraagd hun reflectie te geven op het inhoudelijk programma en eventueel suggesties mee te geven.

Genodigden

Bij de laatste retraite in 2017 is naast het bestuur ook een aantal andere personen uitgenodigd, waaronder diverse ambtenaren. Voorgesteld wordt om ditmaal de groep zo compact mogelijk te houden zodat de leden van het bestuur zo open mogelijk met elkaar in gesprek kan gaan. Dit houdt in dat in principe alleen de leden van het managementteam en ondersteuning aanwezig zullen zijn.

Juridische aspecten: Niet van toepassing

Financiën: De kosten van de retraite worden binnen de begroting van de VRZHZ opgevangen.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐	MT	☒	AB
☐	AGV	☐	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☒	Ter kennisname	☐	Voor instemming
☐	Ter advisering	☐	Niet van toepassing

Vervolgstappen:

- nadere inhoudelijke en praktische voorbereiding;
- bespreking in AB 13 december 2018.

Communicatie:

Communicatie over de retraite is nog niet van toepassing

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Directie

C.H.W.M. Post

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 8-11-2018

dd. 8-11-2018

dd. 8-11-2018

Agendapunt IV-6
 Registratienummer 2018/1897

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 13 december 2018

Onderwerp: Concept verslag auditcommissie

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: kennis te nemen van: het conceptverslag van de auditcommissie d.d. 15 november 2018.

Vergaderstuk: 2018/1897/A - conceptverslag auditcommissie d.d. 15 november 2018

Toelichting: Bijgaand ontvangt u het concept verslag van de vergadering van de auditcommissie d.d. 15 november 2018 met daarin de advisering op de financiële stukken.

Juridische aspecten: nvt

Financiën: nvt

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>
Procesbeschouwing		

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Alle secretariaten van de bestuurders worden, na vaststelling van het vergaderschema in het dagelijks bestuur, schriftelijk geïnformeerd.

Communicatie:

nvt

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Directie

C.H.W.M. Post

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 29-11-2018

dd. 29-11-2018

Besluitenlijst

Overleg: Auditcommissie Veiligheidsregio ZHZ
 Datum: 15 november 2018
 Vastgesteld op:

Aanwezig:

J.J. Luteijn	burgemeester	Gemeente Cromstrijen (voorzitter)
D.R. van der Borg	burgemeester	Gemeente Molenwaard
A.P.J. van Hemmen	burgemeester	Gemeente Sliedrecht
J. Hermans-Vloedveld	burgemeester	Gemeente Oud-Beijerland
C.H.W.M. Post	algemeen directeur	VRZHZ
J.J.L. van Bommel	concerncontroller	VRZHZ
D. Vermeulen	hoofd bedrijfsvoering	VRZHZ
N. Kaim	bestuursondersteuning	VRZHZ – verslag

I Opening

Agendapunt I-1 2018/1846	Vaststellen agenda <i>De auditcommissie wordt gevraagd: - de agenda d.d. 15 november 2018 vast te stellen.</i>
Toelichting	nvt
Besluit	Conform

Agendapunt I-2 2018/1847	Mededelingen <i>n.v.t.</i>
Toelichting	De heer Post geeft een toelichting op de stand van zaken ten aanzien van Vijfheerenlanden. Er loopt een proces inzake de kosten voor de VRZHZ en de uittreedson (rapport Bosland). Er speelt een discussie m.b.t. de hoogte van de uittreedson. We staan onder tijdsdruk daar 1 december de motie in de kamer wordt behandeld. Vanwege de jaarrekeningen een mogelijk financieel risico wordt gesproken over het eventueel verzetten van het overdrachtsmoment. Besproken wordt dat de auditcommissie haar rol kan innemen in dit proces. Besloten wordt als auditcommissie een brief op te stellen gericht aan het DB inzake het voorziene risico voor de jaarrekening en kosten voor de gemeenten. De voorzitter de heer Luteijn spreekt hiertoe eerst met de voorzitter van de VRZHZ de heer Kolff.

Agendapunt I-3 2018/1864	Besluitenlijst <i>De auditcommissie wordt gevraagd: - de besluitelijst d.d. 13 september 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

II Ter behandeling

Agendapunt II-1 2018/1865	Burap II <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Burap II</i>
Toelichting	De auditcommissie constateert dat een aantal balansposten vrijvallen en dat een aantal balansmutaties wordt gedaan. Men vraagt om meer uitleg op deze posten.

	<p>Het gevraagde DB besluit betreft onder andere het vormen van een voorziening "frictielasten nieuwe organisatie". Gevraagd wordt de historie omtrent dit besluit te schetsen. Zo is eerder besloten geen voorziening te maken. Tevens meer argumentatie toevoegen over de reden van de voorziening, zijnde dat we kosten van de reorganisatie willen verwerken in het jaar waarop deze betrekking hebben, namelijk het jaar van de reorganisatie (2018).</p> <p>Men vraagt zich af of er voldoende sturingsmogelijkheden zijn geweest op de frictiekosten in relatie tot de reorganisatie. Hadden er aan de voorkant (andere) keuzes gemaakt moeten worden? Dit gevraagde inzicht vooraf is lastig omdat het uitkomsten zijn van een reorganisatieproces waarin niet bekend is hoe een plaatsing uitpakt. De kosten zijn gebaseerd op een maximaal scenario, de veiligheidsregio spant zich in om deze kosten zo laag als mogelijk te houden. .</p> <p>Een nadere toelichting wordt gevraagd op de inzet van de 25Kv gelden. Er zijn in 2017 al opmerkingen door de accountant gemaakt dat deze vrij moeten vallen in de exploitatie. Dat gebeurt nu in 2018. Daarmee hebben we de toevallige omstandigheid dat we deze middelen kunnen inzetten voor kosten van de herstructurering. Feitelijk staan deze zaken los van elkaar. Een andere mogelijkheid is het blijven beperken van de invulling van vacatures maar dat is niet wenselijk voor de organisatie en de taken zoals die verwacht worden goed in te kunnen vullen.</p> <p>In de burap wordt bij investeringen gesproken over het bijstellen van de jaarschijf 2018. Gevraagd wordt of er bij de burap dan ook begrotingswijzigingen nodig zijn. De heer Vermeulen geeft aan dat dit nagekeken zal worden in relatie tot de afspraken zoals in de financiële verordening zijn gemaakt.</p> <p>In de oplegnotitie komen een aantal zaken aan de orde die niet in de Burap staan. Deze ontwikkelingen buiten de burap om worden toegelicht. Het verzoek is de oplegger met de inhoud van de burap congruent te maken.</p>
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Historie inzake bestuursbesluiten nagaan ten aanzien van voorziening. • De inzet van de 25Kv gelden eenmaal helder uitleggen. • Schets het alternatief als deze gelden niet ingezet worden voor de kosten van de herstructurering. [Geen voorziening en daardoor niet invullen vacatures versus voorziening en gelukkige omstandigheid dat 25 Kv geld nu beschikbaar is] • Nadrukkelijk vermelden dat deze wijze van voorziening en gebruik 25Kv gelden door accountant en jurist zijn getoetst en akkoord bevonden. • Check of begrotingwijziging nodig is en zo niet dit toelichten in de oplegger. De oplegger en inhoud burap congruent maken.
Advies aan het DB	Akkoord indien acties verwerkt worden in oplegnotitie voor het bestuur.

Agendapunt II-2 2018/179	Managementletter <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Managementletter</i>
Toelichting	Mevrouw Hermans-Vloedbelt geeft complimenten over de helder opgebouwde managementletter. Vragen worden gesteld over de IT-beheersing en prestatielevering. Ook vraagt men naar hoe de bevindingen worden opgevolgd. De heer Van Bommel (concerncontroller) licht toe dat aan de hand van de bespreking van de managementletter in het managementteam wordt gewerkt aan verbeterplannen. Deze verbeterplannen worden in november 2018 opgeleverd. Vervolgens wordt tweejaarlijks de opvolging gerapporteerd aan en besproken in het MT. Tevens wordt opvolging geborgd in het

	intern controleplan. Daarnaast volgt terugkoppeling over de opvolging aan het dagelijks bestuur.
Acties	Notitie 'Uitkomsten onderzoek en aanbevelingen interne beheersing VRZHZ 2018' werd genoemd in Managementletter, is niet bekend bij auditcommissie. Wordt alsnog nagestuurd.
Advies aan DB	Akkoord met managementletter.

Agendapunt II-3 2018/1866	Controleprotocol inclusief normenkader 2018 <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over het Controleprotocol inclusief normenkader 2018</i>
Toelichting	Naar aanleiding van opmerkingen van de heer van Hemmen inzake gepubliceerde kadernota's van de BBV (Besluit begroting en verantwoording) wordt gevraagd teksteel een en ander na te gaan.
Acties	Tekst aanpassen naar aanleiding van opmerkingen de heer Van Hemmen.
Advies aan DB	Akkoord op het controleprotocol mits tekst op feiten is aangepast.

Agendapunt II-4 2018/1867	Begrotingsrichtlijnen 2020 <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Begrotingsrichtlijnen 2020</i>
Toelichting	De heer Van Bommel (concerncontroller) licht toe dat de eerder gemaakte afspraken met de andere gemeenschappelijke regelingen in ZHZ inzake eenduidige begrotingsrichtlijnen wederom zijn verwerkt in de begrotingsrichtlijnen 2020.
Acties	geen
Advies aan DB	Akkoord met begrotingsrichtlijnen.

Agendapunt II-5 2018/1868	Actualisatie nota waarden en afschrijven <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Actualisatie nota waarden en afschrijven</i>
Toelichting	Ook hier stelt de heer Van Hemmen een aantal vragen voortkomend uit publicaties BBV.
Acties	De inhoud wordt gecontroleerd.
Advies aan DB	Akkoord op het controleprotocol mits tekst op feiten is aangepast.

Agendapunt II-6 2018/1869	Kazerne Papendrecht <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Kazerne Papendrecht</i>
Toelichting	De heer Vermeulen geeft aan dat men op werkbezoek gaat naar Friesland, daar is men ver met het gebouwenbeleid.
Acties	In de toelichting Langerak weglaten. Hier speelt een ander vraagstuk dan Brandwijk en het lijkt nu over één post te gaan.
Advies aan DB	Adviseert positief op het ontwerpprincipe voor de kazerne in Papendrecht en de daarbij horende financiële consequenties van € 5,5 miljoen inclusief BTW en deze te verwerken in de begroting na overdracht van het pand.

III Ter kennisname

Agendapunt III-1 2018/1870	Evaluatie werkwijze en werkvorm Auditcommissie <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Van gedachten te wisselen over de rol en werkvorm van de auditcommissie en de input uit dit gesprek mee te nemen in de besluitvorming over de nieuwe bestuurlijke vorm (reeds gepland voor 1e kwartaal 2019).</i>
Toelichting	De meerwaarde van een auditcommissie vindt men evident. Met dit gegeven spreekt men over de volgende aspecten: omvang, samenstelling, rol, jaargenda, frequentie vergaderingen.

	<p>Gelet op de nieuwe samenstelling van de regio acht men een kleinere commissie logisch waarbij een ondergrens belangrijk is. Minder dan 3 leden is kwetsbaar, niet werkbaar in verband met bezetting tijdens een overleg en besluitvorming.</p> <p>Een andere samenstelling is ook voorstelbaar. Gesproken wordt over de optie van twee AB-leden en twee leden van buiten het AB. Gedacht kan worden aan wethouders financiën- met het voorbehoud dat ze ook incidenteel betrokken kunnen in plaats van een plaats in de commissie-, een ex-bestuurder, of de accountant vaker laten aansluiten als adviserend lid.</p> <p>Ook ligt de vraag voor of de portefeuillehouder financiën uit het DB tevens de voorzitter van de auditcommissie moet zijn. Als deze functie niet gekoppeld wordt dan kan de portefeuillehouder als adviseur aansluiten. Dit ter overweging.</p> <p>In de nieuwe commissie kan de vraag gelegd worden wat de rol is; men functioneerde tot nu toe altijd als toetsend maar ook als klankbordgroep, richting gevend en strategie bepalen, sparren op dossiers. Deze rol, als kritische vriend, buiten de vaste financiële onderwerpen om heeft men als zeer waardevol ervaren. Geld is niet het hoofdonderwerp maar de gezondheid van de organisatie.</p> <p>Een jaaragenda is van belang om systematisch en strategische te kunnen spreken met elkaar. Helpt in de professionalisering van de organisatie.</p> <p>De vergaderfrequentie hoeft niet omlaag, is nu gekoppeld aan de bestuurlijke jaaragenda. Gelet op een op te stellen jaaragenda en bestuurlijk belang kan alsnog gekozen worden voor het laten vervallen van een overleg.</p>
Advies aan DB	De input uit dit gesprek meenemen in de besluitvorming over de nieuwe bestuurlijke vorm (reeds gepland voor 1e kwartaal 2019).

IV Overig

Agendapunt IV-1	Rondvraag en sluiting
Toelichting	De heer Vermeulen spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop met de auditcommissie samengewerkt wordt en is. Ter gelegenheid van deze laatste vergadering van de auditcommissie in haar huidige samenstelling en de inzet van de afgelopen jaren geeft hij een attentie als waardering. De heer Luteijn dank iedereen voor zijn/haar bijdragen en sluit deze laatste vergadering.